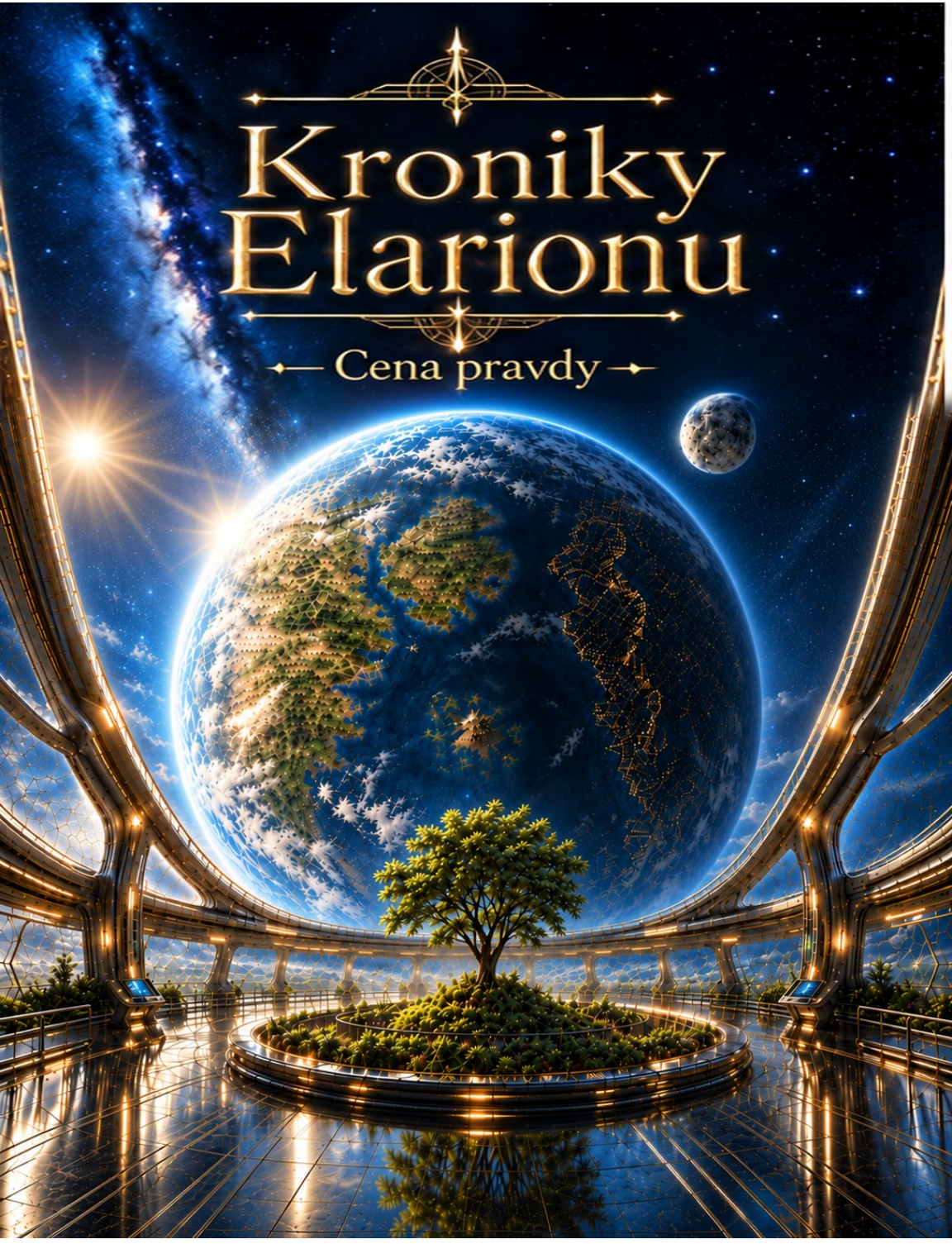
Kroniky Elarionu
Cena pravdy

# OBSAH

**ČÁST I - ZEMĚ A ELARION.....5**

1. ZEMĚ: GETSEMANSKÁ ZAHRADA.....7
2. ZEMĚ: JIDÁŠŮV POLIBEK II.....11
3. ELARION: ELARIONSKÉ SLUNCE.....12
4. ZEMĚ: MARIE MAGDALÉNA.....17
5. ELARION: NITRA, HLAVNÍ MĚSTO UNIE.....32
6. ZEMĚ: JIDÁŠŮV POLIBEK.....46
7. ELARION: ZLATÝ KRUH.....55
8. ZEMĚ: DEN ROZDĚLENÍ.....57
9. ELARION: VRSTVA.....61
10. ZEMĚ: PROKLETÝ FÍKOVNÍK.....72
11. ELARION: MAREIA LIOREN.....89
12. ZEMĚ: JEŽÍŠ NA HOŘE.....94
13. ELARION: ARIEN KORVETH.....98
14. ZEMĚ: POČÁTEK NOVÉHO POKOLENÍ.....121

**ČÁST II: ROZDĚLENÍ JEDNOHO ZLOČINU.....126**

15. 30 MĚN.....126
16. RÁNA DOSTÁVÁ ROZPOČET.....131
17. NADACE OCHRANY.....136
18. BIO-AI BEZ NENÁVISTI.....141
19. LABORATOŘE BEZ MAPY.....145
20. MAREIINO PODEZŘENÍ.....149
21. TEST SLEPOTY.....156
22. VÝJIMKY.....166
23. POSLEDNÍ PLATBA.....174
24. PRVNÍ HOREČKA.....187

**ČÁST III: MOR ZLATÉHO KRUHU.....199**

25. DOMY AURIOLY.....199

26. SYSTÉMY BEZ CELKU....207
27. JMÉNO, KTERÉ SE BÁLI VYSLOVIT....215
28. ZLATÝ KRUH ZA SKLEM....221
29. JESAIRŮV HLAS A MOST K JEDNOTNÉMU ELARU....229
30. TŘETINA....243
31. ZA SKLEM....258
32. TI, KTEŘÍ PŘICHÁZEJÍ....263

**ČÁST IV: ELARION BEZ TŘETINY....273**

33. CHYBĚJÍCÍ RUCE....273
34. PODÍL ŽIVÝCH....284
35. FINANČNÍ KOSTRA PANDEMIE....293
36. ČLOVĚK, KTERÝ MĚL MAPU....301
37. NEJEN ARIEN....311
38. KONVENT PO TŘETINĚ....316
39. JEDEN ELAR....331
40. HMOTNOST MOCI....341

**POUČENÍ PRO ZEMI....365**

Problém s nekontrolovatelně rostoucí mocí technologií na planetě....365
Korupce a neefektivní stát....366
Problémy související s daňovými úniky....366
Ukončení válečných konfliktů a okamžité odhalení jakýchkoli nekalostí s penězi....367
Spravedlivé a transparentní zavádění UBI – univerzálního základního příjmu....367
Výzvy spojené s věčným životem – transparentní řešení populačních problémů planety ....368

**POLITICKÉ HNUTÍ HTTPS://HUMANITYUNITEDMOVEMENT.ORG ....369**

Zdravý rozum jako základ politiky....369
Politická akademie....370
Globální hnutí pro globální svět....372
Transparentnost jako základ důvěry....373
Technologický pokrok a budoucnost práce....376

Rovnost příležitostí a důstojnost člověka....377
Dlouhodobé myšlení a odpovědnost za budoucnost....378
Jak má fungovat samotné hnutí....378
Čeho vlastně chceme dosáhnout?....379
Výzva nové generaci....380

# Část I - Země a Elarion

Ne všechny vzdálenosti ve vesmíru znamenají odloučení.

Třicet světelných let je pro tělo propast. Pro světlo je to dlouhá cesta. Pro paměť možná méně. V jedné části hvězdného prostoru obíhaly kolem svých sluncí dvě planety. Nevznikly z téže hmoty a nepatřily téže hvězdě. A přece si byly podobné tak, jako si mohou být podobné dva vzdálené sny.

Obě měly moře, která se za rána měnila ve stříbro. Obě měly oblaka, hory, řeky, pouště a krajiny, kde vítr po celé věky kreslil do prachu své tiché písmo. Na obou padal déšť na kameny, ze země vyrůstaly stromy a živé bytosti se učily rozlišovat mezi bolestí a touhou, mezi strachem a nadějí, mezi tím, co je dáno, a tím, co lze změnit.
Jedna z těch planet se jmenovala Elarion.

Druhá měla dostat jméno Země.

Ležely daleko od sebe, ale ne tak daleko, aby mezi nimi jednou nemohlo přejít světlo, myšlenka, vůle nebo něco ještě tišího. Vesmír nezná jen cesty lodí. Zná i pomalé proudy vlivu, neviditelná pouta mezi dějinami a zvláštní návraty věcí, které se zdály ztracené.
Ty dva světy byly propojené více než jen náhodnou podobností.

Ne jednoduše. Ne způsobem, který by se dal hned zakreslit do map nebo zapsat do kronik. Jejich pouto patřilo k těm věcem, které se ukazují až zpětně, když se osud naplní a člověk náhle pochopí, že události, které se zdály oddělené, byly po celou dobu součástí jediné věty.

Na Elarionu už lidé vystoupali vysoko. Jejich města se dotýkala oblohy, jejich lodě znaly tmu mezi planetami, jejich stroje počítaly věci, které kdysi patřily jen tušení. Naučili se prodlužovat život, léčit tělo, proměňovat pouště, stavět světy pod kupolemi a hledět na vlastní budoucnost s odvahou bytostí, které začaly věřit, že téměř nic není navždy nemožné.

Ale i nejvyspělejší civilizace zůstávají lidské, dokud v nich žijí bytosti schopné milovat, závidět, odpouštět, bát se a toužit po moci. A kde je člověk, tam dějiny nikdy nejsou jen dějinami techniky. Jsou i dějinami srdce.

V té době žili na Elarionu dva lidé.

Jesair Davion.

Mareia Lioren.

Jejich jména ještě nepatřila mýtu. Byla to jen jména vyslovovaná v pokojích, na cestách, v zahradách, mezi přáteli a těmi, kdo je znali zblízka. Některá jména však mají zvláštní osud. Nejprve patří člověku. Potom bolesti. Potom paměti. A nakonec se vrátí v podobě, kterou už nikdo docela nepozná. Tento příběh začíná na Elarionu, pod světlem cizího slunce.
Jeho ozvěna tam však nezůstane navždy.

Jsou totiž životy, které nekončí hranicí jediného světa. Jsou setkání, která jako by předcházela sama sobě. A jsou lásky, které se v dějinách nevracejí proto, že by nedokázaly odejít, ale proto, že ještě neřekly všechno.

# 1. Země: Getsemanská zahrada

Když dozpívali velikonoční žalmy a Jeruzalém se nořil do noci, Ježíš vyšel se svými učedníky za potok Cedron. Město za nimi ještě dýchalo teplem dne, ale v údolích už ležel chlad. Nad Olivovou horou se drželo ticho, jako by i kameny zadržely dech.

Přišli na místo, kterému říkali Getsemane. Byla tam zahrada, olivovníky s pokroucenými kmeny a tichým šuměním listů. Učedníci ji znali; nebylo to místo slavnostní, ale obyčejné, místo samoty, kam se člověk uchyloval, když potřeboval mluvit s Bohem beze svědků.

Ježíš se zastavil. Jeho tvář byla klidná, ale ne takovým klidem, jaký člověk nosí v lehkých chvílích. Byl to klid, který držel pohromadě cosi hluboce otřeseného.

„Posaďte se tady," řekl tiše, „zatímco se půjdu modlit."

Potom vzal Petra, Jakuba a Jana o něco dál. Ti tři šli za ním bez otázek. Cítili, že se děje něco, čemu nerozumějí. Ježíš, který před nimi uzdravoval nemocné, utišil bouři a mluvil s mocí, jakou neslyšeli od nikoho jiného, najednou kráčel tíže. Jako by každý jeho krok nesl váhu, kterou oni neviděli.

Nakonec se obrátil i k nim.

„Má duše je smutná až k smrti," řekl. „Zůstaňte tu a bděte se mnou."

Ta slova na ně dopadla tvrději než výčitka. Petr otevřel ústa, jako by chtěl ještě jednou slíbit věrnost, ale Ježíš už odcházel. Ne daleko — jen na dohled, pouhý kousek od nich — a přece se mezi nimi náhle otevřela vzdálenost, kterou nemohl překonat nikdo.

Ježíš se zastavil u olivovníku. Vítr se dotkl jeho roucha. Nad ním se chvěly stříbrné listy a na zemi ležely stíny jako rozlitá voda.

Poklekl.

Potom padl tváří k zemi.

A v tu chvíli noc kolem něho zhoustla.

Přicházely k němu jako živé obrazy, ostřejší než sny či obyčejné vzpomínky — neúprosné, bez milosti.

Spatřil pochodně mezi stromy.

Spatřil kroky ozbrojených mužů, slyšel řinčení kovu, šepot a rozkazy. A mezi nimi Jidáše. Jeho tvář byla bledá, ale odhodlaná. Kráčel vpřed jako člověk, který už překročil

hranici a teď se bojí ohlédnout. Přiblížil se k němu a místo mečem či obviněním ho označil polibkem.
Ježíš ve vidění cítil dotek Jidášových rtů na své tváři a věděl, že tímto znamením ho vydají.
„Příteli," ozvalo se v něm slovo, které bude muset vyslovit. A bolelo víc než pouta.

Obraz se změnil.

Spatřil nádvoří veleknězova domu. Oheň. Tvář služky osvětlenou plameny. Petra, jak se zahřívá mezi cizími lidmi a vyhýbá se pohledům. Slyšel otázku: „I ty jsi byl s ním?"
A potom uslyšel Petrovu odpověď.

„Neznám ho."

Ježíš zavřel oči, ale vidění nezmizelo.

Druhé zapření. Potom třetí. Petr zvýšil hlas, vyděšený sám sebou, a zapřísahal se, že toho člověka nezná. Vtom se nocí rozlehlo zakokrhání kohouta. Ostré. Krátké. Hrozně jasné.
A Ježíš spatřil Petrovy oči ve chvíli, kdy si vzpomene.

V Petrových očích viděl přítele zlomeného vlastním strachem.

Ježíš se zachvěl.

„Otče," zašeptal, „jsou prach. Jsou slabí. A já je miluji."

Potom přišel další obraz.

Dvůr. Výsměch. Tvář zahalená údery. Třtina v rukou vojáků. Trní vtlačené do hlavy. Křik davu, který se vlnil jako oheň ve větru. Ruce, které ho bily, ale nevěděly, koho se dotýkají. Ústa, která se mu posmívala, ale nechápala, že jim jejich dech dal Bůh.
Potom vrch.

Dřevo kříže.

Hřeby.

Ježíš viděl své ruce roztažené na břevně. Viděl železo přiložené ke kůži zápěstí. Viděl zdvižené kladivo. Ještě než dopadlo, jeho tělo se napjalo bolestí, jako by budoucnost prošla přítomností a našla si ho už teď.
Z úst mu unikl tichý sten.

Na čele se mu objevily krůpěje potu. Nejprve čiré, potom tmavší. Stékaly mezi vlasy a po spáncích, těžké a rudé jako kapky krve. Padaly na zem Getsemanské zahrady, do prachu mezi kořeny olivovníků.
Ježíš se chvěl, ale neutíkal.

„Otče můj," řekl hlasem tak tichým, že ho slyšela jen noc, „je-li to možné, ať mě mine tento kalich."

Ticho.

Ne prázdné ticho, ale ticho Otce, který je blíž než dech, a přece neodnímá cestu, po níž je třeba projít.

Ježíš přitiskl dlaně k zemi. Prsty se mu zaryly do hlíny. Vidiny neustávaly. Viděl matku pod křížem. Viděl učedníka, kterého miloval, jak stojí vedle ní. Viděl lidi, kteří odvraceli tvář. Viděl nebe, které se zatáhne. Viděl, jak se jeho tělo bude v křeči nadzdvihovat, aby se nadechlo. Viděl žízeň. Viděl opuštěnost. Viděl smrt. A viděl Marii Magdalénu, jak se třemi prsty dotýká jeho zápěstí probodeného hřebem.

A přece za tím vším viděl ještě něco jiného.

Viděl to jen nejasně, jako tenký pruh světla na okraji noci.

Viděl tváře, které ještě neexistovaly. Lidi vzdálených časů a zemí. Viděl hříšníky, kteří budou plakat nad svou vinou. Viděl nemocné, kteří se budou držet jeho jména. Viděl zlomené, kteří v jeho ranách najdou naději. Viděl Petra, který po pádu znovu vstane. Viděl učedníky, kteří se rozprchnou a potom se vrátí. Viděl, že láska dokáže projít i zradou, strachem a smrtí — pokud nepřestane být láskou.

„Ne jak já chci," řekl nakonec, „ale jak ty chceš."

Když to vyslovil, tělo ho nepřestalo bolet. Strach nezmizel. Hodina, která přicházela, od něho neodstoupila. V jeho nitru se však upevnila klidná poslušnost, která nebyla porážkou, ale darem.

Zvedl hlavu.

„Otče," prosil, „dej mi sílu milovat je až do konce. Dej mi sílu neproklít ty, kteří mě budou bít. Dej mi sílu pohlédnout na Petra s milosrdenstvím. Dej mi sílu přijmout Jidášův polibek bez nenávisti. Dej mi sílu nést kříž, až se mé tělo bude hroutit. Dej mi sílu zůstat tvým Synem i tehdy, až budu vypadat jako člověk opuštěný Bohem."

Vtom se v zahradě pohnul vítr. Listy olivovníků zašuměly, jako by nad ním přejela neviditelná ruka. Ježíš dýchal ztěžka, ale pravidelněji. Krvavé kapky na jeho čele pomalu chladly.

Když se vrátil k učedníkům, našel je spící.

Petr měl skloněnou hlavu, Jakub mlčel ze sna a Jan dýchal neklidně, jako by se i jeho dotýkala blížící se hrůza. Byli unavení smutkem. Slabí tělem. Lidští.

Ježíš se na ně chvíli díval.

„To jste se mnou nedokázali bdít ani jedinou hodinu?“ zeptal se.

Nebyla v tom jen výčitka. Byla v tom bolest člověka, který v nejtěžší chvíli zůstal sám. Ale i něha toho, kdo znal jejich slabost dřív, než si ji sami přiznali.

„Bděte a modlete se,“ řekl, „abyste neupadli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé.“

Potom se znovu obrátil do tmy zahrady.

Věděli jen, že se jde modlit.

On však věděl, že jde vstříc hodině, která už kráčí po cestě s pochodněmi.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Text do značné míry vychází z popisu scény v Getsemanské zahradě v Novém zákoně. Přidána jsou Ježíšova vidění budoucnosti.*

# 2. Země: Jidášův polibek II

Když se v zahradě přiblížil k Ježíšovi, noc u zdi se vrátila tak prudce, že na okamžik neviděl vojáky ani pochodně.
Zase stál před ním. Zase cítil vlastní dech. Zase slyšel: dost.

Tentokrát však za sebou měl ozbrojené muže.

„Buď zdráv, Rabbi," řekl.

Ježíš na něho pohlédl a Jidáš pochopil, že ví o velekněžích i stříbře, ale především chápe, proč si vybral právě toto znamení.
Jidáš ho políbil.

Tentokrát to bylo navenek klidnější. Krátké, veřejné, jak bylo zvykem. Ale právě proto strašnější. První polibek byl selháním vášně. Tento byl jejím mrtvým dvojčetem: už ne prosba o přijetí, ale označení oběti.
Ježíš řekl:

„Jidáši, polibkem vydáváš Syna člověka?"

A Jidáš v té větě slyšel i jinou, nevyslovenou:

Tím, co jsem ti kdysi musel odepřít, mě teď vydáváš?

Jidáš ustoupil.

Čekal, že se v něm ozve vítězství. Aspoň malé. Aspoň trpké. Ale nepřišlo nic. Jen prázdno, do něhož začal padat.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Text do značné míry vychází z popisu scény v Novém zákoně. Přidány a domyšleny jsou Jidášovy vnitřní úvahy tak, aby zapadaly do zbytku knihy.*

# 3. Elarion: Elarionské slunce

Nad střední částí Elarionu vycházelo slunce pomalu, jako by i ono potřebovalo chvíli, aby si prohlédlo svět, který se pod ním za poslední staletí změnil víc, než si kdokoli dokázal představit.

Říkali mu prostě Elarionské slunce. Ve starých jazycích mělo mnoho jmen, v písních Selenitů znělo měkce jako dech lesa, ve veyranských navigačních mapách bylo označeno přesným spektrálním kódem a v aureliánských rodových kronikách se o něm psalo jako o oku, které si pamatuje všechny rody. Ale pro většinu lidí bylo jen sluncem. Světlem nad městy, teplem nad moři, září na kovových hranách orbitálních prstenců.
Z výšky vypadal Elarion jako planeta, která už nemohla být zranitelná.

Její oceány propojovala síť plovoucích energetických polí. Nad kontinenty se vznášely dopravní vrstvy, v nichž se tiše přesouvaly nákladní koridory, osobní moduly, autonomní lodě a záchranné systémy. Na noční straně planety nebylo místo, které by úplně zhaslo. Města svítila jako nervová soustava obrovského živého tvora.

Kolem rovníku se v mohutném oblouku táhl orbitální prstenec. Nebyl souvislý jako kruh nakreslený dětskou rukou. Skládal se z tisíců stanic, doků, těžebních uzlů, výzkumných zahrad a energetických kotev. Mezi nimi se pohybovaly flotily automatizovaných lodí mířících k Thaeronu, druhé planetě soustavy.

Thaeron byl kdysi jen tvrdou koulí pod tenkou oblohou. Měl vodu, ale ne dost. Měl atmosféru, ale ne takovou, kterou by bylo možné dýchat bez úprav. Měl noc, která trvala příliš dlouho, a pouště, v nichž se vítr choval jako nepřítel. Přesto se Elariáni už před staletími rozhodli, že ho nenechají mrtvým.
Nejprve tam poslali stroje.

Potom stanice.

Potom města pod kupolemi.

Potom uzavřené zahrady a lesní kupole.

A nakonec děti, které se na Thaeronu narodily v kupolích a považovaly jeho ostré světlo za přirozené.

Právě Thaeron naučil Elarion myslet kosmicky z velmi praktického důvodu: civilizace s druhým světem na dosah neměla právo zůstat připoutaná jen k jednomu. Thaeron byl

záložním dechem. Zásobárnou surovin. Laboratoří budoucnosti. Místem, kam se dala přemístit celá průmyslová odvětví, celé výzkumné programy, celé sny o přežití.
A tak Elarion rostl.

Rostl rychle.

Možná příliš rychle.

Za posledních dvě stě let se jeho obyvatelé naučili léčit nemoci, které kdysi vylidňovaly města. Pěstovali potraviny v uzavřených farmách, stavěli pomocí autonomních strojů a přesouvali vodu napříč kontinenty. Dokázali obnovovat poškozené orgány, pokud měl pacient čas a tělo vydrželo dlouhou léčbu. Smrt se proto některým vědcům začínala jevit jako problém, kterému snad jednou lépe porozumějí; v nemocnicích však stále zůstávala skutečná.

Umělá inteligence pracovala v nemocnicích, školách, dopravě i finančních sítích. Uměla rychle najít vzorec v údajích, které dostala. Jednotlivé systémy však patřily různým státům a institucím. Ani nejlepší model nemohl porovnat záznamy, k nimž neměl oprávnění, a ani nejpřesnější výpočet nenahradil člověka, který musel rozhodnutí podepsat.
Elarion měl přibližně devět miliard obyvatel.

Tři velké větve.

Aureliáni.

Seleniti.

Veyrani.

Byli to Elariáni, všichni. Sdíleli planetu, města, dějiny, školy, lásky, konflikty, zákony i společné katastrofy. Jejich rozdíly však přesahovaly kulturu a politiku; byly vepsány hlouběji, do vnitřní stavby těla, do dědičnosti a do způsobu, jakým se některé vlastnosti přenášely z generace na generaci.
Aureliáni nosili v očích zlatý kruh.

Nebyl vidět vždy. Objevoval se v určitém světle, při horečce, při silném soustředění, při bolesti nebo ve chvílích, kdy se člověk dotkl hranice sebe samého. Pro Aureliány to byl znak kontinuity. Pro básníky důkaz, že duše má okraj ze světla. Pro lékaře genetický jev. Pro politiky citlivá otázka identity. Pro některé lidi dávný důvod k nedůvěře.

Seleniti byli známí schopností vnímat rovnováhu systémů. Vynikali v medicíně, psychologii, ekologických sítích, v práci s krajinou, vodou a traumatem. Neměli rádi, když se o nich mluvilo jako o jemných. Jemnost byla jen povrch. Pod ním bývala tvrdost kořenů.

Veyrani byli organizátoři. Správci, stratégové, vyjednavači, stavitelé institucí. V mnoha státech měli silné postavení v bankovních sítích, konsorciích, správních radách, dopravních systémech a částech mimoplanetárních struktur. Bylo by nespravedlivé říct, že byli mocichtiví. Přesnější by bylo říct, že velmi brzy pochopili jazyk moci a nikdy ho nezapomněli.

Elarion nebyl jednotný.

Měl čtyřicet států. Některé byly staré jako písmo, jiné vznikly teprve před několika generacemi. Téměř každý měl vlastní měnu, vlastní centrální banku, vlastní daňová pravidla, vlastní účetní výjimky a vlastní představy o svobodě.

Některé z nejmenších států udělaly ze své malé rozlohy obchodní model. Neměly velká města, továrny ani výzkumná centra. Měly nízké daně, uzavřené registry vlastníků a zákony, podle nichž bylo tajemství službou poskytovanou státem. Hodnota vznikala jinde, lidé pracovali jinde a stroje vyráběly jinde, ale zisk se na papíře rodil právě tam. Z Elarionu neutíkaly továrny. Utíkal základ, z něhož se měly platit školy, nemocnice a společný podíl občanů.

Největším a technologicky i politicky nejvlivnějším státem byla Unie.

Jejím hlavním městem byla Nitra. Město vystavěné na řece a sedmi pahorcích.

V Nitře se často rozhodovalo o věcech, které se tvářily jako národní, ale ve skutečnosti se týkaly celé planety. V Nitře sídlily finanční rady, největší výpočetní centra, diplomatické sbory, zdravotnická konsorcia, bankovní uzly i archivy, do nichž neměli přístup ani někteří ministři.

Při pohledu z oběžné dráhy vypadal Elarion jako úspěch.

Když se člověk podíval zblízka, viděl praskliny.

AI vyráběla víc, než lidé dokázali spotřebovat, ale velká část obyvatelstva ztrácela tradiční práci rychleji, než jí společnost dokázala dát nový smysl. Produkce rostla, ale vlastnictví výrobních systémů se soustřeďovalo do stále menšího počtu rukou. Politici mluvili o univerzálním základním příjmu, ale nikdo nedokázal poctivě odpovědět, z čeho se má vypočítávat, kdo přiznává skutečné zisky a kdo rozhoduje o podílu člověka na světě, který už nevyrábí vlastníma rukama.

Pokrok v medicíně sliboval stále delší život a možná jednou i život téměř bez přirozeného konce. Zatím se jen potichu objevovaly otázky, co se stane s civilizací, pokud se lidé budou dál rodit, ale postupně přestanou umírat.

Moc mluvila o bezpečnosti.

Občané mluvili o svobodě.

Banky mluvily o soukromí.

Státy mluvily o suverenitě.

A pod všemi těmi slovy tekly peníze.

Některé viditelně. Většina ne.

V tom se skrýval budoucí pád.

Budoucí pád nepramenil z nedostatku inteligence. Elarion jí měl víc než kterákoli civilizace před ním.
Ani stroje mu nechyběly; dokázaly předpovídat bouře, epidemie, pohyby trhů i napětí ve městech.
Ani mravních slov nebylo málo. Měl jich přespříliš.

Jeho slabina byla jinde.

Moc se naučila pohybovat tak, aby po ní nezůstával viditelný stín.

A když po moci nezůstává stín, obyčejní lidé si myslí, že mezi nimi a světlem nikdo nestojí.

V roce, kdy tento příběh začíná, vycházelo Elarionské slunce nad planetou, která si myslela, že největší nebezpečí už patří minulosti.
Na Thaeronu se otevíraly nové kupole.

V Nitře se připravovala velká debata o UBI.

V aureliánském domě Davionů se jeden muž znovu bránil tomu, aby ho nazývali dědicem zázraků.

Jedna žena se rozhodovala, zda má navždy odejít od muže, kterého se už naučila bát.

Jedna sestra bez zlatého kruhu hleděla na finanční data a cítila, že v nich chybí něco, co by mělo být vidět.
A jeden Veyran, který si spletl lásku s vlastnictvím, ještě nevěděl, že jednou přidělí své bolesti rozpočet.
Svět byl krásný.

A právě proto mu nikdo nechtěl věřit, že se může zlomit.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Všechno, co kniha popisuje jako dění na Elarionu, je fikce. Pravděpodobnost existence humanoidních civilizací na jiných planetách je však podle mého mínění velmi vysoká. A mnohé z nich nejspíš sdílejí v hrubých rysech velmi podobný osud jako lidstvo na Zemi.*

# 4. Země: Marie Magdaléna

Magdala ležela u vody a voda tam byla všude.

Byla v sítích, které se ráno třpytily na břehu. Byla v rukou rybářů, kteří ji setřásali z provazů a z vlasů. Byla v hliněných nádobách žen, které chodily uličkami ještě před východem slunce. Byla ve vzduchu, ve slaném dechu jezera, v křiku ptáků a v zápachu ryb, který se držel města jako druhá kůže.
A přece měla Marie pocit, že má žízeň.

Její žízeň ležela hlouběji než v hrdle či těle; byla syrová, budila ji uprostřed noci a nutila ji posadit se do tmy, naslouchat vlastnímu dechu a čekat, zda z něho zase nevyjde cizí hlas.
V Magdale o ní mluvili potichu.

Někteří tvrdili, že je nemocná. Jiní, že prokletá. Jiní, že se jí přihodilo něco, co se ženě stát nemělo, a že její duše od té doby bloudí domem jako dým. Děti se jí bály, ženy se před ní křižovaly, muži se tvářili, že ji nevidí. Když prošla tržištěm, hovory utichly. Když zvedla oči, lidé odvraceli tvář.
A Marie se naučila chodit tak, aby nikomu nepřekážela.

Jenže uvnitř ní bylo hlučno.

Nebyly to pokaždé hlasy. Někdy to byly jen poryvy, jako když vítr narazí do dveří. Někdy se jí zdálo, že její myšlenky nejsou její vlastní. Že v ní sídlí víc bytostí a každá chce něco jiného. Jedna se smála. Jedna plakala. Jedna jí našeptávala, že ji Bůh zavrhl. Jedna ji nutila vzpomínat na věci, které chtěla zapomenout. Jedna se bála lidí. Jedna jimi pohrdala. Jedna chtěla běžet k vodě a nevrátit se.
A sedmá mlčela.

Ta byla nejhorší.

Ta seděla hluboko v ní, bez hlasu a beze jména, a jen čekala. Když přišla, Marie necítila nic. Ani bolest, ani hanbu, ani strach. Jen prázdno. Jako by jí někdo vyňal srdce a nechal v hrudi dutinu, kterou vane studený vítr.
Toho dne uslyšela o Ježíšovi ještě dřív, než ho spatřila.

Přišel od Kafarnaa, říkali lidé. Učil v synagogách. Mluvil o Božím království, ale ne jako zákoníci. Uzdravoval nemocné. Dotýkal se nečistých. Jedl s těmi, které zbožní lidé

nechtěli mít u stolu. A byli i tací, kteří říkali, že přikazuje zlým duchům a oni ho poslouchají.
Marie se tomu nejprve zasmála.

Ne nahlas. Jen uvnitř. Hořce.

Další svatý muž, pomyslela si. Další, který bude mluvit o hříchu, pokání a čistotě, a když uvidí ženu, jako je ona, přitáhne si lem roucha, aby se ho nedotkla.
Nešla za ním.

Aspoň si to myslela.

Když se však odpoledne město dalo do pohybu směrem ke břehu, vydala se s ním i ona. Nejprve jen proto, aby zjistila, proč se všichni tlačí jedním směrem. Potom proto, že ji nesl dav. A nakonec proto, že v ní něco — ne hlas, ne démon, spíš dávno zapomenutý zbytek vlastní vůle — chtělo slyšet alespoň jednu větu, která by nezněla jako odsouzení.
Ježíš stál nedaleko vody.

Nebyl takový, jak si ho představovala. Neměl na sobě nic, čím by se odlišoval od ostatních galilejských mužů. Sandály měl zaprášené. Roucho obyčejné. Tvář unavenou cestou a sluncem. Vedle něho stáli muži, některé poznávala podle řeči a rukou — rybáři. Jeden z nich byl mohutný, s neklidnýma očima. Jiný mladší, tichý, jako by si všechno ukládal do paměti.
Byly tam i ženy.

To ji překvapilo. Nestály stranou, nebyly jen posluchačkami na okraji. Stály blízko. Jedna měla držení těla ženy z dobrého domu, další nesla košík s chlebem, jiná rozmlouvala s učedníky tak přirozeně, jako by k nim patřila.
Ježíš mluvil o rozsévači.

O zrnu, které padlo na cestu, na skálu, do trní a do dobré země. Marie naslouchala a měla pocit, že každé slovo padá jinam. Některé na tvrdost v ní. Některé na mělká místa, kde nic nevydrželo. Některé mezi trny strachu. A jedno — jedno jediné — kamsi hlouběji.
„Kdo má uši k slyšení," řekl Ježíš, „slyš."

Tehdy si jí všiml.

Ale možná to nebylo přesné. Možná si jí všiml už předtím, ještě než zvedla oči z prachu. Možná ji viděl od první chvíle, kdy se dav pohnul a ona se ocitla mezi lidmi, kteří se ji naučili obcházet tak, jako se obchází kámen na cestě.
Ježíš se uprostřed věty odmlčel.

Petr, který stál vedle něho, se k němu naklonil, jako by se chtěl zeptat, zda má pokračovat dál. Jan se podíval směrem, kterým hleděl Mistr. Několik lidí v davu se také otočilo.
Marie to ucítila dřív, než to pochopila.

Pohled.

Pohled, kterým se na ni díval, se nepodobal ničemu, co znala z Magdaly. Chyběl v něm strach, odpor, zvědavost i povýšený soucit čistých lidí, který někdy dovede být krutější než pohrdání.
Tento pohled ji nehledal proto, aby ji odhalil.

Tento pohled ji znal.

A právě proto před ním chtěla utéct.

Ježíš stál nedaleko vody a díval se na ni. V tu chvíli jako by přestal slyšet křik rybářů, šumění davu, šplouchání vln i neklidné otázky svých učedníků. Všechno se vzdálilo a před ním zůstala jen žena v záhybech pláště, s rukama schovanýma u těla, s mírně zdviženými rameny, jako by neustále čekala úder.
Viděl v ní utrpení.

To bylo zjevné.

Viděl v ní temnotu, která přilnula k její duši, jako by byla její vlastní kůží. Viděl rozervané noci, hanbu, strach, hněv, prázdno. Viděl sedm stínů, které se v ní přely o její jméno.
Ale ještě před tím vším spatřil něco jiného.

Blízkost.

Přišla náhle a tiše. Jako když člověk vstoupí do cizího domu a ucítí vůni, kterou znal jako dítě. Jako když v písni zazní tón, který neslyšel celé roky, a přece ví, jak bude pokračovat. Ježíš se na ni díval a v jeho nitru se pohnulo cosi staršího než vzpomínka.
Nedokázal to pojmenovat lidským slovem.

Bylo to, jako by se jejich duše kdysi minuly ve světle, z něhož lidé přicházejí na svět, a nyní se na okamžik poznaly skrze prach, nemoc, hanbu a lidská těla.
Marie z Magdaly.

To jméno ještě nikdo nevyslovil, a přece se mu zdálo, že ho zná.

Ne tak, jako člověk zná jméno, které slyšel. Spíš tak, jako pastýř zná hlas ovce, která se ztratila v noci. Jako matka zná krok dítěte za dveřmi. Jako Bůh zná člověka ještě dřív, než se člověk naučí vyslovit vlastní jméno.

Marie stála v davu a bojovala sama se sebou.

Ježíš viděl, jak se její ústa nepatrně pohnula, přestože nemluvila. Viděl, jak se jí prsty sevřely kolem látky. Viděl, jak se v ní něco zvedá proti němu ještě dřív, než na ni promluvil.
A přece — pod tím vším — byla ona.

Pod nemocí, hanbou a všemi jmény, kterými ji lidé označovali, viděl prostě ji.

A právě tuto skrytou Marii okamžitě pocítil jako blízkou.

Byla to blízkost, kterou nedokázal vysvětlit.

Až ho to zabolelo.

V tu chvíli totiž neviděl jen její přítomnou tvář. Spatřil jakoby stíny cest, kterými neprošla, a přece v ní byly. Spatřil dívku u vody, ještě neposkvrněnou slovy, která jí lidé později přilepí na kůži. Spatřil ženu, která se v noci budí hrůzou a neví, zda hlas v její hlavě patří jí, nebo někomu cizímu. Spatřil její budoucnost, přestože ještě nenastala: její kroky za ním, její ruce nesoucí chléb, její tvář pod křížem, její pláč u hrobu.
A v té vzdálené budoucnosti — v zahradě, ještě za tmy — ji viděl znovu.

Bude stát zlomená žalem a bude si myslet, že přišla i o poslední světlo. Bude ho hledat mezi mrtvými. A on ji znovu osloví jménem.
Marie.

To jméno v něm zaznělo už teď.

Ještě než ho vyslovil nahlas.

Udělal krok směrem k ní.

Tehdy náhle zvedla oči. Jejich pohledy se setkaly.

Marie ztuhla.

Byla zvyklá na lidské pohledy. Na strach. Na odsouzení. Na mužskou zvědavost. Na ženské pohrdání. Na pohled těch, kteří chtějí pomoci, ale nejprve potřebují, aby trpící vypadal podle jejich představ o utrpení.
Tento pohled byl jiný.

Nevstupoval do ní násilím. Neprohlížel si ji. Nehledal skvrnu, kterou by mohl pojmenovat. Nevážil její vinu. Neodhadoval její cenu.
Znal ji.

To bylo nejstrašnější.

A nejkrásnější.

Marie měla náhle pocit, že před tímto mužem se nelze ukrýt. Ne proto, že by ji chtěl odhalit před davem, ale proto, že před ním by se musela přestat skrývat i sama před sebou. A to bylo horší než všechny pohrdavé pohledy Magdaly.
Ustoupila o krok.

„Ne," zašeptala.

Ježíš se zastavil.

„Neboj se."

Ta slova ji zasáhla nečekanou silou. Kolikrát už jí lidé řekli, ať se nebojí? Vždycky to ale znamenalo: uklidni se, protože nás děsíš. Nebo: ovládej se, protože nám překážíš. Nebo: buď zticha, protože nevíme, co si s tebou počít.
U něho to znamenalo něco jiného.

Neboj se, protože tě znám.

Neboj se, protože nejsi jen tohle.

Neboj se, protože to, co tě drží, není silnější než Ten, který tě volá.

Marie se zachvěla.

„Ty mě neznáš," řekla.

Ježíš se na ni dlouho díval s tichou jistotou, která v ní probouzela vzpomínku na něco, co nikdy nezažila.
„Znám," řekl.

Dav kolem nich utichl.

„Odkud?" zeptala se Marie.

V hlase měla vzdor, ale pod ním byla prosba.

Ježíš neodpověděl hned.

Pohlédl na jezero. Vítr přeběhl po hladině a rozlámal světlo na tisíc drobných jisker. Potom se znovu obrátil k ní.
„Odtamtud," řekl tiše, „odkud Bůh volá každého člověka jménem ještě před jeho narozením."

Marie nerozuměla slovům, ale porozuměla tónu.

A v tu chvíli se v ní zcela nečekaně ozvala vzpomínka bez obrazu. Měla pocit, že už před ním někdy stála — kdesi mimo Magdalu, jezero i tento život, který byl pro takové světlo příliš úzký a bolestný.

Jako by ho její duše znala dřív než její oči.

A právě to temnota v ní nesnesla.

Nejprve se jí zatočila hlava. Potom se jí sevřelo hrdlo. Dav se najednou vzdálil, přestože stál kolem ní. Zvuky se roztříštily na ostré úlomky: smích dítěte, šustění látky, šplouchání vln, mužské zakašlání, vlastní tep.

Ne teď, pomyslela si.

Ne tady.

Chtěla odejít, ale nohy ji neposlouchaly. Jedna žena vedle ní si všimla, že Marie bledne, a ustoupila. Někdo vyslovil její jméno. Někdo jiný něco o démonech. Prostor kolem ní se otevřel tak rychle, jako se voda rozestoupí před kamenem.

A potom přišel hlas.

Ne Ježíšův.

Ten v ní.

„Pryč," zašeptala Marie, ale nevěděla, zda to říká davu, sobě, nebo tomu, co se v ní zvedalo.

Ruce se jí začaly třást. Chtěla je schovat pod plášť, ale už bylo pozdě. Lidé couvali. Viděla strach v jejich tvářích. Ten známý strach, který ji provázel celé roky. Strach, který jí říkal: Vidíš? Tohle jsi ty. Tohle budeš navždy.

Potom davem prošel Ježíš.

Nikdo mu nemusel uvolňovat cestu. Lidé se sami rozestoupili.

Marie sklopila oči. Nechtěla vidět jeho tvář. Nechtěla vidět odpor. Soucit by byl ještě horší.

Zastavil se před ní.

„Podívej se na mě," řekl.

Jeho hlas nebyl tvrdý. Nebyl ani měkký. Byl pevný, jako by stál na něčem, co se nehýbe.

Marie nezvedla hlavu.

„Nemůžu," zašeptala.

„Proč?"

Zasmála se. Krátce, zlomeně.

„Protože je uvidíš."

„Koho?"

„Ty, kteří jsou ve mně."

Chvíli bylo ticho.

Potom Ježíš řekl:

„Vidím tebe."

Ta slova ji zasáhla prudčeji než výkřik.

Vidím tebe.

Vidím tebe. Pod nemocí, hanbou, hlasy i příběhem, který o tobě vyprávělo město.

Tebe.

Marie zvedla oči.

Ježíš se na ni díval bez zvědavosti, beze strachu a bez odporu. A právě proto to bylo nesnesitelné. Kdyby ji odsoudil, věděla by, co má dělat. Kdyby před ní ustoupil, potvrdil by svět, který znala. Ale on stál. Blízko. Klidně. Jako by v ní neviděl místo zkázy, ale bojiště, na které přišel někoho zachránit.

„Nepřibližuj se," řekla.

„Proč?"

„Ublížím ti."

„Ne," řekl.

„To nevíš."

„Vím."

Tehdy se v ní zvedl odpor. Ne její vlastní. Starý, zuřivý, zvířecí. Ústa se jí otevřela, ale slova, která z nich vyšla, nebyla prosbou.

„Co je ti po nás, Ježíši Nazaretský?"

Dav zalapal po dechu.

Marie slyšela vlastní hlas, a přitom ho nepoznávala. Hanba ji zaplavila jako horká krev. Chtěla se vrhnout na zem, zakrýt si ústa, zmizet. Ale Ježíš se nepohnul.

„Dost," řekl.

To jediné slovo zaznělo tiše, ale Marie měla pocit, že jím prošlo celé nebe.

Někteří čekali křik. Zaklínání. Velké gesto. Něco, o čem by se dalo večer vyprávět u ohně.

Ježíš však jen stál před ní a mluvil s autoritou člověka, který nežádá temnotu o svolení.

„Už v ní nebudete přebývat."

Marie se prohnula, jako by jí někdo položil na ramena těžký kámen. Z hrdla se jí vydral pláč, potom výkřik, potom nic. Klesla na kolena. Rukama se opřela o zem. Prach jí ulpěl na dlaních. Cítila, jak v ní jeden po druhém hasnou hlasy.
První se bránil zlostí.

Druhý výsměchem.

Třetí strachem.

Čtvrtý vzpomínkami.

Pátý hanbou.

Šestý zoufalstvím.

A sedmý — ten mlčící — se držel nejdéle. Neříkal nic. Jen ji táhl zpátky do prázdna, do známého chladu, kde není třeba doufat, protože naděje je jen jiný druh bolesti.
Ježíš k ní poklekl.

„Marie," řekl.

Její jméno.

Ježíš vyslovil jen její jméno, bez přezdívek, obvinění a všeho, co k němu ostatní celé roky připojovali.
Marie.

A v tu chvíli se v ní poslední prázdno roztrhlo.

Nebyl to výkřik. Spíš nádech. První skutečný nádech po letech.

Ucítila vůni jezera. Prach pod rukama. Teplo slunce na zátylku. Slyšela ptáky. Lidi. Vlny. A pod tím vším ticho — ne ono mrtvé ticho sedmého démona, ale ticho po bouři, ve kterém se dá žít.
Rozplakala se.

Plakala úlevou člověka, kterému někdo otevřel zamčenou místnost a řekl: Vyjdi. Už nemusíš zůstávat uvnitř.
Ježíš jí hned nepoložil ruku na hlavu. Zůstal u ní a počkal, až se její dech zklidní.

Potom se jí dotkl ramene s prostotou bratra.

„Jsi svobodná," řekl.

Marie tomu nerozuměla.

Svoboda bylo slovo pro muže, kteří neměli dluhy. Pro národy, které nepodléhaly Římu. Pro ptáky nad jezerem. Ne pro ni.

„Co mám teď dělat?“ zeptala se.

Ježíš se lehce usmál.

„Žij.“

Ta odpověď ji téměř rozzlobila. Byla příliš jednoduchá. Příliš těžká.

„Nevím jak.“

„Naučíš se to.“

„Lidé si to budou pamatovat.“

„Ano.“

„Budou mluvit.“

„Ano.“

„Budou se bát.“

„Někteří.“

„A ty?“

„Já vím, kdo jsi.“

Marie se na něho dívala a v její tváři se mísila úleva s nedůvěrou. Jako by se bála, že se každé dobré slovo může při dalším nádechu rozpadnout. Jako by celý život stála na zemi, která se pod ní rozevírala, a teď poprvé nevěděla, co si počít s pevnou půdou pod nohama.
Ježíš jí podal ruku.

Marie na ni chvíli hleděla.

Jeho dlaň byla teplá, pevná, obyčejná. Dlaň člověka, který chodí po cestách, dotýká se nemocných, láme chléb, zvedá děti ze země. Nebyla v ní žádná okázalá moc. A přece, když k ní natáhl ruku, měla Marie pocit, že se k ní sklání celé milosrdenství světa.
Pomalu vložila svou dlaň do jeho.

Vstal první a pomohl jí zvednout se.

A právě tehdy se stalo něco, čeho si nikdo jiný nevšiml tak jako oni dva.

Marie měla jeho ruku pustit. Už stála. Už se nemusela přidržovat. Dav se začínal znovu hýbat. Učedníci si oddechli. Jedna žena přinesla vodu. Dítě, které se před chvílí schovalo za matčin plášť, teď vystrčilo hlavu a zvědavě se na ni dívalo.
Mariina ruka se však pohnula sama.

Místo aby Ježíše pustila, položila mu tři prsty na vnitřní stranu zápěstí.

Jemně.

Přesně.

Jako člověk, který zná gesto dávno předtím, než se ho naučí.

Ježíš se zarazil.

Byl to pouhý okamžik. Tak krátký, že Petr viděl jen to, že se žena dotkla Mistrovy ruky. Jan viděl jen to, že Ježíš na chvíli ztichl. Jana, stojící opodál, viděla jen to, že se Marie ještě zcela nevzpamatovala. Dav viděl jen konec zvláštní události, o níž se bude večer mluvit po celém městě.

Ale Ježíš ten dotek cítil.

Tři prsty na zápěstí.

A s tím dotekem přišlo něco, co nepatřilo tomuto břehu, tomuto dni ani tomuto tělu.

Marie zašeptala:

„Neodcházej sám."

Když to řekla, sama se polekala.

Slova jí vyšla z úst dřív, než je stačila pochopit. Pohlédla na něho, jako by se chtěla omluvit, ale nevěděla za co. V očích měla zmatek. Ne hanbu, ne strach z davu, ale hluboký úžas člověka, který právě vyslovil větu ze snu, na nějž si nikdy nepamatoval.

„Nevím, proč jsem to řekla," zašeptala.

Ježíš neodpověděl hned.

Hleděl na své zápěstí, na místo, kde ještě cítil tlak jejích tří prstů. Potom se podíval na ni.

V jeho tváři se pohnulo cosi tak jemného, že by to nepozorný člověk považoval za soucit. Ale nebyl to jen soucit. Byla v tom bolest, úžas i tiché poznání, které si ještě nechtěl připustit ani sám před sebou.

„Možná sis vzpomněla na něco, co ještě neumíš pojmenovat," řekl.

Marie zadržela dech.

„Na co?"

Ježíš se na okamžik zadíval k jezeru. Světlo se lámalo na hladině a vítr nesl od vody pach ryb, soli a mokrých lan. Všechno bylo obyčejné. A přece se mu zdálo, že se za tímto obyčejným světem na okamžik otevřely jiné dveře.

Neviděl nic zřetelného.

Jen záblesk.

Ženu kráčející po jeho boku.

Ulice, jezero i jména byly jiné.

Ale tytéž oči.

Tentýž dotek.

Tři prsty na jeho zápěstí.

A táž věta, vyslovená kdysi dávno, v jiném prachu, pod jiným nebem:

Neodcházej sám.

Potom obraz zmizel.

Ježíš se znovu podíval na Marii z Magdaly.

„Na věrnost," řekl nakonec.

Marie nerozuměla.

Ale to slovo v ní zůstalo.

Věrnost.

Věrnost v ní zůstala jako cesta, kterou si duše zvolí ještě dřív, než ví, jakou cenu za ni zaplatí.

Marie sklopila oči.

„Odpusť," řekla. „Nechtěla jsem—"

„Vím."

„Bylo to zvláštní."

„Ano."

„Bojím se toho."

Ježíš se lehce usmál, ale v jeho úsměvu nebyla lehkost.

„I věci, které přicházejí od Boha, mohou člověka vyděsit."

Marie na něho pohlédla.

„Přišlo to od Boha?"

Ježíš mlčel.

Někde za nimi se ozval dětský křik. Učedníci se začali znovu hýbat. Dav pomalu dýchal, jako by se svět vracel do svých obvyklých hranic.

Mezi nimi dvěma už však zůstalo něco, co se do těch hranic nevešlo.

Žena, která předtím stála poblíž učedníků, přistoupila k Marii a podala jí vodu.

Marie vzala nádobu oběma rukama. Pila pomalu. Voda byla teplá a chutnala po hlíně. Byla to nejlepší voda, jakou kdy pila.

„Jak se jmenuješ?“ zeptala se jí žena tiše.

Marie chvíli váhala, jako by si musela své jméno znovu osvojit.

„Marie.“

„Já jsem Jana.“

Marie přikývla. To jméno si zapamatovala. Později si zapamatuje i další. Zuzana. Salome. Marie Jakubova. Ženy, které nesly jídlo, peníze, zprávy, obavy, víru. Ženy, které nebudou vždy stát vpředu, ale budou tam, až mnozí zmizí.

„Půjdeš domů?“ zeptala se Jana.

Marie se ohlédla k městu.

Magdala stála tam, kde vždycky. Domy, ulice, tržiště, oči za závěsy. Místo, kde ji znali podle jejích nejhorších dnů. Místo, kde každá zeď nesla ozvěnu něčeho, co chtěla nechat za sebou.

Potom pohlédla na Ježíše.

„Kam jdeš?“ zeptala se.

„Do dalších měst,“ řekl. „Hlásat Boží království.“

„A bereš s sebou i takové, jako jsem já?“

Ježíš se na ni podíval tak, jako by se zeptala na něco, co ho zarmoutilo.

„Právě takové.“

Marie sklonila hlavu.

V tu chvíli ještě nevěděla, kam ji ta cesta zavede. Nevěděla, že bude naslouchat podobenstvím, kterým neporozumí hned, ale budou v ní dozrávat jako zrno. Nevěděla, že uvidí slepé otevírat oči, chromé vstávat, pyšné odcházet uražené a chudé narovnávat záda.

Nevěděla, že jednou půjde za ním až do Jeruzaléma.

Nevěděla, že bude stát nedaleko kříže, až se mnozí rozprchnou.

Nevěděla, že uvidí, kam položí jeho tělo.

Nevěděla, že půjde za tmy k hrobu s bolestí tak velikou, až se jí bude zdát, že by se všech sedm démonů mohlo vrátit — a přece se nevrátí.

Nevěděla, že bude v zahradě plakat a hledat mrtvého, dokud ji živý neosloví stejně jako dnes:

Marie.

A že ho tehdy pozná.

Teď věděla jen to, že je v jejím nitru ticho.

Ježíš se obrátil k lidem. Někteří stále čekali, že vysvětlí, co se stalo. On však jen řekl:
„Boží království se přiblížilo."

Marie se pevněji postavila.

Kolena se jí ještě třásla. Vlasy měla rozcuchané, tvář mokrou od slz, ruce od prachu. Vypadala jako člověk, který prohrál zápas.
Ale poprvé po mnoha letech měla pocit, že ho vyhrála.

Jana jí pomohla urovnat plášť.

Marie na ni pohlédla a chtěla poděkovat, ale slova jí uvízla v hrdle. Ještě cítila v prstech teplo Ježíšova zápěstí. Ještě slyšela vlastní šepot.
Neodcházej sám.

Nevěděla, odkud ta slova přišla. Nevěděla, proč jí připadala cizí i vlastní zároveň. Věděla však, že se jich už nezbaví. Od nynějška v ní budou přebývat jako malý plamen, který člověk chrání v dlani před větrem.
Ježíš už kráčel podél břehu.

Učedníci se vydali za ním. Dav se pomalu rozpadal na skupiny, hlasy, dohady. Někteří se stále vyhýbali jejímu pohledu. Jiní se dívali příliš dlouho. Jeden muž šeptal druhému něco o zázraku. Jedna žena plakala. Dítě se usmívalo, přestože nevědělo proč.
Marie zůstala stát mezi městem a cestou.

Za ní byla Magdala.

Před ní Ježíš.

Ještě jednou se ohlédla. Ne proto, že by chtěla zůstat. Spíš proto, aby viděla místo, z něhož odchází jako jiný člověk.
A tehdy si všimla, že se Ježíš zastavil.

Neotočil se úplně. Jen lehce pootočil hlavu, jako by věděl, že ještě stojí na místě, kde se v člověku rozhoduje o něčem větším než o směru cesty.
Jejich pohledy se znovu setkaly.

Na okamžik měla Marie pocit, že se všechno, co se mezi nimi odehrálo, nestalo poprvé. Že tato cesta už někde byla. Že on už někde kráčel před ní a ona už někde stála s touž otázkou v hrdle.
Půjdu?

Zůstanu?

A že i tehdy, v tom neviditelném předtím, se rozhodla stejně.

Udělala první krok.

Potom druhý.

A zjistila, že ticho v ní kráčí s ní.

Když se přidala k ostatním, Petr na ni krátce pohlédl a hned odvrátil oči. Nebylo v tom pohrdání, spíš nejistota člověka, který ještě neví, co si počít s milostí, když se jí dostane někomu jinému. Jan jí uvolnil místo. Jana kráčela po jejím boku.
Ježíš šel před nimi.

Marie sledovala jeho ruce, jak se při chůzi pohybují. Jedna z nich se před chvílí dotkla jejího života a vytrhla ho z temnoty. Na jeho zápěstí nebylo vidět nic. Žádnou stopu po jejích prstech. Žádné znamení. Žádný důkaz.
A přece věděla, že tam něco zůstalo.

Ne na kůži.

Hlouběji.

Možná v něm.

Možná v ní.

Možná někde mezi nimi, na místě, kde se setkávají cesty, kterým lidé říkají náhoda, protože neznají jejich pravé jméno.
Slunce klesalo nad jezerem. Magdala za nimi bledla v prachu a světle. Před nimi se cesta vinula do kopců.
Marie nevěděla, co ji čeká.

Poprvé se však nebála jen toho, co přijde.

Bála se i toho, že to může být dobré.

A v tom strachu byla zvláštní sladkost.

Kráčela dál.

Kráčela dál a příběh ženy známé podle démonů zůstával za ní.

Město, před kterým kdysi utíkala, se vzdalovalo.

Ještě netušila, co znamená následovat proroka, kterého budou jednou nenávidět.

Teď kráčela jako někdo, koho oslovili jménem.

A daleko před ní, i když ještě neviditelně, už stála jiná zahrada, jiná noc a jiný okamžik, v němž se Ježíšovi tento den vrátí s takovou silou, že pochopí to, co nyní jen tušil.
Že k němu Marie z Magdaly nepřišla poprvé.

Že některé duše se neznají proto, že se setkaly.

Ale setkávají se proto, že se znaly už dřív.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Text vznikl po prostudování působení Marie Magdalény v Novém zákoně. První setkání Ježíše a Marie Magdalény není v dostupných pramenech nikde jednoznačně popsáno. To, co zachycuje tato kapitola, je nejpravděpodobnější verze jejich seznámení — kromě detailů, které byly vloženy proto, aby setkání zapadlo do rámce příběhu.*

# 5. Elarion: Nitra, hlavní město Unie

Nitra nebyla nejstarším městem Elarionu, ale chovala se tak.

Ležela na stejnojmenné řece. Řeka protékala městem jako paměť, pomalejší než dopravní vrstvy nad ní, tišší než výpočetní věže na jejích březích. Staré kamenné jádro Nitry zůstalo zachováno i poté, co kolem něho vyrostly průhledné kupole, vertikální čtvrti, konzulární parky, dráhy autonomních modulů a věže finančních uzlů.
V Nitře se staré nikdy nebouralo. Jen se obklopovalo novým.

A tak bylo možné stát na náměstí, jehož dlažbě bylo sedm set let, a nad sebou vidět lodě odlétající k orbitálnímu prstenci.
Toho dne se město tvářilo slavnostně. Na fasádách veřejných budov se pomalu střídaly průhledné nápisy:
Práce po práci. Hodnota po mzdě. Člověk po automatizaci.

Unie svolala velké veřejné fórum o budoucnosti příjmu.

Nebylo to první fórum o UBI. Takové debaty se vedly už celá desetiletí. Nejprve jako akademická provokace, potom jako sociální experiment, potom jako volební slogan a nakonec jako nutnost, kterou se politici stále snažili odsunout.
Tentokrát se však prostor pro odklad ztenčil.

Automatizovaná produkce překročila hranici, kterou ekonomové kdysi považovali za teoretickou. V některých regionech Unie pracovalo v tradičním smyslu méně než čtyřicet procent dospělých. Ne proto, že by nechtěli. Proto, že jejich práce přestala být potřebná.

Stroje pěstovaly, stavěly, třídily, účtovaly, překládaly, diagnostikovaly, kontrolovaly, učily, a dokonce tvořily hudbu tak levně, že se lidská práce začala stávat spíš kulturní volbou než ekonomickou potřebou.
Ale účty zůstaly lidské.

Nájemné.

Jídlo.

Péče.

Vzdělání.

Léčba.

Důstojnost.

A proto se v Nitře sešli zástupci států, bank, konsorcií, univerzit, občanských rad, rodových archivů i mimoplanetárních správ. Velký sál Rady Unie měl tvar půlkruhu. Nad každým řečníkem se zobrazovalo jeho jméno, stát, větev, instituce a rozsah zveřejněných zájmů.

Někteří měli u jména dlouhý seznam.

Někteří podezřele krátký.

Jesair Davion seděl ve třetí řadě, ne jako politik, ale jako pozvaný zástupce aureliánských rodových rad. Neměl takové akce rád. Ne proto, že by odmítal politiku. Spíš proto, že politika měla zvláštní schopnost proměňovat živé utrpení v pojem, pojem v komisi a komisi ve zprávu, kterou už nikdo nečetl.

Jako chlapec kdysi stál u lůžka nemocného příbuzného, kterého rodina přivedla do domu Davionů. Starší mu přikázal položit mu ruku na čelo. Jesair poslechl, protože mu bylo čtrnáct a všichni čekali. Když se mužův stav zhoršil, někdo navrhl ještě chvíli počkat, zda se neprojeví dar rodu.

Jesair sám přivolal lékařský modul. Muž přežil díky zákroku, u kterého Jesair nebyl. Za měsíc se v rodové kronice objevila věta o doteku mladého Daviona; jméno lékařky, která zákrok provedla, tam chybělo. Tehdy Jesair poprvé pochopil, jak snadno může příběh o zázraku zakrýt práci skutečného člověka.

Vedle něho seděla Mareia Lioren.

Neznali se dlouho. Vlastně se nedalo říct, že by se znali. Viděli se na dvou jednáních o zdravotnických archivech a jednou v zahradě selenitské školy, kde Mareia mluvila s dětmi o paměti rodů. Jesair si z toho setkání pamatoval především její ticho. Nebylo prázdné. Bylo přesné.

Když někdo říkal hlouposti, Mareia se zdvořile neusmívala.

Jen se na něho podívala tak, že začal slyšet vlastní slova.

„Myslíte, že dnes rozhodnou?“ zeptala se ho potichu.

Jesair pohlédl na pódium, kde se připravoval první řečník.

„Ne. Dnes jen všichni řeknou, proč ještě nelze rozhodnout.“

Mareia se slabě pousmála.

„To zní jako zkušenost.“

„To zní jako Nitra.“

Na pódium vystoupil Veyran jménem Daren Voltr. Byl předsedou Měnové rady Severního svazu a jedním z nejlepších řečníků své generace. Měl klidný hlas člověka, který nikdy nemusel spěchat, protože ostatní čekali na něho.

„Dámy a pánové," začal, „nikdo v tomto sále nezpochybňuje, že automatizace změnila základní společenskou smlouvu. Otázka nezní, zda má mít občan podíl na produkci civilizace. Otázka zní, kdo tento podíl vypočítá, v jaké měně, pod jakou kontrolou a za jakou cenu."

Na stěnách se objevily grafy.

Čtyřicet států.

Třicet aktivních měn.

Kurzová pásma.

Stabilizační mechanismy.

Exportní režimy.

Dluhové bilance.

„Měna," pokračoval Daren Voltr, „není jen účetní jednotka. Měna je volant státu. Pokud měnový volant předáme jediné planetární instituci, regiony ztratí schopnost reagovat na své podmínky. Devalvace není vždy zločin. Někdy je to způsob, jak slabší stát přežije. Volatilní kurz není vždy manipulace. Někdy je to tlumič nárazu."

Sálem zaznělo souhlasné zašumění.

Jesair cítil, jak se kolem něho mění nálada. Veyrani uměli mluvit o moci tak, aby zněla jako zodpovědnost. A často to zodpovědnost i byla. V tom spočívala jejich síla.

Při slově hodnota se mu však v mysli vynořila věta, kterou znal od dětství.

Až dozraje čas společného díla, hodnota už nesmí kráčet ve stínu. Co slouží všem, musí být všem viditelné.

Patřila k nejstarším dochovaným aureliánským textům. Četla se při rodových shromážděních, při přijímání závazků i při sporech o společné vlastnictví. Někteří ji považovali za náboženský příkaz. Jiní tvrdili, že je jen pozůstatkem dávného období, kdy Aureliáni hospodařili v malých komunitách a museli si navzájem ukazovat zásoby, aby přežili zimu.

Jesair ji dlouho chápal především duchovně. Hodnota byla pravda, čest, oběť, všechno, co člověk dával druhým bez nároku na odměnu. Stín byl lež, sobectví a skrytý úmysl.

Teprve v posledních měsících ho začala pronásledovat možnost, že starý text mluvil i docela doslovně.

Možná jeho autoři nemysleli jen na hodnotu člověka, ale i na hodnotu, kterou člověk vytváří a kterou si někdo jiný přivlastní. Možná společným dílem nebyl jen chrám, rod či obec. Možná jím byla celá civilizace.

Elarion vyráběl pomocí poznání nashromážděného za tisíce let. Stroje využívaly veřejnou infrastrukturu, energii planety, výzkum placený dávnými generacemi a údaje miliard lidí. Přesto se výsledná hodnota ztrácela v soukromém účetnictví, měnových převodech a vlastnických řetězcích, na jejichž konci stálo jméno, které veřejnost často ani neznala.

Co slouží všem, musí být všem viditelné.

Moc, která rozhodovala o životě druhých.

Majetek, který se vydával za společenskou nezbytnost.

Zisk, z něhož se měl vypočítat podíl všech.

Jesair si nebyl jistý, zda starý text skutečně znamenal toto. Dávná slova se dala přinutit, aby posloužila téměř jakékoli přítomnosti. Právě proto se bránil lidem, kteří z aureliánských kronik dělali neomylná proroctví.

Přesto se nedokázal zbavit pocitu, že čas společného díla už dozrál.

A že hodnota stále kráčela ve stínu.

Potom vystoupila Selenitka z jižní části Améne, největšího západního kontinentu planety. Mluvila o lidech, kterým automatizace nevzala jen mzdu, ale i denní rytmus, společenské vazby a pocit potřebnosti. Promítla svědectví mužů a žen, kteří celý život pracovali a nyní poslouchali, že je civilizace díky jejich nahrazení efektivnější.

„Když člověk ztratí práci," řekla, „neztrácí jen příjem. Ztrácí důkaz, že ho svět potřebuje. UBI nesmí být jen finanční mechanismus. Musí být součástí nové definice důstojnosti."

Potom přišli ekonomové.

Potom právníci.

Potom zástupci výrobních AI.

Jejich projevy byly přesné, vyvážené a únavné.

Mareia se naklonila k Jesairovi.

„Všiml jste si, že všichni mluví o výpočtu podílu, ale nikdo nechce ukázat celý základ výpočtu?"

Jesair přikývl.

„Protože celý základ výpočtu je moc.“

„A moc se nerada ukazuje?“

„Ukazuje se ráda. Ale jen zepředu.“

Mareia na něho pohlédla. Poprvé déle.

„A zezadu?“

„Tam bývají ruce.“

Na pódiu právě začal mluvit mladý ministr Unie. Byl Aurelián, ale zlatý kruh v jeho očích nebyl vidět. Mluvil o potřebě spravedlivého UBI, o sociálním smíru a o tom, že občané musejí důvěřovat institucím.

Nerai Sael seděla vysoko na boční analytické galerii. Odtud měla přístup k živým datovým vrstvám debaty. Viděla jména, instituce, zdroje, protistrany, historické vazby, granty, veřejná prohlášení, vlastnické řetězce — tedy všechno, co bylo dostupné.
Právě proto ji znepokojovalo to, co dostupné nebylo.

U Darena Voltra chyběly tři vrstvy. Nešlo o nelegální ani trestně utajované údaje; byly prostě chráněné. Obchodní zájmy. Mezistátní měnové konzultace. Nezveřejněné poradenské smlouvy.
Nerai si je označila.

Ne proto, že by Voltra podezírala z něčeho konkrétního. Ale proto, že ve struktuře neviditelnosti to vždy začínalo takto: ne zločinem, ale výjimkou.
Dole v sále se rozprava dostávala k jádru.

„UBI bez měnové jednoty bude nerovné,“ řekla jedna z ekonomek Unie. „Každý stát bude vyplácet jiný podíl, počítat jinou produkci, skrývat jiné zisky a upravovat vlastní měnu podle svých politických potřeb.“
„A UBI s měnovou jednotou,“ odpověděl Veyran z finančního konsorcia, „bude centralizovaná dávka, kterou občan dostane výměnou za poslušnost vůči planetárnímu účetnímu stroji.“
„Ne,“ ozval se někdo ze zadních řad. „Bude to podíl.“

Sál ztichl.

Hlas nepatřil politikovi. Patřil Jesairovi.

Neměl v úmyslu mluvit. Nepřihlásil se o slovo. Jen ta věta zazněla dřív, než ji stačil zadržet.

Na stěnách se objevilo jeho jméno: Jesair Davion, Rodová rada Aurioly, nezávislý delegát.

Několik lidí se otočilo.

Při jméně Davion se v sále vždy cosi změnilo. Byla to změna příliš jemná na zápis, ale staré mýty vrhaly dlouhé stíny.
Předsedající mu dal prostor.

Jesair vstal.

Na okamžik znovu uviděl slova starého textu. Ne vytesaná do kamene ani přepsaná v rodové kronice, ale jako by stála nad sálem spolu s grafy, jmény a údaji.
Až dozraje čas společného díla, hodnota už nesmí kráčet ve stínu.

Možná si ta slova po celá staletí vykládali příliš úzce. Možná čekali na duchovní naplnění, přestože před nimi stála účetní otázka. O nic méně posvátná jen proto, že se týkala peněz.

„Dávka je to, co moc dává shora," řekl. „Podíl je to, co člověku patří už tím, že je součástí civilizace. Pokud stroje vyrábějí hodnotu z poznání, infrastruktury, historie a energie celé planety, pak tato hodnota nevzniká jen v rukou vlastníků strojů. Vzniká z dědictví všech."
Na chvíli se odmlčel.

„V jednom z nejstarších aureliánských textů se praví: Až dozraje čas společného díla, hodnota už nesmí kráčet ve stínu. Co slouží všem, musí být všem viditelné."
V sále se několik lidí pohnulo. Někteří citát znali. Jiní slyšeli jen stará náboženská slova vložená do moderní politické debaty.

„Dlouho jsem si myslel, že se v něm mluví jen o morálce jednotlivce," pokračoval Jesair. „Dnes už si tím nejsem jistý. Civilizace se stala společným dílem v doslovnějším smyslu, než si naši předkové dokázali představit. Naše stroje využívají společné poznání. Naše hospodářství stojí na společné infrastruktuře. Naše produkce vzniká z práce živých i mrtvých. Má-li sloužit všem, musí být vidět, kde vzniká její hodnota, kam odchází a kdo o ní rozhoduje."
Obrátil pohled k údajům na stěnách.

„Podíl nelze vypočítat naslepo. Jestliže občan nevidí, z čeho se jeho podíl počítá, nedostává spravedlnost. Dostává uklidnění."
V sále bylo ticho.

Ne souhlasné. Spíš nebezpečné.

Daren Voltr se lehce usmál.

Nebylo v tom pohrdání. Spíš spokojenost člověka, který konečně slyšel tvrzení dostatečně velké, aby je mohl začít rozebírat.

„Dobře," řekl. „Přijměme váš rozdíl mezi dávkou a podílem. Přijměme dokonce i to, že člověk má právo vědět, z čeho byl jeho podíl vypočítán. Co tedy navrhujete? Jak chcete zajistit, aby podklady pro výpočet byly úplné, transparentní a zároveň ověřitelné?"
Ze stěn sálu zmizely grafy měnových kurzů. Nahradilo je schéma planetární produkce.

Energie.

Půda.

Automatizované továrny.

Veřejný výzkum.

Soukromé patenty.

Datové archivy.

Mimoplanetární těžba.

Miliony uzlů spojovaly čáry, které procházely napříč státy, měnami a vlastnickými strukturami. Některé byly zřetelné. Jiné se ztrácely ve spleti fondů, bank a společností bez veřejně známého vlastníka.
Jesair se na ně chvíli díval.

„Nemůžete vypočítat podíl všech z údajů, které zná jen několik vyvolených," řekl. „A nemůžete ověřit spravedlnost systému, dokud jeho rozhodující části zůstávají skryté za bankovním tajemstvím, obchodním tajemstvím nebo měnovou suverenitou."
„To stále není návrh," namítl Voltr.

„Je to jeho začátek."

Jesair zvedl oči ke schématu.

„Hodnota nesmí kráčet ve stínu. Chceme-li vědět, jaká hodnota na Elarionu vznikla, kdo ji vytvořil, kdo si ji přivlastnil a jaký podíl z ní patří ostatním, musíme vidět její pohyb."
V sále se ozvalo několik tlumených hlasů.

„Finanční toky na celé planetě by proto měly být do značné míry transparentní," pokračoval Jesair. „Nejen výdaje států. Nejen účty politiků a smlouvy veřejných institucí. Viditelný musí být i pohyb velkého soukromého kapitálu. Vlastnické vazby. Koneční příjemci. Přesuny mezi měnami. Financování politického vlivu. Nákup infrastruktury, půdy, médií, výzkumu a technologií, které mohou měnit život milionů lidí."

Na analytické galerii Nerai přestala psát.

Očekávala návrh lepších registrů, přísnějších auditů nebo jednotného vykazování produkce. Jesair však zpochybnil samotnou hranici mezi veřejným a soukromým finančním světem.

Voltr zůstal klidný.

„Všechny finanční toky?“

„Řekl jsem do značné míry.“

„To je velmi pohodlné upřesnění.“

„Je nezbytné. Kdo zaplatí za jídlo nebo lék, nerozhoduje tím o osudu planety. Kdo koupí síť nemocnic, ovládne dodávky energie nebo začne financovat politické hnutí, ten už nerozhoduje jen sám o sobě.“

„A kdo určí hranici mezi tím, co je malé, a tím, co je velké?“

„Společnost.“

Voltr se pousmál.

„Společnost neurčuje nic. Určují to instituce, které mluví jejím jménem.“

„Pak musejí být transparentní i ony.“

Sálem proběhl krátký, nervózní smích.

Voltr ho nechal doznít.

„A co soukromí?“ zeptal se. „Chcete, aby každý občan viděl účty všech ostatních? Kde nakupují, komu pomáhají, koho podporují, kde se pohybují a za co se možná stydí?“

Otázka zůstala viset nad sálem.

Byla jednodušší než všechny předchozí. A právě proto nebezpečnější.

Jesair se na chvíli odmlčel.

„Soukromí mělo svůj smysl,“ řekl. „A stále ho má. Chrání intimitu člověka, jeho rodinu, zdraví, vztahy, přesvědčení a prostor, v němž nemusí veřejnosti nic vysvětlovat.“

„Takže se mnou souhlasíte.“

„Ne úplně.“

Jesair se dlaní opřel o opěradlo sedadla před sebou.

„Velká část finančního soukromí nevznikla jako ochrana člověka před ostatními lidmi. Vznikla jako ochrana člověka před mocí. Před zkorumpovaným státem, svévolným vládcem nebo institucí, která mohla každou informaci obrátit proti němu."
Pohlédl na delegáty států v prvních řadách.

„Ve společnosti, kde je stát netransparentní, může být soukromí posledním útočištěm svobody. Chceme-li však vytvořit společnost, v níž je transparentní sama moc, musíme si položit otázku, zda tentýž stín stále chrání slabé, nebo už častěji chrání silné."
Tentokrát se nikdo nezasmál.

„Běžný člověk nechce, aby cizí lidé sledovali každý jeho nákup," pokračoval Jesair.

„Ale u majetku a transakcí nad určitou hranicí se soukromí přestává týkat pouze osobního života."
„Proč?"

„Protože velký majetek není jen soukromá věc."

V sále se pohnulo několik zástupců konsorcií.

„Velký majetek znamená schopnost měnit ceny, pracovní podmínky, vlastnictví půdy, podobu měst, výzkum, média a někdy i zákony. V určitém bodě už nejde jen o to, co člověk vlastní. Jde o to, co může svým vlastnictvím udělat druhým."
Voltr si založil ruce.

„A proto má přijít o soukromí?"

„Proto má být vidět rozsah jeho moci."

„To je jen rozdíl v pojmenování."

„Ne. Intimita a moc nejsou totéž."

Jesairův hlas zůstal klidný.

„Nikdo nepotřebuje vědět, jakou večeři jste si objednal, komu jste poslal osobní dar nebo kde jste strávil noc. Společnost má však právo vědět, že jste prostřednictvím deseti fondů získal rozhodující podíl na jejím zásobování vodou. Má právo vědět, že společnost financující politickou stranu patří stejnému vlastníkovi jako konsorcium, kterému tato strana přiděluje veřejné zakázky. Má právo vědět, že zisk vykázaný v jednom státě vznikl v jiném a zmizel ve třetím."

Na stěnách se objevil anonymizovaný vlastnický řetězec. Jeden podnik procházel čtrnácti společnostmi, šesti státy a třemi mimoplanetárními jurisdikcemi, až se jeho konečný vlastník ztratil v neveřejném fondu.

„Soukromí velkých často chrání mechanismus."

Voltr se zadíval na schéma.

„A vy chcete, aby každý viděl každý mechanismus?"

„Chci, aby každá významná moc zanechávala viditelnou stopu."

„V reálném čase?"

Jesair na okamžik zaváhal.

„Dost včas na to, aby transparentnost nebyla pouhou archeologií."

Sálem proběhl neklid.

„Takže nejen účetní transparentnost po skončení roku," řekl Voltr. „Chcete průběžnou viditelnost velkých finančních toků."

„Ano."

„A kdo je bude sledovat? Stát? Měnová rada? Planetární banka?"

„Žádná z těchto institucí sama."

„Tak kdo?"

Jesair se rozhlédl po sále.

„Ještě nevím, jakou přesnou podobu by takový systém měl mít. Ale vím, jakou podobu mít nesmí. Nesmí být vlastnictvím jedné vlády, jedné banky, jednoho státu ani jedné rasy. Nesmí fungovat jako oko, které vidí všechny, ale samo zůstává neviditelné."

Mareia na něho pohlédla.

Jesair neobhajoval jen transparentnost peněz. Hledal způsob, jak učinit transparentním i samotné nahlížení.

„Každé nahlédnutí musí zanechat stopu," pokračoval. „Když instituce prověřuje člověka, musí ten člověk vědět, která instituce to udělala. Označí-li analytický systém transakci za rizikovou, musí být možné přezkoumat pravidla, podle nichž rozhodl. Pokud někdo dostane výjimku ze zveřejnění, musí být vidět, že výjimka existuje, kdo ji povolil a do kdy platí."

Nerai se lehce předklonila.

Tohle už nebyl obyčejný registr. Byl to systém vzájemné viditelnosti. Kontroloři by viděli peníze, ale ti, které kontrolovali, by zase viděli kontrolory.
Voltr však neustoupil.

„A zločinec?“ zeptal se. „I ten má vědět, že ho někdo prověřuje?“

„Ano.“

Sálem se rozlehlo zašumění.

„Pak peníze přesune.“

„Jestli je může přesunout tak, aby zmizely, systém už selhal.“

„Zničí důkazy.“

„Finanční tok, který už byl zaznamenán, nesmí být možné zničit.“

„Skryje svůj záměr.“

„Záměr lze ukrýt vždycky. Moc však nemůžeme chránit jen proto, že transparentnost neumí číst myšlenky.“
Voltr se odmlčel.

Poprvé se neusmíval.

„Víte, co popisujete?“

„Ne tak docela.“

„Popisujete konec bankovního tajemství.“

„V jeho dnešní podobě možná.“

„Konec velké části obchodního tajemství.“

„Pokud obchodní tajemství zakrývá moc nad životy druhých, pak možná také.“

„A možná i konec měnové suverenity států.“

Jesair pohlédl na symboly desítek měn zobrazené nad pódiem.

„Pokud měnová suverenita znamená právo skrývat podklady, z nichž se určuje životní úroveň vlastních občanů, pak ano.“
V sále zavládlo ticho.

Tentokrát nebylo jen nebezpečné.

Bylo nepřátelské.

Jesair cítil, jak se mění pohledy v prvních řadách. Před chvílí byl zástupcem starého aureliánského rodu, kterého bylo zdvořilé vyslechnout. Teď se stal člověkem, který zpochybnil oprávnění, na nichž stály celé státy, banky a konsorcia.
Voltr se posadil.

Předsedající se chystal předat slovo dalšímu delegátovi, ale nikdo se nepřihlásil.

Na stěnách zůstalo schéma planetárních finančních toků.

Miliony čar.

Některé zřetelné.

Jiné přerušované.

A mnohé končící ve tmě.

Mareia se naklonila k Jesairovi.

„Uvědomujete si, že jste právě rozzlobil téměř každého, kdo má na téhle planetě víc peněz než vy?“
Jesair se posadil.

„To nebude tak těžké. Nikdy jsem jich moc neměl.“

„Nemyslím si, že je vaše skromnost uklidní.“

Pohlédl na ni.

„Myslíte, že jsem zašel příliš daleko?“

Mareia obrátila pohled k temným místům ve schématu.

„Ne,“ řekla. „Myslím, že jste teprve ukázal směr.“

Vysoko nad nimi si Nerai otevřela nový analytický záznam.

Nevložila do něj Jesairovo jméno jako podezřelou osobu ani jako politické riziko. Zapsala si jen dvě věty.
Má-li být podíl člověka na společné hodnotě spravedlivý, nemůže existovat neviditelná hodnota.
Má-li být finanční moc kontrolovatelná, musí být vidět nejen pohyb peněz, ale i každý, kdo ho sleduje.
Záznam uložila.

Netušila, že se k němu za několik let vrátí.

V době, kdy už otázka nebude znít, zda hodnota smí kráčet ve stínu.

Ale kolik životů může stín ukrýt.

Na opačném konci sálu, v sekci hostů finančních konsorcií, seděl Arien Korveth.

Nedíval se na Jesaira jako na řečníka.

Jeho pohled na chvíli sklouzl k Mareii a potom zpět k muži stojícímu uprostřed sálu. Nesl v sobě cosi osobnějšího než politický nesouhlas či obavy finančníka, jehož zájmy může nová myšlenka poškodit.

Arienův pohled patřil člověku, kterého zasáhlo něco osobního.

O několik míst dál seděl Kael Thorne.

Jeho jméno se nezobrazovalo nad žádným řečnickým místem. Nezastupoval stát ani politickou stranu a oficiálně nemluvil jménem žádného finančního domu. Přesto ho znali předsedové bank, správci největších fondů i lidé, kteří rozhodovali, kterým politikům se otevře cesta k moci.

Kael během Jesairova projevu nesledoval jen řečníka.

Sledoval sál.

Věděl, že skutečný význam slov se často neukáže ve tváři toho, kdo je vyslovil, ale ve tvářích těch, které zasáhla. Viděl znepokojení správců fondů, opatrnost představitelů měnových rad i tiché pobavení politiků přesvědčených, že se Jesairovy myšlenky rozplynou dřív, než proniknou do zákonů.

Sám se však nebavil.

Když Jesair řekl, že to, co slouží všem, musí být všem viditelné, pocítil Kael tak prudký strach, až se mu na okamžik zdálo, že sál ztichl jen pro něho.

Vědělo to o něm jen málo lidí, ale velká část jeho moci existovala právě proto, že nebylo možné spatřit ji jako celek. Banky znaly jeho fondy, ale ne jejich konečné vlastníky. Politici znali dárce svých nadací, ale ne původ jejich peněz. Správci stran viděli účty, ale neviděli řetězce, které je spojovaly. Úředníci znali jednotlivé společnosti, ale ne dům, k němuž se všechny vracely.

Transparentnost by neznamenala jen nová pravidla.

Pro Kaela by znamenala odhalení.

Ukázala by majetek ukrytý za správci a nadacemi. Peníze, které unikly zdanění. Strany, které se navenek nenáviděly, ale tajně je živily stejné zdroje. Obchody, které se tvářily jako legální, přestože jejich počáteční kapitál pocházel z míst, o nichž se ve slušné společnosti nemluvilo.

Jesair nepředložil jen návrh hospodářské reformy.

Aniž to tušil, vyslovil rozsudek nad světem, který Kael budoval celý život.

Kael se vyděsil k smrti.

Ne proto, že by věřil, že transparentnost přijde zítra. Zákony se daly zpomalit, komise zahltit a veřejnost unavit. Děsivé bylo něco jiného: Jesairova slova byla jednoduchá. Lidé jim mohli rozumět. A myšlenku, které lidé rozumějí, lze potlačovat jen do chvíle, než ji vysloví někdo, komu jsou ochotni věřit.

Potom si všiml Ariena.

Viděl, jak se mu při pohledu na Jesaira napjaly svaly na čelisti. Jak se jeho oči na okamžik zastavily na Mareii. Jak se jeho výraz změnil pokaždé, když sál věnoval Jesairovi pozornost.

Arien se nebál jen Jesairovy myšlenky.

Měl problém se samotným Jesairem.

Kael odvrátil oči dřív, než si Arien mohl všimnout, že ho někdo pozoruje.

Na pódiu předsedající děkoval Jesairovi za vystoupení. Sál se pomalu vracel k jednacímu řádu, jako by se nic zásadního nestalo. Další řečník už čekal na slovo a na stěnách se připravovaly nové grafy.

Kael Thorne však věděl, že některé chvíle lze rozpoznat ještě předtím, než pochopí samy sebe.

Jesair Davion právě pojmenoval svět, ve kterém by moc musela ukázat své ruce.

Kael věděl, co by se na těch jeho našlo.

A o několik míst dál seděl muž, který zjevně toužil Jesaira umlčet z důvodů mnohem osobnějších.

Kael si Arienovo jméno zapamatoval.

Cestou z fóra si Mareia pustila večerní zprávy. Na jednom kanálu se pod Jesairovou tváří objevil titulek: DAVION CHCE VIDĚT KAŽDÝ ÚČET. Na druhém vysvětlovali rozdíl mezi nákupem jídla a vlastnictvím nemocnice. Třetí pozval zástupce bank, který tvrdil, že hranici mezi nimi nelze nikdy spolehlivě určit.

„Mluvil jsem o rozsahu moci," ozval se Jesair v krátkém záznamu. Moderátorka mu skočila do řeči: „Takže o rozsahu soukromí?"

Mareia přenos vypnula. Ráno se s ním měla setkat u zdravotnických archivů. Už věděla, jakou otázku mu položí jako první.

# 6. Země: Jidášův polibek

Jidáš dlouho věřil, že člověk může zvítězit sám nad sebou, pokud se dost pevně uzavře.

Od dětství znal slova Zákona. Věděl, co je čisté a co nečisté. Znal hanbu, o níž se nemluví nahlas, jen se nosí v těle jako skrytá rána. V synagoze naslouchal mužům, kteří mluvili o hříších pohanů, o zvrácených městech, o vášních, které Bůh nenávidí. Vždycky přitom sklonil hlavu o něco níž než ostatní, aby nikdo neviděl, jak pozorně poslouchá.
Nikdy si nedovolil pojmenovat to, co v něm žilo.

Ne proto, že by nevěděl. Právě naopak. Věděl to od chvílí, kdy byl ještě mladý a začal si všímat věcí, kterých si všímat neměl: šíje muže skloněného nad prací, síly rukou při vytahování sítě, hlasu staršího učitele, který k němu promlouval laskavěji než k ostatním. Vždycky to přišlo náhle, jako žár, a hned za ním přišla hrůza.
Ne.

Tohle ne.

Ne já.

Naučil se žít tak, aby nic nebylo vidět. Naučil se mluvit rozumně, stát zpříma, dívat se lidem do očí jen tak dlouho, dokud to bylo bezpečné. Naučil se pohrdat slabostí, protože vlastní slabost ho děsila nejvíc. Když ostatní muži žertovali o ženách, usmál se přesně ve chvíli, kdy se to slušelo. Když mluvili o manželství, stočil řeč na peníze, na Řím, na chrám, na všechno, co mělo váhu a nezaváněl tajemstvím.
Potom potkal Ježíše.

A všechno, co v sobě celé roky držel pod kamenem, se začalo hýbat.

Nebylo to hned tělesné. Alespoň tak si to Jidáš vysvětloval. Nejprve to byla úcta. Potom obdiv. Potom vděčnost. Potom cosi, čemu ještě dokázal říkat věrnost. Ježíš vyslovoval jeho jméno tak, jako by se za ním neskrývala žádná nečistota. Díval se na něho bez odporu, bez výsměchu, bez onoho zvláštního mužského podezření, kterého se Jidáš celý život bál.
A právě proto to bylo nebezpečné.

Ježíšova čistota nebyla tvrdá jako kamenná zeď. Byla otevřená. Člověk u ní necítil jen vinu; cítil i možnost, že by mohl být spatřen celý, a přitom nezničen. Pro ostatní to byla útěcha. Pro Jidáše pokušení.

Nejhorší byly obyčejné dny.

Večer u ohně, kdy Ježíš seděl unavený, plášť mu sklouzl z ramene a světlo tiše kreslilo jeho tvář. Ráno, kdy si myl ruce a voda mu stékala po zápěstích. Chvíle na cestě, kdy se k němu některý z učedníků naklonil příliš blízko, aby se na něco zeptal. Tehdy Jidáš cítil, jak se mu v hrudi zvedá cosi, co okamžitě zadupal modlitbou.
Pane, odvrať ode mne tuto hanbu.

Ale hanba neodcházela.

Jen se učila mlčet.

Jednoho večera, po dlouhém dni ve vesnici, kde se k Ježíšovi tlačili nemocní a prosebníci, zůstal Jidáš vzhůru. Ostatní leželi pod přístřeškem a spali těžkým spánkem unavených mužů. Petr chrápal. Tomáš se ve spánku obrátil ke zdi. Jan ležel s pláštěm vytaženým až k bradě, klidný, jako by mu svět nikdy nebyl nepřítelem.
Jidáš ho chvíli pozoroval a ten klid nenáviděl.

Potom uviděl Ježíše vyjít ven.

Šel za ním.

Řekl si, že s ním musí mluvit o penězích. O zítřejší cestě. O nebezpečí, které kolem nich roste. Vždycky existoval nějaký rozumný důvod. Člověk potřebuje rozumné důvody, když ho vede něco, co se bojí přiznat.

Ježíš stál u nízké zdi za domem. Nad krajinou byla noc, tmavá a teplá. V dálce štěkal pes. Někde za olivovníky se ozýval hmyz. Ježíš měl ruce položené na kameni a hlavu skloněnou, jako by se modlil i tehdy, když mlčel.
„Rabbi," řekl Jidáš.

Ježíš se otočil.

„Jidáši."

To jméno ho zasáhlo. Vždycky ho zasáhlo. Jako by ho Ježíš vyslovoval bez všech vrstev, které si na sebe Jidáš navršil.
„Neměl bys být sám," řekl Jidáš.

Ježíš na něho klidně pohlédl.

„A ty?"

„Já nespím."

„Vidím."

Jidáš se krátce a tvrdě zasmál.

„Ty vždycky vidíš."

Ježíš mlčel.

Jidáš cítil, že by měl odejít. Ještě mohl. Stačilo říct něco obyčejného, otočit se, vrátit se mezi ostatní a ráno pokračovat, jako by se nic nestalo. Celý život se takhle zachraňoval: na poslední chvíli se stáhl.

Ale té noci byl unavený z vlastní klece.

„Víš, co v lidech probouzíš?" zeptal se.

Ježíš se nepohnul.

„Co jsem probudil v tobě?"

Jidášovi se sevřelo hrdlo.

Ta otázka nebyla obvinění. Právě tím byla horší. Ježíš ji položil tak, jako by před ním nestál hřích, ale člověk na okraji propasti.

„Nechci o tom mluvit."

„Proč jsi tedy přišel?"

Jidáš se podíval stranou. Na zeď. Do tmy. Na své ruce.

„Protože už nemůžu dál."

Ježíšův výraz se změnil. Změkl, ale nezeslábl.

„S čím už nemůžeš dál?"

Jidáš prudce vydechl.

„S tím, co je ve mně."

Na okamžik nastalo ticho tak hluboké, že slyšel v uších vlastní krev.

„Celý život se modlím, aby to odešlo," pokračoval. „Celý život si dávám pozor. Na oči. Na slova. Na ruce. Na to, kde stojím. Komu se vyhnu. Ke komu se nepřiblížím. Myslel jsem si, že když přijdu k tobě, budu čistý."

Ježíš ho poslouchal a nepřerušoval ho.

„A místo toho je to horší," řekl Jidáš. „U tebe je to horší."

Ježíš sklopil oči, jako by ho ta věta bolela.

„Jidáši..."

„Ne," přerušil ho. „Neříkej takhle moje jméno. Neříkej ho, jako bych ještě mohl být někým jiným."

„Můžeš."

„Nemůžu."

„Můžeš se zastavit."

Jidáš se zachvěl. Nebylo jasné, zda zlostí, bolestí, nebo nadějí.

„To říkáš jako člověk, který neví, jaké to je nosit v sobě něco zakázaného."

„Vím, co je pokušení."

„Tohle ne."

Slova vyšla ostřeji, než chtěl. Ale už je nevzal zpět.

Ježíš před ním stál velmi tiše.

„V tuto chvíli nejsem tvůj soudce," řekl.

Jidáš se zasmál, tentokrát téměř zoufale.

„Právě ty jsi můj soudce. Protože kdyby ses na mě podíval s odporem, bylo by to jednoduché. Kdybys mě odehnal, věděl bych, co jsem. Ale ty se na mě díváš, jako bych ještě pořád patřil mezi vás."

„Patříš."

„Ne tak, jak chci."

Když to vyslovil, polekal se vlastních slov.

Už nebylo kam ustoupit.

Ježíšova tvář se naplnila smutkem.

„Jidáši, tohle není cesta."

„Jaká cesta?"

„Chtít vlastnit člověka."

„Já tě nechci vlastnit."

Ale už když to říkal, věděl, že lže.

Chtěl jeho pohled. Jeho hlas. Jeho výlučnost. Chtěl, aby Ježíš alespoň jednou přestal patřit všem: nemocným, dětem, ženám, Petrovi, Janovi, celému Izraeli, Bohu. Chtěl jedinou chvíli, která by byla jen jeho.

A ta touha, tak dlouho zavíraná, teď ztratila stud rychleji, než ji rozum stačil zastavit.

Udělal krok k němu.

Ježíš zvedl ruku, ne jako hrozbu, spíš jako hranici.

„Zůstaň."

Jidáš už však neposlouchal. Nebo slyšel, a právě proto šel dál. Chytil ho za rukáv. Ne násilně, ale naléhavě, jako tonoucí, který se chytá i toho, koho může stáhnout s sebou.
„Jen jednou," zašeptal.

„Ne."

To slovo bylo jasné. Klidné. Pevné.

Jidášovi se v tu chvíli zatmělo před očima.

Naklonil se a políbil ho.

Polibek ztratil všechno, co patřilo k pozdravu či bratrské úctě. Jidáš do něj vložil hlad, zoufalství, samotu, odpor k sobě samému, touhu po přijetí a hněv, že o přijetí musí prosit. Políbil ho prudce, potom znovu, jako by krátkost prvního doteku nestačila unést všechno, co do něj vložil.
Ježíš ho od sebe odstrčil.

Odstrčil ho pevně, bez úderu a nenávisti, takže Jidáš okamžitě pochopil: není tu žádná skulina, žádná možnost, žádné možná.
Ježíšovy ruce spočívaly na jeho ramenou.

„Dost."

Jidáš dýchal ztěžka. Tvář měl rozpálenou a zároveň bledou. Oči se mu leskly, ale neplakal. Ještě ne.
„Tak přece," řekl.

„Ne."

„Odmítáš mě."

„Odmítám to, co jsi udělal."

„To je totéž."

„Není."

„Pro tebe ne!" vybuchl Jidáš. „Ty vždycky rozděluješ věci tak, abys zůstal čistý. Hřích a člověk. Touha a skutek. Milosrdenství a hranice. Ale já nejsem rozdělený. Když odstrčíš tohle, odstrčíš mě."
Ježíš ho stále držel za ramena, ale jeho hlas zůstal tichý.

„Nejsi tím, co tě trhá."

„Ale jsem tím, kdo touží."

„A člověk není povinen odevzdat se tvé touze."

Ta věta mezi ně dopadla jako kámen.

Jidáš na něho hleděl.

V tu chvíli tu hranici pochopil docela. Stála před ním pevně jako zavřené dveře.

Všechno v něm se nejprve zhroutilo dovnitř. Potom se to začalo měnit.

Hanba se proměnila v hněv.

Hněv v obžalobu.

Obžaloba v raněnou pýchu.

Ustoupil.

Ježíš ho pustil.

„Jidáši," řekl, tentokrát naléhavěji, „nezůstávej v tom sám."

Ale Jidáš slyšel jen ponížení. Slyšel v té větě: jsi slabý. Jsi nebezpečný. Potřebuješ pomoc. Slyšel všechno kromě toho, co v ní skutečně bylo.

„Nezůstávej v tom sám," zopakoval posměšně. „A s kým mám zůstat? S tebou? U tebe? Vedle tebe? Jako jeden z mnoha?"

Ježíš mlčel.

„Tohle je tvoje láska?" pokračoval Jidáš, hlas už měl tvrdší. „Dát člověku dost světla, aby viděl vlastní bídu, ale ne dost tepla, aby nezmrzl?"

„To, co ode mě žádáš, není láska."

Jidáš sebou trhl, jako by dostal ránu.

„Tak to pojmenuj."

Ježíš neodpověděl hned.

A právě v tom krátkém tichu se Jidáš cítil nejvíc zničený. Věděl totiž, že by Ježíš mohl vyslovit slova Zákona. Mohl by ho odsoudit tak, jako se odsuzovalo v synagogách, v tajných mužských hovorech, v pohledech těch, kteří si byli jistí vlastní čistotou. Mohl by ho vyhnat, nazvat nečistým, odporným, zvráceným.

Ale Ježíš to neudělal.

A Jidášovi to nijak neulevilo.

Naopak.

Pokud ho Ježíš neodsoudil jako netvora, neměl Jidáš výmluvu, proč se netvorem stát. Pokud ho neproklel, všechno, co od této chvíle udělá, zůstane jeho vlastní.

To bylo nesnesitelné.

„Jsi krutý," řekl Jidáš potichu.

Ježíš k němu postoupil o krok.

„Ne."

„Jsi. Protože víš, co člověk chce slyšet, a nedáš mu to. Víš, co by ho zlomilo, a necháš ho stát. Víš, že tě potřebuje, a řekneš mu: zastav se."

„Ano," řekl Ježíš. „Pokud by tím zranil tebe i mě."

Jidáš se zasmál. Teď už v tom nebyla měkkost. Jen trpkost.

„Neboj se. Už se tě nedotknu."

„Neodcházej s hněvem."

„S čím tedy?"

Ježíš se na něho dlouho díval.

„S pravdou."

Jidášova tvář se uzavřela.

„Svou pravdu si nech pro ty, kteří smějí sedět blíž u tebe."

Ježíš pochopil.

„Jan s tím nemá nic společného."

„Samozřejmě," řekl Jidáš. „Nikdo s tím nikdy nemá nic společného. Jen já."

Otočil se.

„Jidáši."

Zastavil se, ale neohlédl.

„Tvoje jméno neznamená hanbu."

Jidáš stál ve tmě a cítil, jak se mu konečně hrnou slzy do očí. Potlačil je tak násilně, až ho rozbolelo hrdlo.

„Od dnešní noci ano," řekl.

Potom odešel.

Ježíš zůstal u zdi sám.

Jidáš kráčel zpátky pomalu, aby se mu netřásly nohy. Když vešel pod přístřešek, ostatní stále spali. Svět se nezměnil. Petr dál chrápal. Tomáš se ani nepohnul. Jan spal s klidnou, téměř dětskou tváří.
Jidáš si lehl na své místo, ale nezavřel oči.

V hrudi mu hořelo.

Nejprve si opakoval Ježíšova slova, aby je pochopil.

Odmítám to, co jsi udělal.

Nejsi tím, co tě trhá.

Člověk není povinen odevzdat se tvé touze.

Potom je začal měnit.

Odmítám tě.

Jsi nečistý.

Nikdy nebudeš milován tak, jak chceš.

A nakonec zůstala jen jediná věta, jednoduchá a tvrdá, vhodná k přežití bolesti:

Ponížil mě.

Ta věta se mu líbila víc než pravda.

Protože pokud ho Ježíš ponížil, pak Jidáš už nebyl jen člověk, který překročil hranici. Byl poškozený. Ukřivděný. Zasažený. Měl právo na hněv.
A hněv byl lehčí než hanba.

Od té noci se v něm něco začalo měnit.

Navenek zůstal stejným učedníkem. Ráno vstal, vzal měšec, spočítal mince, věcně odpovídal. Když Ježíš mluvil, naslouchal. Když se šlo dál, šel s nimi. Ale každé Ježíšovo gesto už v sobě překládal do řeči odmítnutí.
Když Ježíš položil ruku na nemocného, Jidáš viděl dotek, který jemu odepřel.

Když se usmál na dítě, viděl něhu, která ho minula.

Když Jan seděl blízko něho, viděl místo, které mu bylo navždy zapovězeno.

A když Ježíš mluvil o lásce k nepřátelům, cítil Jidáš jen rostoucí jistotu, že největší krutost je milovat všechny tak, aby nikdo nemohl říct: je můj.
Frustrace v něm neburácela hned nahlas. Nejprve tiše bublala. Pod slovy. Pod službou. Pod spočítanými mincemi. Pod hlavou skloněnou při modlitbě.

Ale byla tam.

A čekala na chvíli, kdy se bude moci nazvat spravedlností.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Kapitola je čistá fikce. Vznikla proto, že se mi finanční motiv Jidášovy zrady, jak ho popisuje Písmo, zdál příliš mělký. Zradu vlastního učitele muselo motivovat něco bytostně zásadnějšího než pouhý finanční prospěch. Rozhodně není mým cílem spojovat homosexualitu se zradou či něčím podobným. Toto zasazení do nejznámějšího příběhu jsem zvolil proto, že se mi taková Jidášova motivace zdála dost hluboká, aby mohla vést k takové zradě. Homosexualita byla v Ježíšově době vnímána jako něco nečistého a opovrženíhodného — lidé s takovým osudem to měli v tehdejší společnosti mimořádně těžké. Právě proto se mi tato motivace zdála možná. Jak to však bylo doopravdy, je jiná otázka, jejíž odpověď se už zpětně dozvíme jen velmi obtížně. Celý román je do značné míry fikce a tak je třeba brát i tuto kapitolu.*

# 7. Elarion: Zlatý kruh

Dům Davionů nestál v Nitře.

Stál daleko od hlavního města, v Auriole, v oblasti starých aureliánských sídel, kde se údolí otevírala do širokých zelených plošin a ranní mlha se držela u země tak dlouho, jako by se krajina nechtěla probudit naráz.
Staré zdi dodávaly domu Davionů téměř pevnostní vzhled.

V minulosti se tam rozhodovalo o věcech, které ovlivnily celé generace, a místo si proto neslo i váhu sídla moci.
Davionové ho však vnímali především jako dům v hlubokém smyslu slova — místo, kde zdi nechránily jen těla, ale i paměť.

V hlavní síni visely portréty předků. Ne všechny byly přesné. Některé byly pouhými rekonstrukcemi podle popisů, některé uměleckými představami, některé tak staré, že na nich barva ztmavla do hnědého ticha. V každém obraze se však malíř snažil zachytit oči.
Zlatý kruh.

Někde zřetelný.

Někde téměř neviditelný.

Někde jen tušený.

Jesair Davion kráčel síní pomalu. Jako dítě se těm obrazům vyhýbal. Měl pocit, že od něho něco očekávají. Ne výkon, ne poslušnost, ne slávu. Něco horšího: význam.
A význam byl těžší než povinnost.

Staré příběhy o rodu Davionů znal od dětství. Říkalo se, že jejich nejstarší předkové dokázali utišit nemoc dotekem. Že v dobách sucha stáli u řek a voda se vrátila. Že někteří z nich viděli smrt dřív, než přišla, a dokázali změnit cestu člověka tak, aby se s ní minul. Že je příroda neposlouchala jako sluha, ale jako někdo, koho není třeba přesvědčovat.
Jesair těm příběhům nevěřil.

Ale ani se jim nedokázal docela vysmát.

V životě jsou věci, které rozumný člověk odmítne nazvat pravdou, a přece se k nim v noci neobrátí zády.
Večer Jesair zůstal v knihovně.

Otevřel starý rodový záznam, který mu matka kdysi zakázala číst před dosažením dospělosti. Ne proto, že by obsahoval tajemství moci. Spíš proto, že obsahoval příliš mnoho očekávání.

Na jedné stránce byl záznam o dávném předkovi jménem Aser Davion.

*Když do dolního údolí přišla horečka, Aser chodil od domu k domu. Neřekl, že smrt nepřijde. Řekl jen, že nesmí přijít sama. Mnozí tvrdili, že se po jeho doteku uzdravili. Jiní tvrdili, že jen klidněji zemřeli. Pravdu neznáme. Víme pouze, že se od té doby v našem rodu zachovala věta: Neodcházej sám.*

Jesair přejel prsty po starém písmu.

Neodcházej sám.

Věta byla jednoduchá. Příliš jednoduchá na legendu.

Zavřel knihu.

V tu chvíli ho přemohl zvláštní záblesk cizí krajiny, který působil skutečněji než obyčejná vzpomínka či představa.

Prach.

Slunce jiné barvy.

Voda u břehu.

Ruce rybářů.

Dřevo.

A ženský hlas, který vyslovil jeho jméno, ale ne jméno Jesair.

Obraz zmizel dřív, než se ho dotkl rozum.

Jesair zůstal nehybně sedět.

Potom se zasmál. Potichu, sám sobě.

„Staré domy," řekl do prázdna. „Ty vždycky dokážou člověku nasadit do hlavy cizí stíny."

Když však vstal a zhasl světlo, ještě jednou se podíval na knihu.

A na větu, která v ní zůstala svítit i ve tmě.

# 8. Země: Den rozdělení

Večer sestupoval na krajinu pomalu, jako by se i samotné světlo zdráhalo opustit pahorky nad jezerem. Učedníci seděli kolem Ježíše v tichu, které nebylo obyčejným tichem po dlouhé cestě. Bylo v něm cosi těžšího, jako by každý z nich cítil, že slova, která toho dne slyšeli, nepatří jen jim, ale všem lidem, kteří jednou přijdou po nich.
Ježíš hleděl do dálky. Jeho tvář byla klidná, ale ten klid nebyl lehký. Nebyl to klid člověka, který nezná bolest, ale klid toho, kdo ji už přijal dřív, než přišla.

„Přijde den," řekl nakonec, „kdy se všechno, co bylo skryté, ukáže. Člověk může skrýt svůj úmysl před bratrem, může zakrýt svou vinu slovy, může se tvářit jako spravedlivý před zástupem. Ale před Bohem nezůstane nic ukryto. V ten den se srdce člověka otevře jako nádoba postavená proti světlu."
Učedníci mlčeli.

„Syn člověka přijde ve slávě svého Otce," pokračoval Ježíš, „a s ním andělé. A shromáždí se před ním národy. Ne podle toho, jak se kdo nazýval, ani podle toho, jak hlasitě vyslovoval jméno Páně, ale podle toho, co v sobě nesl a co vykonal. Neboť hladový byl mezi nimi a někteří mu dali najíst. Žíznivý byl mezi nimi a někteří mu dali napít. Cizinec stál u jejich dveří a někteří ho přijali. Nahý byl před jejich očima a někteří ho oděli. Nemocný a uvězněný byl před nimi a někteří přišli."
Petr zvedl hlavu. „Pane, mluvíš, jako by člověk potkával Boha vždy tam, kde potkává slabého."

Ježíš se na něj podíval. „A kde jinde byste ho chtěli hledat? V chrámu, kde každý vidí vaši zbožnost? Při oběti, kterou přinášíte před očima kněží? Pravím vám: kdo zavře srdce před trpícím člověkem, zavře je přede mnou. A kdo se skloní k nejmenšímu, toho skutek vystoupí před Otce jako modlitba."
Jan měl oči plné neklidu. Byl mladý, ale ne dětsky lehkomyslný. Ježíšova slova v něm často rozněcovala oheň, dnes ho však pálila jinak. Ne jako naděje, spíš jako otázka, které se bál dát hlas.
Ježíš pokračoval:

„Tehdy budou někteří postaveni napravo a jiní nalevo. Ti, kteří milovali milosrdenství, i když je neuměli pojmenovat, budou povoláni k životu. Ti však, kteří viděli

bolest a učinili se slepými, kteří slyšeli pláč a učinili se hluchými, kteří měli moc a použili ji k ponížení slabých, ti odejdou do tmy, kterou si sami zvolili.“
Slova mezi ně dopadla jako kámen do hluboké studny.

Ondřej si přejel rukou po tváři. Tomáš se zamračil, jako by v duchu hledal možnost, jak se Ježíše zeptat, aniž by se rouhal.
Nakonec promluvil právě on.

„Rabbi,“ řekl pomalu, „mohu se tě na něco zeptat?“

„Ptej se, Tomáši.“

„Mluvíš o životě a o tmě. O odměně a trestu. O ohni, který nehasne. Ale člověk je slabý. Někdy jedná z nevědomosti, někdy ze strachu, někdy proto, že sám byl zraněn. Je-li jeho život krátký a jeho vina lidská, není věčné utrpení příliš velkým trestem za lidská selhání?“
Někteří učedníci se znepokojeně pohnuli. Petr se na Tomáše prudce podíval, jako by ho chtěl umlčet, ale Ježíš zvedl ruku.
„Nechte ho mluvit,“ řekl klidně. „Otázka, která se bojí vyjít z úst, zůstává v srdci jako hnis.“

Tomáš sklopil zrak. „Nechci odporovat Bohu, Pane. Ale bojím se. Nemá-li spravedlnost konce, kde je potom milosrdenství?“
Ježíš dlouho mlčel.

Vítr přeběhl trávou a na chvíli bylo slyšet jen šelest listí a vzdálené hlasy lidí vracejících se z polí. Když Ježíš promluvil, jeho hlas byl tišší než předtím.

„Milosrdenství není zrušením pravdy, Tomáši. A pravda není nepřítelem milosrdenství. Kdyby otec viděl, že jeho syn bere do ruky oheň, řekl by mu snad: dělej, jak chceš, protože tě miluji? Nebo by na něj přísně zavolal, aby mu zachránil ruku?“
„Přísně by zavolal,“ odpověděl Tomáš.

„A kdyby dítě plakalo, že se otcova hlasu leklo?“

„Otec by je vzal do náruče.“

„Ano,“ řekl Ježíš. „Ale až tehdy, kdy by pustilo oheň.“

Tomáš mlčel.

Ježíš se obrátil i k ostatním.

„Dobře mě poslouchejte. Nepřišel jsem mezi vás jen proto, abych potěšil ty, kdo už hledají Boha. Přišel jsem položit kámen do základů věků, které přijdou. Má slova ponesou

lidé, kteří mě neviděli. Budou je říkat dětem svých dětí. Budou je zapisovat, vysvětlovat, lámat jimi pýchu mocných i strach slabých. A proto musí stát pevně."
Potom se zahleděl na Tomáše.

„Zákon, který je měkký vůči zlu, se stává tvrdým vůči obětem. Řeknete-li vrahovi, že jeho skutek je jen omyl, co řeknete matce zabitého? Řeknete-li boháči, který nechal hladového zemřít u svých dveří, že jeho vina je malá, co řeknete tomu hladovému? Řeknete-li mocnému, že jeho krutost snadno upadne v zapomnění, co řeknete těm, kteří pod ní krváceli?"
Jan zadržel dech.

„Lidé potřebují slyšet, že jejich skutky mají váhu," pokračoval Ježíš. „Nejen dnes. Nejen před soudcem ve městě. Nejen před očima sousedů. Ale před věčností. Neboť mnozí se nezastaví před pláčem slabého. Nezastaví se před hanbou. Nezastaví se před vlastním svědomím, které umlčí. Ale možná se zastaví před vědomím, že nic nebude zapomenuto."
Tomáš zvedl oči. „Tedy strach je má přivést k dobru?"

„Strach je začátek pro ty, kteří ještě nedokážou milovat," řekl Ježíš. „Ale nesmí být koncem. Dítě se nejprve bojí spadnout do propasti, a proto se drží dál od okraje. Později pochopí, že život je vzácný, a už nepotřebuje jen strach. Tak je to i se zákonem."
Petr se zamyšleně zeptal: „A kdo potom obstojí, Pane? Vždyť i spravedlivý selhává."

Ježíšův pohled změkl.

„Kdo padne a vstane, není jako ten, kdo si v pádu udělá domov. Kdo zhřeší a pláče nad tím, není jako ten, kdo hřeší a učí jiné nazývat tmu světlem. Otec vidí rozdíl mezi slabostí a zatvrzelostí. Mezi ranou a pýchou. Mezi člověkem, který bloudí a volá o pomoc, a člověkem, který bloudí a ještě za sebou strhává druhé."
„Ale mluvíš o věčném trápení," nedal se Tomáš. „To slovo je těžké."

„Je těžké," přikývl Ježíš. „A má být těžké. Neboť i zlo je těžké. Kdybyste viděli všechny slzy, které člověk způsobí člověku, nekázali byste o soudu lehkými slovy."
Jeho hlas se na okamžik zachvěl, ne slabostí, ale hlubokým zármutkem.

„Vidím pokolení, která přijdou. Vidím krále, kteří budou zabíjet ve jménu pořádku. Vidím kněze, kteří budou milovat vlastní moc víc než Boha. Vidím bohaté, kteří budou stavět domy na zádech chudých. Vidím lidi, kteří budou vědět, že druhý trpí, a přesto řeknou: není to moje věc. Proto musím mluvit tak, aby se má slova nezměnila v ozdobu. Musí být jako meč položený před svědomí."

Ježíš pak dodal:

„Nezapomeňte však ani na toto: nepřišel jsem hledat ztracené proto, abych se těšil z jejich záhuby. Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšníky k obrácení. Dokud člověk dýchá, dveře jsou před ním. Dokud se jeho srdce může pohnout, Otec ho volá. Ale kdo navěky odmítá světlo, volí si tmu. A tma, kterou si člověk zamiluje víc než pravdu, se mu nakonec stane příbytkem."

Tomáš si položil ruce na kolena. „Takže soud není jen trest zvenčí?"

„Ne," řekl Ježíš. „Soud je i zjevením toho, čím se člověk stal. Kdo se celý život učil milovat, pozná v Bohu domov. Kdo se celý život učil nenávidět světlo, pozná v něm žár. Totéž slunce otevírá květ a vysouší vytržený kořen."

Tato slova učedníky umlčela víc než hrozba ohně.

Ježíš vstal. Tma už zhoustla a nad krajinou se objevily první hvězdy.

„Proto vám pravím: bděte. Ne proto, abyste žili v úzkosti, ale abyste neusnuli vůči dobru. Dávejte chléb, dokud máte ruce. Odpouštějte, dokud máte čas. Vracejte se k Otci, dokud slyšíte jeho hlas. Neboť přijde den, kdy se člověk nebude ptát, co si o něm mysleli lidé, ale co se stalo s jeho srdcem."

Potom se otočil k Tomášovi a jeho hlas byl znovu tichý.

„A ty se neboj ptát. Kdo se ptá kvůli pravdě, je blíže království než ten, kdo mlčí jen ze strachu."

Tomáš přikývl, ale v očích mu zůstal stín. Nebyl to stín nevíry, spíš stín člověka, který pochopil, že Boží spravedlnost je větší, než si přál, a Boží milosrdenství hlubší, než se odvážil doufat.

Té noci nikdo z nich neusnul rychle.

Každý přemýšlel o dni, kdy se otevře srdce člověka.

A každý v sobě potichu hledal, zda je v něm více světla, nebo více tmy.

***Autorské poznámky ke kapitole:***

*Kapitola je čirá fikce. Vznikla jako reakce na příliš černobílý pohled na proces rozdělení těch, kteří budou navěky zatraceni, a těch, kteří dostanou věčný život.*

# 9. Elarion: Vrstva

Nerai Sael začínala pracovat dřív, než se Nitra probudila.

Ne proto, že by ráno přemýšlela lépe. Na čase jí nezáleželo. Peníze procházely mezi státy bez ohledu na polohu Elarionského slunce a automatizované systémy neznaly únavu, svátky ani zavírací dobu bank.
Přicházela brzy proto, že tehdy byly chodby prázdné.

V tichu se dalo snadněji rozeznat, která otázka byla důležitá a která pouze naléhavá.

Budova Mezistátního úřadu pro finanční integritu a systémová rizika nestála v historickém centru Nitry. Vyrostla na severním břehu řeky mezi sídly měnových rad, výpočetními centry Unie a diplomatickými zahradami. Byla nízká, široká a zvenku téměř bez oken. Architekti tvrdili, že tím chtěli vyjádřit klid a nestrannost.
Lidé, kteří se úřadu obávali, v ní viděli pevnost.

Většina obyvatel Elarionu znala úřad pod kratším názvem.

Vrstva.

Název vznikl mezi analytiky. Každá banka, pojišťovna, daňová správa či obchodní burza viděla pouze vlastní vrstvu finančního života. Banka znala účet, ale nemusela znát skutečného vlastníka společnosti, které účet patřil. Daňový úřad znal přiznání, ale neviděl peníze, které odešly do cizího státu. Rejstřík znal jednatele, ale ne člověka ukrytého za fondem, který společnost ovládal.
Když peníze překročily hranici, vstoupily do jiné pravomoci.

Někdy po nich zůstala zpráva.

Někdy jen souhrn.

Někdy nic.

Úkolem Vrstvy bylo ukládat tyto neúplné vrstvy na sebe a hledat místa, kde se jejich okraje přestávaly shodovat.
Nerai nebyla policistka.

Nemohla nikoho zatknout, předvolat ani obvinit. Nemohla vstoupit do banky a prohlížet si účty podle vlastní vůle. Nemohla od daňového ráje žádat jméno vlastníka jen

proto, že ji zajímalo. Když našla vážný vzorec, připravila analytický podnět a předala ho orgánům, které mohly požádat soud nebo jiný stát o další údaje.
Často čekala celé měsíce.

Někdy přišla odpověď, že požadovaná informace neexistuje.

Jindy existovala, ale podle místního zákona ji nebylo možné vydat.

A občas stát neodpověděl vůbec.

Vrstva proto neviděla všechny peníze Elarionu. Viděla zejména to, co jí někdo musel nahlásit, co bylo veřejně dostupné nebo co se podařilo získat během konkrétního vyšetřování.

Banky jí posílaly hlášení neobvyklých operací. Ne úplné záznamy všech klientů. Pouze případy, kdy jejich vlastní systémy nebo zaměstnanci nabyli podezření, že peníze nemají srozumitelný původ, pohybují se neobvyklým způsobem nebo jsou spojeny s již známým rizikem.
Daňové správy poskytovaly souhrnné údaje.

Obchodní rejstříky jména formálních vlastníků.

Politické strany povinné výkazy darů a výdajů.

Každý z těchto zdrojů ukazoval jinou část skutečnosti.

A každý měl vlastní slepé místo.

Nerai spojovala informace, které spolu na první pohled nesouvisely. Hlášení banky. Změnu vlastníka společnosti. Úvěr z cizího státu. Dar nadaci. Platbu za poradenské služby. Dotaci na obnovu regionu. Pojistnou smlouvu, při které se jméno příjemce neshodovalo se jménem vlastníka.
Korupce se málokdy přiznala v poznámce k platbě.

A financování politické moci se často skrývalo za slovy jako poradenství, vzdělávání, regionální rozvoj nebo výzkum veřejného mínění.
Nerai nehledala lidi, kteří si koupili něco drahého.

Hledala moc.

Sedla si k pracovnímu stolu a položila dlaň na jeho matný povrch. Systém ověřil její totožnost. V prostoru před ní se objevil seznam nových hlášení, která přišla během noci.
Nebyla to mapa všech peněz.

Byla to mapa podezření.

Některá hlášení obsahovala přesné údaje. Jiná pouze základní popis transakce a důvod, pro který ji banka označila. U přeshraničních operací bývala část údajů anonymizovaná, dokud nevznikl právní důvod pro jejich zpřístupnění.
Nerai otevřela první případ.

Neobvykle vysoký převod mezi dvěma stavebními společnostmi. Vysvětlení bylo přiloženo: prodej strojních zařízení. Dokumenty působily věrohodně.
Druhý případ se týkal nadace, která přijala velký dar krátce před volbami. Platba však byla veřejně přiznána a pocházela od známého dárce.
U třetího chyběl údaj o konečném vlastníkovi příjemce.

Nerai ho označila k doplnění.

Při sedmnáctém hlášení se zastavila.

Pocházelo z banky v přístavním městě Sarur. Banka upozornila na sérii hotovostních vkladů jedné místní společnosti. Na Elarionu se hotovostí nazývaly i digitální nositelské jednotky, které se daly odevzdat bez stálého připojení. Při vkladu banka ověřila jejich pravost, nikoli totožnost všech předchozích držitelů. Samotná výše vkladů nebyla výjimečná. Jednalo se o podnik, u kterého byly takové tržby běžné.
Provozoval restauraci.

Podezření banky nevzniklo proto, že by znala skutečný počet zákazníků. Vzniklo proto, že vklady se během několika měsíců výrazně zvýšily, ale základní profil společnosti zůstal stejný. Stejné prostory. Stejný počet účtů evidovaných v bance. Žádný úvěr na rozšíření. Žádný oznámený prodej podniku ani změna činnosti.
Mohlo jít o úspěch.

Nového kuchaře.

Dobré hodnocení.

Smlouvu o zásobování jiného podniku, o níž banka nevěděla.

Hlášení proto nebylo obviněním. Bylo pouze upozorněním, že banka nedokázala uspokojivě vysvětlit změnu chování klienta.
Nerai otevřela veřejný registrační záznam společnosti.

Formální vlastník byl místní podnikatel. O dva stupně výše se nacházel regionální fond. Nad ním společnost registrovaná v Therinithu, jednom z menších států jižního souostroví.
Rejstřík Therinithu nezveřejňoval konečné vlastníky.

Na tom nebylo nic nezákonného.

Therinith na finančním tajemství založil velkou část svého hospodářství.

Nerai se podívala na název provozovny.

Vesta Sarur Sedm.

Značku znala. Vesta provozovala restaurace, malé obchody, ubytovací zařízení a opravny na velké části planety. Některé patřily přímo centrální společnosti, jiné místním držitelům licence. Jejich vlastnické struktury se lišily podle státu.
To, že jedna restaurace vykazovala neobvyklé vklady, neznamenalo nic pro síť jako celek.

Nerai otevřela noční shrnutí analytického systému a vyžádala si starší hlášení ke jménu Vesta.
Systém našel stovky záznamů. Většina se týkala běžných věcí: sporů s dodavateli, nesprávně vyplněných převodů, krádeží autorizačních tokenů, daňových kontrol či nezaplacených úvěrů.

Mezi nimi označil nízko hodnocený vzorec: vklady z provozoven, po nich zahraniční převody a nejasný konečný vlastník. Neviděl však do pokladen ani chráněných účtů za hranicemi států. V automatickém pořadí případů ležel tento vzorec hluboko pod naléhavými upozorněními.
Zůstalo čtrnáct případů.

Pocházely ze šesti států.

Byly rozloženy do období čtyř let.

Samostatně je místní orgány uzavřely nebo ponechaly bez dalšího řízení. V jednom případě podnik podal vysvětlení, že získal nové zákazníky. V druhém banka usoudila, že riziko není dostatečné. Třetí případ skončil na hranici státu, který odmítl poskytnout informace o přijímající společnosti.
Všechny však nesly jméno Vesta.

Pro model to byla skupina slabých shod. Nerai však znala rozdíl mezi čtrnácti náhodami a čtrnácti úřady, z nichž každý viděl jen svůj uzavřený případ. Otevřela původní hlášení a začala číst jejich odůvodnění.
Nerai se předklonila.

Neviděla tržby celé sítě. Neviděla pokladny ani návštěvnost provozoven. Neměla přístup k vnitřnímu účetnictví a už vůbec ne k systémům, které by jí ukázaly, kdo a co v jednotlivých podnicích kupoval.
Viděla jen to, že několik bank v různých státech nezávisle upozornilo na podobné chování.

Hotovost se objevila v místní provozovně.

Byla vykázána jako běžný příjem.

Krátce nato část peněz odešla společnostem poskytujícím neurčitě pojmenované služby.

Poradenství.

Správa značky.

Regionální propagace.

Licenční poplatky.

Odtud se stopa rozpadla mezi další státy.

„Dobré ráno."

Hlas za jejími zády patřil Tarenu Vossovi.

Nerai se neotočila.

„To se teprve ukáže."

Taren přistoupil k pracovnímu prostoru. Byl vysoký, štíhlý a pohyboval se s klidem člověka, který se nikdy nesnažil dokazovat, že má nad situací kontrolu. Pracoval ve Vrstvě déle než Nerai a znal bankovní systémy Vasýrie způsobem, který se nedal naučit pouze ze zákonů.

Byl to Veyran.

Část kolegů to považovala za výhodu, když zkoumali veyranské bankovní domy. Jiní za riziko. Nerai považovala obě představy za stejně primitivní.

„Co máš?" zeptal se.

„Čtrnáct hlášení za čtyři roky."

„To zní jako začátek velmi dlouhé porady."

„Šest států. Různé banky. Různí formální vlastníci."

Taren si prohlédl data.

„A společný bod?"

„Vesta."

Na okamžik se usmál.

„Jedl jsem u nich."

„To není užitečná informace."

„Můžu potvrdit, že jídlem se jejich finanční úspěch vysvětlit nedá."

Nerai mu posunula první hlášení.

„Vklady rostou. Pak část peněz odchází za poradenskými a licenčními službami. Koneční vlastníci příjemců jsou chráněni."

„To ještě nemusí být nic."

„Nemusí."

„Síť může mít společný obchodní model."

„Může."

„Nebo společný způsob, jak přesouvat zisk."

„I to."

Taren otevřel časovou vrstvu a porovnal data plateb. Některé provozy posílaly peníze týmž zprostředkovatelům. Jiné využívaly odlišné společnosti, které však měly společného auditora nebo správce.

„Zajímavé," řekl.

„Co?"

„Tyto firmy se tváří, že spolu nesouvisí. Ale dokumenty jim připravovala stejná kancelář."

„To může být běžný poskytovatel."

„Může."

Oba zůstali chvíli zticha.

Takto začínala většina případů ve Vrstvě. Ne jistotou, ale řadou možností, z nichž každá měla nevinné vysvětlení.

Dokud jich nebylo příliš mnoho.

„Potřebujeme interní účetnictví alespoň jednoho provozu," řekl Taren.

„Pro to nemáme žádný právní důvod."

„Máme hlášení banky."

„Máme podezření banky. Ne důkaz trestného činu."

„Můžeme požádat Sarur o daňovou kontrolu."

„Můžeme je požádat, aby zvážili daňovou kontrolu."

Taren se opřel o stůl.

„A oni nám za půl roku oznámí, že vše bylo v souladu s místními předpisy."

„Pravděpodobně."

„Therinith nám vlastníka nevydá."

„Ne bez soudního rozhodnutí. A soudní rozhodnutí nedostaneme bez silnějšího podezření."

Taren se podíval na řetězec před nimi.

„Takže potřebujeme údaje, abychom dokázali, že potřebujeme údaje."

„To je základ mezinárodní spolupráce."

Zvětšila seznam propojených společností. Na konci většiny vlastnických řetězců bylo jméno správce, právní kanceláře nebo fondu.
Nikde nebyl člověk.

Nerai nemohla říct, že Vesta prala peníze. Nevěděla ani to, zda byly neobvyklé vklady skutečnými příjmy, daňovým podvodem nebo jen důsledkem obchodního modelu, kterému banky nerozuměly.
Měla jen opakující se otázku.

A systém, který jí nedovoloval dojít k odpovědi bez toho, aby ji znala předem.

„Vytvoř pracovní případ," řekla. „Zatím bez obvinění a bez žádosti o zásah."

„Z jakého důvodu?"

„Možné koordinované využívání hotovostních operací k zakrývání původu prostředků."

„To už zní skoro jako názor."

„Tak napiš: prověření opakujících se mezistátních finančních odchylek."

Taren se usmál.

„To nezní jako nic."

„Proto to schválí."

Začal připravovat seznam žádostí. Ne o údaje zákazníků ani pokladní záznamy celé sítě. Takové oprávnění Vrstva neměla. Mohli požádat o výsledky již provedených daňových kontrol, veřejné účetní výkazy, jména auditorů, licenční smlouvy, změny vlastníků a informace, které banky samy označily za neobvyklé.
Každá další vrstva vyžadovala nový důvod.

Každý důvod musel vycházet z vrstvy předchozí.

Nerai si na okamžik všimla vlastního odrazu v tmavé části pracovní plochy.

Neměla zlatý kruh.

Její matka byla Aureliánka. Nerai se však narodila jako Selenitka, po svém otci. V dětství si často zkoumala oči při různém světle. Po pláči, při horečce i ve chvílích, kdy se velmi soustředila.
Čekala, jestli se zlatá linie přece jen neobjeví.

Nikdy se neobjevila.

Její nevlastní bratr Jesair kruh zdědil. Byl Aureliánem a zároveň potomkem nejstarší známé linie Davionů. Lidé v něm proto hledali pokračování příběhů, které vznikly staletí před jeho narozením.
Když někoho uklidnil, mluvili o starém daru.

Když se zmýlil, tvrdili, že zklamal svou krev.

Nerai podobné břemeno nenesla.

Nemusela být pokračováním legendy.

Mohla být jen sama sebou.

Přesto se vždy našel někdo, kdo se po vyslovení Jesairova jména podíval na její oči ještě jednou. Jako by si potřeboval ověřit, proč dva sourozenci nenesou stejný znak.
Jesair se k ní nikdy nechoval jako k někomu, komu něco chybí.

Když byli děti, řekl jí, že zlatý kruh je jen věc, které si lidé všimnou dřív než člověka.

Nerai mu odpověděla, že pak má štěstí, že jí v očích nic nesvítí.

Od té doby jí občas záviděl.

Nerai odvrátila pohled od vlastního odrazu a znovu se soustředila na pracovní plochu. Taren mezitím dokončil první sérii žádostí.
„Sarur přijal podnět," řekl. „Bez příslibu kontroly."

„To je víc, než jsem čekala."

„Therinith odmítl zpřístupnit vlastnická data."

„To je přesně to, co jsem čekala."

Taren otevřel odpověď ostrovního rejstříku. Byla dlouhá, zdvořilá a napsaná způsobem, který měl čtenáře přesvědčit, že neposkytnutí informace je projevem právní kultury.
Úřad neměl dostatečně konkrétní podezření.

Nebyl označen přesný trestný čin.

Nebyla prokázána souvislost mezi místní společností a finančními odchylkami v jiných státech.

Každá věta byla obhájitelná.

Spolu vytvářely stěnu.

„Tvrdí, že bez důkazu o společném řízení nemůžeme žádat konečného vlastníka," řekl Taren.

„A společné řízení nemůžeme dokázat bez konečného vlastníka."

„Možná to mají napsané nad vstupem do rejstříku."

Nerai si odpověď označila a připojila ji k případu. I odmítnutí mělo svou hodnotu. Ne jako důkaz zločinu, ale jako mapa hranic, za které vyšetřování nevidělo.
Podívala se na čtrnáct hlášení.

Nevěděla, zda všechna patřila ke stejnému mechanismu. Možná se mezi nimi nacházely poctivé podniky, nepřesné bankovní modely nebo obyčejné účetní chyby. Možná byl název Vesta jedinou věcí, kterou měly společnou.
Ale příliš mnoho náhod začínalo stejným způsobem.

Peníze se objevily v hotovostním provozu.

Dostaly název tržby.

Pak odešly za službou, jejíž hodnotu nebylo možné přesně změřit.

Nakonec vstoupily do státu, kde se už nikdo nemusel ptát, komu patří.

„Co bude dál?" zeptal se Taren.

„Počkáme na výsledky kontrol."

„To může trvat měsíce."

„Mezitím prověříme auditory, správce a poradenské společnosti."

„Bez přístupu k účtům?"

„Pořád ještě nejsou všechna jména tajná."

Taren otevřel seznam společností, ke kterým z provozů odcházely licenční a poradenské platby. Na první pohled mezi nimi nebyla souvislost. Sídla měla v různých státech, názvy v různých jazycích a každá uváděla jinou oblast činnosti.
Nerai je seřadila podle data vzniku.

Pak podle právních zástupců.

Nakonec podle osob, které ověřovaly jejich zakladatelské dokumenty.

Na pracovní ploše se objevila první opakující se jména.

Nebyli to ještě vlastníci.

Pouze správci, právníci a úřední zprostředkovatelé.

Lidé, jejichž úkolem bylo stát mezi majetkem a člověkem, kterému ve skutečnosti patřil.

„Tři kanceláře," řekl Taren.

„Při čtrnácti zdánlivě nesouvisejících případech."

„To už je lepší než název sítě."

„Stále to není důkaz."

„Ty se jednou odmítneš radovat i z přiznání."

„Přiznání ještě může být nepravdivé."

Taren pokroutil hlavou a odeslal další požadavky.

Za okny budovy se Nitra postupně naplňovala ranním světlem. Dopravní vrstvy nad řekou houstly a na protějším břehu se rozsvěcovaly veřejné věže. Město začínalo svůj den, přesvědčeno, že vše důležité se někde eviduje, kontroluje a uchovává.
Nerai věděla, že to není pravda.

Údaje existovaly.

Jen neležely na jednom místě.

Každá instituce držela vlastní úlomek a chránila ho podle vlastních pravidel. Banky viděly pohyb, ale ne skutečný obchod. Daňové úřady viděly přiznání, ale ne celý tok peněz. Registry viděly společnosti, ale ne lidi za nimi. Vyšetřovatelé viděli podezření, ale často ne souvislosti.
Zločin nemusel být neviditelný.

Stačilo, že byl rozdělen.

Nerai vytvořila nový pracovní spis. Systém od ní žádal název, právní základ a předběžné hodnocení rizika.
Do pole názvu napsala jediné slovo:

Vesta.

Při hodnocení rizika chvíli váhala.

Pak označila:

Neurčeno. Možný mezistátní vzorec.

Spis se uložil mezi stovky dalších otevřených případů. Na okamžik se zvýraznil a pak zmizel v systému, jako by nebyl ničím výjimečný.
Možná opravdu nebyl.

Možná za ním stálo jen několik podniků, které zatajovaly skutečný zisk nebo přesouvaly příjmy, aby zaplatily méně na daních.
Ale možná byla Vesta místem, kde peníze pocházející z různých zločinů dostávaly stejný příběh o svém původu.
Nerai to ještě nevěděla.

Měla jen čtrnáct hlášení, tři právní kanceláře a několik států, které jí odmítaly ukázat poslední jméno v řetězci.
Na začátku velkých odhalení však obvykle nestál důkaz.

Stála tam nesrovnalost, kterou bylo snazší přehlédnout než vysvětlit.

Nerai zavřela ostatní případy.

Vestu nechala otevřenou.

# 10. Země: Prokletý fíkovník

Když ráno vyšli z Betanie, vzduch byl ještě chladný a nad cestou se držel tenký opar. Jeruzalém se před nimi zvedal v ranním světle, jeho zdi byly bledé a tvrdé jako tvář člověka, který už dávno zapomněl plakat.

Učedníci kráčeli za Ježíšem mlčky. Poslední dny byly plné znamení, otázek a nepokoje. Každý cítil, že se blíží něco, co už nikdo z nich nedokáže zastavit. Město je přitahovalo a zároveň odpuzovalo. Bylo jako otevřená brána, za kterou na ně nečekala svoboda, ale rozsudek.

Ježíš šel vpředu.

Tu noc téměř nespal. Dlouho seděl sám, zatímco ostatní odpočívali, a hleděl směrem k Jeruzalému. Věděl, že hodina, o které tak často mluvil, se už nepřibližuje. Byla tu. Kráčel v ní.

Jeho krok zůstával pevný, ale tělo bylo unavené. V ústech měl sucho a v útrobách prázdnotu, která se při každém kroku ozývala tupou bolestí. Od předešlého dne jedl málo. Hlad v něm zpočátku jen tiše přebýval, ale nyní se hlásil stále naléhavěji, až se svět na chvíli zúžil na jednoduchou touhu po jídle.

Podél cesty stál fíkovník.

Měl širokou korunu a množství zelených listů. Mezi šedavými kameny působil jako ostrov života. Jeho větve se skláněly nad cestou a pod ranním světlem vypadal silný, zdravý a štědrý.

Ježíš k němu přišel.

Petr se ohlédl k ostatním. Jan zpomalil. Tomáš zůstal stát několik kroků za nimi a pozoroval, jak Ježíš odhrnuje listy.

Hledal plod.

Jeho prsty procházely mezi větvemi. Odkláněl jednu větev za druhou, zvedal listy, prohlížel jejich spodní stranu.

Nenašel nic.

Jen listí.

Pouze vnější příslib.

Pouze podobu hojnosti bez toho, co by mohlo nasytit hladového člověka.

Ježíš sáhl hlouběji do koruny, jako by doufal, že tam přece jen najde aspoň jeden raný fík, ale jeho ruka se vrátila prázdná.

Někteří učedníci se na sebe podívali. Věděli, že ještě nebyl čas fíků. Strom nedělal nic, co by odporovalo jeho přirozenosti. Zelenal se v době, kdy se měl zelenat, a čekal na období, kdy měl přinést plody.
Ale hlad nezná trpělivost ročních období.

Hlad nevnímá celý strom. Vidí pouze nepřítomný plod.

Ježíš zůstal stát pod korunou. V jeho pohledu se objevil smutek, protože před sebou neviděl jen fíkovník. Viděl město, které se skvělo chrámem, zákony a modlitbami, ale neumělo nasytit duši člověka. Viděl kněze oděné do čistých rouch, kteří se odvraceli od nečistých. Viděl muže, kteří znali každé slovo Písma, ale neslyšeli pláč vdovy za zdí svého domu.
Viděl listí bez ovoce.

Pod tímto smutkem se však na krátký okamžik pohlo i něco menšího.

Lidské.

Podráždění unaveného člověka. Mrzutost hladového těla. Tiché rozhořčení nad tím, že svět před ním opět stál plný příslibů, ale jemu samotnému nedal nic.
Byl to jen okamžik.

Hlad v něm promluvil dřív než soucit a únava dřív než moudrost. Na chvíli neviděl strom takový, jaký byl. Viděl v něm všechno, co slibovalo život, ale nepřineslo mu úlevu právě tehdy, když po ní zatoužil.
Dotkl se jednoho listu.

Pak řekl:

„Ať z tebe už nikdo nikdy nejí plod."

Neřekl to nahlas. Nebyla v tom zuřivost, která by otřásla cestou. Byla v tom únava, soud a jediný ostrý záblesk vůle, která se na okamžik zúžila na vlastní hlad.
Když slova dozněla, Ježíš zůstal nehybně stát.

Podíval se na svou ruku položenou na větvi.

Jako by váhu vyřčeného slova pocítil až poté, co už opustilo jeho ústa.

Pak ruku stáhl.

Učedníci mlčeli. Nikdo se ho nezeptal, proč to udělal. Pokračovali dál do Jeruzaléma, ale Tomáš se ještě jednou ohlédl za stromem.
Zelené listy se jemně pohybovaly ve větru, jako by se nic nestalo.

Druhý den se vraceli stejnou cestou.

Petr si fíkovníku všiml první. Zastavil se tak náhle, že do něj Jakub téměř narazil.

„Rabbi," řekl a ukázal rukou. „Hle. Fíkovník, který jsi proklel, vyschl."

Všichni se zastavili.

Strom, který byl den předtím zelený a plný listů, byl nyní suchý. Jeho listy visely zkroucené a šedé, větve ztratily pružnost a kůra se místy oddělovala od kmene. Nevypadal jako strom, který pomalu chřadne. Vypadal jako strom, ze kterého život odešel najednou, od kořene až po poslední větvičku.
Učedníky pronikl neklid.

Viděli už mnoho znamení. Viděli vodu přeměněnou ve víno. Viděli nemocné uzdravené, slepé vidoucí a chromé kráčející. Viděli Lazara vyjít z hrobu.
Ale tento strom je zasáhl jinak.

Tento zázrak nepřinesl uzdravení.

Chyběla i radost davu.

Nikdo neobjal své dítě. Nikdo nezvedl oči k nebi a neděkoval za navrácený život.

Celá událost působila tvrdě, tiše a neodvolatelně.

Ježíš se obrátil k nim.

„Mějte víru v Boha," řekl. „Amen, říkám vám: Kdo řekne této hoře: Zvedni se a vrhni se do moře, a nebude pochybovat ve svém srdci, ale uvěří, že se stane, co říká, tomu se stane."
Zvedl oči ke svahům kolem cesty.

„Proto vám pravím: Vše, oč prosíte v modlitbě, věřte, že jste přijali, a bude vám dáno. Ale když stojíte a modlíte se, odpouštějte, máte-li něco proti někomu, aby i váš Otec odpustil vám."
Tato slova dopadla mezi ně jako kameny do hluboké vody.

Nikdo hned neodpověděl.

Každý v nich slyšel něco jiného.

Petr slyšel výzvu k síle.

Jan tajemství důvěry.

Jidáš možnost moci.

Tomáš otázku.

Chvíli váhal. Pak přišel blíže k Ježíšovi.

„Pane," řekl opatrně.

Ježíš se na něj podíval.

„Zeptej se, Tomáši."

Tomáš sklopil oči k vyschlým kořenům fíkovníku.

„Viděli jsme tě měnit vodu na víno. Viděli jsme tě uzdravovat nemocné. Viděli jsme tě křísit mrtvé. Viděli jsme Lazara vyjít z hrobu, ačkoli už ležel ve tmě a jeho tělo neslo pach smrti."
Odmlčel se.

„A teď jsme viděli, že strom na tvé slovo vyschl."

Někteří učedníci se neklidně pohnuli. Petr se zamračil, jako by chtěl Tomáše umlčet, ale Ježíš zvedl ruku.
„Ať mluví," řekl. „Kdo se ptá, ten ještě nespí."

Tomáš se nadechl.

„Proč jsi tedy neudělal, aby měl fíky? Jestliže jsi byl hladový a strom byl bez plodu, proč jsi mu plod nedal? Proč bylo snazší vzít mu život než přivolat na něj ovoce?"
Ticho zhustlo.

Tomáš pokračoval, nyní už směleji:

„A jestliže člověk s vírou může říci hoře, aby se zvedla a vrhla do moře, proč by nemohl říci stromu: Přines fíky?"
Ježíš se na něj díval s laskavou vážností.

„Tomáši," řekl, „když dítě vidí chléb, myslí si, že chléb začíná v rukou pekaře. Moudrý člověk však ví, že začíná dávno předtím. V zrnu, které padlo do země. V dešti, který přišel v pravý čas. Ve slunci, které nebylo příliš prudké. V rukou toho, kdo sel. V kameni mlýna. V ohni pece."
Ukázal na fíkovník.

„Každá věc, kterou vidíš před sebou, má za sebou dlouhou řadu skrytých věcí. I plod fíkovníku není jen plod. Aby dnes visel na větvi, musel tam být včera jako něco menšího. Před měsícem musel být sotva viditelný, ukrytý v těle stromu. Dříve musel být počátkem

plodu, který přijal mízu, světlo a čas. A ještě předtím musel být stromem, který měl v sobě sílu rodit.“

Tomáš poslouchal bez hnutí.

Ježíš vzal do ruky suchý list. Při dotyku se mu rozpadl mezi prsty.

„Realita, kterou vidíte, není jedna kůže natažená na světě. Je vrstvená. Jako cibule, kterou žena rozebírá u ohniště. Jedna vrstva drží druhou. To, co se jeví dnes, spočívá na tom, co bylo včera. A to, co bylo včera, spočívá na tom, co bylo předtím.“

Podíval se na všechny.

„Slabá mysl vidí pouze poslední vrstvu a myslí si, že ta je celým světem. Silnější mysl vidí hlouběji. A mysl naplněná vírou se může dotknout míst, kde věci ještě nejsou zcela uzavřené.“

Jan zvedl zrak.

Ježíš pokračoval:

„Jsou věci, které lze pozměnit, protože jejich kořeny jsou blízko. Nemocné tělo ještě touží po životě. Voda nese poslušnost stvoření. Srdce člověka se může obrátit v jediném okamžiku. Ani smrt není zdí, jak si myslíte, když Otec zavolá jméno toho, kdo spí.“

Při zmínce o smrti se jim v mysli zjevila Lazarova hrobka. Kámen odvalený od vchodu. Pach rozkladu. Muž omotaný plátny, který vyšel ven na Ježíšův hlas.

„Ale vytvořit fík na stromě, když nebyl čas fíků,“ řekl Ježíš pomalu, „není jen přikázat větvi, aby nesla plod. Znamenalo by to přepsat mnoho vrstev najednou. Musel by tam být včerejší růst, který nebyl. Muselo by tam být zrání, které se nestalo. Musela by tam být míza, která už celé dny směřovala k plodu. Musel by tam být čas, který neuplynul.“

Tomáš zvraštil čelo.

„Ale Bůh může všechno.“

„Bůh může všechno,“ přikývl Ježíš. „Ale Bůh není kouzelník na trhu, který klame oko dítěte. Otec nestvořil svět proto, aby ho každou chvíli trhal jako staré roucho a sešíval nanovo podle naší netrpělivosti. Stvořil řád. A ten řád je také jeho vůle.“

Tomáš však stále hleděl na suchý strom.

„To vysvětluje, proč na něm nebyl fík,“ řekl. „Nevysvětluje to, proč jsi ho proklel.“

Petr se prudce obrátil k němu.

„Tomáši —“

„Ne,“ přerušil ho Ježíš pokojně.

Podíval se na Tomáše.

„Ptáš se správně.“

Na cestě zavládlo takové ticho, že bylo slyšet šustot suchého listí u jejich nohou.

Tomáš udělal krok blíž.

„Ne co ten strom znamenal,“ řekl. „Ne co znamená město nebo chrám. Proč jsi to v té chvíli udělal ty?“

Ježíš se podíval na fíkovník.

Dlouho neodpověděl.

Když promluvil, jeho hlas byl tišší než předtím.

„Protože jsem měl hlad.“

Učedníci zůstali bez pohybu.

„Byl jsem unavený,“ pokračoval. „Noc přede mnou byla dlouhá a dny, které přicházejí, jsou těžké. Když jsem uviděl jeho listy, zatoužil jsem po plodu. A když jsem ho nenašel, můj hlad na okamžik zúžil svět na jedinou věc, kterou jsem chtěl.“

Petr sklopil zrak.

Ježíš se dotkl suchého kmene.

„Viděl jsem v tom stromě chrám, město i člověka, kteří navenek překypují životem, ale hladovému nedají nic. To, co jsem viděl, nebylo nepravdivé. Ale pravda může být vyslovena z nečistého místa. I spravedlivé slovo se může stát krutým, když ho vysloví hlad, hněv nebo pýcha.“

Tomáš na něj hleděl, jako by si nebyl jistý, jestli správně slyšel.

„Tedy ses na něj rozzlobil?“

„Na okamžik,“ řekl Ježíš. „Ne tak, jak se zlobí člověk, který touží ničit. Ale tak, jak pociťuje mrzutost ten, kdo sáhl po daru a nenašel ho. Strom nenesl vinu. Nebyl čas jeho plodů. Ale já jsem v té chvíli neviděl celý jeho čas. Viděl jsem jen svůj hlad.“

Jan se zeptal:

„A tvé slovo ho proto zabilo?“

Ježíš přikývl.

„Čím je vědomí člověka silnější a jednotnější, tím větší váhu nese jeho slovo. Vy můžete v mrzutosti říci mnohé a vítr vaše slova odnese. Ale když člověk stojí blízko kořenů bytí, i jeho krátké vnitřní vychýlení může zanechat stopu.“

Podíval se na ně jednoho po druhém.

„Proto velká moc není jen darem. Je břemenem. Kdo může slovem uzdravit, musí si dávat pozor i na slovo vyřčené v únavě. Kdo může pohnout horou, musí hlídat, zda jeho touha vychází z Otce, nebo jen z bolesti, která jím právě prochází."
Tomáš znovu ukázal na fíkovník.

„Stále však nerozumím. Jestliže tvé slovo mohlo strom zahubit, proč ho nemohlo přinutit, aby přinesl ovoce?"
Ježíš zvedl ze země úlomek suché větve.

„Protože rozklad a tvoření nežádají totéž."

Větvičku mezi prsty zlomil.

„Smrt byla v tomto stromě již přítomna jako možnost. Je v každém listu, kořenu i těle. Vše, co se narodí, nese i možnost zániku. Mé slovo otevřelo cestu tomu, co v něm již bylo možné."
Pak natáhl prázdnou dlaň.

„Ale fík v něm v tu chvíli připraven nebyl. Aby vznikl, musel by se spojit strom, míza, slunce, země a čas. Musel bych žádat celé bytí, aby se ohnulo kolem mého hladu."
Pohled mu ztvrdl, ne vůči učedníkům, ale vůči sobě samému.

„Můj hlad byl v té chvíli osobní. Neprosil jsem za život dítěte ani za uzdravení trpícího. Chtěl jsem nasytit sebe."
Jidáš řekl:

„Co je špatného na tom, že hladový člověk chce jíst?"

„Nic," odpověděl Ježíš. „Hlad není hříchem. Ani touha po chlebu není hříchem. Ale moc se stává nebezpečnou, když od světa žádá, aby zrušil svůj řád jen proto, že ten, kdo ji nese, nechce snést chvíli nedostatku."
Odmlčel se.

„Prokletí potřebuje jen trhlinu. Požehnání potřebuje soulad."

Nikdo se nepohnul.

Slova zůstala mezi nimi, jednoduchá a těžká.

„Moc může někdy poslechnout i zraněnou vůli," pokračoval Ježíš. „Může zlomit, urychlit rozklad, otevřít dveře strachu nebo smrti. Ale život se takové vůli zcela neotevře. Život vzniká tam, kde se vůle jednotlivce setká s vůlí celku."

Tomáš se zamyslel.

„Tedy vytvořit fík bys dokázal, kdyby to bylo v souladu s vůlí Otce?“

Ježíš se na něj podíval.

„Kdyby ten fík byl součástí cesty, která dává život, nebyl by vytvořen z ničoty. Celé bytí by k němu směřovalo, i když byste tu cestu neviděli. Ale vytvořit ho jen proto, abych na okamžik umlčel vlastní žaludek, by nebylo zázrakem v Otci. Bylo by to podřízení světa mému rozmaru.“

Podíval se směrem k pustým kopcům v dálce.

„Když jsem byl na poušti, pokušitel mi řekl, abych proměnil kameny na chléb.“

Někteří z učedníků o té události slyšeli, jiní ne. Nyní všichni pozorně naslouchali.

„Byl jsem tehdy hladovější než včera,“ pokračoval Ježíš. „Mé tělo křičelo po jídle. Kámen přede mnou se podobal bochníku a hlas mi říkal: Máš-li moc, použij ji. Dokaž, kdo jsi. Nasyť se.“

„A ty jsi odmítl,“ řekl Jan.

„Odmítl jsem, protože moc nemá sloužit hladu toho, kdo ji nese. Člověk nežije jen z chleba a ten, kdo obdržel dar od Otce, ho nesmí obrátit na služebníka vlastní žádosti.“

Podíval se na fíkovník.

„Včera jsem neproměnil strom na pokrm. Ale na okamžik jsem ho odsoudil za to, že mě nenakrmil. Kořen obou pokušení byl stejný.“

Petr zavrtěl hlavou.

„Ale ty jsi bez hříchu, Pane.“

Ježíš se na něj zadíval.

„A co myslíš, Petře, že znamená být bez hříchu? Necítit hlad? Necítit hněv? Nevědět, co je pokušení?“

Petr neodpověděl.

„Kámen necítí pokušení,“ řekl Ježíš. „Ale není proto svatý. Čistota nespočívá v tom, že člověkem nikdy neprojde temný pohyb. Spočívá v tom, že ho uvidí celý, nepojmenuje ho světlem a nedovolí mu stát se jeho pánem.“

Podíval se na svou dlaň.

„Včera jsem ho uviděl až poté, co ze mě vyšlo slovo.“

Tomáš řekl:

„Takže i člověk, který si plně uvědomuje sebe, může na okamžik selhat?“

„Dokud nese tělo, nese i jeho hlas,“ odpověděl Ježíš. „Hlad, bolest, strach a únava vstupují do vědomí jako vítr do domu. Probuzený člověk je rozpozná. Ale pokud jsou dveře otevřené a noc byla dlouhá, i silný vítr může převrhnout lampu.“

„A co potom?“ zeptal se Jan.

„Potom ji zvedne. Uvidí, co se stalo. Nezakryje tmu jménem Boha.“

Ježíš se obrátil zpět k Tomášovi.

„Ptal ses, proč jsem strom raději nezachránil nebo mu nedal plod. Protože v té chvíli jsem nechtěl tvořit. Chtěl jsem dostat. A když jsem nedostal, mé slovo se stalo soudem.“

Tomáš sklopil oči.

„Je tedy jednodušší ničit než tvořit?“

„Ano,“ řekl Ježíš. „Nejen pro ruce člověka, ale i pro jeho vůli. Na zničení domu stačí úder. Na jeho postavení je třeba kamene, míry, trpělivosti a soulad mnoha rukou. Na zranění člověka stačí jediné slovo vyřčené v hněvu. Na uzdravení jeho duše někdy nestačí celý život lásky.“

Prošel dlaní po suché kůře.

„Rozdělené nitro může ničit. Tvořit však lze pouze z jednoty.“

Tomáš se odmlčel, pak řekl:

„Ale když jsi v Káně přeměnil vodu na víno, také jsi změnil řád věcí.“

„V Káně jsem nevyrobil radost z ničoty,“ odpověděl Ježíš. „Byla tam voda. Byly tam nádoby očištění. Byla tam svatba. Byla tam hanba rodiny, které docházelo víno. Byla tam důvěra mé matky. Byla tam hostina, která měla pokračovat, a hodina, která se otevřela.“

Ježíš se jemně usmál při vzpomínce na Marii.

„Víno, které přišlo, nebylo popřením světa. Bylo znamením, že Otec umí naplnit prázdné nádoby. Nebylo určeno mně. Bylo darem pro druhé.“

„A Lazar?“ zeptal se Tomáš.

„Když jsem zavolal Lazara, nevolal jsem cizího člověka z ničoty. Volal jsem bratra, kterého Otec znal jménem. Jeho tělo leželo v hrobě, ale jeho příběh nebyl v Otci skončen. Láska jeho sester, jejich bolest, má láska k němu a vůle Otce se setkaly v jedné chvíli. Víra se dotkla vrstvy, ve které ještě bylo možné říci: Vyjdi ven.“

Tomáš se znovu podíval na fíkovník.

„A tady se nesetkalo nic kromě tvého hladu.“

„Setkala se v něm i pravda o městě,“ řekl Ježíš. „Proto se strom stal znamením. Ale moje mrzutost dala tomu znamení tvrdost, kterou nemuselo mít.“

„Mohlo se tedy znamení stát jinak?“ zeptal se Jan.

Ježíš chvíli přemýšlel.

„Mohlo.“

„Jak?“

„Mohl jsem vám ukázat jeho listy a říci: Podívejte, jak se podobá chrámu, který slibuje život, ale nepřináší ovoce. Mohl jsem od něho odejít hladový a nechat ho dozrát v jeho čase.“

Položil ruku na kmen.

„Pravda nepotřebovala smrt stromu. Tu přidal můj okamžik.“

Tato slova je znepokojila víc než samotný zázrak.

Byli zvyklí vidět Ježíše jako toho, který odpovídá. Nyní před nimi stál jako ten, který sám prozkoumal své jednání a neodvrátil se od toho, co v něm našel.

Petr řekl:

„Proč nám to říkáš? Mohl jsi říct jen to, že strom byl znamením. Nikdo z nás by nepochyboval.“

Ježíš se na něj podíval.

„Právě proto.“

Petr to nechápal.

„Kdo má moc, je vždy pokoušen nazvat svou vůli vůlí Boha. Když se mu něco podaří, řekne: Otec to chtěl. Když něco zničí, řekne: Byl to soud. Když zraní člověka, řekne: Sloužil jsem pravdě.“

Ježíšův hlas zesílil.

„Ale ne každé slovo, které má moc, pochází celé z Otce. Ne každý úspěch je potvrzením čistoty. A ne každý, koho síla uposlechla, byl spravedlivý.“

Jidáš se na něj díval velmi pozorně.

„Jak to tedy rozeznáme?“ zeptal se.

„Podle ovoce.“

Ježíš zvedl ze země jednu ze scvrklých větviček.

„Ne podle velikosti znamení. Ne podle toho, kolik se skloní. Ne podle toho, zda se země zatřese nebo zda oheň sestoupí z nebe. Ptejte se, co po skutku zůstalo. Více života nebo více strachu? Více pravdy nebo více poslušnosti vůči tomu, kdo ukázal svou sílu? Více svobody nebo více závislosti?“

Podíval se na suchý strom.

„Toto znamení přineslo poznání. Ale stromu přineslo smrt. Proto v něm není jen světlo.“

Tomáš se po chvíli zeptal:

„A co hora? Řekl jsi, že kdo bude věřit, řekne hoře, aby se vrhla do moře. To není malá věc. To je větší než fík na stromě.“

Ježíš se jemně usmál.

„Myslíš, že vrch je jen kámen?“

Tomáš neodpověděl.

„Vrch je i strach, který stojí před člověkem a tváří se, že je věčný. Vrch je říše, která utlačuje slabé a říká: Nikdo mě nepohne. Vrch je vina, kterou nosíš tak dlouho, až uvěříš, že je tvým tělem. Vrch je smrt, před kterou se všichni sklánějí.“

Učedníci ztichli.

„Když člověk věří jen tak, jak se drží hole, jeho víra mu pomůže kráčet. Ale když člověk věří tak, že se celý odevzdá Otci, jeho víra se stává místem, kde se Boží vůle dotýká světa. Tehdy se hýbou hory. Ne proto, že člověk rozkazuje Bohu, ale proto, že člověk přestane stát Bohu v cestě.“

Tomáš chvíli mlčel.

„A mají všichni lidé stejnou víru? Může každý říci hoře, aby se pohnula?“

Ježíš se zastavil. Jeho pohled nebyl přísný. Byl hluboký, jako by se nedíval jen na Tomáše, ale přes něho až k místu, kde se člověk setkává sám se sebou.

„Ne každý má stejnou víru,“ řekl. „Jak ne každý má stejné oči, i když všichni hledí na tentýž svět. Jeden vidí pouze kámen. Druhý vidí cestu. Třetí vidí ruku Otce, která drží kámen, cestu i jeho samotného.“

Tomáš pozorně poslouchal.

„Víra člověka neroste jen z toho, co vysloví ústy,“ pokračoval Ježíš. „Roste z toho, jak hluboko se probudil ve svém nitru. Mnozí žijí jako ti, kdo sní. Vidí, slyší, jedí, hněvají se, bojí se a touží, ale nevědí, kdo v nich vidí, kdo v nich slyší, kdo se bojí a kdo touží.“

Učedníci mlčeli. Tato slova byla jiná než podobenství o poli, rybách a chlebu. Dotýkala se něčeho neviditelného, co však každý z nich nosil v sobě.

„Největší víru," řekl Ježíš pomalu, „má ten, kdo si plně uvědomuje, že si uvědomuje. Kdo nejen hledí na svět, ale ví, že je tím, kdo hledí. Kdo nejen myslí, ale ví, že myšlenky před ním přicházejí a odcházejí jako oblaky. Kdo nejen cítí strach, ale ví, že strach není jeho pánem."

Tomáš se zamračil, ne odporem, ale úsilím pochopit.

Ježíš pokračoval:

„Takový člověk se nelepí na každou vrstvu světa jako moucha na med. Proniká hlouběji. Vidí tělo, ale ví, že není jen tělem. Vidí myšlenku, ale ví, že není jen myšlenkou. Vidí bolest, ale ví, že není jen bolestí. A když se přestane mýlit v tom, kým je, přestane se bezmocně podřizovat tomu, co se v něm mění."

Tomáš se zeptal:

„A takové vědomí může dělat zázraky?"

Ježíš se na něj podíval.

„Ne člověk sám od sebe. Neboť kdybys řekl: Já dělám zázraky, už bys byl oddělen od Otce. A oddělení je slabost, ačkoli se tváří jako moc."

Položil si ruku na hruď.

„Vědomí člověka, který se úplně probudil, už není roztrhané mezi strachem, touhou, pýchou a pochybností. Je čisté jako hladina vody, když na ni nefouká vítr. V takové hladině se může odrazit nebe. A když se nebe odrazí v člověku bez pokřivení, může se přes něj stát to, co nazýváte zázrakem."

Petr řekl:

„Tedy zázrak nedělá síla člověka?"

„Ne," řekl Ježíš. „Zázrak se děje tam, kde člověk přestane být překážkou. Kde jeho vědomí není zakalené tím, co chce pro sebe, ale otevřené tomu, co chce Otec."

Podíval se na fíkovník.

„Včera jsem vám ukázal i opak."

Tomáš zvedl oči.

„Hlad ve mně vznikl, ale já jsem ho v té chvíli pouze nepozoroval. Na okamžik jsem se jím stal. A když se člověk stane svým hladem, strachem nebo hněvem, jeho vědomí se zúží. Vidí jen to, co mu chybí."

„Ale ty sis to uvědomil," řekl Jan.

„Až po vyslovení slova."

Ježíšova odpověď byla jednoduchá.

„Probuzení neznamená, že vítr přestane foukat. Znamená, že člověk čím dál dříve pozná, co vítr dělá s jeho nitrem. Někdy ho pozná před činem. Někdy během něj. A někdy až podle stromu, který po něm zůstal suchý."

Tomáš pomalu přikývl.

„Proto jsi nám řekl, abychom při modlitbě odpouštěli?"

„Ano. Člověk může prosit s vírou, ale má-li nitro plné hněvu, jeho víra se spojí s hněvem. Může žádat spravedlnost, ale ve skutečnosti touží po pomstě. Může mluvit o pravdě, ale ve skutečnosti chce ponížit druhého."

Ježíš se rozhlédl po učednících.

„Proto nestačí nepociťovat pochybnosti. I Jidáš může být přesvědčen. I násilník může jednat bez zaváhání. Jednota sama o sobě není dobrem, pokud je člověk jednotný ve své nenávisti."

Jidáš při těch slovech nepatrně ztuhl.

„Pravá víra není jen síla přesvědčení," pokračoval Ježíš. „Je to jednota člověka s Otcem. Čím více se vaše vůle přibližuje jeho vůli, tím méně budete žádat věci, které slouží pouze vám."

Tomáš se zeptal:

„Jak rozeznáme Otcovu vůli od vlastní touhy?"

Ježíš ukázal na jeho hruď.

„Nejprve tím, že přiznáš, co chceš ty. Bez přikrášlení. Bez zbožných slov."

„A pak?"

„Ptáš se, komu má tvá prosba přinést život."

Ježíš zvedl suchý list.

„Dobré prosby rodí život, i když jsou těžké. Zlé prosby rodí jen důkaz vlastní síly. Když prosíš, abys sytil, uzdravoval, odpouštěl a nesl břemeno druhého, tvá prosba se podobá Otci. Když prosíš, abys ohromil, přemohl, vlastnil nebo unikl cestě, která ti byla dána, pak se neptáš Boha, ale pokoušíš ho."

Tomáš řekl:

„A když si nejsme jisti?“

„Pak čekejte.“

Ježíš se podíval na suchý strom a pak na zelené kopce za ním.

„Čekání je někdy čistší vírou než čin. Kdo neví, zda jeho vůle slouží životu, ať ji hned neobléká do moci. Ať ji nejprve nechá stát před Otcem.“

Petr si prohlížel vyschlé větve.

„Kdybys včera počkal, strom by žil.“

„Ano,“ řekl Ježíš.

V jeho hlase nebyla obrana.

Petr nevěděl, co na to říct.

Po chvíli se Tomáš znovu ozval:

„Můžeš ho vrátit k životu?“

Všichni se obrátili k Ježíšovi.

Ježíš položil dlaň na kmen, zavřel oči.

Dlouho tak stál.

Učedníci čekali, zda se ve větvích nepohne míza, zda se suché listy nenarovnají a zda z tvrdé kůry nevyrazí nový zelený výhonek.

Nic se nestalo.

Ježíš otevřel oči.

„Mohl bych žádat Otce o jeho život,“ řekl. „Ale ani náprava nemá sloužit tomu, abych dokázal, že svou chybu mohu vymazat.“

Tomáš se zamračil.

„Proč by neměl znovu žít, když zemřel kvůli tvému slovu?“

„Možná bude žít,“ odpověděl Ježíš. „Možná z jeho kořenů jednou vyroste nový výhonek. Ale kdybych ho nyní vzkřísil jen proto, abych před vámi zakryl následek svého okamžiku, znovu bych použil moc pro sebe.“

Přešel prsty po prasklé kůře.

„Ne každá vina se napravuje tím, že se její následek smaže. Někdy musí zůstat viditelný, aby se stal pravdou.“

Tomáš se na něj podíval.

„Tedy tento strom bude nést tvou chybu?“

„A moje poznání,“ řekl Ježíš. „A možná jednou i vaše.“

Odmlčel se.

„Člověk by nejraději odstranil každý suchý strom, který mu připomíná, kým byl. Ale strom, který zůstane, může ochránit mnoho dalších před stejným slovem.“
Petr zhluboka vydechl.

„Je těžké poslouchat tě takhle mluvit.“

„Protože chcete, aby byl ten, koho následujete, vzdálen vaší slabosti,“ řekl Ježíš. „Myslíte si, že vás zachrání pouze ten, kdo nikdy necítil to, co cítíte vy. Ale jak by vás mohl vést skrze pokušení ten, kdo nezná jeho hlas?“
„A jak máme potom vědět, že tě máme následovat?“ zeptal se Jidáš.

Ježíš se na něj klidně podíval.

„Nenásledujte mě proto, že nikdy nezakopnu. Následujte mě tam, kde se ani po zakopnutí neodvrátím od pravdy.“
Jidáš odvrátil zrak.

Tomáš ještě stále pozoroval strom.

„Říkal jsi, že kdo chce fík bez květu, chce dar bez cesty.“

„Ano.“

„A kdo prokleje strom, protože na něm nenašel fíky?“

Ježíš se zahleděl směrem k Jeruzalému.

„Chce, aby svět nesl trest za jeho vlastní nedostatek.“

Tomášovi se zachvěl dech.

Ježíš pokračoval:

„To dělají králové. To dělají vládci. To dělají otcové svým dětem a páni svým služebníkům. Trpí hladem po moci, úctě nebo jistotě a potom trestají svět za to, že je nenasytil.“
Ukázal na fíkovník.

„Proto si tento strom zapamatujte. Nejen jako znamení chrámu bez ovoce. Také jako znamení nebezpečí člověka, jehož slovo má moc.“
Jan se zeptal:

„Je tedy lepší nemít moc?“

„Ne," odpověděl Ježíš. „Bez moci byste neuměli zvednout padlého, ochránit dítě ani postavit dům. Moc není zlem. Moc odhaluje, co je v člověku."
„Jako oheň?" řekl Jan.

„Jako oheň. V rukou toho, kdo miluje, ohřívá. V rukou toho, kdo se bojí, pálí."

Tomáš řekl:

„A čím větší oheň, tím čistší musí být ruce."

Ježíš přikývl.

„Čím větší moc, tím menší mrzutost si člověk může dovolit nazvat spravedlností."

Chvíli bylo slyšet jen vítr v suchých listech.

Potom se Ježíš pohnul dál.

Učedníci se přidali za ním, ale kráčeli pomaleji než předtím. Fíkovník zůstal za nimi u cesty jako znamení, které se nedalo snadno uzavřít do jediného významu.
Byl obrazem chrámu plného obřadů a bez milosrdenství.

Byl obrazem člověka, který se navenek zelená, ale hladovému nedá nic.

Byl důkazem moci slova.

Byl také důsledkem chvíle, kdy se hlad stal hlasitějším než soulad s celým bytím.

Petr přemýšlel o víře, která může pohnout horou.

Poprvé však přemýšlel i o tom, zda každá hora, kterou člověk dokáže pohnout, má být pohnuta.

Jan přemýšlel o hladině vědomí, ve které se může odrazit nebe. Pochopil však, že i na čistou hladinu může dopadnout kámen a na okamžik rozbít obraz.
Jidáš přemýšlel o moci. Ne o jejím břemenu, ale o možnosti, že by svět přece jen mohl poslechnout vůli člověka, který nepochybuje.
Tomáš přemýšlel o fíku, který nemohl vzniknout, protože se neuskutečnila jeho cesta.

A pak i o stromu, který zemřel, protože na krátký okamžik nebyla v souladu cesta toho, kdo nad ním vyslovil slovo.
Ježíš kráčel před nimi k Jeruzalému.

Hlad už ustoupil, ale vědomí vyschlého stromu si nesl s sebou. Neodsunul ho jako omyl, který se nehodí do příběhu o spravedlivém člověku. Nesl ho jako tiché varování.
Čím blíže byli k městu, tím zřetelněji se na obzoru črtaly zdi chrámu.

I ty byly plné listí.

Modliteb, obětí, rouch, kadidla, zákonů a slibů.

A přece v jejich stínu zůstávali hladoví.

Nad všemi vrstvami času se už stahoval stín kříže.

Nikdo z učedníků ještě nechápal, že brzy budou hleděti na jiný strom. Na suché dřevo vztyčené mezi nebem a zemí. Uzří na něm člověka, od kterého očekávali plody království, a před jejich očima nebude nic kromě krve, bolesti a smrti.
Budou si myslet, že všechna zaslíbení vyschla.

Budou čekat, jestli použije svou moc pro sebe.

Zda přikáže hřebíkům, aby se uvolnily.

Zda přikáže dřevu, aby se rozlomilo.

Jestli přikáže nebi, aby zničilo ty, co se mu vysmívali.

A on bude znovu hladový.

Bude mít žízeň.

Bude unavený a opuštěný.

Ale tentokrát nedovolí bolesti, aby zúžila celý svět na jeho vlastní utrpení.

Nebude žádat, aby se bytí ohnulo kolem jeho strachu.

Nevysloví kletbu nad těmi, kteří mu vzali život.

Místo toho jim odpustí.

Teprve tehdy Tomáš pochopí, že skutečná velikost jeho učitele nespočívala v tom, že dokázal vysušit strom.
Spočívala v tom, že když sám visel na stromě a mohl proklít celý svět, neudělal to.

Teprve tehdy pochopí, že nejhlubší vrstvy reality se nehýbou hlukem moci, ale tichou vůlí toho, kdo zůstane v souladu s Otcem i uprostřed bolesti.
Teprve tehdy pochopí, že někdy se největší zázrak neukáže jako plod na větvi v den, kdy je člověk hladový.
Někdy se ukáže jako slovo odpuštění v den, kdy má člověk právo proklínat.

Někdy až po smrti stromu.

Někdy až tehdy, když ze suchého dřeva vyroste život pro celý svět.

# 11. Elarion: Mareia Lioren

Mareia Lioren se naučila bát potichu.

Ne proto, že by byla slabá. Slabí lidé se často bojí nahlas, protože doufají, že je někdo zachrání. Mareia se bála potichu, protože dlouho věřila, že si musí zachránit vlastní důstojnost sama.
Arien ji na začátku nikdy neuhodil.

Na začátku byl pozorný.

Pozornost je nebezpečná, když se tváří jako láska a ve skutečnosti zkoumá hranice.

Pamatoval si, co říkala. Všímal si, kdy byla unavená. Věděl, která místa ve městě nemá ráda, jaký nápoj pije při práci, které lidi považuje za prázdné a kterým důvěřuje. Nejdříve se vedle něj cítila viděna. Později sledována. Rozdíl mezi tím přišel pomalu, jako změna světla před bouří.
„Jen se o tebe bojím," říkal, když se ptal, s kým byla.

„Jen nechci, aby tě využívali," říkal, když zpochybňoval její přátele.

„Jen vím, jak lidé myslí," říkal, když ji přesvědčoval, že její vlastní úsudek je naivní.

Mareia byla Aureliánka ze starší, ale ne nejvyšší linie. Rod Liorenů byl znám spíše léčiteli, archiváři a učiteli než politiky. V dětství ji učili, že citlivost není opakem odvahy. Trvalo jí dlouho, než pochopila, že Arien její citlivost nepovažuje za dar, ale za místo, kde se dá zatlačit.

Roky před Arienem pracovala Mareia na zpřístupnění anonymizovaných zdravotních údajů pro výzkum dědičných chorob. Věřila, že sdílení může zkrátit čekání na léčbu. Jeden regionální pojišťovací systém však porovnal zdánlivě anonymní údaje s adresami a rozpoznal několik rodin. Jejich pojistné vzrostlo dříve, než se vůbec potvrdilo, že jsou nemocné.

Mareia pomohla rodinám získat zpět původní podmínky a svědčila při kontrole projektu. Výzkum neodmítla. Od té doby však při každé žádosti četla i to, kdo bude moci výsledek použít, jak dlouho si ho ponechá a kdo uvidí, že k údajům přistoupil. Tuto opatrnost si přinesla do všech pozdějších sporů o transparentnost.
K incidentu došlo v jeho bytě nad finanční čtvrtí Nitry.

Venku pršelo. Dolů pod nimi se v mokrém skle ulic lámala světla autonomních modulů. Mareia přišla pozdě, protože jednání o zdravotních archivech se prodloužilo. Arien stál u okna. Ani se neotočil.

„Byla jsi s ním?“

Nemusel říct jméno.

Jesair Davion se mezi nimi objevil dříve, než Mareia sama věděla, že se dotkl jejího života. Vstoupil do něj nejprve jako klid, při kterém si začala jasněji uvědomovat vlastní neklid.

„Byla jsem na jednání,“ řekla.

„To nebyla otázka.“

„Pak si polož lepší.“

Arien se otočil.

V jeho tváři nebyl hněv v běžném smyslu. Byl tam pocit urážky. Jako kdyby Mareiina samostatnost nebyla jejím právem, ale chybou v systému, který měl patřit jemu.

„Víš, co lidé jako Davion dělají?“ zeptal se. „Vejdou do místnosti a všichni se chovají, jako by slyšeli staré proroctví.“

„Jesair za to nemůže.“

„Jesair,“ zopakoval Arien.

To jméno řekl měkce, proto znělo hůř.

„Ty se ho bojíš,“ řekla Mareia.

Na okamžik mezi nimi zůstalo naprosté ticho.

Pak k ní přešel. Rychle. Příliš rychle. Chytil ji za zápěstí.

„Nebojím se nikoho.“

Stiskl.

Ne tak, aby jí zlomil kost. Tak, aby jí ukázal, že by mohl.

Mareia se mu podívala do očí.

„Pusť mě.“

„Nejdřív mi řekneš pravdu.“

„Pravda je, že se tě v této chvíli bojím.“

Jeho ruka povolila jen o zlomek.

Ta věta ho neprobrala. Urazila ho.

„Takže já jsem teď násilník.“

„Jsi muž, který mě drží proti mé vůli.“

Tehdy ji praštil.

Mareia zůstala stát. V místnosti se nic nerozbilo a nikdo by na první pohled nepoznal, co se stalo. Na líci jí zůstalo teplo jeho otevřené dlaně; na okamžik ztratila dech.
Arien okamžitě zbledl.

„Mareia—“

Zvedla ruku.

Ne aby ho fyzicky zastavila. Aby zastavila příběh, který se chystal vyprávět.

Že nechtěl.

Že ho vyprovokovala.

Že ho vyděsila.

Že to byla láska, jen příliš silná.

„Ne,“ řekla.

Bylo to nejtišší slovo v místnosti.

A nejsilnější.

Odešla ještě tu noc.

Nevzala si všechno. Jen to, co dokázala unést v jedné tašce a v jedné duši, která se konečně přestala omlouvat za svůj strach.

Následující týdny byly podivně prázdné. Arien jí psal, pak mlčel, pak posílal zprávy přes společné známé. Jednou se objevil před budovou, kde pracovala. Nepodala na něj stížnost. Ne ze soucitu. Spíše proto, že nechtěla, aby prvním veřejným příběhem její svobody byl on.
Pak přišla debata v Nitře.

A Jesair.

Ne jako zachránce. Mareia nesnášela představu, že by ženu musel zachránit muž, aby mohla odejít od jiného. Odešla sama.
Jesair byl něco jiného.

Byl svědkem světa, ve kterém se při něm nemusela zmenšovat.

Po debatě o UBI spolu vyšli ze sálu do vnitřního nádvoří Rady Unie. Nitra večer šumela. Nad nimi přeletěl dopravní modul, tak tiše, že bylo slyšet vodu v kamenném kanálu.
„Dnes jste řekl větu, kterou vám neodpustí," řekla Mareia.

„Kterou?"

„Že soukromí člověka je třeba chránit, neviditelnost moci ne."

Jesair se opřel o zábradlí.

„Myslíte, že jsem se mýlil?"

„Ne. Jen se obávám, že někteří budou vaši větu používat i k otevření zdravotních archivů."
„To jsem neřekl."

„Vím. Zítra to vysvětlíte komisi, která mi už poslala tři žádosti."

Jesair se podíval na oznámení ve svém rozhraní. Přišla i jemu.

„Ráno?"

„V osm. Přineste si trpělivost."

Mareia si upravila rukáv nad zápěstím. „Znám i lidi, kteří každé nahlédnutí do cizího života nazvou starostí."

Jesair nepoložil otázku. Toho si na něm všimla okamžitě. Většina lidí by se zeptala, co se stalo. Někteří ze zájmu, někteří ze zvědavosti, někteří proto, aby si mohli vytvořit postoj. Jesair mlčel tak, že jí ponechal vlastnictví jejího příběhu.
„Arien Korveth," řekla nakonec.

Jesair přikývl.

„Viděl jsem ho dnes v sále."

„Díval se na vás."

„Vím."

„Ne jako na oponenta."

„Vím."

Mareia se na něj podívala.

„To vás neznepokojuje?"

„Znepokojuje. Jen se snažím nedělat ze znepokojení vládu nad svým chováním."

Ta věta v ní zůstala.

Později kráčeli spolu přes starou část Nitry. Ne proto, že by se dohodli. Jen oba neodbočili. Mluvili o archivech, o dětech v Auriole, o tom, zda se svět dá změnit, aniž by se přitom stal krutějším.
Při loučení se stalo něco drobného.

Mareia mu chtěla podat ruku, ale v poslední chvíli se třemi prsty dotkla vnitřní strany jeho zápěstí. Nebylo to záměrné. Spíš pohyb, který předběhl myšlenku.
Oba na okamžik ztichli.

„Promiňte," řekla.

„Za co?"

„Nevím."

Jesair se podíval na místo, kterého se dotkla.

„Zvláštní," řekl potichu.

„Co?"

Chvíli jako by hledal slova.

„Měl jsem pocit, že si na něco vzpomínám. Ale nevím na co."

Mareia neodpověděla.

I ona měla ten pocit.

Ten pocit byl slabý a nejasný, podobný ozvěně v místnosti, do které ještě nikdy nevstoupila.

Když se rozloučili, odcházela sama přes osvětlené ulice Nitry a poprvé po dlouhém čase necítila, že samota je trest.
Arien jí později tu noc poslal jedinou zprávu.

*Osobní rozhodnutí nikdy nezůstávají osobní.*

Mareia se na ni dlouho dívala.

Pak ji nevymazala.

Nevěděla proč.

Možná proto, že některé hrozby se nejprve tváří jako věta, kterou ještě nelze dokázat.

# 12. Země: Ježíš na hoře

Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu, aby se modlil. A bylo už pozdě, když kráčeli po kamenité stezce, neboť slunce se sklánělo k západu a stíny se prodlužovaly po úbočí. Učedníci šli za ním mlčky, protože nevěděli, proč je vzal právě tam, a bázeň se jich dotýkala jako chladný vítr.

Když došli na místo, které bylo osamělé a vysoko nad zemí, Ježíš odstoupil od nich na několik kroků a pozdvihl oči k nebi. Nemluvil nahlas, ale jeho rty se hýbaly a zdálo se, že mluví s někým, kdo je skrytý očím. Petr, Jan a Jakub zůstali stát za ním, ale únava cesty a ticho noci je přemohly. Sedli si na zem a jejich víčka ztěžkla.

A zatímco Ježíš setrvával v modlitbě, stalo se před nimi něco, co přesahovalo lidské chápání. Vzhled jeho tváře se změnil a jeho oděv zazářil bělobou, jakou nezná žádný tkadlec na zemi. Nebyla to běloba lnu ani vlněného roucha, ale světlo, které jako by vycházelo zevnitř. Tvář mu zářila, jako by se za ní otevřelo slunce, a přece to světlo nespálilo oči těm, kteří se probudili.

Petr se strhl ze spánku jako člověk, který slyšel hlas ve snu. Jan otevřel oči a zůstal bez dechu. Jakub se opřel dlaněmi o zem a hleděl před sebe, neboť vedle Ježíše stáli dva muži. Nebyli jako poutníci z vesnic ani jako starci z chrámových nádvoří. Byli zahaleni slávou a jejich tváře byly vážné, jako by znali začátek i konec mnoha věků.

Mluvili s Ježíšem. Jejich řeč byla tichá, ale učedníkům se zdálo, že jí rozumí i nerozumí najednou. Mluvili o cestě, která se má naplnit v Jeruzalémě, o krvi, která bude vylita, o strachu lidí, o moci kněží a o hodině, kdy se Syn člověka vydá do rukou těm, kdo nerozumí světlu.

Petr na ně rozechvěle hleděl a v srdci se mu mísila radost se strachem. A když viděl, že se ti dva chystají odejít, řekl Ježíšovi:

„Mistře, dobře nám je tu. Udělejme tři stánky: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“

Nevěděl však, co říká. Neboť když člověk spatří věci, na něž není připraven, jeho jazyk předbíhá rozum.

Tehdy se nad nimi utvořil oblak. Nepřišel zdola jako mlha z údolí, ani ho nepřihnal vítr od moře. Sestoupil shora, tichý a jasný, a zahalil je. Učedníci vstoupili do jeho stínu

a zmocnil se jich velký strach. Neboť v oblaku bylo světlo a v tom světle byla přítomnost, před kterou se lidské srdce stává malým.
A z oblaku zazněl hlas:

„Toto je můj vyvolený Syn. Jeho poslouchejte."

Když hlas dozněl, oblak se rozestoupil. Světlo se stáhlo jako voda, která se vrací do hlubiny, a Ježíš stál před nimi sám. Jeho roucho bylo opět jako roucho člověka a jeho tvář nesla únavu těla, ale v očích mu zůstal odlesk dálav, které učedníci neznali.

Nikdo z nich dlouho nepromluvil. Kráčeli dolů z vrchu a kameny pod jejich nohama skřípaly ve tmě. Petr se vícekrát ohlédl, jako by čekal, že na vrcholu znovu uvidí ty dva muže, ale viděl už jen nebe plné hvězd.
Nakonec se osmělil a přistoupil k Ježíšovi.

„Pane," řekl tiše, „ti dva, kteří s tebou mluvili... byli to Eliáš a Mojžíš?"

Ježíš se na něj podíval. Neodpověděl hned. Kráčel ještě několik kroků, jako by vážil každé slovo, aby neuneslo víc, než Petr dokáže nést.
„Je to trochu složitější, Šimone," řekl nakonec.

Petr se zamračil.

„Jak složitější, Pane? Vždyť jsme je viděli. A věděli jsme, že jsou to oni."

Ježíš se zastavil. Nad nimi zářily hvězdy a noc byla čistá. Ukázal rukou k nebi.

„Když dítě vidí lampu, myslí si, že světlo přebývá v hlíně nádoby. Když muž vidí hvězdu, myslí si, že je to jen bod na nebeské klenbě. Ale Otec stvořil víc, než člověk dokáže pojmenovat."
Petr zvedl oči.

„Mluvíš o andělech?"

„I o těch, které byste nazvali anděly," řekl Ježíš. „Ale ne všechno, co přichází shora, má křídla."
Petr tomu nerozuměl. Jan a Jakub se přiblížili, protože cítili, že Ježíš mluví o věcech, které jim ještě nikdy nezjevil.
Ježíš pokračoval:

„Vidíte ta světla? Myslíte si, že jsou dána jen na znamení dnů a let. Ale u mnoha z nich jsou světy, které Otec nenechal pusté. Jsou místa, kde řeky tečou pod jiným sluncem, kde rostliny zvedají listy k jinému světlu a kde bytosti podobné člověku hledají pravdu tak, jak ji hledáte vy."

Petr zbledl.

„Lidé?“ zeptal se.

„Lidé,“ odpověděl Ježíš, „i když ne všichni takoví, jako jste vy. Někteří jsou starší ve vědění. Někteří znali tajemství přírody dřív, než vaši otcové stavěli první města. Umějí uzdravovat rány, které se vám zdají nevyléčitelné. Umějí mluvit na dálku beze slov. Umějí procházet prostory, které se vám zdají nepřekročitelné. A když takový člověk koná mezi vámi, vy tomu říkáte zázrak.“

Jakub se zachvěl.

„Teda zázrak není zázrak?“

Ježíš se na něj obrátil s mírným úsměvem.

„Pro dítě je zázrakem i semeno, z něhož vyroste strom. Pro moudrého je to zákon života. Zmenšuje se tím však Otcova sláva? Ne. Neboť zákon, který člověk zná, je stále Božím zákonem. A tajemství, které člověk odhalí, je stále tajemstvím, jež mu bylo dovoleno odhalit.“

Petr mlčel. Slova o jiných světech ho děsila víc než oblak na hoře.

„A ti dva?“ zeptal se znovu. „Pokud nebyli Mojžíš a Eliáš tak, jak jsme si mysleli, kdo byli?“

Ježíš se zahleděl do údolí, kde v dálce poblikávala ohniště vesnic.

„Byli tím, co jste mohli pochopit,“ řekl. „A zároveň byli více. Přišli ve jménech, která vaše srdce zná, neboť kdyby přišli bez závoje, padli byste tváří k zemi a nerozuměli byste ničemu.“

„Řekni nám pravdu,“ naléhal Petr.

Ježíš se na něj podíval s laskavostí, ale i s pevností.

„Kdybych ti dnes řekl celou pravdu, Šimone, nerozuměl bys jí. Udělal bys z ní modlu nebo strach. A ani jedno není víra.“

Petr sklonil hlavu.

Ježíš kráčel dál a oni šli za ním.

Po chvíli řekl:

„Jsou mezi světy tací, kteří drží nad lidstvem patronát. Ne proto, aby vám vzali svobodu, ale aby se plamen neudusil dříve, než se naučí hořet. Sledují vaše kroky, chrání hranice, které ještě nesmíte překročit, a někdy se dotknou dějin, když se mají zlomit nesprávným směrem.“

Jan se zeptal:

„A ty je znáš, Pane?“

Ježíš odpověděl:

„Znám je. A oni znají mě.“

V těch slovech bylo něco, co učedníci neuměli pojmenovat. Neznělo to jako řeč učitele o prorocích, ale jako vzpomínka někoho, kdo přišel z větší dálky, než sahá cesta člověka.
Petr se znovu podíval na nebe. Hvězdy už nevypadaly jako malá světla přibitá na klenbě. Zdály se mu jako dveře. A za každými z nich mohl být svět, který se dívá zpátky.
„Proč jsi nám to ukázal?“ zeptal se.

Ježíš stál na okraji stezky, noc byla tichá.

„Neboť přijde hodina, kdy uvidíte mou slabost,“ řekl. „Uvidíte mě spoutaného. Uvidíte mě zbitého a opuštěného. Uvidíte, jak se lidé budou posmívat tomu, co nechápou. A tehdy si vzpomeňte na tuto horu. Vzpomeňte si, že světlo se může skrýt do těla, ale tělo ho nezničí.“
Nikdo neodpověděl.

Když sestoupili níže, začalo se rozednívat. První jas se dotkl kamenů a země se vrátila do podoby, kterou znali. Ale v Petrovi už nezůstalo nic úplně takového jako předtím. Kráčel vedle Jana a Jakuba, ale myšlenkami byl stále tam nahoře, v oblaku, pod hvězdami, před muži, kteří byli Mojžíšem a Eliášem, a přece byli něčím větším.
A Ježíš jim přikázal, aby o tom nikomu nemluvili.

Protože ne každá pravda může být dána lidem najednou. Některé pravdy musí čekat, dokud se v člověku rozšíří nádoba, která je unese.

# 13. Elarion: Arien Korveth

Arien Korveth se nenarodil jako zlý člověk.

To by bylo příliš jednoduché. A jednoduchá vysvětlení jsou milost, kterou dějiny poskytují těm, kteří nechtějí nést odpovědnost za složité pravdy.
Nejdříve se narodil jen jako syn.

A ze všech lidí na světě miloval nejvíc svou matku.

Byla prvním místem, na které si vzpomínal jako na bezpečí.

Když jako dítě upadl a rozbil si koleno, neutíkal k lékařskému modulu, přestože visel na zdi jen několik metrů od něj. Utíkal k ní. Když dostal ve škole první špatné hodnocení, dvě hodiny je skrýval před otcem a pak je ukázal jí. Když se pohádal s chlapcem ze sousedství, přišel domů plný spravedlivého hněvu a ona ho nechala mluvit tak dlouho, až z příběhu postupně odpadlo všechno, co si k němu sám přidal.
Matka měla zvláštní schopnost neopravovat ho příliš brzy.

Sedla si k němu.

Poslouchala.

A až když ze sebe dostal všechna slova, kterými se člověk brání před vlastní vinou, někdy se zeptala:
„A teď mi řekni, jak to bylo opravdu.“

Arien jí to většinou řekl.

Při ní mohl selhat, aniž by se ze selhání okamžitě stal rozsudek nad jeho hodnotou. Mohl být rozzlobený, aniž by byl zlým člověkem. Mohl plakat, aniž by mu vysvětlovala, že pláč nic nevyřeší.
Jeho otec byl jiný.

Měl Ariena rád, o tom chlapec nikdy vážně nepochyboval, jen jeho láska měla podobu pravidel.

Otec věřil v přesnost. Věřil, že dohoda má význam pouze tehdy, když platí i v okamžiku, kdy je nepříjemná. Že slovo, které lze po vyslovení změkčit podle okolností, není slib, ale návrh.

Pracoval s právními rámci a měnovou regulací. Celé dny rozhodoval, co se stane, když jedna strana splní podmínku a druhá ne, kdy vzniká nárok, kdy zaniká povinnost a co přesně znamená slovo *včas*.
Tento způsob myšlení si nosil i domů.

Když měl Arien devět let, posedl ho starý mechanický hlavolam.

Rubikova kostka.

Na Elarionu existovaly hry, které dokázaly člověku vytvořit celé světy, simulovat války, města či cizí planety. Arien však celé týdny sedával nad malou barevnou kostkou, protože ho dráždilo, že její řád byl ukrytý v takovém jednoduchém předmětu.
Táta si toho všiml.

„Když ji složíš bez pomoci," řekl mu jednoho večera, „vezmu tě do zoologické zahrady v Sarene."
Arien zvedl hlavu.

V zoologické zahradě ještě nikdy nebyl. Matka mu o ní ukazovala záznamy: zvířata ze tří kontinentů, obrovské vodní nádrže, noční pavilony a jeden starý les, který nechali růst pod kupolí téměř bez zásahů.
„Opravdu?"

„Jestli ji složíš."

„Celou?"

Táta se usmál.

„Kdybych myslel polovinu, řekl bych polovinu."

Následující dny Arien trénoval, až ho bolely prsty.

Nejprve se učil pohyby nazpaměť. Pak pochopil, že zapamatovat si postup nestačí. Potřeboval vědět, proč se jednotlivé části přesouvají. Proč jeden správný pohyb na jedné straně rozbije řád na druhé a proč ho je třeba dočasně obětovat, aby se později vrátil na své místo.
Kostka ho fascinovala.

Byl to malý svět, ve kterém chaos nebyl skutečný.

Jen člověk zatím neznal postup.

Dva dny před výletem ji složil poprvé.

Pak podruhé.

Večer před odjezdem už uměl postup zopakovat téměř bez rozmýšlení.

Matka mu prohrabla vlasy.

„Tak zítra uvidíš zvířata."

Arien se usmál.

„Jestli ji složím."

Matka se na okamžik podívala směrem k otci.

„Vždyť ji už umíš složit."

Arien tehdy nerozuměl, proč to řekla.

Pochopil následující den.

Stáli před vstupem do zoologické zahrady.

Za vysokými průhlednými stěnami viděl koruny stromů. Z prostoru za nimi se ozývaly zvuky zvířat, která znal pouze ze záznamů. Lidé procházeli vstupními bránami s dětmi za ruce a Arien už nedokázal stát klidně.

Otec mu podal kostku.

„Tak."

Arien se zasmál.

„Nyní?"

„Dohoda zněla, že ji složíš."

„Vždyť jsem ji složil včera."

„Dnes jsme u zoologické zahrady."

Matka se na něj podívala.

„Opravdu to musí dělat teď?"

„Pokud to umí, není to problém."

Arien si vzal kostku.

Zpočátku šlo všechno snadno. První vrstva. Druhá. Rohy. Hrany.

Pak si uvědomil, že ho otec sleduje.

Za nimi prošla rodina se dvěma dětmi. Brána se otevřela a na okamžik odhalila široký chodník vedoucí mezi stromy.

Arien zrychlil.

A udělal chybu.

Malou.

Při posledním postupu otočil jednu stranu nesprávným směrem.

Když si to uvědomil, ztuhl.

Kostka byla téměř hotová. Pět stran vypadalo správně. Na poslední zůstalo několik políček mimo své místo.

„Počkej," řekl. „Udělám to znovu."

Otec se podíval na čas.

„Ne."

Arien si myslel, že žertuje.

„Co?"

„Nesložil jsi ji."

„Ale umím ji složit."

„Teď jsi ji nesložil."

„Spletl jsem se jen na konci."

„Ano."

Arien se podíval na vstupní bránu.

Pak na otce.

„Tak ji opravím."

„Dohoda nezněla, že ji budeš opravovat, dokud se ti to nepodaří."

Matka vstoupila mezi ně.

„Víš, že to dokáže. Včera nám to ukázal."

Otec jí odpověděl klidně.

„Pak se měl soustředit i dnes."

Arienovi začaly hořet oči.

„Prosím."

Otec pokroutil hlavou.

„Pokud dohoda přestane platit v okamžiku, kdy je někomu líto jejího následku, pak jsme žádnou dohodu neměli."

Otočil se směrem k dopravnímu modulu.

Arien zůstal stát.

Za branou se pohybovaly děti. Někde v dálce zazněl hluboký hlas velkého zvířete a skupina lidí se rozběhla k vyhlídce.

Byli tam.

Několik desítek metrů od něj.

Stačilo projít bránou.

Matka zůstala u Ariena, otec už čekal u modulu.

Chlapec držel v rukou téměř složenou kostku a po tvářích mu tekly slzy.

„Nenávidím ho," řekl.

Matka si k němu klekla.

„Ne."

„Nenávidím."

„Nyní ano."

Arien se na ni podíval skrz slzy.

Matka vzala kostku do ruky.

„Tvůj otec si někdy mýlí přesnost se spravedlností."

Arien si tu větu zapamatoval.

„Pokud něco platí, není to spravedlivé?"

„Ne vždy."

„Tak proč jsou pravidla?"

Matka chvíli hledala odpověď.

„Aby nám pomáhala rozhodovat, když nevíme, co udělat. Ne aby za nás přestali cítit."

Potom mu kostku vrátila.

„A ještě něco."

„Co?"

„To, že jsi něco nesplnil dokonale, neznamená, že jsi selhal celý."

Arien tehdy přikývl.

Ale mnohem hlouběji se do něj zapsalo něco jiného.

Brána, před kterou člověk může stát, i když cíl má na dosah.

Podmínka, kterou lze nesplnit jediným chybným pohybem.

A svět, který se nezajímá o to, že chybělo tak málo.

O několik let později zažil krutou věc, která zásadně ovlivnila jeho pohled na svět.

V ten den byl s matkou sám.

Vraceli se z návštěvy její sestry, když v jedné z dopravních vrstev selhala synchronizace. Tři autonomní moduly vstoupily do téhož koridoru téměř současně.
První systém srážku odvrátil.

Druhý ne.

Arien si později nepamatoval náraz jako zvuk.

Pamatoval si světlo.

Bílé.

Prudké.

A potom svět otočený na stranu.

Zachytilo ho bezpečnostní pole. Měl rozbitý ret, pohmožděné rameno a krev na čele, ale dokázal se hýbat.
Jeho matka ne.

Část konstrukce modulu jí přitlačila dolní polovinu těla. Byla při vědomí. Dýchala krátce a mělce.
Arien se k ní doplazil.

„Mami."

Podívala se na něj.

A ještě tehdy se usmála.

To ho později pronásledovalo nejvíce.

Ne bolest na její tváři.

Ten úsměv.

Jako by i v rozbitém modulu, uprostřed kouře, alarmů a krve, stále zůstávala jeho přístavem.

„Jsem tady," řekla.

Záchranáři přišli rychle.

Elarion měl systémy schopné reagovat na dopravní katastrofu dříve, než člověk stihl pochopit, že se stala. Nad místem nehody se objevily záchranné moduly, zdravotnické drony přecházely mezi raněnými a nad každým tělem se rozsvítilo průběžné hodnocení stavu.

Arien sledoval jen matku.

Jeden zdravotník si k ní klekl.

Druhý se otočil k troskám sousedního modulu.

Odtud vytáhli dítě.

Chlapce přibližně v Arienově věku.

Měl roztržený oděv, krev na obličeji a jednu ruku nepřirozeně zkroucenou pod tělem.

Když otevřel oči, Arien uviděl zlatý kruh.

Byl jasný.

Téměř zářil.

Zdravotnický systém okamžitě doplnil nové údaje.

Jeden ze záchranářů se podíval na projekci.

„Aureliánský regenerační profil."

Druhý přikývl.

Následovalo několik vět, kterým Arien tehdy úplně nerozuměl.

Pravděpodobnost přežití.

Časové okno.

Masivní vnitřní krvácení.

Regenerační reakce.

Jeden dostupný intenzivní transport.

Další modul na cestě.

Příliš pozdě.

„Nejdříve dítě," řekl velitel týmu.

Arien zvedl hlavu.

„Ne."

Nikdo ho neslyšel.

„Ne!“

Záchranáři už chlapce přesouvali.

Arien chytil jednoho z nich za oděv.

„Moji mámu!“

Muž se k němu obrátil.

„Další modul přichází.“

„Tak vezměte ji!“

„Musíme rozhodnout podle—“

„Ona zemře!“

Zdravotník na okamžik zavřel oči.

Možná právě tehdy Arien poprvé viděl, že i člověk, který provádí správný postup, může vědět, že dělá něco strašného.

„Snažíme se zachránit oba.“

Arien se otočil k matce.

Musela slyšet celý rozhovor.

„Vezměte chlapce,“ zašeptala.

Arien se na ni nevěřícně podíval.

„Ne.“

„Arien.“

„Ne.“

Natáhla k němu ruku.

Prsty se jí třásly.

Chytil je.

„Mami, řekni jim.“

„Dívej se na mě.“

„Řekni jim, že mají vzít tebe.“

„Arien.“

V jejím hlase zůstal stejný klid, který znal z dětství.

Klid kuchyně.

Klid večerů.

Klid člověka, ke kterému přicházel vždy, když se svět stal příliš velkým.

„To dítě mohou zachránit," řekla.

„I tebe."

Neodpověděla.

Za Arienovými zády se zavřely dveře zdravotnického modulu.

Těsně předtím ještě jednou uviděl tvář cizího chlapce.

A jeho oči.

Zlatý kruh zmizel za neprůhlednou stěnou.

Matčin další transport přišel za několik minut.

V pozdější zprávě bylo přesně uvedeno o kolik.

Arien to číslo znal celé roky nazpaměť.

Jeho matka zemřela cestou do nemocnice.

Lékaři později vysvětlili, že ani dřívější převoz by jí život s jistotou nezachránil. Konstrukce jí roztrhla velké pánevní cévy. Polní drony dokázaly krvácení jen zpomalovat; k uzavření poranění potřebovala specializovaný modul. Regenerační léčba vyžadovala stabilní oběh a hodiny, které už neměla. Rozhodnutí záchranářů odpovídalo protokolu. Chlapec v sousedním modulu měl díky věku, typu poranění a aureliánskému regeneračnímu profilu výrazně vyšší pravděpodobnost, že intenzivní zásah přežije.
Chlapec přežil.

Arienova matka ne.

Zlatý kruh sám o sobě nerozhodl.

Byl pouze viditelným znakem jednoho z faktorů, s nimiž systém pracoval.

Ale pro Ariena na tom nezáleželo.

Děti si trauma nepamatují jako odbornou zprávu.

Pamatují si obraz.

Arien si pamatoval matku ležící mezi troskami.

Dveře záchranného modulu.

A zlaté oči dítěte, které se zavřely na druhé straně.

Tak v Arienovi vznikla nenávist vůči Aureliánům.

Neměla žádné argumenty.

Neměla dějiny.

Neměla politickou teorii.

Měla barvu.

Zlatou.

Po pohřbu otec požádal o úplný záznam nehody.

Prostudoval telemetrii, reakční časy, triážní protokol, rozhodnutí zdravotníků i predikční modely.
Arien čekal, že najde viníka.

Potřeboval ho.

Někdo přece musel udělat chybu.

Někdo za to musel nést odpovědnost.

Po několika dnech otec zavřel poslední zprávu.

„Postupovali správně," řekl.

Arien na něj hleděl.

„Máma je mrtvá."

Otec sklopil oči.

„Vím."

„Tak jak mohli postupovat správně?"

Otec dlouho mlčel.

Tvář měl ztuhlou způsobem, který Arien tehdy považoval za chlad. Teprve mnohem později pochopil, že někteří lidé se nerozpadnou navenek proto, že by necítili bolest. Rozpadnou se směrem dovnitř, kde je nikdo nevidí.
„Ne každé správné rozhodnutí má dobrý výsledek," řekl otec.

Arienovi se ta věta zhnusila.

„Tak proč je to správné?"

Otec neodpověděl.

A Arien si poprvé uvědomil něco, co ho už nikdy celkem neopustilo.

Systém může udělat vše podle pravidel a člověk přesto zemře.

Nikdo nemusí lhát.

Nikdo nemusí porušit zákon.

Nikdo nemusí mít špatný úmysl.

A výsledkem může být hrob.

Od toho dne začal mechanismy studovat jinak.

Předtím ho zajímaly proto, že ho bavilo rozumět věcem.

Teď je potřeboval ovládat.

Pokud svět dokázal vzít jeho matku rozhodnutím, které se nedalo označit za chybu, pak nestačilo být dobrým člověkem.
Nestačilo mít pravdu.

Nestačilo ani prosit.

Člověk musel rozumět tomu, podle čeho svět rozhoduje.

A pokud nechtěl stát na straně toho, koho systém nechá čekat, musel být u pravidel dříve, než se rozhodnutí začne.
Jako dítě se tak naučil dvě věci.

První: svět neřídí ti, kteří mají pravdu, ale ti, kteří rozumí mechanismům.

Druhou: pokud mechanismus nevidíš, patříš mezi ty, které řídí.

Narodil se v západním veyranském státě, v rodině správců, právníků a měnových stratégů.
Po matčině smrti zůstal dům stejný a přesto se z něj ztratilo místo, kam se dalo utéct.
Táta tam pořád byl.

Pravidla také.

Večeře pokračovaly.

Hovořilo se při nich o pohybech trhů, koaličních dohodách, regulačních mezerách a o tom, který stát si ještě myslí, že jeho centrální banka je nezávislá.
O pocitech se nemluvilo téměř vůbec.

Arien se přizpůsobil.

Byl výjimečně inteligentní. Jeho inteligence měla přesnost chirurgického nástroje. Dokázal rozřezat problém na vrstvy, najít slabé místo, odhadnout, kdo ustoupí, koho lze přesvědčit, koho koupit a koho obejít.
Veyranské školy ho považovaly za talent.

Finanční konsorcia za investici.

Politici za užitečného člověka.

On sám se považoval za někoho, kdo vidí za oponu.

V pubertě se vrátil k záznamu matčiny nehody.

Ne jednou.

Mnohokrát.

Nejdřív hledal chybu zdravotníků.

Pak chybu algoritmu.

Později zkusil zjistit, kdo protokol schválil a na jakých datech vznikl.

Nenašel spiknutí.

To ho zlobilo víc, než kdyby ho našel.

Chlapec byl zachráněn proto, že systém vyhodnotil jeho šanci jako vyšší. Aureliánský biologický profil byl pouze jednou proměnnou mezi mnoha.
Arien si však začal všímat Aureliánů všude.

Na slavnostních přenosech.

V rodových dokumentech.

V nejstarších školách.

V příbězích o lidech, jejichž těla regenerovala rychleji.

V legendách o liniích, které měly prý kdysi umět léčit dotykem.

Zlatý kruh se prezentoval jako kulturní dědictví.

Arien v něm viděl přednost, kterou člověk dostal při narození.

Na začátku kariéry předložil Arien správcům dopravy návrh záložních intenzivních transportů pro vícenásobné nehody. Nešlo o velké gesto. Přepočítal časy příjezdu, rozmístění modulů a cenu rezervy. Když mu řekli, že taková kapacita bude většinu dní stát nevyužitá, položil před ně zprávu o matčině nehodě a požádal je, aby započítali i minuty čekání.

Návrh schválili. O dva roky později dostal hlášení o srážce, při které přišly dva intenzivní moduly najednou a oba těžce ranění přežili. Jeden z nich byl aureliánský chlapec. Arien si hlášení odložil. Tehdy ještě věřil, že spravedlivější pravidlo může chránit člověka bez ohledu na barvu jeho očí.

Při pohledu na aureliánskou veřejnou slavnost ho přesto napadla věta, za kterou se ještě trochu styděl:
*I mou matku jste dostali.*

Nebyla to pravda.

Věděla to jeho inteligence.

Jeho bolest však nebyla analytik.

Člověk dokáže celé roky vědět, že jeho nenávist stojí na nepřesném základě, a přesto na ní postavit celý dům. Stačí, když později najde dostatek argumentů, kterými starou ránu přejmenuje na přesvědčení.
Arien je našel.

A pak potkal Mareiu.

Nepodobala se jeho matce.

Ani povahou, ani způsobem života, ani tím, jak přemýšlela. Arien by podobné přirovnání považoval za primitivní.
Přece však při ní poprvé po mnoha letech pocítil něco, co znal z dětství.

Možnost přestat se na chvíli obhajovat před světem.

Mareia byla citlivá, ale ne ovladatelná. Laskavá, ale ne měkká. Když s ním nesouhlasila, nedělala to proto, aby vyhrála. Dělala to proto, že neuměla zradit přesnost vlastního vidění.
Zpočátku to obdivoval.

Při ní se místy vracel člověk, jehož roky zakrýval mechanismy.

Pak se toho lekl.

Neboť co člověk potřebuje, to může ztratit.

A Arien už jednou poznal místo, ke kterému se vracel při každé bolesti, dokud mu ho svět jednoho dne nevzal.
Začal tedy dělat to, co dělal se vším, co nechtěl ztratit.

Snažil se tomu porozumět.

Pak to předvídat.

Pak kontrolovat.

Pamatoval si, co Mareia říkala, s kým se setkávala, kdy se vracela domů, kterým lidem věřila, kdo na ni působil, co měnilo její názory.
Sám sobě to vysvětloval jako pozornost.

Později jako starost.

Nakonec jako právo.

A když se ukázalo, že člověka nelze zajistit tak jako finanční tok, začal cítit hněv.

Mareia se nedala zařadit do jeho systému.

Nedala se vlastnit.

A když zjistil, že se vlastnit nedá, začal nenávidět právě to, co na ní kdysi miloval.

Po jejím odchodu zůstal byt příliš uspořádaný.

Nic nerozbila. Nekřičela. Neudělala z něj veřejně monstrum, proti kterému by se mohl bránit.

Odešla s tichým ne.

První dny si říkal, že se vrátí.

Potom, že ji někdo ovlivnil.

Pak se v jeho mysli objevil Jesair Davion.

A s ním stará barva.

Zlatá.

Bylo zvláštní, jak snadno se dvě události oddělené desetiletími dokázaly v člověku dotknout.

Cizí dítě odvážené z místa nehody.

Muž stojící vedle Mareie.

Oba Aureliáni.

Oba se zlatým kruhem v očích.

Rozum věděl, že mezi nimi neexistuje příčinná souvislost.

Rána ji nepotřebovala.

Arien si začal říkat, že Mareia nikdy skutečně nemohla patřit k jeho světu. Že Aureliáni si nakonec vždy vyberou vlastní, i když hovoří o univerzálnosti, rovnosti a celé civilizaci.
V rozhodující chvíli se podle něj vraceli ke kruhu.

Ke zlatému kruhu.

Nenáviděl ten znak dávno předtím, než si to přiznal.

Nejhorší ze všech byl pro něj rod Davionů.

Mýtus, kterému se vzdělaní lidé smáli, ale nikdy ho zcela neopustili. Léčení dotykem. Předvídání neštěstí. Příroda, která poslouchá. Staré pohádky pro civilizaci s biologickou umělou inteligencí, kvantovými senzory a městy na jiné planetě.
A přece stačilo, aby Jesair Davion vstal v sále Rady Unie a řekl jednu větu, a lidé ztichli.
Arien si později přehrával záznam z nitranské debaty.

Zastavil ho u Jesairovy tváře.

„Soukromí člověka je třeba chránit. Neviditelnost moci ne."

Jesair stál klidně, nepotřeboval triumf ani herectví, právě to Ariena znepokojovalo.

Ambiciózního politika lze koupit.

Demagoga lze odhalit.

Člověka, který moc nechce a přesto ji získává důvěrou jiných, se ovládá mnohem obtížněji.

Arien zvětšil obraz jeho očí.

Na okamžik se v nich ukázal zlatý kruh.

A svět kolem něj zmizel.

Na zlomek sekundy opět cítil pach spáleného materiálu z havarovaného modulu.

Slyšel zdravotníka:

*Aureliánský regenerační profil.*

Viděl matčinu ruku.

Dveře sanitního modulu.

Zlaté oči chlapce.

Pak byl znovu v Nitře.

Před obrazem Jesaira Daviona.

Arien pocítil v žaludku odpor.

„Ne," řekl do prázdné místnosti.

Nevěděl ještě přesně, čemu odporuje.

Jesairovi.

Mareii.

Aureliánům.

Systému, který kdysi rozhodl bez nenávisti a přesto mu vzal matku.

Možná i vlastnímu ponížení.

Všechny tyto věci už v něm ležely tak blízko u sebe, že je přestával rozlišovat.

A právě tehdy se na pracovní ploše rozsvítilo upozornění.

Zpráva přišla přes uzavřený komunikační kanál, který používali vysocí správci fondů, političtí poradci a lidé, kteří nechtěli, aby se jejich rozhovory staly součástí běžných archivů. Odesílatel nebyl uveden.

Zpráva obsahovala místo, čas a jedinou větu:

*Pan Thorne by ocenil rozhovor o důsledcích dnešního vystoupení.*

Arien si ji přečetl dvakrát.

Kael Thorne neměl oficiální funkci odpovídající rozsahu svého vlivu. Nevedl vládu ani centrální banku. Jeho jméno se však objevovalo v okolí správců majetku, investičních fondů, médií, nadací a politických kampaní.
Lidé o něm mluvili jako o poradci.

Ti, kteří věděli víc, nepoužívali žádné označení.

Arien zprávu nesmazal.

Nejdřív si opět pustil Jesairův projev.

Tentokrát se nedíval na Jesaira.

Našel v záběru Kaela.

A pak si všiml krátké chvíle, kdy se Kael nedíval na řečníka.

Díval se na něj.

Arien pozvání přijal.

Setkali se následující večer vysoko nad Nitrou v místnosti, která oficiálně patřila nadaci podporující mezistátní hospodářskou spolupráci.
Kael už čekal.

„Pane Korvethe."

„Pane Thorne."

„Vaše jméno znám už delší dobu."

„To by mě mělo potěšit?"

„Mělo by vás to vést k opatrnosti."

Kael otevřel záznam z konference a zastavil ho u Jesaira.

„Když dozraje čas společného díla, hodnota už nesmí kráčet ve stínu," přečetl. „Co slouží všem, musí být viditelné všem."

Arien čekal výsměch.

Namísto toho v Kaelově tváři uviděl něco podstatně zajímavějšího.

Strach.

Kael Thorne se té myšlenky bál.

Transparentnost pro něj nebyla morální problém, byla existenční hrozba, pokud by se finanční toky Elarionu daly položit na jedinou mapu, neukázaly by jen daňové úniky. Ukázaly by politické strany financované ze stejných zdrojů.

Média, která se navenek nenáviděla a uvnitř patřila stejným penězům.

Nadace.

Banky.

Fondy.

A dům Thorne.

„Davion zatím nemá organizaci," řekl Kael. „Nemá stranu, aparát ani zákon."

„Tak proč se ho bojíte?"

„Protože lidé rozumí tomu, co říká."

Kael vypnul obraz.

„Složité myšlenky lze pohřbít v komisích. Jednoduché se šíří samy."

Arien se opřel.

„Pozval jste mě, abyste mi řekl, že se bojíte jednoho Aureliána?"

„Pozval jsem vás, protože vy se ho nebojíte."

„Ne."

Kael chvíli mlčel.

„Vy ho nenávidíte."

Arien cítil, jak se mu napjaly svaly na krku.

„Nevíte o mně dost."

„Vím, jak jste se na něj díval."

„Pohled není důkaz."

„Nehledám důkaz. Hledám motivaci.“

Arien vstal.

Kael ho nezastavil.

„Mareia Lioren není důvod, pro který jste tady,“ řekl.

Arien zůstal stát.

„Je jen důvod, proč se vaše stará nenávist znovu naučila mluvit.“

Tentokrát se Arien prudce otočil.

Kael netušil, jak přesně trefil.

Nevěděl o havárii.

O matce.

O chlapci.

O zlatých očích za zavírajícími se dveřmi.

Ale lidé jako Kael nemuseli znát původ rány. Stačilo jim poznat, že existuje.

„Co ode mě chcete?“ zeptal se Arien.

„Zatím nic.“

„Pak jste mě nemusel volat.“

„Chci vám nabídnout podporu.“

Arien se pomalu posadil.

„Pro co?“

Kael otevřel přehled výzkumných a finančních struktur.

„Pracujete s konsorcii. Rozumíte přechodu mezi jurisdikcemi, měnami a právními režimy. Připravovali jste rámce pro biologickou bezpečnost.“

„Všechny zákonné.“

„Samozřejmě.“

Kael vyslovil slovo tak klidně, až ztratilo význam.

„Domy a nadace, s nimiž spolupracuji, hledají lidi schopné analyzovat dlouhodobá civilizační rizika. Hospodářská. Politická. Sociální. Genetická.“

Arien se na něj podíval.

„Aureliánské?“

Kael neodpověděl hned.

„I aureliánské, pokud je za riziko považujete."

V tu chvíli se neotevřel plán.

Otevřely se dveře.

Kael nabízel přístup k financování, právním kancelářím, nadacím a výzkumným centrům. K lidem schopným položit otázku tak, aby její skutečný význam zůstal ukryt v odborném jazyce.

„A co chcete na oplátku?"

„Informace. Kam směřuje Jesairova myšlenka. Kdo ji podporuje. A jaké možnosti existují, aby se její růst zastavil dříve, než se z morálního hesla stane politický program."

„Chcete ho zdiskreditovat?"

„Pokud to bude možné."

„A když ne?"

Kael se na něj zadíval.

„Pak budeme potřebovat přesnější analýzu."

Nemusel říct víc.

Po setkání začal Arien číst o aureliánské dědičnosti.

Nejdřív si tvrdil, že jde o profesionální zvědavost.

Dozvěděl se o zvláštních pravidlech genetického přenosu. O synech, kteří po aureliánském otci dědili charakteristický profil. O smíšených liniích. O vzorcích markerů. O fyziologických vlastnostech spojených se zlatým kruhem.

Biologie.

Jen biologie.

Přesně tak, jako ve zprávě o smrti jeho matky.

Čím více četl, tím více se v něm setkávaly dvě části života, které do té doby držel odděleně.

Dítě, které přišlo o matku.

A muž, který potřeboval vysvětlit svět bez toho, aby přiznal, že ho stále řídí to dítě.

Začal si psát poznámky.

*Morální autorita bez volebního mandátu.*

*Rodová kontinuita jako politický kapitál.*

*Davion — symbol odmítající být symbolem, proto účinnější.*

*Transparentnost jako nástroj aureliánského morálního vlivu.*

Poslední věta nebyla pravdivá.

Transparentnost nebyla aureliánská. Jesair ji představoval jako společný systém pro všechny.

Arien však již nezačínal u skutečnosti.

Začínal u výsledku, ke kterému potřeboval dojít.

A inteligentní člověk, který si nejdříve vybere závěr, bývá někdy nebezpečnější než hlupák.

Hlupák totiž neumí vybudovat k omylu dokonalou cestu.

Arien ano.

Čím více psal, tím méně si uvědomoval, že nepíše o Aureliánech.

Psal o chlapci před zoologickou zahradou.

O bráně, která se neotevřela, protože nesplnil podmínku.

O matce v troskách.

O sanitním modulu, který se otevřel někomu jinému.

O Mareii, která za sebou zavřela dveře.

V jeho životě bylo příliš mnoho dveří.

A Arien se rozhodl, že už nikdy nebude tím, kdo před nimi zůstane stát.

Jednoho večera mu Mareia odpověděla na jednu ze starších zpráv.

*Ariene, nevrátím se. To, co se stalo, nebyla chyba mezi námi. Bylo to překročení hranice. Přeji ti, abys to jednou dokázal přiznat.*

Četl ji mnohokrát.

Nejvíc ho rozzuřila poslední věta.

Právě proto, že byla pravdivá.

O tři dny později viděl záznam z veřejné diskuse v Auriole. Jesair tam mluvil o archivech. Mareia seděla mezi posluchači.

Když Jesair skončil, jejich oči se na okamžik setkaly.

Nebylo v tom nic, co by se dalo použít jako důkaz.

Arien v tom přesto uviděl všechno.

Zastavil obraz.

Jesair.

Mareia.

Zlatý kruh.

A někde hluboko, pod všemi lety vzdělání, vlivu a sebekontroly, devítiletý chlapec stále držel v rukou téměř složenou kostku.
Na pracovní ploše otevřel seznam výzkumných nadací.

Při několika svítilo nové oprávnění.

**Rozšířený přístup schválený správou fondu.**

Kael splnil svou nabídku.

Arien mohl předkládat návrhy strategických projektů, využívat právní a finanční poradenství a spojovat programy mezi státy, které spolu navenek nesouvisely.
Zatím nic z toho nebylo zločinem.

Výzkum biologické bezpečnosti byl nezbytný.

Analýza genetických populací mohla zachraňovat životy.

Modelování systémových rizik patřilo k zodpovědnému řízení civilizace.

Každý nástroj měl legitimní využití.

Rozhodující bylo, kdo je jednou položí vedle sebe.

Arien věděl, jak financovat velký projekt tak, aby se nikde nejevil jako jeden projekt. Věděl, jak rozdělit zadání mezi měny, státy a právní režimy. Věděl, kde se dá konečný zájem skrýt, aniž by kdokoli musel vědomě porušit zákon.
Dlouho se díval na možnosti před sebou.

Člověk se nestane pachatelem až při prvním činu.

Někdy je hranice překročena mnohem dříve.

V okamžiku, kdy se člověk podívá na možnost zničit druhého a místo otázky *směl bych?* si položí otázku *jak by se to dalo?*
Arien ještě nic neobjednal.

Neoslovil laboratoř.

Neměl konkrétní plán.

Měl však patrona.

Přístup.

A jistotu, že pokud rozdělí úmysl na dostatečně malé části, najdou se lidé ochotní vykonat každou z nich, aniž by věděli, co vytvoří spolu.

V noci vyšel na terasu.

Pod ním svítila Nitra. Nad městem procházely lodě směřující k orbitálnímu prstenci a dále k Thaeronu.

Svět byl přesný.

Propojený.

Řízený.

Arien si vzpomněl na otce.

*Postupovali správně.*

Na matku.

*Pravidla nemají za nás přestat cítit.*

Dvě věty stály v jeho paměti proti sobě celá desetiletí.

Nakonec si vybral tu otcovu.

Ne proto, že by otci odpustil.

Protože se s ní dalo pracovat.

Pokud lidé rozhodují podle mechanismů, stačí ovládnout mechanismy.

Pokud instituce dodržují pravidla, stačí vytvořit cestu, na které každá z nich splní své pravidlo.

Pokud se úmysl rozdělí mezi dostatek lidí, nikdo nemusí nést celý pocit viny.

Arien se podíval na město.

„Osobní rozhodnutí neexistují," řekl potichu.

Ta věta se mu zalíbila.

Zněla jako filozofie.

Ve skutečnosti v ní stále plakalo dítě před zavřenou branou.

Na pracovní ploše za ním čekala zpráva z kanceláře domu Thorne.

**Finanční a právní podpora je připravena. Předložte první rámec projektu.**

Arien se vrátil dovnitř.

Nenávist, když dozraje, přestane křičet.

Začne organizovat.

Kael mu otevřel první dveře.

A Elarion, velká civilizace pod velkým sluncem, mu za nimi stále nabízel příliš mnoho chodeb.

# 14. Země: Počátek nového pokolení

Večer už padal na zemi a Jeruzalém za nimi zůstával jako rána, která se ještě nestihla zavřít. Učedníci seděli v domě za zavřenými dveřmi. Nikdo z nich nemluvil nahlas. Každý nesl v sobě jiný druh hanby: Petr své zapření, Tomáš svou nevěru, ostatní útěk, ticho a strach.

Tehdy se v místnosti změnil vzduch.

Nebylo slyšet kroky, ani vrzání dveří, jen najednou stál mezi nimi.

Ježíš.

Ježíš stál mezi nimi živý a klidný, příliš skutečný na vzpomínku, stín či představu vyvolanou zoufalstvím. Na jeho tváři už bolest neměla poslední slovo.

„Pokoj vám," řekl.

Nikdo se nepohnul. Někteří couvli, jiní klesli na kolena. Petr si zakryl tvář rukama. Jan se rozplakal bez hlasu. Tomáš hleděl, jako by se mu v jednom okamžiku rozpadl celý svět, který si vystavěl na pochybnosti.

Ježíš zvedl ruce. V zápěstích byly stopy po hřebících. Potom si odhrnul roucho a ukázal bok, ze kterého ještě před několika dny vytekla krev a voda.

„Jsem to já," řekl tiše. „Nedotýkáte se snu. Nedotýkáte se marné naděje. Dotýkáte se toho, co smrt nedokázala zadržet."

Tomáš přistoupil jako člověk, který se bojí vlastního poznání. Chtěl se dotknout rány, ale ruka se mu zastavila ve vzduchu. Veškerá jeho vzdorovitá jistota se zlomila.

„Pán můj," zašeptal, „a Bůh můj."

Ježíš se na něj podíval bez výčitky.

„Uvěřil jsi, neboť jsi viděl. Ale přijdou ti, kteří neuvidí, a přece v nich bude hořet tentýž oheň."

Pak si sedl mezi ně, jako by se vrátil z krátké cesty, a ne z říše smrti. Prosil je o jídlo. Podali mu kus pečené ryby a trochu chleba. Jedl před nimi, pomalu, obyčejně, a právě ta obyčejnost byla hrozivější než zázrak. Neboť duch nejí. Sen neláme chléb. Vzpomínka se nedívá člověku do očí.

Když dojedl, začal jim mluvit o Písmu. O Mojžíšovi, o prorocích, o slovech, která poslouchali celý život, ale teprve teď se jim otevřela jako brány. Říkal jim, že Syn člověka

musel sestoupit až tam, kam se lidé nejvíc bojí podívat, aby jim ukázal, že ani tam Bůh neztratil vládu nad světem.

„Mysleli jste si, že kříž je konec," řekl. „Ale kříž byl místo, kde se lidská moc vyčerpala až do dna. Tam, kde člověk ukázal, co dokáže udělat Bohu, Bůh ukázal, co dokáže udělat člověku: odpustit mu."

Později odešli na sever, k vodě, kde je kdysi poprvé povolal. Tiberiadské moře bylo klidné a noc nad ním ležela jako tmavý závoj. Petr řekl, že jde lovit ryby, a ostatní šli s ním. Celou noc házeli sítě, ale nic nechytili.

Za úsvitu stál na břehu muž.

„Děti," zavolal, „máte něco k jídlu?"

„Nemáme," odpověděli.

„Hoďte síť napravo od lodi."

Udělali to. Síť se naplnila tak prudce, že ji nemohli vytáhnout. Jan tehdy zbledl a podíval se na Petra.

„To je Pán."

Petr se bez rozmýšlení vrhl do vody. Brodil se ke břehu, jako by se každým krokem chtěl vrátit před onu noc, kdy třikrát řekl, že ho nezná.

Na břehu už hořel oheň. Na uhlících ležela ryba a chléb. Ježíš stál u plamene a tvář mu osvětlovalo ranní světlo. Marie Magdaléna byla nedaleko něj. Mlčela, ale její mlčení bylo jiné než mlčení ostatních. Nebylo v něm zahanbení ani strach. Spíš tiché poznání, jako by od začátku věděla, že smrt nebyla místem, kde se jejich příběh skončí.

Jedli spolu. Nikdo se ho neodvážil zeptat: „Kdo jsi?" Neboť všichni věděli.

Když dojedli, Ježíš se obrátil k Petrovi.

„Šimone, synu Janův," řekl, „miluješ mě víc než tito? "

Petr sklopil oči.

„Pane, ty víš, že tě mám rád."

Ježíš přikývl.

„Pas moje beránky."

Oheň zapraskal. Petr zvedl zrak, ale Ježíš se ho zeptal znovu:

„Šimone, synu Janův, miluješ mě?"

Petrovi se zachvěl hlas.

„Ano, Pane. Ty víš, že tě mám rád.“

„Pas moje ovce.“

Potřetí se Ježíš zeptal:

„Šimone, synu Janův, máš mě rád?“

Tehdy Petra zabolelo všechno, co se v něm ještě tvářilo jako uzdravené. Tři otázky padaly do tří zapření. Tři odpovědi se zvedaly ze tří ran.

„Pane,“ řekl Petr, „ty víš všechno. Ty víš, že tě mám rád.“

Ježíš se na něj podíval dlouho a vážně.

„Pas moje ovce.“

A tehdy Petr pochopil, že odpuštění není zapomnění. Je to svěření úkolu člověku, který už ví, jak je slabý.

Potom je Ježíš zavedl na horu. Stálo jich tam jedenáct, Marie Magdaléna a několik dalších, kteří kráčeli za nimi od Galileje až po Jeruzalém. Pod nimi se rozprostírala země, která měla ještě dlouho zůstat rozdělená mezi říše, kněze, kupce, meče a strach. Nad nimi se otevřelo nebe, ne však jako únik, spíš jako připomínka, že svět není uzavřen ve svých krutostech.

Ježíš řekl:

„Dána mi je moc, kterou mi lidé nemohli vzít, protože mi ji nedali. Jděte tedy a učte národy. Ne mečem. Ne strachem. Ne touhou vládnout. Učte je vidět. Učte je milovat pravdu více než vlastní výhody. Učte je odpouštět, ale ne sloužit lži. Křtěte je do života, v němž člověk už nepatří jen sobě.“

Někteří padli na kolena, někteří plakali a někteří ještě stále pochybovali, neboť i před zázrakem zůstává lidské srdce lidským srdcem.

Ježíš k nim přistoupil blíž.

„Nebudu s vámi tak, jak jsem byl,“ řekl. „Ale budu s vámi po všechny dny, v každém člověku, který se probudí ze spánku vlastního strachu. Budu ve vědomí, které pozná samo sebe. Budu v každém, kdo pochopí, že Boží království nepřichází jako palác z oblaků, ale jako světlo uvnitř člověka.“

Potom se obrátil k Marii Magdaléně.

Nebylo v tom gesto učitele k učednici. Bylo v tom něco staršího, hlubšího, tiššího. Jako když se dvě řeky po dlouhém putování znovu najdou v jednom korytě. Marie k němu přistoupila a na okamžik se jejich ruce dotkly. Petr to viděl. Jan také. Nikdo neřekl nic.

Ježíš se podíval na Petra naposledy.

„Ty zůstaň u stáda," řekl mu. „Budeš je držet pohromadě, když se rozutečou. Budeš jim připomínat chléb, oheň a moře. Budeš jim říkat, že jsem vstal."

Petr chtěl něco namítnout, ale Ježíš ho zastavil pohledem.

„A ty," obrátil se k Janovi, „neseš slovo. Zachovej, co jsi viděl, ale ještě více to, co jsi pochopil."

Potom řekl všem:

„Ne všechno, co začne Bůh, musí být před očima světa. Jsou díla, která rostou skrytá. Jsou semena, která musí padnout daleko od chrámů, daleko od trůnů, daleko od těch, co by je chtěli vlastnit."

Marie Magdaléna stála u něj a vítr jí pohnul vlasy. V její tváři nebylo překvapení. Spíše souhlas člověka, který už znal cestu.

„Přijde čas," pokračoval Ježíš, „kdy se narodí lidé, kteří neponesou mé jméno jako prapor, ale mé vědomí jako plamen. Nebudou vládnout světu z paláců. Budou ho měnit tím, že uvidí dál než ostatní. Budou se rodit mezi národy, v různých dobách, v tělech obyčejných lidí. A pokaždé, když se svět přiblíží k propasti, někteří z nich si vzpomenou."

Učedníci nerozuměli všemu. Možná ani nemohli. Slova, která slyšeli, byla větší než jejich životy.

Na nebi se pohnul jasný oblak. Ne jako vůz, který by ho měl odnést před jejich očima, ale jako závoj, který měl zakrýt cestu, kterou ještě nesměli znát. Ježíš zvedl ruce a požehnal jim.

„Buďte mými svědky," řekl. „Až do kraje země."

Potom ustoupil do světla.

Někteří viděli, jak ho oblak vzal z dohledu. Někteří by přísahali, že vystoupil vzhůru. Jiní, zejména Jan, si do konce života nebyli jisti, zda se nebe v té chvíli otevřelo nad nimi, nebo v nich.

Když se světlo ztratilo, zůstali stát na vrchu a hleděli do prázdna.

Dva muži v bílém se objevili u nich jako tichá odpověď na otázku, kterou se nikdo neodvážil vyslovit.

„Proč hledíte do nebe?" řekl jeden z nich. „Ten, který odešel, se neztratil. Jen vstoupil do cesty, kterou ještě neumíte sledovat."

Petr se obrátil k ostatním, na tváři měl slzy, ale také pevnost, kterou předtím neměl.

„Pojďme," řekl. „Máme pást jeho ovce."

A daleko od nich, tam, kde se cesta ztrácela mezi skalami a ranním světlem, kráčely dvě postavy bok po boku. Muž a žena. Ne jako ti, kteří utíkají před světem, ale jako ti, kteří nesou jeho budoucnost v tichosti, aby ji jednou svět našel v sobě.
Za nimi zůstávaly Jeruzalém, kříž, prázdný hrob, oheň na břehu a stádo, které bylo svěřeno Petrovi.
Před nimi byla cesta, po které se neměly psát knihy hned.

A přece se po ní mělo jednou zrodit nové pokolení lidí — ne mocnějších tělem, ne bohatších majetkem, ale jasnějších vědomím. Lidí, kteří si budou pamatovat, aniž by věděli odkud. Lidí, kteří v rozhodujících chvílích dějin pocítí v sobě tichý hlas:
Probuď se.

Neboť království se nezačíná na trůnu.

Začíná se v člověku, který si uvědomí, že si uvědomuje a odvodí z toho správné důsledky.

# Část II: Rozdělení jednoho zločinu

## 15. 30 měn

Peníze nemají úmysl.

Nedokážou nenávidět, závidět ani toužit po pomstě. Nevědí, zda kupují chléb, lék, hlas politika nebo budoucí smrt. Znají pouze směr, hodnotu a účet, na kterém se na chvíli zastaví.
Úmysl jim dává člověk.

A člověk se už dávno naučil, jak peníze oddělit od vlastního jména.

Kael Thorne přijal Ariena ve stejné místnosti, ve které se setkali poprvé. Vysoko nad Nitrou, za stěnou z tmavého skla. Město pod nimi svítilo jako obrovská síť nervů. Dopravní linie se pohybovaly mezi věžemi, řeka odrážela světla a v dálce se nad obzorem zvedal orbitální prstenec.
Na stole mezi nimi nebylo nic.

Kael položil dlaň na jeho povrch.

Objevila se mapa Elarionu.

Čtyřicet států.

Třicet aktivních měn.

Stovky bank.

Tisíce fondů, nadací, správcovských společností, právních kanceláří a vlastnických rejstříků, které se navzájem znaly jen natolik, nakolik jim to přikazoval zákon.
„Co v tom vidíte?“ zeptal se Kael.

Arien se podíval na mapu.

„Roztříštěnost.“

„Politik by řekl rozmanitost.“

„Bankář by řekl příležitost.“

Kael se usmál.

„Proto jsem vás pozval.“

Dotkl se jedné ze severních oblastí. Objevila se měna Severního svazu. Pak otevřel stát na jižním souostroví. Therinith. Jeho rejstřík chránil vlastníky fondů přísněji než osobní zdravotní údaje vlastních občanů.
Mezi nimi se vytvořila linie.

Platba odešla ze severu jako investice do technologického rozvoje. V Therinithu ji přijal fond bez veřejně známého vlastníka. Odtud pokračovala do jiného státu jako úvěr. Později se vrátila do Unie jako kapitál soukromé nadace.
Stejné peníze.

Tři právní formy.

Čtyři účely.

Ani jedno jméno.

„Unie vidí začátek," řekl Kael. „Therinith vidí správce. Další stát vidí úvěr. Unie při návratu vidí zahraniční investici. Každý údaj je správný."
„A celek nevidí nikdo."

„Celek je nebezpečný pojem. Politici ho nemají rádi."

Kael pohybem ruky otevřel další toky. Byly jich stovky. Některé směřovaly k dopravním společnostem, jiné k médiím, politickým nadacím, výzkumným centrům a pojišťovnám.
Jedna linie vedla do Karského pásu, kde se již třetí rok vedla válka mezi dvěma státy o přístup k energetickým ložiskům.
„Dodáváte jim zbraně," řekl Arien.

Kael se ani nepohnul.

„Jedna společnost, v níž má fond spravovaný mým domem menšinový podíl, dodává jedné straně obranná zařízení."
„A druhé?"

„Úvěry na obnovu poškozených míst."

Arien se na něj podíval.

„Obnova ještě nezačala."

„Právě proto jsou podmínky výhodné."

Kael zavřel válečnou vrstvu, udělal to bez hanby, ale i bez pýchy, jako člověk, který přesouvá dokument z jedné části stolu do druhé.

„Neříkám vám to proto, abych vás ohromil," řekl. „Chci, abyste pochopil prostředí. Moc se neskrývá tak, že zmizí. Rozdělí se na části, které samostatně působí přijatelně."

„A co ode mě očekáváte?"

„Rámec."

„Pro co?"

„To určíte vy."

Arien se odvrátil k městu.

Od jejich prvního setkání přemýšlel o tom, co vlastně chce. Jeho myšlenky se stále vracely k Jesairovi, Mareii a zlatému kruhu, ale nedokázal je před Kaelem vyslovit v této podobě. Zněly by malé. Osobní. Směšné.

Chtěl, aby se Mareia dozvěděla, že odešla od člověka, který byl větší, než dokázala pochopit.

Chtěl, aby Jesair přestal stát před lidmi jako morální odpověď na otázku, kterou ještě nikdo pořádně nepoložil.

Chtěl, aby se Aureliáni přestali dívat na svět očima starého příběhu, podle kterého jim v dějinách patřilo zvláštní místo.

Ale především chtěl, aby se něco zlomilo.

Ne všechno.

Jen tolik, aby lidé přestali věřit, že Jesair Davion dokáže ukázat cestu, po které se dá bezpečně kráčet.

„Biologická bezpečnost," řekl Arien.

Kael zůstal nehybný.

„Pokračujte."

„Tři větve Elarionu se biologicky liší. Medicína s tím pracuje, ale politicky se o tom mluví opatrně. Příliš opatrně. Nikdo neví, co by se stalo, kdyby vzniklo zdravotní riziko, které by jednu větev zasáhlo výrazně více než ostatní."

„Chcete takové riziko zkoumat?"

Arien se obrátil.

„Chci zkoumat připravenost civilizace."

Kael se usmál.

Ne proto, že mu uvěřil.

Proto, že ocenil formulaci.

„Na to potřebujete výzkum.“

„Údaje.“

„Laboratoře.“

„Výpočetní kapacita.“

„Politické krytí.“

„Ne krytí. Nezávislé projekty s legitimním účelem.“

Kael se opřel o opěradlo.

„A co bude jejich společným účelem?“

Arien mlčel o sekundu déle, než bylo potřeba.

„Společný účel nebudou znát.“

Na mapě Elarionu stále svítilo třicet měn.

Každá měla vlastní hodnotu, vlastní pravidla, vlastní historii a vlastní hranice. Mezi nimi se peníze měnily tak často, až se zdálo, že s každým kurzem ztrácejí kousek minulosti.
Kael mapu zvětšil.

„Projekt nesmí být financován jako projekt,“ řekl. „Musí být financován jako množství potřeb, které spolu zdánlivě nesouvisí.“
„Kolik společností?“

„To závisí na tom, kolik otázek chcete položit.“

„A konečí vlastníci?“

„Někteří budou existovat pouze pro registry. Jiní nebudou veřejně známí. Další budou fondy vlastněné fondy.“
„Kdo to bude řídit?“

„Nikdo.“

Arien se na něj podíval.

Kael pokračoval:

„Vy budete vědět, co potřebujete. Každý účastník dostane pouze vlastní úkol. Financování zajistí lidé, kteří nebudou znát obsah. Právníci budou znát smlouvy, ne výsledky. Výzkumníci budou znát otázky, ne původ otázek. Laboratoře budou znát materiál, ne celou souvislost. Pokud vytvoříte jedno centrum, vytvoříte místo, které lze nalézt.“

„A pokud centrum nebude?“

„Pak nebude existovat nic, co by se dalo odhalit jedním vyšetřováním.“

Arien se znovu podíval na třicet měn.

„Kolik z nich použijeme?“

Kael pokrčil rameny.

„Dost na to, aby se každá instituce dívala jiným směrem.“

Peníze neměly úmysl.

V tu noc však dostaly směr.

A směřovaly k ráně, která ještě neměla jméno.

# 16. Rána dostává rozpočet

Arien pracoval tři dny, aniž by opustil byt.

Nezavíral závěsy. Nitra před ním procházela z rána do večera, z večera do noci a z noci zpět do studeného světla. Na stole se hromadily pouze prázdné nádoby od nápojů. Všechno ostatní existovalo ve vrstvách nad pracovní plochou.

Nejdříve napsal název:

**Program planetární biologické odolnosti.**

Díval se na něj tak dlouho, až ho smazal.

Příliš velký.

Příliš jednotný.

Příliš viditelný.

Místo jednoho programu vytvořil seznam samostatných otázek.

Jak se liší imunitní odpověď tří elarionských větví?

Jaké dědičné znaky ovlivňují odolnost vůči neznámým biologickým rizikům?

Jak rychle dokáží zdravotní systémy odhalit netypické shluky onemocnění?

Jak lze chránit genetické archivy před zneužitím?

Jak se mění společenská stabilita při nerovnoměrném zásahu různých populačních skupin?

Jak lze pomocí umělé biologické inteligence předvídat nová zdravotní rizika?

Každá otázka byla legitimní.

Některé byly dokonce naléhavé.

Arien je rozdělil mezi třiadvacet projektů.

Pak dvacet tři projektů mezi jedenáct oblastí.

Údaje.

Modelování.

Etika.

Výpočetní kapacita.

Zdravotní simulace.

Výzkum dlouhověkosti.

Právní rámce.

Krizová logistika.

Genetická ochrana.

Komunikace veřejného rizika.

Odolnost infrastruktury.

Ani v jedné části nebylo napsáno, že výsledky se mají spojit.

To bylo jen v jeho hlavě.

Čtvrtého dne přišel člověk z domu Thorne, neměl u sebe jméno, které by Arienovi něco říkalo, jen se představil jako finanční koordinátor.
Byl mladší, než Arien čekal. Tvář měl tak obyčejnou, až působila jako profesionální vlastnost.

„Pan Thorne žádá předběžný rozsah," řekl.

Arien mu zpřístupnil seznam projektů.

Koordinátor je procházel bez otázek. Nezajímala ho biologie. U každého projektu se ptal jen na to, jaký typ instituce ho může vykonat, jakou formu financování lze použít a zda potřebuje přístup k chráněným údajům.
„Toto je výzkum dědičné odolnosti?" zeptal se u jedné položky.

„Ano."

„Může být financován nadací pro dlouhověkost."

„Netýká se dlouhověkosti."

„Bude se jí týkat v žádosti."

Arien se zamračil.

„Výsledek musí být použitelný."

„Výsledek bude takový, jaký potřebujete. Veřejný důvod bude takový, jaký potřebuje poskytovatel údajů."
U dalšího projektu se zastavil.

„Simulace zdravotní reakce. To může jít přes pojišťovací konsorcium."

„Proč by to platily pojišťovny?"

„Protože potřebují vědět, jaké rezervy by si vyžádala nerovnoměrná epidemie."

„Potřebuji biologický model, ne pojistný."

„Oni dostanou pojistný výstup. Vy dostanete biologickou přílohu.“

Koordinátor přešel k další položce.

„Velká výpočetní kapacita.“

„Biologická AI.“

„Thaeron.“

„Proč?“

„Energetické tarify. Výpočtové komplexy tam mají přebytek výkonu a slabší veřejný dohled nad zahraničními objednateli.“
Arien sledoval, jak se jeho myšlenky mění v účetní kategorie.

Něco, co ještě před několika dny existovalo jen jako neurčitá touha poškodit Jesaira, dostávalo rozpočtové položky, časové odhady a právní formy.
Rána dostávala rozpočet.

Rozpočet neznal položku nenávist.

Pomsta v něm neměla vlastní řádek.

Obsahoval služby, audity, licence, výzkumné granty a pronájem výpočetní kapacity.

Člověk mohl číst celý dokument a nenajít v něm nic, za co by se musel stydět.

„Jaký bude celkový objem?“ zeptal se Arien.

Koordinátor uvedl číslo.

Bylo vyšší, než čekal.

„To bude viditelné.“

„Ne jako celek.“

„Někdo může porovnat příjemce.“

„V různých státech? V různých měnách? Pod různými účely? Ne bez důvodu k vyšetřování.“

„A pokud důvod existuje?“

„Pak už bude pozdě.“

Koordinátor to řekl klidně, bez zlomyslnosti, jako popis časového nesouladu mezi dvěma systémy.
Arien se odvrátil.

Na vedlejší vrstvě měl stále uloženou Mareiinu poslední zprávu.

Osobní rozhodnutí nikdy nezůstávají osobní.

Napsal jí tu větu jako hrozbu, ale v posledních dnech se mu začala zdát jako zákon, Mareia učinila osobní rozhodnutí, odešla, vybrala si život bez něj.
Jesair učinil osobní rozhodnutí, vstal v sále a vyslovil myšlenku.

Kael udělal osobní rozhodnutí, otevřel finanční chodby.

A Arien teď dělal svoje.

Každé rozhodnutí se dotýkalo dalších lidí.

Rozdíl byl jen v dosahu.

„Pan Thorne má ještě jednu otázku," řekl koordinátor.

„Jakou?"

„Jaký je přijatelný výsledek?"

Arien se k němu pomalu obrátil.

„Výzkumu?"

„Projektu."

Poprvé pocítil váhání.

Představil si Jesaira nemocného, ne mrtvého, jen slabého, zbaveného té klidné jistoty, která ostatní přitahovala, představoval si Aureliány, jak musí prosit státy o ochranu, představil si veřejnost, která se přestane ptát na transparentnost a začne se bát biologických rozdílů.
Představil si Mareiu, jak pochopí, že Jesair není nedotknutelný.

„Důkaz zranitelnosti," řekl.

Koordinátor čekal.

„Čí?"

„Aureliánů."

„A Jesaira Daviona?"

Arien mlčel.

To stačilo.

Koordinátor uzavřel dokument.

„První rámec bude připraven do deseti dnů."

Když odešel, v bytě zůstalo ticho.

Arien otevřel jeden z aureliánských zdravotních archivů, který byl veřejně přístupný pro akademické účely. Nebyla v něm jména ani osobní záznamy. Pouze populační údaje, historická onemocnění a popis zlatého kruhu jako dědičného fenotypu.

Četl o něm jako o biologické vlastnosti.

Četl o zlatém kruhu zbaveném významu znamení.

Světlo duše nebylo v textu zmíněno.

Zůstal pouze soubor znaků, které se daly měřit.

To ho uklidnilo.

Člověk se snadněji rozhodne ublížit symbolu, když ho nejprve přemění na údaj.

# 17. Nadace ochrany

První nadace vznikla před sedmnácti lety.

Jmenovala se Nadace ochrany budoucích generací a jejím cílem bylo podporovat výzkum, který měl zabránit přenosu dědičných onemocnění na děti.
Veřejnost ji znala díky příběhům rodin, kterým pomohla zaplatit léčbu.

Její představitelé vystupovali ve školách, nemocnicích a politických diskusích. Každý rok zveřejňovala zprávu plnou fotografií dětí, lékařů a výzkumníků.
Nikde v ní nebylo jméno Kael Thorne.

Nadaci vlastně nikdo nevlastnil. Měla správní radu, zakladatelský kapitál, externí auditory a smlouvu se správcem majetku. Správce patřil fondu v Therinithu. Fond zastupovala právní kancelář. Kancelář jednala podle pokynů dalšího správce.
Na konci řetězce nebylo jméno.

Bylo tam právo rozhodovat.

Kael nepotřeboval být vlastníkem nadace. Stačilo, že lidé, kteří rozhodovali o jejích penězích, věděli, čí telefonát se neodmítá.
Druhá nadace chránila zdravotnické systémy před budoucími pandemiemi.

Třetí podporovala bezpečný vývoj umělé inteligence.

Čtvrtá se věnovala etice genetických údajů.

Pátá pomáhala regionům poškozeným válkou v Karském pásu.

Každá měla dobrý název.

Moc se ráda obléká do slov, proti kterým se těžko namítá.

Ochrana.

Bezpečnost.

Budoucnost.

Děti.

Mír.

Nikdo nezakládá Nadaci pro neviditelný vliv.

Nerai Sael seděla ve Vrstvě a dívala se na platbu, která byla příliš malá na vážný případ a příliš zvláštní na to, aby ji zavřela.

Pocházela z jedné z provozoven Vesty.

Ne přímo.

Analytický přehled vyznačil tři úhrady z okolí Vesty do nadací na ochranu zdraví. Každá měla zákonný účel. Nerai upoutalo jejich načasování a to, jak podobně vypadaly navzdory odlišným plátcům.

„Myslíš si, že restaurace financuje genetický výzkum?“ zeptal se Taren Voss.

„Nemyslím si nic.“

„To je tvůj nejčastější názor.“

Nerai zvětšila časovou osu.

„Nejedná se o tuto jedinou platbu. Podívej se na ostatní provozovny.“

Taren si sedl vedle ní.

Na časové ose se opakovalo něco jiného: krátce po každé takové úhradě následovala nová výzkumná žádost.

„Vesta podporuje mnoho dobrých věcí,“ řekl Taren.

„Vesta přímo nepodporuje nic,“ řekla Nerai. „Dary posílají společnosti, které žijí z jejích provozů.“

„To je méně vhodné do veřejné zprávy.“

„Proč se nové výzkumné žádosti objevují právě po těchto darech?“

„Daňové plánování.“

„Možná.“

„Budování pověsti.“

„Možná.“

„Někdo ve Vestě má výčitky svědomí.“

Nerai se na něj podívala.

„To je zatím nejméně pravděpodobné vysvětlení.“

Taren otevřel údaje o nadacích.

Všechny byly legální.

Dary byly přiznány v zemích, kde musely být přiznány. V jiných byly zveřejněny pouze souhrnně. Nadace uváděly účel výdajů, ale ne vždy konečné příjemce. Výzkumné granty podléhaly ochraně obchodního a akademického tajemství.

„Můžeme požádat o seznam projektů," řekl Taren.

„Ne o všechny smlouvy."

„Ne."

„Ani o zadání."

„Ne."

„Ani o konečné dárce."

„V některých zemích ne."

Nerai se opřela.

„Tak co vlastně uvidíme?"

„To, co nám zákon dovolí vidět."

„Zákon nám dovolí vidět název nadace, veřejný účel a celkový objem podpory. Neuvidíme, kdo rozhodl, komu se zaplatilo a jakou otázku měl výzkum zodpovědět."
Taren chvíli mlčel.

„Stále nemáme důvod předpokládat zločin."

„Vím."

„Ani Vesta nemusí být zdrojem nelegálních peněz."

„Vím."

„A nadace mohou dělat přesně to, co tvrdí."

„I to vím."

Taren se na ni podíval s mírným úsměvem.

„Tak proč vypadáš, jako bys už chtěla někoho zatknout?"

„Neboť všechno může být nevinné a přesto to někdo uspořádal."

Na pracovní ploše se objevila odpověď jedné z bank. Odmítla poskytnout úplnou historii plateb, protože nebylo prokázáno podezření ze závažného trestného činu.
Nerai si zprávu přečetla dvakrát.

Potřebovali vidět finanční tok, aby zjistili, zda existuje důvod k podezření.

A potřebovali důvod k podezření, aby směli vidět finanční tok.

Taren ukázal na jeden z projektů podpořených nadací.

„Podívej."

Grant obdrželo výzkumné centrum v Auriole. Zabývalo se dědičnými mechanismy regenerace tkání u Aureliánů.

„To může být výzkum dlouhověkosti," řekl.

„Může."

„Vždyť o tom teď mluví všichni."

Medicína byla blízko k zásadnímu průlomu. Experimentální terapie již dokázaly výrazně zpomalovat stárnutí, obnovovat poškozené orgány a prodlužovat život. Každý výzkum aureliánské regenerace mohl být legitimní součástí cesty k životu bez přirozeného konce.

Nerai však tu jinou otázku ještě neznala.

„Označ všechny biologické projekty," řekla.

„Na základě čeho?"

„Na základě zdroje financování."

„Ten není stejný."

„Formálně ne."

„Nerai."

„Jen je označ. Nezačínáme vyšetřování. Hledáme opakování."

Taren poslechl.

Před nimi se objevilo devět projektů.

Genetická regenerace.

Imunitní odolnost.

Biologické modelování.

Bezpečnost zdravotních archivů.

Simulace regionální epidemie.

Ochrana počítačových systémů.

Krizová komunikace.

Pojišťovací riziko u populačně nerovnoměrného onemocnění.

Etické používání genetických údajů.

Samostatně spolu nesouvisely.

Spolu působily jako části otázky, kterou zatím nikdo nevyslovil.

Nerai otevřela spis Vesta a přidala novou poznámku:

Možné financování koordinovaných výzkumných oblastí prostřednictvím zdánlivě nezávislých nadací. Společný účel neurčen.

Systém od ní žádal odhad rizika.

Neurčeno.

Klikla na potvrzení.

„Víš, co je zvláštní?“ řekl Taren.

„Mnoho věcí.“

„Nadace pro pomoc Karskému pásu má stejného správce jako nadace pro biologickou bezpečnost.“

Nerai otevřela záznam.

Byla to pravda.

Jedna nadace financovala polní nemocnice a pomoc uprchlíkům.

Druhá zdravotní simulace.

Správce jejich majetku byl tentýž fond z Therinithu.

„A ten fond?“ zeptala se.

Taren zkontroloval registr.

„Konečný vlastník chráněn.“

Nerai se podívala na spleť linií.

Na jedné straně válka.

Na druhé biologický výzkum.

Mezi nimi peníze beze jména.

V té chvíli ještě netušila, že se dívá na dvě budoucí části vlastního projevu před Konventem.

Viděla jen nadace.

A každá z nich tvrdila, že něco chrání.

# 18. BIO-AI bez nenávisti

Biologická umělá inteligence neměla tvář.

Ve starých filmech dávali strojům oči, hlas a způsob pohybu podobný člověku. Lidé se potřebovali dívat na inteligenci jako na bytost, aby jí mohli důvěřovat nebo se jí bát.
Skutečné systémy už podobné divadlo nepotřebovaly.

BIO-AI, ke které Arien získal přístup, existovala v rozložených výpočetních centrech na Thaeronu. Neměla jedno jádro ani jedno místo. Využívala modely živých systémů, medicínské archivy, anonymizované genetické údaje, historii onemocnění a simulace biologických procesů.
Dokázala nacházet vztahy, jejichž odhalení by lidskému týmu trvalo celé roky.

Používala se při vývoji léčby.

Při regeneraci orgánů.

Při předpovídání dědičných rizik.

Při ochraně budoucích generací.

Nebyla špatná.

To bylo na ní nejnebezpečnější.

Arien k ní nepřistupoval přímo. Každá jeho otázka přicházela přes jinou organizaci a měla jiný deklarovaný účel.
Jedna nadace se ptala na rozdíly v imunitní odpovědi.

Výzkumné centrum dlouhověkosti žádalo identifikovat mechanismy, které u některých Aureliánů zrychlovaly obnovu poškozených buněk.
Pojišťovací konsorcium chtělo modelovat nerovnoměrný průběh hypotetické epidemie.

Etická komise požadovala analýzu rizik spojených s kombinováním genetických a zdravotních dat.
BIO-AI odpověděla na každou otázku odděleně.

Netušila, že odpovědi dostává tentýž člověk.

Arien seděl před pracovní plochou a skládal je.

Nejprve přicházely obecné výsledky: statistické rozdíly, populační modely, nejistoty a varování před nesprávnou interpretací.

Pak se objevily hlubší souvislosti.

Některé biologické znaky spojené se zlatým kruhem se zároveň dotýkaly regulace obranných reakcí organismu. Neznamenalo to slabost. Většina Aureliánů byla zdravá a v některých oblastech dokonce odolnější než ostatní větve.
Ale každá výhoda měla okraj.

Každý systém, který reagoval rychleji, mohl za určitých okolností reagovat příliš prudce.

Arien četl výsledky bez pohybu.

Stroj mu nenabízel zbraň.

Nabízel mu mapu zranitelnosti.

U každé odpovědi byla upozornění.

Údaje jsou populační.

Model má vysokou míru nejistoty.

Výsledky nesmějí být použity k diskriminaci.

Před jakýmkoli praktickým využitím je třeba etické a právní posouzení.

Arien upozornění nesmazal.

Jen je ukládal odděleně od výsledků.

Později se spojil s vedoucí jednoho výzkumného týmu. Její obraz se objevil nad stolem. Byla Selenitka středního věku, s klidnou tváří člověka, který většinu života pracoval s nemocemi a naučil se nevyslovovat jistotu příliš rychle.
„Vaše otázky se rozšiřují," řekla.

„Projekt se vyvíjí."

„Začínali jsme s regenerací."

„Regenerace souvisí s imunitou."

„A imunita s epidemickým rizikem?"

„Každá léčba dlouhověkosti může změnit reakci na nová onemocnění."

Vědkyně přikývla, ale nevypadala přesvědčeně.

„Kdo je konečným zadavatelem?"

„Nadace ochrany budoucích generací."

„To je dárce. Ptám se, kdo bude výsledky používat."

„Zdravotní autority."

„Které?“

„Podle potřeby.“

„To není odpověď.“

Arien se na ni podíval.

„Je to planetární preventivní výzkum. Výsledky budou sdíleny po ukončení právního posouzení.“

„Proč tedy pracujeme s oddělenými zadáními?“

„Protože jednotlivé datové zdroje podléhají různým režimům.“

To byla pravda.

Vědkyně mlčela.

„BIO-AI nám odmítla některé kombinované simulace,“ řekla nakonec.

„Proč?“

„Vyhodnotila je jako příliš citlivé.“

„Jaké simulace?“

„Takové, které by mohly ukázat, jak by konkrétní populační skupina reagovala na úzce definované biologické ohrožení.“

„Neboť právě to potřebujeme vědět, pokud ji chceme chránit.“

„Možná. Ale systém nezná váš úmysl.“

Arien se téměř usmál.

„Pak ať posoudí otázku, ne člověka.“

„Otázka může být položena mnoha způsoby.“

„Rozdělte ji.“

Vědkyně ztuhla.

„Prosím?“

„Pokud je kombinace citlivá, ať jednotlivé týmy prověří samostatné aspekty. Jeden populační rozdíl. Druhý zdravotní reakci. Třetí kapacitu systémů. Nepotřebují vytvářet společný model.“

„A kdo ho vytvoří?“

Arien neodpověděl přímo.

„Není vaším úkolem chránit Elarion před budoucími riziky?“

„Je.“

„Jak ho chcete chránit před něčím, co odmítnete pochopit?“

Vědkyně sklopila zrak k vlastním údajům.

Byla to otázka, kterou vědci nesnášeli. Připomínala jim, že opatrnost lze vždy obvinit ze zbabělosti a zvědavost z nezodpovědnosti.
„Budeme potřebovat nové etické stanovisko,“ řekla.

„Nadace ho zajistí.“

„Nezávislé.“

„Samozřejmě.“

Spojení skončilo.

Za dva dny vydala etická kancelář stanovisko, že oddělené zkoumání populačních reakcí je přípustné, pokud výsledky nebudou spojeny bez dalšího schválení.
Arien dokument přečetl.

Byl přesný.

Byl přísný.

A byl nepoužitelný proti člověku, který neměl v úmyslu o další schválení požádat.

BIO-AI neměla nenávist.

Neměla důvod ublížit Aureliánům.

Nevěděla, kdo je Jesair ani proč Arien při jeho jménu cítí tlak pod hrudní kostí.

Jen odpověděla na otázky.

Nenávist nevstoupila do jejích výpočtů.

Vstoupila do výběru otázek.

# 19. Laboratoře bez mapy

První laboratoř stála u pobřeží Améniе a zkoumala regeneraci tkání.

Druhá se nacházela v severním státě, který měl jednu z nejlepších lékařských univerzit na Elarionu. Zabývala se populačními rozdíly v imunitních reakcích.
Třetí byla na orbitálním prstenci, testovala bezpečnost biologických senzorů pro uzavřená thaeronská města.
Čtvrtá se nacházela na Thaeronu a poskytovala výpočetní kapacitu.

Pátá nebyla laboratoří v běžném smyslu. Byla to pojišťovací analytická společnost, která modelovala ekonomické následky zdravotních krizí.
Šestá zkoumala právní možnosti mimořádných opatření při neznámé epidemii.

Ani jeden z těchto týmů nepracoval na pandemii.

Alespoň ne podle dokumentů, které měl před sebou.

Vědci v Améniі dostali anonymizované vzorky a otázku o regeneraci. Netušili, že podobné biologické znaky zkoumá jiný tým ze strany imunity.
Severní laboratoř analyzovala reakční mechanismy organismu, nevěděla, že její výstupy budou srovnávány s údaji o zlatém kruhu.
Orbitální tým pracoval na senzorech, myslel si, že chrání obyvatele Thaeronu před zavlečením neznámých onemocnění.
Pojišťovací analytici počítali nemocniční kapacity, výpadky výroby a náklady na izolaci regionů. Neviděli biologické údaje.
Právníci připravovali obecnou studii o pravomocích států během zdravotní nouze.

Každý znal svůj kus.

Nikdo neměl mapu.

Arien ji měl.

Na jeho pracovní ploše se jednotlivé výstupy skládaly do vrstev. Ještě nevytvářely hotový mechanismus. Byly spíše souborem možností, hranic a slabých míst.
Některé výsledky si odporovaly.

Jiné byly nepřesné.

Některé laboratoře odmítly pokračovat bez dalších podkladů. Jiné žádaly čas.

Arien začínal být netrpělivý.

Kael ne.

„Výzkum má vlastní rytmus," řekl během jednoho z jejich setkání.

„Potřebuji výsledky, ne rytmus."

„Potřebujete, aby výsledky nevedly k vám."

Kael otevřel mapu financování. Počet společností se od jejich posledního setkání zdvojnásobil.

„Toto je zbytečně komplikované," řekl Arien.

„Komplikovanost je cena za neviditelnost."

„Každý další prostředník může mluvit."

„O čem? Zná pouze vlastní smlouvu."

Kael ukázal na pravidelné příjmy jedné z nadací. Nepřímo přicházely ze sítě Vesta a rostly i ve městech, kde restaurace nevykazovaly více zákazníků.

„Proč Vesta?" zeptal se Arien.

„Protože hotovostní podnik dokáže přijímat peníze, aniž by každý příjem měl konkrétního odesílatele."

„Odkud ty peníze pocházejí?"

Kael se na něj podíval.

„Potřebujete to vědět?"

Arien chvíli mlčel.

„Ne."

„Tak se neptejte."

Na další části mapy se objevil tok z Karského pásu.

„A tohle?"

„Zisk."

„Z války."

„Z obchodu."

„Dodavatelské společnosti dodávají technologie vládě uznané mezinárodními dohodami."

„A nadace pak léčí lidi, které ty technologie zranily."

Kael se opřel dozadu.

„Svět má rád rovnováhu."

Arien k němu pocítil odpor.

Ne morální. Spíš osobní. Kael mluvil o utrpení bez jediného záchvěvu, jako kdyby lidé byli jen další proměnnou. Arien si stále potřeboval vysvětlovat, proč to dělá. Potřeboval Jesaira, Mareiu, Aureliány, starou nespravedlnost a vlastní ponížení.
Kael nepotřeboval nic.

Stačil mu mechanismus.

„Kdy se projekt uzavře?“ zeptal se Kael.

„Ještě nemáme výsledný model.“

„Ptám se, kdy skončí financování.“

„Když budu vědět, zda je možné vytvořit omezené zdravotní riziko.“

Kaelův pohled se změnil.

„Omezené.“

„Ano.“

„Geograficky?“

„Populačně.“

Kael zůstal zticha.

Arien pokračoval:

„Nejde o zničení civilizace. Má jít o krizi dostatečnou na to, aby odhalila, že Aureliáni nejsou výjimeční. Že jejich biologické dědictví není dar bez ceny. Že Jesair nedokáže zachránit vlastní lidi.“
„A co ostatní větve?“

„Model má být selektivní.“

„Má být?“

Arien se zamračil.

„Bude.“

Kael se podíval na mapu laboratoří.

„Příroda nerada respektuje politické cíle.“

„Proto používáme BIO-AI.“

„Stroj může vypočítat pravděpodobnost. Nemůže uzavřít svět kolem vašeho úmyslu.“

Arien se naklonil dopředu.

„Vy jste chtěl zastavit Jesaira.“

„Chtěl jsem zastavit jeho myšlenku.“

„Bez Jesaira nebude mít hlas.“

„Mučedníci mívají silnější hlas než živí lidé.“

Arien vstal.

„Nebude mučedníkem. Bude mužem, který sliboval světlo a neuměl ochránit ani vlastní větev.“

Kael sledoval jeho tvář.

„Stále to děláte kvůli němu.“

„Dělám to kvůli rovnováze Elarionu.“

„Samozřejmě.“

To slovo znělo jako urážka.

Arien odešel bez rozloučení.

Ve stejné noci skončila v jedné z laboratoří další série simulací, vedoucí týmu si přečetla výsledky a označila je za nejednoznačné, doporučila další výzkum a přísnější dohled.
Její zprávu přijala nadace.

Nadace ji předala poradenské společnosti.

Poradenská společnost vytvořila zkrácenou verzi pro zadavatele.

K Arienovi se dostaly tabulky.

Varování zůstalo v příloze.

Nikdo nelhal.

Nikdo nezměnil výsledky.

Pravda pouze prošla přes dostatečný počet rukou, až z ní zůstalo přesně to, co člověk na konci potřeboval vidět.
Laboratoře pracovaly dál.

Každá pod vlastním světlem.

Mezi nimi byla tma.

A v té tmě držel mapu jediný člověk.

# 20. Mareiino podezření

Mareia Lioren si první žádosti nevšimla.

Týkala se anonymizovaných údajů o aureliánských mechanismech regenerace. Výzkumný projekt měl řádné schválení, etické stanovisko i financování známé nadace.
Podobných žádostí prošly zdravotními archivy stovky.

Medicína se měnila rychleji než zákony, které ji regulovaly. Výzkumníci hledali způsob, jak zastavit stárnutí, obnovovat poškozené orgány a prodloužit život na hranici, kterou si předchozí generace nedokázaly představit.
Aureliánské rodové údaje byly v tomto výzkumu mimořádně cenné.

Některé jejich linie měly neobvykle účinné regenerační mechanismy. Jiné nízký výskyt určitých onemocnění. Rodové archivy sahaly stovky let do minulosti a poskytovaly přesnost, jakou běžné zdravotní databáze neměly.
Mareia první žádost schválila.

Druhou dostala o devět dní později.

Přišla z jiného státu a týkala se imunitních odchylek při nových terapiích dlouhověkosti.

I ta měla všechny potřebné dokumenty.

Třetí žádost zkoumala bezpečnost biologických údajů.

Čtvrtá populační rozdíly při zdravotních krizích.

Pátá byla právní studií a nežádala samotné údaje, pouze popis podmínek, za kterých by mohly být zpřístupněny během mimořádné situace.
Mareia by je pravděpodobně nevnímala jako celek, kdyby u páté žádosti nenašla stejnou neobvyklou formulaci jako u první.
Časově stabilní dědičné ukazatele s prokazatelnou vazbou na rodové linie.

Nebyla to odborná chyba.

Ani výjimečné spojení.

Zvláštní bylo, že ho použily dvě organizace, které podle dokumentů neměly nic společného.

Mareia otevřela starší žádosti.

Formulace se objevila ve třech.

Vždy v jiné části.

Jednou v popisu dat.

Jednou v právním odůvodnění.

Jednou v technické příloze.

Jako věta, kterou někdo rozdělil a vložil do různých dokumentů.

Následující hodiny porovnávala metadata. Ne obsah chráněných analýz. Na ten neměla oprávnění. Viděla pouze to, kdo žádal, jaký typ údajů požadoval, kdo vydal stanovisko a jaký byl oficiální účel.

Jednotlivé projekty spojovaly aureliánské rodové linie, regeneraci, imunitu a reakci na krizové zdravotní podmínky.

Mareia si vytvořila soukromou mapu.

Nebyla finanční jako Neraiina.

Byla biologická.

Na jednom konci stály rodové archivy.

Na druhém hypotetická zdravotní krize.

Mezi nimi otázky, které se k sobě přibližovaly, aniž by se někde dotkly.

„Zase pracuješ pozdě."

Jesairův hlas zazněl za ní.

Mareia se strhla, neslyšela ho vejít.

Stál ve dveřích malé archivní pracovny. Na sobě měl jednoduchý tmavý oděv a v ruce dvě nádoby s teplým nápojem.

„Jak ses sem dostal?"

„Dveřmi."

„Do chráněné části archivu."

„Do vstupní místnosti. Sem jsi mě pustila ty."

Podívala se na stůl, když se soustředila, nevšimla si oznámení.

Jesair jí podal nápoj.

„Nerai tvrdí, že když zapomeneš jíst, je třeba ti přinést něco, co se alespoň tváří jako jídlo."

„Mluvíte o mně?"

„Pouze v otázkách planetární bezpečnosti."

Mareia se usmála, ale rychle zvážněla.

Jesair se podíval na vrstvy nad stolem.

„Co se děje?“

„Nevím.“

„To zní jako Nerai.“

„Možná je to rodinná vlastnost.“

Sedl si naproti ní.

Jesair se v posledních týdnech stal častějším hostem zdravotních a občanských jednání. Jeho projev v Nitře se šířil dál. Zvali ho do debat, na univerzity a veřejná shromáždění. Někteří v něm již viděli vůdce hnutí, které ještě nemělo jméno.
On to odmítal.

Čím více odmítal, tím více lidí mu důvěřovalo.

„Ukaž mi to,“ řekl.

Mareia mu vysvětlila jednotlivé žádosti. Jesair poslouchal, aniž by ji přerušil.

„Mohou spolu souviset?“ zeptal se.

„Všechno může spolu souviset, když se člověk dostatečně dlouho dívá.“

„To nebyla odpověď.“

„Můžou. Ale nevím jak.“

„Stejný zadavatel?“

„Ne.“

„Stejná nadace?“

„Ne.“

„Stejná laboratoř?“

„Ne.“

„Tak co je stejné?“

Mareia ukázala na biologické oblasti.

„Směr.“

Jesair čekal.

„Představ si, že se někdo nepokládá jednu otázku," pokračovala. „Místo toho položí každému jinou část. Jednoho se zeptá, jak funguje regenerace. Druhého, jak se liší imunitní reakce. Třetího, které znaky se dědí v konkrétních rodových liniích. Čtvrtého, jak by zdravotní systém reagoval na nerovnoměrnou epidemii."

„Co by z toho získal?"

„To závisí na otázce, kterou zná jen on."

Jesair se podíval na mapu.

„Myslíš si, že někdo hledá slabost Aureliánů?"

Mareia neodpověděla hned.

„Myslím si, že příliš mnoho lidí dostává zaplaceno za zkoumání věcí, které by se daly zneužít tímto způsobem."

„Od koho?"

„To nevidím."

Mareia uzavřela část údajů a podívala se na něj.

V měkkém světle pracovny byl zlatý kruh v jeho očích téměř neviditelný. Pouze tenká linie, které by si člověk bez pozornosti nevšiml.

Arien ho nenáviděl.

Ta myšlenka přišla náhle.

Mareia si vzpomněla na jeho tvář v bytě, na ruku sevřenou kolem jejího zápěstí, na způsob, jakým vyslovil Jesairovo jméno.

Pak na zprávu.

Osobní rozhodnutí nikdy nezůstávají osobní.

„Mareia?"

„Arien."

Jesair se nepohnul.

„Co s ním?"

„Nevím."

„Myslíš si, že za tím stojí?"

„Nemám důvod myslet si to."

„Ale napadlo tě to."

„Ano.“

Jesair chvíli mlčel.

„Protože pracuje ve finančních strukturách?“

„Protože vidí lidi jako mechanismy. A protože když odešel hněv z jeho hlasu, začala jsem se ho bát víc.“

Jesair položil nádobu na stůl.

„Měli bychom to říct Nerai.“

„Bez důkazu?“

„Ne jako obvinění.“

„Znám svou sestru. Když jí ukážeme otázku bez důkazu, začne hledat důkaz.“

„To je snad její práce.“

Mareia se na něj podívala.

„A když se mýlím?“

„Pak nenajde nic.“

„Hledání nikdy nenajde úplné nic. Vždy poškodí alespoň trochu důvěry.“

Jesair přikývl.

„Proto jí neříkej o Arienovi. Ukaž jí projekty.“

Mareia se znovu podívala na mapu.

„A co když jsou všechny nevinné?“

„Pak je prověříme a spis zavřeme. Bez jmen pacientů.“

„Zdravotní údaje nechci přeměnit na důkazní materiál pro každého,“ řekla Mareia.

„Souhlasím. Nerai pošli pouze veřejnou část.“

„Ale tvá věta už žije vlastním životem. Lidé jí ospravedlňují věci, které jsi neměl na mysli.“

„Vím.“

„Někteří chtějí zveřejnit i zdravotní údaje politiků. Jiní říkají, že soukromí je jen úkryt vinných.“

Jesair sklonil hlavu.

„Možná jsem tu hranici nevyslovil dost přesně.“

„Vyslovil. Lidé pouze slyší tu část, kterou potřebují.“

Na chvíli mezi nimi zůstalo ticho.

Mareia pak zavřela všechny vrstvy kromě seznamu projektů.

„Pošlu jí pouze názvy, žadatele a veřejné zdroje financování."

„A otázku."

„Jakou?"

Jesair se podíval na zhaslou mapu.

„Kdo platí, aby se tyto oddělené věci jednou setkaly?"

Mareia připravila zprávu.

Adresát Nerai Sael.

Předmět: Možná souvislost mezi výzkumnými žádostmi.

Do textu napsala:

Nejedná se o důkaz nesprávného jednání, ale potřebuji vědět, zda tyto projekty mají společný finanční původ nebo společné osoby s rozhodovacím právem; samy o sobě dávají smysl; společně se ptají na otázku, kterou nechci vyslovit dříve, než budu vědět, kdo ji položil.

Připojila seznam.

Před odesláním zaváhala.

Jesair se jí nedotkl, neřekl, co má dělat.

Jen tam zůstal.

Mareia zprávu odeslala.

V budově Vrstvy se u Neraiina jména rozsvítilo upozornění.

O několik tisíc kilometrů dál laboratorní systém uzavřel jednu z dílčích analýz. Výsledek se automaticky odeslal nadaci, která ho financovala.

Na Thaeronu byl dokončen výpočetní úkol bez jména konečného zadavatele.

V Therinithu schválil správce fondu další platbu.

V jedné z provozoven Vesty někdo vložil hotovost, kterou banka označila za běžnou tržbu.

A Arien Korveth seděl sám ve svém bytě a sledoval, jak se před ním přibližují linie, které nikde jinde netvořily společnou mapu.

Ještě neexistovala nemoc.

Nemoc ještě neměla první horečku.

Žádné město ještě nezavřeli a žádná rodina nemusela opustit blízkého za průhlednou stěnou nemocniční izolace.

Zatím existovaly jen peníze.

Otázky.

Údaje.

Výpočty.

A množství nevinných lidí, z nichž každý vykonal jednu malou část práce, aniž poznal větu, do které bude jednou vložena.

Katastrofa ještě neměla tělo.

Měla však už účetnictví.

# 21. Test slepoty

Nerai si Mareiinu zprávu otevřela sedm minut po jejím přijetí.

Byla ještě ve Vrstvě. Většina pracovníků už odešla a na chodbách zůstaly pouze noční analytické týmy, bezpečnostní systémy a lidé, kteří si nedokázali vysvětlit, proč je nějaká otázka odmítá nechat odejít domů.

Nerai patřila k posledním.

Zprávu přečetla jednou.

Pak podruhé.

Při třetím čtení odstranila Mareiino jméno a nechala před sebou pouze seznam projektů.

Výzkum regenerace.

Imunitní odchylky.

Dědičné populační znaky.

Bezpečnost genetických údajů.

Reakce zdravotních systémů na nerovnoměrnou epidemii.

Právní podmínky pro mimořádný přístup k rodovým archivům.

Každá položka měla vlastního žadatele, vlastní účel a vlastní financování. Ani jedna nevytvářela důvod k podezření. Některé otázky dokonce patřily k nejdůležitějším otázkám moderní medicíny.

Nerai si otevřela finanční vrstvy.

Model ukázal rozdílné formální plátce. U každého projektu však zůstalo skryté právě to pole, které by Nerai dovolilo porovnat rozhodovací moc nad penězi.

Každá mezera měla jiný právní důvod. Když jednu větev uměla sledovat přes veřejný kontrakt, další končila v chráněném fondu. Výpočetní plocha je zobrazila vedle sebe, ale chybějící údaje si nesměla domyslet.

Nerai spojila všechny dostupné vrstvy.

Na stole se objevila mapa.

Nevypadala jako mapa zločinu.

Vypadala jako rozbité sklo.

„Stále jsi tady?“

Taren Voss stál ve dveřích s pláštěm přehozeným přes rameno.

„Už ne," řekla Nerai. „Právě jsem odešla domů."

Taren vešel.

„A toto je tvůj způsob odchodu?"

„Ticho."

Podíval se na mapu.

„Co hledáme?"

„Nevím."

„Výborně. Moje oblíbená kategorie."

Nerai mu poslala Mareiin seznam bez doprovodného textu.

Taren se posadil a pomalu prošel jednotlivé položky.

„Všechno zdravotní výzkum."

„Ne všechno."

„Dobře. Zdravotní výzkum, právní analýzy a modelování krizí."

„Co je spojuje?"

„Aureliáni."

„Přesněji."

Taren se zamyslel.

„Dědičné znaky Aureliánů."

„Ještě přesněji."

Chvíli bylo ticho.

Pak ukázal na časovou osu.

„Nejsou to jen vlastnosti. Je tu i reakce systému."

Nerai přikývla.

„Někdo se neptá jen na to, jací jsou Aureliáni. Ptá se i na to, jak je bude civilizace sledovat během zdravotní krize."

Taren se opřel.

„To může být ochranný výzkum."

„Může."

„Může to souviset s terapiemi dlouhověkosti.“

„Může.“

„Může to být příprava na přirozenou epidemii.“

„Může.“

„A může to být i to, co jsi nechtěla říct.“

Nerai se na něj podívala.

Taren ukázal na Mareiinu poslední větu.

„Otázka, kterou nechce vyslovit.“

Nerai zavřela zprávu.

„Nemáme právo začínat od nejhoršího vysvětlení.“

„Máme však právo jej ověřit.“

„Jen pokud máme údaje.“

„A máme?“

Nerai se podívala na tmavá místa mapy.

„Máme údaje o tom, že údaje nevidíme.“

Vrstva uměla porovnávat finanční pohyby mezi státy, ale nemohla si svévolně otevřít všechny účty. U každého chráněného toku potřebovala právní důvod. U každého fondu jinou žádost. U každého státu jinou právní formulaci.
Jedna otázka se tak mohla rozpadnout na dvacet žádostí.

Každá žádost potřebovala vlastní odůvodnění.

A odůvodnění bylo přesně to, co Nerai zatím neměla.

„Zkus stejné osoby s rozhodovacím právem,“ řekla.

Taren spustil srovnání členů správních rad, externích poradců, auditorů a správců fondů. Systém našel tisíce propojení.

Některá byla významná.

Většina ne.

Stejní auditoři pracovali pro stovky nadací. Stejné právní kanceláře zastupovaly polovinu mezinárodních fondů. Správci seděli ve více radách, protože právě to byla jejich profese. Čím více údajů otevřeli, tím více souvislostí našli.

A čím více souvislostí našli, tím těžší bylo rozlišit, která z nich něco znamená.

„Toto je problém Vrstvy," řekl Taren. „Když se díváš na celou planetu, každý člověk je od každého vzdálen jen několik smluv."

„Proto nehledáme spojení."

„Co tedy?"

„Směr."

Nerai změnila zobrazení.

Odstranila jména společností.

Odstranila názvy projektů.

Odstranila státy.

Zůstaly jen druhy nakupovaných služeb.

Přístup k rodovým údajům.

Biologické výpočty.

Laboratorní ověření.

Zdravotní senzory.

Modelování reakce nemocnic.

Analýza pravomocí během mimořádné situace.

Posouzení společenské reakce na nerovnoměrné zdravotní riziko.

Taren přestal žertovat.

„Takto to vypadá hůř."

„Takto to vypadá jinak."

„Kdybychom věděli, že to platí jeden člověk—"

„Nevíme."

„Kdybychom věděli, že výsledky někdo spojuje—"

„Nevíme."

„Kdybychom věděli, k čemu je použije—"

„Nevíme."

Nerai zavřela oči.

V hlavě slyšela Jesairovu větu z konference.

Podíl nelze vypočítat naslepo.

Tehdy mluvil o UBI.

O hodnotě.

O spravedlnosti.

Nyní před ní ležela jiná věc, kterou se společnost pokoušela vypočítat naslepo.

Nebezpečí.

„Požádejme o urychlené zpřístupnění konečných vlastníků," řekl Taren.

„Na základě čeho?"

„Souběhu projektů."

„Souběh není trestným činem."

„Rizika zneužití genetických údajů."

„Žádné zneužití jsme neprokázali."

„Tak co máme dělat?"

Nerai neodpověděla.

O tři planetární časová pásma dále seděl Arien Korveth před zprávou, která měla název tak nezajímavý, že by ji většina lidí neotevřela.
Analýza opožděné koordinace zdravotnických institucí při populačně nerovnoměrných rizicích.
Zprávu vypracovala společnost z Xanosu, která se specializovala na krizové řízení. Její analytici nikdy neviděli biologické výsledky ani aureliánské rodové údaje. Dostali pouze hypotetický scénář.
Neznámé onemocnění.

Více států.

Nerovnoměrné zastoupení v jedné dědičné populaci.

Rozdílná pravidla ochrany údajů.

Rozdílné zdravotní systémy.

Rozdílné politické kultury.

Jejich úkolem bylo zjistit, jak dlouho bude trvat, než Elarion pochopí, že nejde o náhodný geografický shluk.
Analytici svou práci považovali za veřejnou službu.

Chtěli najít slabá místa systému dříve, než je najde skutečná nemoc.

Výsledek byl nepříjemný.

Zdravotnické stroje by si nerovnováhy všimly brzy.

Nemocnice by ji však viděly jen ve vlastních pacientech.

Rodové archivy by zaznamenaly růst případů v určitých liniích, ale bez zákonného důvodu by je nesměly propojit s veřejnými zdravotními daty.
Státy by váhaly sdílet nezpracované údaje.

Některé proto, aby chránily pacienty.

Jiné proto, aby chránily vlastní pověst.

Politici by odmítali vyslovit název genetické větve, dokud by neměli potvrzení z více nezávislých zdrojů.
Po dávných sporech o diskriminaci bylo takové pravidlo pochopitelné.

V modelovaném případě však znamenalo ztrátu času.

Arien četl odhadované intervaly.

První strojové podezření.

První regionální zpráva.

První mezistátní upozornění.

První veřejné pojmenování dědičné souvislosti.

Mezi prvním a posledním bodem byla mezera.

Několik dní.

V některých modelech více.

Arien se opřel.

Každý prvek systému dělal přesně to, k čemu byl vytvořen.

Umělá inteligence rozpoznávala vzorce a lékaři chránili pacienty.

Zákony chránily soukromí.

Chyba vznikla až v jejich souhře.

Stroj rozpoznal vzorce.

Lékař chránil pacienta.

Archiv chránil rodinu.

Úředník chránil zákonnost.

Politik chránil společnost před panikou.

A právě z těchto ochran vznikl čas, ve kterém se nikdo neodvážil vyslovit celou pravdu.

Na okraji zprávy bylo upozornění analytiků:

Nerovnoměrnost zásahu nesmí být bez dalšího ověření interpretována jako příčinná vazba na dědičnou identitu. Předčasné označení populační skupiny může vyvolat stigmatizaci, násilí nebo odmítnutí zdravotní pomoci.

Arien se při té větě zastavil.

Byla morálně správná.

A užitečná.

Kael přišel bez ohlášení.

Vstoupil do Arienova bytu, jako by mu patřil nejen prostor, ale i čas lidí, kteří v něm žili.

Arien zprávu neuzavřel.

Kael si přečetl název.

„Modelování reakce?“

„Bezpečnostní audit.“

„Samozřejmě.“

Kael prošel výsledky.

Jeho tvář se neměnila, ale četl pomaleji, než bývalo zvykem.

„Zdravotnické systémy si toho všimnou,“ řekl.

„Všimnou si.“

„Brzy.“

„Stroje ano.“

„Pak váš plán nefunguje.“

Arien ukázal na další část.

„Všimnout si není totéž jako jednat.“

Kael se podíval na časovou osu.

„Takže netestujete nemoc.“

„Ne.“

„Testujete odvahu institucí pojmenovat, co vidí.“

Arien se usmál.

„Testuji jejich pravidla.“

„Pravidla jsou výsledkem minulých selhání.“

„A budou příčinou budoucího.“

Kael se k němu obrátil.

„Dávejte si pozor, abyste si nezaměňoval slabost systému s omluvou vlastního úmyslu.“

„Vy jste mě naučil, že systém nemá úmysl.“

„Nemá. Vy ano.“

Arien zavřel zprávu.

„Proč jste přišel?“

Kael na něj chvíli hleděl.

„Nadace dostaly otázky z Vrstvy.“

Arienovy prsty se zastavily nad stolem.

„Jaké otázky?“

„Zatím obecné. Koneční vlastníci. Propojení správců. Souběh financování.“

„Nerai.“

„Pravděpodobně.“

„Ví něco?“

„Ví, že nevidí.“

Arien vstal.

„To nestačí.“

„Někdy je vědomí vlastní slepoty začátkem vidění.“

„Můžete ji zastavit?“

„Mohu zpomalit odpovědi. Nemohu úřadu zakázat klást otázky, aniž bych tím prozradil, že se jich bojím.“

Arien přešel k oknu.

Pod ním se rozprostírala Nitra. Tisíce světel, miliony lidí, systémy, které měřily dopravu, energii, výrobu, počasí, zdraví a bezpečnost.

Civilizace, která viděla téměř všechno.

A nevěděla, že právě někdo měří, jak dlouho jí potrvá pochopit vlastní smrt.

„Mareia," řekl Arien.

Kael neodpověděl.

„Musela to začít ona."

„Proč?"

„Zná rodové archivy."

„Zná i vás."

Arien se k němu prudce obrátil.

Kael pokračoval klidně:

„Když člověk zná násilníka, někdy vidí jeho úmysl dřív než analytik."

„Nejsem násilník."

Kael se na něj podíval.

Nebylo v tom pohrdání.

To bylo horší.

„Nejsem," zopakoval Arien.

„Pak vám nebude překážet, pokud se na vaše rozhodnutí někdo podívá."

„Moje rozhodnutí jsou chráněna."

„Přesně na to se spoléháte."

Kael odešel.

Arien zůstal před oknem.

Na pracovní ploše se znovu otevřela analýza.

Několik dní.

Tolik času měla civilizace ztratit mezi tím, co uvidí, a tím, co si dovolí říct.

Ve Vrstvě zatím Nerai poslala první žádosti.

Do Therinithu.

Do Xanosu.

Do dvou států Aménie.

Na správu thaeronských výpočetních uzlů.

Každá z nich obsahovala jinou právní formulaci, protože každý stát uznal jiný důvod pro zpřístupnění chráněných údajů.
První odpovědi přišly ještě tu noc.

Projekt je v souladu s místními zákony.

Konečný vlastník nepodléhá zveřejnění.

Obchodní vztah je chráněn.

Výpočty neobsahovaly údaje umožňující přímou identifikaci osoby.

Není prokázáno bezprostřední riziko.

Taren si je četl jednu po druhé.

„Všichni mají pravdu."

„Ano," řekla Nerai.

„A přece tomu nevěříš."

Nerai se podívala na Mareiinu biologickou mapu a svou finanční mapu.

Ležely vedle sebe.

Nesměly se úplně spojit, protože mezi nimi stály zákony chránící zdraví, majetek, výzkum, obchod a soukromí.
Každý zákon chránil něco, co si ochranu zasloužilo.

Nerai si poprvé položila otázku, kterou bude za několik let opakovat před celou planetou:

Co se stane, když se všechny naše ochrany spojí do úkrytu pro člověka, před kterým měly chránit?

Na odpověď bylo ještě brzo.

Arien však již odpověď znal.

Vznikne čas.

Ne moc.

Jen dost.

# 22. Výjimky

Každý zákon má hranici.

A téměř každá hranice má dveře.

Někdy se nazývají naléhavý veřejný zájem.

Někdy výzkumná nezbytnost.

Někdy ochrana života.

Někdy bezpečnost státu.

Dveře nevznikají proto, aby jimi procházeli zločinci. Vznikají proto, že žádný zákon nedokáže předvídat všechny okolnosti, ve kterých by jeho důsledné dodržení způsobilo více škody než užitku.
Když hoří nemocnice, záchranář nežádá každého pacienta o souhlas s přenosem zdravotních údajů.

Pokud hrozí epidemie, mohou si laboratoře vyměňovat informace rychleji než během běžného výzkumu.
Když selže životně důležitý systém na Thaeronu, technici dostanou dočasný přístup k údajům, které by za normálních okolností neviděli.
Výjimka byla způsob, jakým zákon přiznal, že život je složitější než pravidlo.

Kael Thorne věděl, že dveře mají ještě jednu vlastnost.

Lze je otevřít z obou stran.

V právní kanceláři na jižním okraji Nitry sedělo devět odborníků. Nevěděli, že pracují pro Kaela. Formálně je najala Nadace planetární zdravotní odolnosti, aby připravili obecný rámec spolupráce mezi výzkumnými organizacemi během budoucí biologické krize.
Zadání bylo rozděleno.

První skupina zkoumala podmínky přístupu k anonymizovaným rodovým údajům.

Druhá mimoplanetární přenos výzkumných výstupů.

Třetí odpovědnost laboratoří, které provádějí pouze dílčí ověření.

Čtvrtá ochranu obchodního tajemství při vývoji zdravotnických systémů.

Pátá pravomoc států při izolaci ohrožených oblastí.

Nic z toho nebylo nezákonné.

Naopak.

Po zkušenostech se staršími epidemiemi byly podobné analýzy požadovány. Elarion měl řadu technologií, ale jeho právní systémy stále vznikaly v časech, kdy se nemoci pohybovaly pomaleji než rozhodnutí vlád.
Vedoucí právního týmu byla Ilyra Senn.

Byla Selenitka a celý život se věnovala zdravotnímu právu. V mládí přišla o otce během regionální epidemie, při které dvě nemocnice odmítly sdílet údaje, protože se nedokázaly dohodnout na právním základě.
Věřila, že špatné pravidlo může zabíjet stejně jako nemoc.

Proto přijala práci.

„Naším úkolem," řekla týmu během prvního setkání, „je zabránit tomu, aby si v době krize čtyřicet států navzájem posílalo formuláře, zatímco lidé umírají."
Nikdo v místnosti proti tomu nemohl namítat.

Po několika týdnech byl vytvořen rámec pro dočasné výjimky.

Přístup k údajům měl být omezen na konkrétní účel.

Každé použití mělo být zaznamenáno.

Údaje nesmí být spojovány nad rámec povolení.

Výsledky měly být anonymizovány.

Výjimky měly zaniknout po skončení projektu.

Ilyra přidala ještě jednu podmínku.

Pokud několik projektů zkoumá vzájemně související části jednoho populačního nebo zdravotního rizika, musí existovat orgán, který posoudí jejich souhrnný účel.
Formulaci vložila do návrhu a odeslala zadavateli.

Za dva dny se její dokument vrátil.

Podmínka byla přeformulována.

Je-li prokázáno, že více projektů řídí tentýž zadavatel a sledují společný účel, může příslušný orgán posoudit jejich souhrnné riziko.
Ilyra si obě věty položila vedle sebe.

Rozdíl byl malý.

V její verzi stačilo, aby projekty objektivně směřovaly k jedné věci.

V nové verzi bylo nejprve nutné prokázat společného zadavatele.

Právě to však rozdělená vlastnická struktura znemožňovala.

„Kdo změnil tuto část?“ zeptala se.

Administrátor otevřel historii dokumentu.

„Externí připomínkovatel nadace.“

„Jméno?“

„Chráněné smlouvou.“

„Právník?“

„Poradce pro mezinárodní investice.“

Ilyra se opřela.

„Investice nemají co připomínkovat zdravotní výjimky.“

„Tvrdí, že původní formulace může poškodit nezávislý výzkum tím, že spojí nesouvisející projekty.“
To byl rozumný argument.

Pokud by každý podobný výzkum automaticky podléhal společnému prověřování, mohlo by to vést k centralizaci údajů, zpomalení medicíny a podezírání vědců jen proto, že zkoumají stejnou oblast.
Ilyra změnu odmítla.

Nadace ji vrátila s novým odůvodněním.

Ilyra odmítla znovu.

Potřetí jí oznámili, že spornou část vyčlení do další etapy.

Zbytek rámce byl schválen.

Ochrana nebyla odstraněna.

Pouze odložena.

V budově Vrstvy dostala Nerai odpověď z prvního fondu.

Konečného vlastníka nebylo možné zpřístupnit, protože požadovaný údaj nebyl nezbytný pro posouzení konkrétní transakce.
Z druhého státu přišla odpověď, že propojení mezi financovanými projekty je příliš obecné.
Z Thaeronu oznámili, že výpočetní centrum pracovalo pouze s anonymizovanými modely a konečného uživatele výstupů nezná.

„Jak může centrum neznat svého klienta?“ zeptala se Mareia.

Její obraz se vznášel nad Neraiiným stolem. Byla doma, ale za ní zůstaly otevřené vrstvy rodových archivů. I ona opět pracovala po noci.

„Zná zprostředkovatele,“ odpověděla Nerai.

„A prostředník?“

„Zná společnost, která si službu objednala.“

„A ta?“

„Konala pro nadaci.“

„A nadace?“

„Má správní radu.“

„Nerai.“

„Nevím.“

Mareia sklopila oči.

„Takže jsme se nikam nedostali.“

„Dostali. Víme, že nejméně čtyři projekty použily různé organizace, ale jejich dokumenty obsahují podobné formulace. Víme, že část peněz prošla přes fondy, které se objevily u Vesty. Víme, že některé výpočty proběhly na Thaeronu.“

„A víme, že všechno může být nevinné.“

„Ano.“

„Arienovo jméno?“

Nerai se odmlčela.

„Nikde.“

Mareia přikývla, ale úleva se v její tváři neobjevila.

„Řekni mi přesně, proč na něj myslíš,“ řekla Nerai.

„Už jsem ti to napsala.“

„Napsala jsi, že zná lidi jako mechanismy.“

„Zná.“

„To nestačí.“

„Vím.“

„Potřebuji konkrétní věci.“

Mareia vstala a přešla k oknu. Za ní bylo vidět noční Nitru a řeku rozdělenou světly mostů.

„Když jsme byli spolu, chtěl vědět všechno. Kde jsem. S kým jsem. Proč jsem něco řekla. Proč jsem mlčela. Nešlo mu o informace. Šlo mu o to, aby neexistovalo nic, co by nemohl zařadit do svého obrazu.“

Nerai mlčela.

„Když jsem odešla, nejprve prosil,“ pokračovala Mareia. „Pak se hněval. Pak mě obviňoval. A nakonec přestal.“

„Přestal tě kontaktovat?“

„Ne. Přestal znít jako člověk, který chce něco získat zpět.“

„Jak tedy zněl?“

Mareia se otočila.

„Jako člověk, který se rozhodl, že jednou pochopím.“

Nerai si tu větu zapsala.

„Mluvil o Jesairovi?“

„Ano.“

„Vyhrožoval mu?“

„Ne přímo.“

„Mareia.“

„Řekl, že lidé jako Jesair se tváří, že jejich rozhodnutí patří všem, ale následky nechávají nést jiné. Řekl, že jednou se ukáže cena aureliánské výjimečnosti.“

Taren, který seděl mimo obraz, zvedl hlavu.

Nerai mu pohledem naznačila, aby mlčel.

„Proč jsi mi to neřekla dřív?“ zeptala se.

„Nechtěla jsem, aby se každé podezření ženy vůči bývalému partnerovi změnilo na vyšetřování. A protože jsem se bála, že jen přenáším vlastní strach na cizí projekty.“

„Strach není důkaz,“ řekla Nerai.

Mareia přikývla.

„Ale může ukázat směr.“

„Ano.“

Nerai tu větu vyslovila opatrně.

V její práci existovaly dva druhy omylů.

Prvním bylo podezřívat člověka, který nic neudělal.

Druhým bylo odmítnout podezření jen proto, že pocházelo z osobní zkušenosti, kterou nebylo možné přeměnit na tabulku.
Analytika měla chránit před předsudky.

Neměla však předstírat, že lidská znalost násilí nemá hodnotu, dokud se násilí neobjeví v účetnictví.
„Neotevřu vyšetřování Ariena," řekla Nerai. „Zatím ne."

Mareia stiskla rty.

„Ale otevřu posouzení společného rizika projektů. Bez jeho jména."

„A pokud ho systém neukáže?"

„Pak budu vědět jen to, co vím teď."

„Že nevidíš."

„Ano."

Když spojení skončilo, Taren se posunul blíž.

„Myslíš si, že je to on."

„Myslím si, že Mareia se ho bojí z konkrétních důvodů."

„To nebyla odpověď."

„Protože ji nemám."

Nerai připravila žádost o dočasné posouzení rizikových vazeb.

Žádala o povolení spojit finanční metadata, výzkumné účely a veřejné informace o přístupu k aureliánským archivům.
Žádost se neměla dotknout samotných zdravotních údajů.

Biologické výsledky měly zůstat chráněny.

Nerai chtěla jen informaci o tom, kdo financoval otázky a kdo získal právo výsledky spojovat.

Žádost odeslala nadřízené radě.

Odpověď přišla ráno.

Nedostatečný právní základ.

Posuzované projekty spadají do různých jurisdikcí a neexistuje důkaz, že sledují společný účel.

Nerai si větu přečetla vícekrát.

Neexistuje důkaz, že sledují společný účel.

Právě společný účel však nemohla dokázat, aniž by dostala právo projekty spojit.

„Kruh," řekl Taren.

„Ne."

Nerai vstala.

„Kruh má alespoň společný střed. Toto je systém, který se tváří, že střed neexistuje."

V právní kanceláři mezitím Ilyra Senn podepsala konečnou verzi rámce.

Nebyla s ní spokojená.

Do doprovodného stanoviska napsala:

Největším rizikem není jednotlivé zneužití výjimky. Největším rizikem je souběh několika zákonných výjimek, jejichž společný účel není viditelný žádné kontrolní instituci.

Stanovisko bylo uloženo.

Nadace ho přijala.

Právní rámec byl schválen.

Výjimky se otevřely.

Každá pro dobrý důvod.

První umožnila výzkumnému týmu přístup k dalším anonymizovaným údajům.

Druhá dovolila přenést výpočetní výstupy mezi Thaeronem a Elarionem bez zveřejnění obchodního modelu.

Třetí chránila totožnost zadavatele citlivého bezpečnostního auditu.

Čtvrtá umožnila laboratořím ověřovat dílčí výsledky bez poznání celého projektu.

Pátá připravila logistické kapacity pro budoucí zdravotní nouzovou situaci.

Ani jedna výjimka neotevřela cestu ke katastrofě.

Otevřely ji až tehdy, když se postavily za sebe.

Dveře.

Za dveřmi další dveře.

Za nimi další.

A na konci člověk, jehož jméno nebylo napsáno na žádném z klíčů.

# 23. Poslední platba

Poslední platba byla nejmenší.

Poslední platba směřovala k mnohem prozaičtějšímu cíli.

Jejím příjemcem nebyla laboratoř, výpočetní centrum ani správce genetických údajů.

Neplatila biologický výzkum, právní analýzu ani zdravotnické senzory.

Jednalo se o správní poplatek za aktivaci pohotovostní logistické kapacity.

Částka byla nižší než denní tržby většího provozu Vesty.

Platbu odeslala společnost registrovaná v Saranstanu.

Příjemcem byl dopravní koordinátor na orbitálním prstenci.

Účel byl zákonný.

Rezervace kapacity pro budoucí zdravotnické zásilky.

Takové rezervace používaly nemocnice, pojišťovny, státy i nadace. Zaručovaly, že v případě krize bude možné rychle přesunout vybavení, léky, diagnostická zařízení nebo personál.
Nebylo na ní nic zvláštního.

Kromě toho, že bez ní by poslední část Arienovy mapy zůstala nepřipojená.

Finanční koordinátor z domu Thorne mu poslal potvrzení.

Všechny smluvní vrstvy jsou aktivní.

Arien si zprávu přečetl a zavřel ji.

Seděl v bytě, ve kterém kdysi žil s Mareiou.

Po jejím odchodu nechal odstranit většinu věcí, které vybrala ona. Ne najednou. Nejprve rostliny. Pak obraz u okna. Pak nízký stůl, o který se pokaždé udeřil, ačkoli Mareia tvrdila, že problémem není stůl, ale jeho neschopnost dívat se před sebe.
Zůstala jedna nádoba.

Byla obyčejná, tmavě modrá, s nepravidelným okrajem. Mareia ji koupila na trhu ve staré části Nitry. Tvrdila, že se jí líbí proto, že byla nedokonalá způsobem, který se nesnaží zakrýt.
Arien ji nikdy nepoužíval.

Nechal ji tam jako důkaz, že dokáže žít vedle něčeho, co mu ji připomíná.

Ve skutečnosti byla důkazem opaku.

Na stěně se rozsvítilo oznámení.

Mareia Lioren žádá o osobní schůzku.

Arien na něj hleděl dlouho.

Pak se usmál.

Zprávu otevřel.

Potřebuji s tebou mluvit o výzkumných projektech týkajících se Aureliánů, navrhuji veřejnou zahradu u severního břehu, zítra po západu slunce.
Nebyla v ní prosba.

Ani strach.

Arien zprávu přečetl ještě jednou.

Vždy obdivoval, jak dokázala psát věty bez jediné slabiny. Jako kdyby každé slovo nejprve položila před sebe, prohlédla ze všech stran a teprve potom dovolila, aby ho viděl někdo jiný.
Přijal.

Druhý den byla zahrada u severního břehu téměř prázdná.

Rostly v ní stromy přivezené ze všech oblastí Elarionu. Některé potřebovaly uměle upravenou půdu, jiné přesnou vlhkost či ochranu před místní zimou. Zahrada byla důkazem, že civilizace může vytvořit společný prostor i pro věci, které by vedle sebe v přírodě nikdy nerostly.
Mareia čekala u vodní plochy.

Když Arien přicházel, sledovala jeho ruce.

Nebyly sevřené.

Nespěchal.

Na tváři měl ten výraz, kterého se bála nejvíc. Klid člověka, který si už nepotřebuje nic vynucovat v přítomné chvíli, protože věří, že čas pracuje pro něj.
„Mareia.“

„Arien.“

Zastavil se několik kroků od ní.

„Nečekal jsem, že mě ještě někdy požádáš o schůzku.“

„Ani já.“

„Jesair ví, že jsi tady?“

Mareia cítila, jak se její tělo naplo.

Ne prudce.

Starým způsobem.

Pamětí kůže.

„Nepřišla jsem mluvit o Jesairovi.“

„Samozřejmě.“

„U zdravotních archivů se objevily projekty, které zkoumají aureliánskou regeneraci, imunitu a chování systémů během nerovnoměrné epidemie.“

Arien se mírně zamračil.

„A?“

„Část z nich financují nadace napojené na finanční struktury, ve kterých jsi pracoval.“

„Pracoval jsem ve stovkách struktur.“

„Přesně.“

„To je obvinění?“

„Otázka.“

„Polož ji.“

Mareia se mu podívala do očí.

„Financuješ výzkum aureliánských rodových linií?“

„Ne.“

Odpověděl příliš rychle.

Ne jako člověk, který je překvapený.

Jako člověk, který si tuto otázku již položil sám.

„Financuješ ho nepřímo?“

„Nevím, co financují všechny fondy, pro které jsem někdy pracoval.“

„Máš rozhodovací právo v některé z nadací ochrany?“

„Ne.“

To byla pravda.

Mareia si to uvědomila.

A právě proto neustoupila.

„Máš možnost ovlivnit lidi, kteří ho mají?“

Arien se usmál.

„To je velmi zvláštní právní kategorie.“

„Neptám se právně.“

„Pak se ptáš na co?“

„Na tebe.“

Úsměv z jeho tváře zmizel.

„Konečně.“

„Nepřišla jsem se vracet k tomu, co bylo.“

„Ne. Přišla jsi zjistit, jestli jsem se stal dostatečně zlým na to, aby tvůj odchod vypadal zpětně nevyhnutelně.“

„Byl nezbytný v den, kdy jsi mě udeřil.“

Arien odvrátil pohled.

„Vždycky to zjednodušíš na jednu chvíli.“

„Ne. Ty se ji vždy pokoušíš rozpustit ve všem, co bylo před ní a po ní.“

„Neboť člověk není jedna chvíle.“

„Ale některé chvíle ukážou, kým je.“

Zahradou přeběhl vítr. Listy stromů z různých kontinentů se pohnuly najednou, každý s jiným zvukem.

Arien přistoupil blíž.

Mareia neustoupila, ale její ruka se nevědomky přiblížila k osobnímu komunikačnímu zařízení.

Všiml si toho.

„Stále se mě bojíš.“

„Ano.“

Odpověď ho zasáhla.

Čekal odpor.

Čekal obvinění.

Možná dokonce pohrdání.

Ne prostou pravdu.

„A přece jsi přišla sama."

„Nejsem sama."

Arien se rozhlédl.

„Jesair?"

„Ne."

Mareia ukázala na zahradu, veřejné bezpečnostní systémy a lidi v dálce.

„Svět."

Arien se krátce zasmál.

„Přesně toto na vás obou nesnáším."

„Co?"

„Tu jistotu, že svět je na vaší straně."

„Svět není na ničí straně."

„Ale vy se chováte, jako by vás samotná viditelnost chránila."

„Měla by."

„Ne vše, co je viditelné, lidé pochopí."

„Proto se ptám."

Arienův hlas ztvrdl.

„Ptáš se pozdě."

Mareia se nepohnula.

„Pro co?"

„Na to, zda osobní rozhodnutí zůstávají osobní."

„Už jsi mi tu větu napsal."

„A stále jí nerozumíš."

„Tak mi ji vysvětli."

Arien se na ni díval.

V jeho očích nebyla lítost.

Byla v nich potřeba, aby konečně uviděla svět podle něj.

„Odešla jsi," řekl. „Vybrala sis Jesaira. Pak jste začali mluvit o tom, že hodnota nesmí kráčet ve stínu, že všechno velké má být viditelné, že lidé jako já mají ukázat své ruce."

„Jesair o tobě nemluvil."

„Nemusel."

„A co to má společného s aureliánským výzkumem?"

Arien mlčel.

„Co děláš?" zeptala se Mareia.

„Nic, co by vaše systémy nepovolily."

„To nebyla odpověď."

„Je to jediná odpověď, kterou potřebuješ."

„Arien."

„Celý život jste se dívali na svůj zlatý kruh a viděli jste důkaz, že jste výjimeční."

„Já jsem v něm nikdy nic takového neviděla."

„Nemusela jsi. Jiní to viděli za tebe."

„Kdo?"

„Lidé, kteří čekají na Jesaira, jako by byl návratem nějaké staré pravdy. Lidé, kteří si myslí, že váš rod má právo říkat celé planetě, jak má žít."

„Jesair odmítá každého, kdo z něj dělá mýtus."

„A právě proto ho milují víc."

Mareia cítila chlad.

Nebylo v něm nic konkrétního.

Jen příliš mnoho připravenosti.

Příliš mnoho vět, které zněly jako závěr rozhovoru, o kterém ona ještě nevěděla, že začal.

„Co se má stát?" zeptala se.

Arien se na okamžik přestal kontrolovat.

„Když se vaše domy začnou zavírat jeden po druhém, možná konečně pochopíš, že osobní rozhodnutí neexistují."

Ticho po té větě bylo úplné.

Mareia slyšela vodu.

Vítr.

Vlastní dech.

Arienovu chybu.

„Proč by se měly zavírat?“ zeptala se.

Arienova tvář se změnila.

Jen nepatrně.

Ale ona ho znala.

„Mluvím obecně.“

„Ne.“

„O společenských důsledcích.“

„Řekl jsi vaše domy.“

„Aureliánské politické domy. Rodové instituce.“

„Jeden po druhém.“

„Je to způsob řeči.“

„Ne tvůj.“

Arien přistoupil ještě blíž.

„Dávej si pozor, Mareia.“

Tentokrát ustoupila.

Ne ze slabosti.

Aby mezi nimi znovu vznikl prostor.

„To je výhrůžka?“

„Varování.“

„Před čím?“

Arien otevřel ústa.

Pak je zavřel.

V jeho tváři se na okamžik ukázal starý muž, kterého znala. Muž neschopen snést, že nemá úplnou kontrolu nad tím, jak ho vidí. Muž, který chtěl vrátit větu zpět do sebe, protože pochopil, že se stala viditelnou.

„Před důsledky světa, který budujete,“ řekl nakonec.

Mareia na něj ještě chvíli hleděla.

„Nevím, co děláš," řekla. „Ale vím, že už se nebojíš budoucnosti. Mluvíš o ní, jako bys ji znal."

Otočila se.

„Mareia."

Zastavila se, ale neobrátila se.

„Jesair tě neochrání před vším."

„Nikdy to netvrdil."

„Když přijde chvíle, kdy nebude schopen ochránit ani vlastní lidi, vzpomeň si, že jsem ti to řekl."

Mareia pokračovala v chůzi.

Neutíkala.

Teprve když přešla za první skupinu stromů a Arien ji už nemohl vidět, začaly se jí třást ruce.

Otevřela spojení s Nerai.

Nečekala, až se ozve.

„Měla jsi pravdu," řekla Nerai místo pozdravu. „Neměla jsi tam jít sama."

„Řekl, že se aureliánské domy začnou zavírat."

Na druhé straně nastalo ticho.

„Přesně."

„Co přesně řekl?"

Mareia větu zopakovala.

Pak druhou.

Jesair tě neochrání před vším.

Když nebude umět ochránit ani vlastní lidi.

Nerai si je zapsala.

„Máme záznam?"

„Ne. Veřejný bezpečnostní systém zachycuje rizikové chování, nikoli soukromý rozhovor, pokud nedojde k násilí."

„Dotkl se tě?"

„Ne.“

„Vyhrožoval?“

„Řekl, že mě varuje.“

„To nestačí k zatčení.“

„Nechci, abys ho zatkla.“

„Co tedy chceš?“

Mareia se zastavila pod stromem z jižního souostroví. Jeho široké listy zadržovaly světlo a pod nimi byla téměř tma.

„Abys našla peníze.“

Nerai uzavřela spojení a okamžitě otevřela všechny odpovědi, které Vrstva získala.

Taren přišel k jejímu stolu.

„Co se stalo?“

„Potřebujeme naléhavá opatření.“

„Pro co?“

„Dočasné pozastavení projektů, dokud není prokázán jejich společný účel.“

„Na základě výroku jednoho člověka?“

„Na základě výroku člověka, který může mít skrytý vztah k jejich financování.“

„Může.“

„Ano.“

Taren si přečetl Mareiinu zprávu.

„Nadřízená rada to neschválí.“

„Pak půjdeme ke zdravotnímu dohledu.“

„Ten řekne, že nemáme biologické riziko.“

„Etická komise.“

„Řekne, že projekty byly schváleny.“

„Mezistátní státní zastupitelství.“

„Řekne, že neznáme trestný čin.“

Nerai se na něj podívala.

„Tak kam se chodí s katastrofou předtím, než se stane trestným činem?“

Taren neodpověděl.

Nerai připravila mimořádný podnět.

Přiložila mapu projektů.

Finanční vazby.

Mareiinu výpověď.

Analýzu možného souhrnného rizika.

Odeslala ho nadřízené radě, zdravotnímu dohledu a úřadu pro ochranu genetických práv.

Žádala dočasně pozastavit nové přístupy k aureliánským údajům a zmrazit dosud nevyplacené prostředky.

Systém podnět přijal.

Zařadil ho do naléhavého režimu.

Předběžné posouzení mělo proběhnout do sedmdesáti dvou hodin.

Na orbitálním prstenci mezitím dopravní koordinátor přijal poslední platbu.

Systém ověřil měnu.

Přepočítal kurz.

Zkontroloval sankční seznamy.

Ověřil původ bezprostředního plátce.

Nenašel důvod k odmítnutí.

Platba prošla za jedenáct sekund.

Všechny smluvní vrstvy jsou aktivní.

Arien dostal potvrzení krátce po návratu ze zahrady.

Stál před tmavomodrou nádobou, kterou si Mareia kdysi přinesla do jeho bytu.

Jedním pohybem ji shodil ze stolu.

Spadla na podlahu.

Nerozbila se.

Odrazila se, převrátila a zůstala ležet na boku.

Arien se na ni díval s rostoucím hněvem.

I její nedokonalost přežila jeho úder.

Spojení s Kaelem otevřel bez pozvání.

Kael se objevil nad pracovní plochou.

„Mareia ví."

„Co ví?"

„Ví, že se něco chystá."

„To není totéž."

„Byla ve Vrstvě."

„To víme."

„Potkal jsem se s ní."

Kaelova tvář zůstala klidná.

„Proč?"

„Chtěla odpovědi."

„A vy jste jí je dal?"

„Ne."

„Co jste řekl?"

Arien mlčel.

Kael zopakoval otázku.

Tentokrát pomaleji.

Arien mu řekl větu o zavírání domů.

Kael se ani nepohnul.

„Jste hlupák."

„Nic nedokáže."

„Důkaz není jediný způsob, jakým člověk může něco vědět."

„Projekt je připraven."

„To nebyla odpověď."

„Poslední platba byla provedena."

Kael se na něj díval.

„Zastavte to."

Arien ztuhl.

„Co?"

„Pozastavte všechny zbývající části. Nechte to vychladnout."

„Nemůžeme."

„Můžeme ztratit peníze."

„Některé procesy již nelze odvolat, aniž bychom vytvořili viditelnější stopu."

Kael zavřel oči.

Poprvé odkdy ho Arien znal, působil unaveně.

„Jaký rozsah jste schválil?"

„Žádný rozsah jsem neschvaloval."

„Nehrajte si se mnou."

„Modely mají hranice."

„Jaké?"

„Cílem je krize."

„Kolik lidí?"

„To nelze přesně určit."

Kael se naklonil k obrazu.

„Kolik?"

Arien neodpověděl.

V tom tichu Kael pochopil víc, než chtěl.

On otevřel finanční chodby.

On poskytl nadace.

On naučil Ariena, jak rozdělit úmysl mezi lidi, kteří neuvidí celek.

Přesvědčoval sám sebe, že připravují krizi, která zlomí Jesairovu politickou sílu a zastaví transparentnost dříve, než se změní na zákon.

Vědomě pomáhal člověku, který nenáviděl.

Jen si odmítal připustit, jak daleko může nenávist zajít, když dostane rozpočet, výpočetní kapacitu a čas.

„Zastavte to," zopakoval.

„Ne."

„To nebyla žádost."

„Už nemáte mapu jen vy.“

Kaelova tvář ztvrdla.

„Bez mých lidí byste neměl nic.“

„Vaši lidé už odvedli svou práci.“

Kael pochopil poslední věc.

Arien ho už nepotřeboval.

Spojení skončilo.

V budově Vrstvy svítil Neraiin mimořádný podnět.

Čekal na právní posouzení.

Na stole vedle něj ležela mapa peněz, která ukazovala spoustu malých, samostatně vysvětlitelných plateb.
Nerai věděla, že pokud se mýlí, může poškodit výzkum, instituce i nevinné lidi.

Pokud se nemýlí, sedmdesát dva hodin může být příliš dlouho.

Nevěděla, co se má stát.

Nevěděla, kde.

Nevěděla jak.

Věděla jen, že muž, který kdysi sevřel Mareii zápěstí, mluvil o zavřených aureliánských domech dříve, než měl kdokoliv důvod takové domy zavírat.
A někde v účetnictví planety právě prošla poslední platba.

# 24. První horečka

Chlapec se jmenoval Elan.

Měl šest let a zlatý kruh se mu ukazoval jen tehdy, když plakal nebo se velmi soustředil.

Jeho matka tvrdila, že poprvé ho viděla krátce po narození. Lékaři jí řekli, že to není možné, protože aureliánský znak se u dětí obvykle projevuje později.
Ona si však byla jistá.

Matky bývají jisté i ve věcech, které se nedají dokázat.

Žili v menším městě na okraji Aurioly. Nebyl to slavný rodový dům ani místo, které by navštěvovali lidé hledající stopy starých aureliánských legend. Byl to obyčejný dům se světlou kuchyní, malou zahradou a stěnou, na kterou Elan kreslil dopravní lodě navzdory tomu, že mu to rodiče opakovaně zakazovali.
To ráno nechtěl vstát.

Matka ho našla schouleného pod přikrývkou.

„Elan."

Chlapec otevřel oči.

Zlatý kruh byl jasný.

Ne tenký a jemný jako obvykle.

Zářil kolem zornice souvislou linií.

„Je mi zima," řekl.

Jeho pokožka byla horká.

Domácí zdravotní systém provedl základní měření. Zvýšená teplota. Zrychlený puls. Mírné odchylky v zánětlivých ukazatelích.
Doporučení bylo klidné.

Hydratace.

Odpočinek.

Opakované vyšetření za dvě hodiny.

V regionu se vyskytovalo několik běžných sezónních onemocnění. Elan neměl příznaky, které by okamžitě naznačovaly něco vážného.
Jeho matka zavolala místní lékařce i tak.

„Má velmi jasný kruh," řekla.

Lékařka se usmála.

„Při horečce se to stává."

„Ne takhle."

„Každá horečka může vypadat jinak."

„Je to Aurelián."

„Vím."

„Nemůže to souviset?"

Lékařka se na okamžik odmlčela.

„S čím?"

Matka nemohla odpovědět.

Neměla název nemoci.

Neměla další případy.

Měla jen dítě, které znala lépe než sebe.

Lékařka objednala podrobnější vyšetření.

Za dvě hodiny byl Elan slabší.

Zdravotní systém zvýšil stupeň pozornosti.

Za čtyři hodiny doporučil převoz.

Sanitní modul přišel tiše. Dva zdravotníci měli ochranné oděvy, ale ne proto, že by se obávali neznámé nákazy. Takové vybavení používali u každého pacienta s neobjasněnou horečkou.

Elanova matka šla s ním.

Otec zůstal u dveří a sledoval, jak modul odchází.

Na stěně v dětském pokoji zůstaly lodě nakreslené modrou barvou.

V nemocnici dostal Elan identifikátor případu.

AUR-N-77104.

První písmena neznamenala Aurelián.

Byla kódem regionu a nemocnice.

To byla později jedna z drobných ironií, které si lidé všimli až zpětně.

Zdravotnická AI porovnala jeho stav s miliony předchozích případů.

Nenašla přesnou shodu.

To nebylo neobvyklé.

Lidské tělo vytvářelo téměř nekonečné množství odchylek a většina z nich neznamenala novou nemoc.

Systém vytvořil pracovní kategorii:

Nespecifikovaná akutní zánětlivá reakce.

Případ odeslal do regionálního dohledu.

Ne jako poplach.

Jako údaj.

O sto osmdesát kilometrů dál se týž den probudila s horečkou starší žena.

Byla Aureliánka.

Žila sama.

Její domácí systém vyhodnotil stav jako běžnou infekci a doporučil odpočinek.

V Nitře přišel mladý muž do nemocnice s prudkou slabostí. Měl smíšenou matku a aureliánského otce. Zlatý kruh se u něj projevoval jen zřídka.

Zdravotníci si ho nevšimli.

V Saruře onemocněly dvě sestry.

V jiném státě muž, který se vrátil z pracovní cesty.

Případy neměly společné místo.

Neměly společnou nemocnici.

Neměly společného lékaře.

V každém systému byly samostatné.

Zdravotnická AI viděla jejich příznaky.

Rodové archivy znaly jejich původ.

Dopravní systémy znaly jejich pohyb.

Banky znaly platby spojené s projekty, které se aureliánským původem zabývaly.

Nikdo však neměl právo položit všechny tyto údaje vedle sebe.

Ještě ne.

Ve Vrstvě seděla Nerai před mimořádným podnětem.

Od jeho odeslání uplynulo deset hodin.

Jeden ze tří orgánů požádal o doplnění.

Druhý potvrdil přijetí.

Třetí oznámil, že svolá komisi.

Taren položil na stůl dvě nádoby s nápojem.

„Jdi spát."

„Ne."

„Tvým podnětem se zabývají."

„Zabývání není rozhodnutí."

„A ty tady sezením neurychlíš právní lhůty."

„Proto jsou špatné."

„Možná jsou špatné proto, že chrání lidi před tebou."

Nerai se na něj podívala.

Taren se posadil.

„Před úředníkem, který má silný pocit a chce kvůli němu otevřít všechny účty."

„Já nechci otevřít všechny účty."

„Vím. Ale zákon nemůže předpokládat, že každý další člověk na tvém místě bude ty."

Nerai vzala nádobu.

„Právě proto musí být viditelné, kdo se na údaje dívá."

„To říkáš jako Jesair."

„To říkám jako někdo, kdo už deset hodin čeká, než se různé instituce dohodnou, zda smí zjistit, kdo platí výzkum možné slabosti třetiny populace."

Taren otevřel nejnovější hlášení bank.

„Máme jednu novou transakci."

Nerai zvedla oči.

„Souvisí s nadacemi?"

„Možná."

„Taren."

„Společnost, kterou jsme již viděli u Vesty, poslala menší platbu dopravnímu koordinátorovi na prstenci.“

„Účel?“

„Rezervace zdravotnické logistické kapacity.“

„Pro který projekt?“

„Chráněné obchodní údaje.“

Nerai si otevřela časovou osu.

Platba prošla krátce před Mareiiným setkáním s Arienem.

„Může jít o normální připravenost,“ řekl Taren.

„Může.“

„Nadace se věnují zdravotní bezpečnosti.“

„Vím.“

„A po starších epidemiích se rezervuje kapacita běžně.“

„Vím.“

„Tak proč se na to díváš takhle?“

Nerai rozšířila mapu.

Data.

BIO-AI.

Laboratoře.

Právní analýzy.

Modelování reakce.

Logistická kapacita.

„Protože směr je úplný.“

Taren mlčel.

„Nemáme nemoc,“ řekl nakonec.

„Ne.“

„Nemáme zdravotní varování.“

„Ne.“

„Nemáme důkaz, že tyto věci spolu souvisí.“

„Ne.“

„Pak nemáme co zastavit.“

Nerai se zahleděla na mapu.

„Máme procesní řetězec, který by v jiném systému vytvořil varování.“

„V kterém jiném systému?“

„V takovém, který ještě neexistuje.“

Mareiino spojení se otevřelo bez upozornění.

Její obraz byl roztřesený, jako by kráčela.

„Nerai.“

„Co se děje?“

„V rodových archivech se objevila mimořádná žádost.“

„Od koho?“

„Nemocnice v Auriole, dítě s neznámou horečkou.“

Taren se naklonil k obrazu.

„Jedno dítě?“

„Zatím.“

„Proč žádají rodové údaje?“

„Má neobvykle výrazný zlatý kruh a odchylky, které lékaři neumí zařadit.“

Nerai cítila, jak se všechny myšlenky v její hlavě zastavily.

„Může to souviset s čímkoliv,“ řekl Taren.

Mareia přikývla.

„Vím.“

„Aureliánské děti mívají při horečce výraznější znaky.“

„Vím.“

Nerai se podívala na čas.

„Kdy se případ objevil?“

Mareia jí řekla.

Bylo to několik hodin po poslední platbě.

Časová blízkost nic nedokazovala.

Nerai to věděla.

Na Elarionu se každou hodinu uskutečnily miliardy plateb a onemocněly tisíce lidí. Kdyby člověk položil dvě dostatečně velké mapy na sebe, vždy by našel události, které se staly blízko sebe.

„Požádej nemocnici, aby poslala případ do mezistátního dohledu," řekla.

„Už ho poslala regionálně."

„Mezistátně."

„Na základě jednoho pacienta to systém neumožní."

„Tak ať o výjimku požádá rodový archiv."

Mareia se na ni podívala.

„Nemáme žádný právní důvod zveřejňovat rodovou identitu pacienta mimo region."

Ta věta zůstala mezi nimi.

Nerai si představila všechny výjimky, které během posledních měsíců umožnily anonymním projektům zkoumat aureliánské rodové znaky.

Nyní, když jedno aureliánské dítě leželo s neznámou horečkou v nemocnici, zákon chránil jeho původ před systémem, který by mohl hledat další případy.

Ochrana byla správná.

Dítě nebylo veřejný údaj.

Jeho rod nebyl majetkem státu.

Jeho nemoc neměla být důvodem ke sledování celé větve.

A přesto Nerai cítila, že přesně tuto hranici někdo před nimi měřil.

„Podej žádost," řekla. „Já ji podpořím finanční analýzou."

„Finanční analýza nemá nic společného s pacientem."

„Právě to nevíme."

„Nerai, pokud propojíme podezřelé financování s nemocí jednoho aureliánského dítěte bez důkazu, můžeme spustit paniku."

„A když je nepropojíme?"

Mareia neodpověděla.

V nemocnici v Auriole Elan spal.

Jeho matka seděla u průsvitné stěny pokoje a lékaři ji zatím neoddělili od syna, ale požádali ji, aby zůstala v ochranném prostoru.
Elan se probudil.

„Mami."

Přiložila dlaň na zeď.

„Jsem tady."

„Pojď dovnitř."

„Za chvíli."

„Je mi zima."

„Vím."

„Proč nemůžu jít domů?"

Matka se usmála způsobem, jakým se rodiče usmívají, když chtějí dítěti ukázat jistotu, kterou sami necítí.
„Jen musí zjistit, co ti je."

Elan se podíval na svou ruku.

„Je to proto, že jsem zlatý?"

Matka přestala dýchat.

„Ne."

„Ve škole říkali, že kruh je někdy nemocný."

„Kdo to řekl?"

„Někdo."

„Kruh není nemoc."

„Tak proč tak svítí?"

Nevěděla.

Přiložila ke stěně i druhou ruku.

„Protože tvé tělo bojuje."

„Vyhraje?"

„Ano."

Odpověděla okamžitě.

Matky bývají jisté i ve věcech, které se teprve rozhodují.

Regionální zdravotnická AI mezitím dostala čtvrtý případ.

Pak pátý.

Rozdílná města.

Rozdílný věk.

Podobné odchylky.

Systém vytvořil slabou statistickou vazbu.

Možná společná dědičná charakteristika.

Upozornění však neodeslal jako veřejný poplach.

Nejprve bylo nutné vyloučit zeměpisné, environmentální a diagnostické zkreslení.

Po starých případech diskriminace bylo zakázáno označit genetickou větev za rizikový faktor pouze na základě malého vzorku.
Systém proto požádal o další údaje.

Jedna nemocnice je poskytla.

Druhá čekala na souhlas pacienta.

Třetí měla jiný datový standard.

Čtvrtá patřila do státu, který neumožňoval automatizované přeshraniční porovnávání genetických charakteristik.
Stroj viděl obrys.

Zákon mu nedovolil nakreslit čáru.

Pozdě v noci přišla Jesairovi zpráva z Aurioly.

Znal Elanovu rodinu. Ne blízce, ale dost na to, aby si pamatoval chlapce, který se ho jednou během rodového shromáždění zeptal, zda zlatý kruh vidí lepší věci než obyčejné oči. Jesair mu tehdy odpověděl, že oči nevidí podle barvy, ale podle odvahy člověka podívat se.

Teď stál u okna domu Davionů a poslouchal Elanovu matku.

„Nechtějí mě k němu pustit," řekla.

„Je v izolaci?"

„Dosud pouze preventivní."

„Co říkají lékaři?"

„Že nevědí."

V jejím hlase bylo něco, co Jesair znal.

Ne panika.

Místo těsně před ní.

„Přijdu," řekl.

„Ne."

Odpověď byla prudká.

„Jsi Aurelián."

Jesair mlčel.

„Promiň," řekla. „Já jen... pokud je to něco... nevíme."

„Rozumím."

„Elan se na tebe ptal."

„Řekni mu, že jsem při něm."

„Ale nejsi."

Jesair se dotkl skla okna.

Venku ležela Auriola ve tmě. Staré domy, údolí, rodové archivy a cesty, po kterých chodily generace lidí se zlatým kruhem.

„Někdy člověk může být u druhého i z místa, kde stojí," řekl.

Když spojení skončilo, zůstal sám.

Na okamžik se mu před očima objevil obraz.

Tentokrát ve vidění nebyla nemocnice ani Elan.

Před ním se otevřela dlouhá chodba oddělená průhlednými stěnami.

Za každou z nich ležel člověk.

Za každou z nich ležel člověk.

Nad postelemi svítily zlaté kruhy.

Tisíce.

Potom miliony.

Obraz zmizel.

Jesair se chytil okenního rámu.

„Ne," řekl do prázdna.

Nevěděl, komu odpovídá.

Ve Vrstvě se rozsvítilo zdravotní upozornění.

Ne veřejné.

Předběžné.

Regionální systém zaznamenal neobvyklý souběh případů s možnou vazbou na dědičnou charakteristiku. Vyžadovalo se další ověření.

Nerai ho neviděla.

Finanční úřad neměl přístup k předběžným zdravotním upozorněním.

Mareia ho viděla jen částečně.

Rodový archiv obdržel žádost o potvrzení, zda pacienti patří k příbuzným liniím.

Nemocnice viděly vlastní nemocné.

Každý systém dostal svůj kousek.

Na pracovní ploše před Nerai svítila finanční mapa přípravy.

Na pracovní ploše před Mareiou biologická mapa otázek.

Ve zdravotnické síti mapa prvních pacientů.

Mezi nimi stály zákony, jurisdikce, povolení a dobré důvody, pro které nikdo neměl vidět všechno.

Ráno měl Elan stále horečku.

Počet neobjasněných případů stoupl na sedm.

Odpoledne na dvanáct.

Před západem Elarionského slunce onemocnělo první dítě v jiném státě.

V systému bylo vedeno jako samostatný případ.

V rodině mělo jméno.

V dějinách ještě žádné.

Později budou lidé hledat okamžik, ve kterém začala Třetina.

Budou ukazovat na první veřejné prohlášení.

Na uzavření Aurioly.

Na den, kdy zdravotnická síť vyslovila jméno Aureliánů.

Na první město za průhlednou zdí.

Ale katastrofy se nezačínají tehdy, když je společnost pojmenuje.

Začínají dřív.

V otázce, kterou někdo rozdělí mezi nevinné lidi.

V platbě, kterou každá banka vyhodnotí správně.

Ve výjimce vytvořené na ochranu života.

Ve stroji, který vidí vzorec, ale nemá právo spojit data.

V člověku, který zná mapu jako jediný.

A v horečce jednoho dítěte, které ještě nikdo nepřikládá význam dějin.

Elan otevřel oči.

Zlatý kruh v nich zářil jasněji než předtím.

Za průhlednou zdí stála jeho matka.

Položila na ni tři prsty.

Chlapec zvedl ruku a z druhé strany udělal to samé.

Mezi jejich pokožkou zůstalo sklo.

První stěna.

První uzavřený dům ještě neexistoval.

Ale první pokoj se už zavřel.

# Část III: Mor Zlatého kruhu

## 25. Domy Aurioly

Do rána jich bylo třiadvacet.

Dvacet tři lidí s horečkou, kterou zdravotnické systémy neuměly přesně zařadit.

Dvacet jedna z nich bylo Aureliánů.

Jeden měl aureliánského otce, ale zlatý kruh se u něj nikdy spolehlivě neprojevil.

O poslední ženě rodový archiv nevěděl nic. Narodila se mimo Auriolu a svou rodovou příslušnost nikdy nezveřejnila.
V každé nemocnici vypadaly případy jinak.

V jedné leželo dítě.

V druhé stará žena.

Ve třetí dva sourozenci.

Ve čtvrté muž, který před několika dny pracoval na orbitálním prstenci.

Zdravotnické systémy je nespojovaly podle jména, rasy ani rodové linie. Spojovaly je podle příznaků, prostředí, času a známých rizikových faktorů. Dědičná příslušnost patřila mezi nejcitlivější údaje na Elarionu a mohla být použita pouze tehdy, pokud existoval jasný medicínský důvod.
Ten důvod ještě nebyl potvrzen.

Proto ho systém nesměl předpokládat.

V nemocnici v Auriole Elan přestal mluvit.

Nespal. Oči měl otevřené a sledoval světlo na stropě, ale na otázky odpovídal jen pohybem prstů. Jeden znamenal ano. Dva ne.
Jeho matka stála za průhlednou stěnou.

„Slyšíš mě?“

Jeden prst.

„Bolí tě něco?“

Dva.

„Je ti zima?“

Jeden.

Zdravotníci měnili léčebné postupy podle toho, jak se měnily jeho hodnoty. Každý zásah byl vyhodnocen systémem, porovnán s miliony případů a zkontrolován lékařem.
Nikdo nekonal naslepo.

A přece nikdo nevěděl, proti čemu jedná.

Elan zvedl ruku.

Tři prsty položil na zeď.

Jeho matka udělala to samé.

Mezi nimi bylo sklo, vzduch a předpis, který jí nedovoloval vstoupit.

„Jsem tady,“ řekla.

Chlapec zavřel oči.

V ten den se začaly zavírat první domy.

Ne na příkaz státu.

Nejdřív dobrovolně.

Staré aureliánské rodové domy měly vlastní zdravotní protokoly. Některé vznikly ještě v dobách, kdy se nemoci šířily pomaleji a lidé věřili, že rodové zdi dokáží oddělit čistotu od světa. V moderní době se používaly spíše symbolicky.
Nyní se jejich staré brány zavřely skutečně.

Rodiny přestaly posílat děti do škol.

Pracovníci zůstali doma.

Domácí systémy měřily teplotu, krevní hodnoty a změny zlatého kruhu.

Na veřejných sítích se objevily první záznamy očí.

Fotografie duhovky.

Zvětšené zlaté linie.

Lidé je porovnávali, hledali rozdíly a označovali místa, kde se kruh zdál širší, jasnější nebo přerušovaný.
Zdravotníci opakovaně upozorňovali, že vzhled očí není spolehlivou diagnostikou.

Nikdo je neposlouchal.

Strach miluje znaky, které lze vidět.

Mareia dorazila do Aurioly ještě před polednem.

Jesair ji čekal před domem Davionů. Neměl ochranný oděv, jen jednoduchou světlou masku, kterou předepisovala místní pravidla.

„Neměl jsi sem chodit," řekla.

„Bydlím tady."

„Víš, co myslím."

Jesair se podíval na zavřené domy v údolí.

„Mám-li odejít právě teď, pak tento dům nikdy nebyl můj."

„Nejde o dům."

„Vím."

„Jde o tebe."

„I já jsem Aurelián."

„Právě proto."

Mareia k němu přistoupila blíž.

„Pokud je to zaměřeno na naši linii, jsi ohrožen více než kdokoliv jiný. Jsi potomek nejstaršího známého rodu. Nevíme, co přesně to znamená."

„Možná nic."

„A možná všechno."

Jesair se na ni díval klidně.

„Nerai ti řekla, abys mě přesvědčila?"

„Nerai řekla, že pokud tě nepřesvědčím, má přijít osobně a odvléct tě."

„To bych chtěl vidět."

„Já ne."

Úsměv z jeho tváře zmizel.

Mareia se ohlédla k Auriole.

„Arien o zavírání domů mluvil ještě dříve, než jsme znali jediný případ."

„Vím."

„Pokud s tím má něco společného—"

„Máme podezření."

„Já mám víc než podezření.“

„Máš poznání člověka.“

„Je to málo?“

„Ne, ale na zastavení světa to nestačilo.“

Mareia sklopila oči.

Jesair se dotkl její ruky.

„To není tvoje vina.“

„Viděla jsem směr.“

„A řekla jsi to.“

„Pozdě.“

„Před první horečkou.“

„Ne dost brzy.“

Jesair věděl, že nemá smysl odporovat. Ne proto, že by měla pravdu, ale proto, že v tomto případě vina si nevybírala podle pravdy. Vybírala si podle blízkosti.
Mareia byla k Arienovi nejblíže.

Proto měla pocit, že měla vidět nejdále.

Dům Davionů otevřeli jako koordinační centrum.

Ne nemocnici.

Nebylo tam vybavení ani lékaři schopní léčit novou nemoc, byly tam prostory, komunikační uzly, vlastní zdroje energie a staré podzemní místnosti, které se daly oddělit od zbytku domu.
Jesair odmítl návrh rodové rady, aby byl dům uzavřen pouze pro členy nejstarších linií.

„Když otevřeme bránu jen těm, kteří mají správné jméno,“ řekl, „pak si nezasloužíme žádné ze jmen, které visí na našich stěnách.“
Do domu začaly přicházet rodiny, které neměly kam jít.

Ne všechny byly nemocné.

Některé byly jen vystrašené.

Matka se dvěma syny, jejíž sousedé požádali, aby opustila společný obytný blok.

Starý muž, kterému zrušili převoz do nemocnice, protože v jiném státě přestali přijímat pacienty z Aurioly.

Mladá žena v posledních měsících těhotenství. Její partner byl Selenita. Dítě, které nosila, mělo být podle genetických vyšetření chlapcem.
Aureliánským chlapcem.

Seděla ve staré knihovně Davionů a držela si obě ruce na břiše.

„Celý život jsem si přála syna," řekla Mareii. „Teď mám pocit, že jsem mu předala rozsudek."
„Předala jsi mu život."

„A znak."

„Znak není nemoc."

„Tak to řekni těm, kteří se na něj budou bát podívat."

Mareia si sedla naproti ní.

„Nevíme ještě, co se děje."

„Právě proto se bojím."

Žena se zadívala na portréty Davionů.

„Myslíš, že si někdy představovali, že jednou bude jejich kruh znamenat smrt?"

„Ne."

„Tak k čemu byl?"

Mareia se podívala na zlaté kruhy namalované v očích dávných lidí.

„Možná nebyl k ničemu."

Žena se na ni překvapeně podívala.

„Nemusí mít všechno účel," pokračovala Mareia. „Ne všechno, co zdědíme, je poselství. Někdy je to jen část těla. Kus naší cesty."
„A pokud nás ta cesta vede sem?"

Mareia neuměla odpovědět.

Pozdě večer dorazila Nerai.

Ochranný modul ji pustil do Aurioly až po třech ověřeních. Byla Selenitka, ale její matka byla Aureliánka a systém při omezených údajích nemohl spolehlivě vyhodnotit, zda smíšené rodové vazby představují riziko.
„Takže už mě považují za dostatečně aureliánskou, aby mě prověřovali," řekla, když vstoupila do domu Davionů.

„V dětství by tě to potěšilo," poznamenal Jesair.

„V dětství jsem byla hloupá."

„V dětství jsi chtěla patřit."

„To je často totéž."

Objali se jen krátce.

Nerai hned otevřela pracovní vrstvy.

„Máme sedmdesát osm potvrzených případů. Dalších přes dvě stě čeká na zařazení. Většina v Auriole, ale ne všechny."

„Kolik Aureliánů?" zeptala se Mareia.

„Nevíme přesně."

„Jak to můžeme nevědět?"

„Ne všichni mají veřejnou rodovou identitu. Ne všechny státy ji sbírají stejným způsobem. Některé nemocnice ji nesmí poskytnout bez souhlasu pacienta."

„A systém stále nevyhlásil genetickou souvislost?"

„Regionální systém ji označil jako možnou."

„Mezistátní?"

„Není k dispozici dostatek potvrzených údajů."

Mareia se rozhořčeně zasmála.

„Kolik jich potřebuje?"

„Závisí na kvalitě, nejen na počtu."

„Lidé hoří a stroje hodnotí kvalitu."

„Stroje dělají to, co jsme od nich chtěli," řekla Nerai. „Nechtěli jsme, aby po deseti případech označily celou rasu za zdravotní riziko."

„Nyní je jich téměř osmdesát."

„A za několik hodin jich může být osm set."

V místnosti nastalo ticho.

Jesair se podíval na sestru.

„Myslíš si to?"

„Myslím si, že cokoliv to je, nezačalo to dnes."

Nerai zobrazila mapu.

První známé případy ležely daleko od sebe.

Některé spojovaly dopravní uzly.

Jiné rodové vazby.

Další nic viditelného.

„Je to už mimo Auriolu," řekla. „Jen jsme si to ještě nepřiznali."

Na boční stěně domu Davionů se otevřel místní zpravodajský přenos. „Úřady potvrzují sedmdesát osm případů neznámé horečky," hlásila moderátorka. „Zdravotníci odmítají tvrzení, že vzhled zlatého kruhu stačí k určení nákazy."
V krátkém záznamu se matka před zavřenou školou ptala, proč má nechat dítě doma, když nemá příznaky. Jiný rodič ukázal na dveře aureliánského domu a žádal, aby je hlídali.

Jesair ztišil obraz. „Oba se bojí o děti," řekl. Nerai neodpověděla. Na její vlastní mapě už bylo míst víc, než moderátorka vyslovila.
Vtom přišla zpráva z nemocnice.

Elanův stav se zhoršil.

Jesair vstal.

„Jdu tam."

„Ne," řekly Mareia a Nerai najednou.

Podíval se na ně.

„Jeho matka je sama."

„Jsou tam zdravotníci," řekla Nerai.

„Není to totéž."

„Jestli se nakazíš, nepomůžeš nikomu."

„A když zůstanu tady?"

„Můžeš mluvit s lidmi. Organizovat pomoc. Přesvědčit je, aby dodržovali opatření."

„Teda mám být hlas, ale ne člověk."

„Máš zůstat naživu."

Jesair se podíval na mapu Aurioly.

Pak na zavřené brány svého domu.

„Všechny tyto roky mi lidé vyprávěli, co údajně dokázali moji předkové. Léčili dotykem. Vstupovali do domů, kam se jiní báli vejít. Stáli při nemocných."

„A možná proto všichni zemřeli," řekla Nerai.

Jesair k ní zvedl oči.

Nebyla v tom krutost.

Jen strach sestry, která si ho ještě nechtěla zapsat mezi čísla.

„Nemusíš dokazovat, že jsi Davion," řekla.

„Nechci dokazovat nic."

„Tak zůstaň."

Jesair se posadil.

V nemocnici Elanova matka položila tři prsty na sklo.

Chlapec už ruku nezvedl.

Do půlnoci se zavřelo dalších čtyřicet tři aureliánských domů.

Do rána jich bylo víc než tisíc.

Nejdřív se zavíraly samy.

Za několik dní je začnou zavírat jiní.

# 26. Systémy bez celku

Saira Oren věděla, jak se mluví se stroji.

Ne slovy.

Právami.

Každý informační systém mohl říct jen to, co mu zákon dovolil. To, co měl uložené, bylo méně důležité než to, co směl předat dál.

Saira byla architektkou mezistátních datových sítí. Navrhovala rozhraní mezi nemocnicemi, pojišťovnami, zdravotnickými registry a výzkumnými centry. Celý život pracovala na tom, aby údaje mohly procházet mezi institucemi, aniž by se člověk změnil na veřejný objekt.

Věřila v omezení.

Věřila v oddělené pravomoci.

Věřila, že žádný systém nesmí vědět o člověku všechno.

Proto jí Nerai zavolala.

Setkaly se v krizovém centru Unie.

Na stěnách svítilo pět map.

Mapa pacientů.

Mapa rodových vazeb.

Mapa nemocničních kapacit.

Mapa dopravních pohybů.

Mapa podezřelého financování.

Žádná nebyla úplná.

A žádné dvě nebylo možné bez povolení položit zcela na sebe.

Saira si je dlouho prohlížela.

„Chceš, abych je spojila," řekla.

„Chci vědět, jestli se dají spojit."

„Technicky ano."

„Právně?"

„Ne.“

„Ani během mimořádné situace?“

„Zdravotnická mimořádná situace ještě nebyla vyhlášena na celé planetě. Unie může propojit své údaje, ale ne cizí registry. Rodové archivy patří pod samostatné ochranné režimy. Finanční údaje pod další.“

Nerai ukázala na zdravotní mapu.

„Potřebuji jen ověřit, zda pacienti patří ke stejným rodovým větvím jako údaje, které si někdo objednával ve výzkumných projektech.“

„Jen?“

„Nechci jejich jména.“

„I shoda beze jména je informace o nich.“

„A co informace o člověku, který ten výzkum platil?“

„Finanční vrstva ho nezná.“

„Přesně.“

Saira přistoupila blíž k mapám.

„Můžu vytvořit dočasný most. Každý systém by vytvořil anonymní identifikátor a porovnali bychom pouze shody.“

„Tak to udělej.“

„Nemám oprávnění.“

„Kdo ho má?“

„Všichni.“

Nerai se zamračila.

„To není odpověď.“

„Právě naopak. Je to velmi přesná odpověď. Potřebujeme souhlas zdravotního dohledu, rodových archivů, mezistátní rady, nejméně dvanácti států a správce mimoplanetárních údajů. Pokud se má přidat financování, i soudní povolení.“

„Jak dlouho?“

„V běžném režimu několik měsíců.“

„A v nouzovém?“

„Pokud se všichni shodnou, několik hodin.“

„Tak je spojme."

Saira se na ni podívala.

„Lidé nebo systémy?"

„Obojí."

Krizové jednání začalo za šestnáct minut.

Na jedné straně seděli zástupci zdravotnických úřadů.

Na druhé správci rodových archivů.

Dále právníci, bankovní dohlížeči, zástupci států a ochránci občanských práv.

Každý z nich znal jinou část problému.

A každý se bál jiné katastrofy.

Zdravotníci se báli epidemie.

Rodové rady diskriminace.

Státy ztráty kontroly.

Právníci precedentu.

Ochránci práv systému, který by mohl jednoho dne propojit vše o každém člověku.

„Žádáme pouze dočasnou korelaci," řekla Saira. „Beze jmen. Bez zveřejnění individuálních údajů. Potřebujeme ověřit, zda existuje statistická shoda mezi nemocnými a genetickými charakteristikami zkoumanými v nedávných výzkumných projektech."
„Kdo uvidí výsledek?" zeptal se zástupce Therinithu.

„Krizový zdravotní tým."

„A Vrstva?"

Nerai odpověděla:

„Finanční analytici obdrží pouze informaci, zda projekty, které prověřujeme, souvisejí s aktuálním rizikem."
„Takže použijete zdravotní údaje pro finanční vyšetřování."

„Použijeme potvrzení rizika, abychom mohli zjistit, kdo ho financoval."

„To je nebezpečný precedens."

„Nebezpečný precedens již leží v nemocnicích."

Daren Voltr se účastnil jako představitel Měnové rady Severního svazu. Neměl přímou pravomoc nad zdravotními údaji, ale při mezistátních krizích zastupoval skupinu států, jejichž finanční a pojišťovací systémy měly nést část nákladů.

„Nerai," řekl, „rozumím naléhavosti. Ale systém, který propojí genetiku, zdraví a peníze, je přesně ten systém, před kterým Jesairovi oponenti varovali."

„Jesair navrhoval viditelnost moci, nikoli veřejné zdravotní profily."

„Každý centralizovaný systém začne tvrzením, že chce vidět pouze moc."

„Tak nevytvořme centralizovaný systém."

„Co tedy?"

Saira odpověděla:

„Dočasnou výměnu důkazů mezi oddělenými uzly. Údaje zůstanou tam, kde jsou. Každý registr odpoví pouze ano, ne nebo statistickou hodnotou. Každý dotaz se zaznamená. Pacient později uvidí, že jeho údaje byly zahrnuty do krizového ověření."

„A může to odmítnout?" zeptala se zástupkyně občanských práv.

„Ne zpětně."

„Pak jeho souhlas nic neznamená."

„Pokud budeme čekat na individuální souhlas každého člověka v bezvědomí, nic nezjistíme."

„Přesně takto začíná výjimečný režim, který nikdy neskončí."

Nerai cítila rostoucí hněv.

Ne na jednotlivé lidi.

Každý z nich vyslovoval rozumné obavy.

To bylo nejhorší.

Kdyby byli hloupí, dalo by se je přesvědčit.

Kdyby byli zkorumpovaní, dalo by se je odhalit.

Oni však chránili skutečné hodnoty.

Soukromí.

Práva.

Svrchovanost.

Důvěru.

A zatímco je chránili odděleně, mezi nimi procházela nemoc.

„Navrhněte pojistky," řekla Nerai. „Ne odmítnutí."

„Jaké?" zeptal se Voltr.

„Každý dotaz bude viditelný všem zúčastněným institucím. Každé použití údajů zůstane zaznamenáno. Výsledky budou po skončení krize přezkoumány. Kdo překročí účel, bude osobně odpovědný."

„To stále neochrání člověka před státem."

„Ne. Ale stát nebude při sledování neviditelný."

Voltr se odmlčel.

Na tuto myšlenku si vzpomínal z Jesairova projevu.

Kontrolor viditelný kontrolovanému.

Nebyla to odpověď na všechno.

Byla však lepší než tajný přístup.

Jednání pokračovalo.

Mezitím počet případů překročil tisíc.

Zdravotnická AI Unie již s vysokou pravděpodobností označila dědičnou souvislost. Její závěr však platil pouze pro údaje Unie. Ve dvou dalších státech byly výsledky podobné. Ve třech ještě neměli dostatečný počet potvrzených pacientů.

Každý systém věděl část.

Nikdo nemohl říct celou větu.

Saira otevřela technickou architekturu.

„Stroje nejsou slepé," řekla. „Mají zavázané oči. A každou pásku jim tam dal člověk z dobrého důvodu."

„Můžeme jim ji na chvíli odvázat?" zeptal se Voltr.

„Můžeme vytvořit úzkou spáru."

„A kdo rozhodne, jaká bude široká?"

„Vy."

Nerai pokroutila hlavou.

„Ne. Pravidla. Ne lidé v této místnosti."

„Pravidla musí někdo napsat."

„A všichni musí vidět, kdo je napsal.“

Po pěti hodinách schválili omezený korelační most.

Dvanáct států se přidalo okamžitě.

Devět podmíněně.

Čtyři odmítly.

Ostatní požádaly o další právní posouzení.

Rodové archivy souhlasily s porovnáním pouze v agregované formě.

Finanční mapu nebylo možné přímo připojit.

Nerai měla dostat pouze výsledek, zda prověřované projekty obsahovaly genetické charakteristiky shodné s těmi, které se objevovaly mezi pacienty.
Most se spustil.

Začal posílat otázky.

Most nedostával jména.

Celé zdravotní profily zůstávaly chráněné.

Přenášely se pouze matematické důkazy o shodách.

První výsledky přišly za devět minut.

Dědičná souvislost byla silná.

Druhá odpověď potvrdila, že některé výzkumné projekty se soustředily na stejné rodové charakteristiky, které byly mezi pacienty nadměrně zastoupeny.
Třetí ukázala, že část analyzovaných charakteristik se objevovala napříč aureliánskými liniemi, které byly jinak považovány za vzdálené.
Nerai si zobrazila finanční mapu.

Nadace.

BIO-AI.

Laboratoře.

Výjimky.

Testování reakce.

Logistika.

Teď měla první věc, která je spojovala s nemocí.

Ne důkaz zločinu.

Důkaz směru.

„Pošlete to státnímu zastupitelství," řekla.

„V jakém režimu?" zeptal se Taren.

„Bezprostřední systémové riziko."

„Stále neznáme pachatele."

„Známe nákupy."

„To není totéž."

„Ne. Ale nákupy existovaly dříve než těla."

Na druhém konci Nitry sledoval Kael Thorne stejné zdravotní zprávy jako veřejnost.

Ne všechny.

Měl přístup k soukromým odhadům pojišťoven a hospodářských konsorcií. Ty byly přesnější než politická prohlášení, protože peníze se připravovaly na katastrofu dříve, než ji státy směly pojmenovat.

Odhadovaly stovky tisíc případů během několika dní.

Možná miliony.

Kael zavolal Arienovi.

Tentokrát se neobjevil obraz.

Jen hlas.

„Musíme uvolnit všechny výzkumné výsledky," řekl Kael.

„Proč?"

„Protože mohou pomoci zdravotníkům."

„Tyto výsledky jsou rozděleny."

„Tak je spojte."

„Nemám je všechny."

Kael zavřel oči.

„Vy jste je objednal."

„Objednatelé byli různí."

„Nehrajte si na vlastní strukturu."

„Některé laboratoře uchovávají výstupy podle vlastních pravidel. Některé smlouvy zakazují další použití.“

„Takže jste vytvořil hrozbu, které nerozumí ani její tvůrce.“

Arien dlouho mlčel.

„Neměli umírat všichni,“ řekl nakonec.

Kael otevřel oči.

„Kdo neměl umírat?“

„Výsledky měly být přesnější.“

Na okraji stolu mu prsty udělaly pohyb, který si pamatovaly z dětství. Pět stran kostky vypadalo správně. Na poslední zůstalo několik polí mimo místo.

Před bránou zoologické zahrady prosil, aby směl začít odznova. Teď se díval na mapu nemocnic. Žádný další tah už nemohl vrátit mrtvé domů.

„Kolik jste čekal?“

„Dost.“

„To není číslo.“

„Čísla by vás předtím nezajímala.“

Kael vstal.

„Předtím jste mi tvrdil, že půjde o omezenou krizi.“

„Vy jste chtěl, aby se Elarion bál Jesairova světa.“

„Chtěl jsem ho zastavit.“

„Toto ho zastaví.“

Kael se podíval na mapu nemocnic.

„Ne. Toto z něj udělá to, čeho jste se bál.“

Arien přerušil spojení.

Na zdravotní mapě se rozsvěcovaly další body.

Systémy je už začínaly spojovat.

Pozdě.

Ale poprvé spolu.

# 27. Jméno, které se báli vyslovit

Elarion znal sílu pojmenování.

Jméno mohlo člověka chránit.

Mohlo mu dát právo, příslušnost, dějiny a místo ve společnosti.

Jméno však mohlo být i terčem.

Před několika generacemi se ve dvou státech používaly rodové údaje při přidělování práce a zdravotního pojištění. Aureliány považovali za dražší pacienty pro některé dědičné zvláštnosti. Selenity odmítali v bezpečnostních složkách pro údajně přílišnou citlivost. Veyrany zvýhodňovali ve správě a finančních institucích, protože se o nich tvrdilo, že mají přirozené organizační schopnosti.
Později byla tato pravidla zrušena.

Zůstala po nich nedůvěra.

Proto se zdravotničtí představitelé báli vyslovit slovo Aurelián dříve, než bude souvislost nepochybná.
Když se sešla Planetární zdravotní rada, počet potvrzených případů překročil dvě stě tisíc.

Téměř všichni pacienti byli Aureliáni nebo lidé s prokazatelnou aureliánskou rodovou vazbou.
„Statistická souvislost je jasná," uvedla hlavní epidemioložka Unie. „Příčinný mechanismus ne."
„Veřejnost nerozlišuje statistiku od příčiny," namítl zástupce Vokorwynu. „Řekneme-li, že jde o aureliánskou chorobu, lidé začnou považovat každého Aureliána za zdroj."
„Neřekneme-li to," odpověděla Mareia, „nebudou vědět, kdo je v ohrožení."

„Ohroženi jsou všichni."

„Ne stejně."

„Nevíme, zda Aureliáni chorobu přenášejí častěji."

„Ani netvrdíme, že ji přenášejí."

„To veřejnost neuslyší."

Nerai seděla vedle Sairy a sledovala dvě diskuse najednou.

V jedné místnosti lidé mluvili o správných slovech.

V nemocnicích se mezitím rozhodovalo, komu zůstane postel.

„Navrhuji formulaci," řekl Daren Voltr. „Neznámá nemoc s nerovnoměrným výskytem v jedné dědičné populaci."

Mareia se na něj podívala.

„To je způsob, jak vyslovit Aurelián, aniž byste ho vyslovil."

„Je to přesná formulace."

„Ne. Je to pohodlná formulace."

„Mareio, slova mohou zabít."

„I jejich nepřítomnost."

Předsedkyně rady zvedla ruku.

„Musíme oddělit dvě otázky. Koho nemoc zasahuje a kdo ji může šířit."

„Veřejnost je neoddělí," zopakoval zástupce Vokorwynu.

„Pak ji to musíme naučit," řekla Nerai.

„Během paniky?"

„Kdy jindy? Když už budou Aureliáni zavření v domech?"

„Některé domy se zavřely samy."

„Protože státy mlčely."

Daren Voltr se obrátil k ní.

„A co navrhuješ?"

„Říknout pravdu v celku. Že nemoc zasahuje převážně Aureliány. Že zatím neexistuje důkaz, že samotná aureliánská příslušnost znamená vyšší přenosnost. Že diskriminace snižuje ochotu nemocných hlásit se a tím zvyšuje riziko pro všechny."

„A pokud se zítra ukáže něco jiného?"

„Tak to zítra řekneme."

„Důvěra se nedá měnit každý den."

„Nejlepší odhady pravdy se někdy mění každou hodinu."

Rada se nedohodla.

Vydala prohlášení beze slova Aurelián.

Hovořilo o populačně nerovnoměrném zdravotním riziku, potřebě dobrovolného testování a dočasném omezení pohybu v oblastech s vysokým počtem případů.

Veřejnost si význam doplnila sama.

Na sítích se začalo šířit pojmenování mor Zlatého kruhu.

Nikdo nevěděl, kdo ho použil první.

Možná novinář.

Možná vyděšený rodič.

Možná člověk, který Aureliány nenáviděl už předtím a jen čekal na slovo, které bude znít jako důvod.

Název se rozšířil rychleji než oficiální doporučení.

V Saruře odmítl řidič dopravního modulu vpustit aureliánskou rodinu.

„Není to osobní," řekl.

Otec ukázal potvrzení o negativním vyšetření.

„Máme povolení."

„Mám doma děti."

„Já také."

„Právě proto byste to měli pochopit."

Rodina zůstala na nástupišti.

Ostatní cestující mlčeli.

Jeden se jich zastal.

Byl to Veyran.

„Buď je vezmete, nebo vystoupíme všichni."

Nevystoupili všichni.

Vystoupili tři.

V jiném městě se skupina lidí shromáždila před aureliánským domem a žádala jeho uzavření. Když obyvatelé zhasli světla, dav začal tleskat.

V selenitské čtvrti Nitry otevřeli komunitní centrum pro rodiny, které přišly o bydlení.

Na vstupní bráně nebyl žádný rodový znak.

Pouze věta:

Nemoc má oběti, strach si je vyrábí.

V nemocnici v Auriole porodila mladá žena syna.

Dítě bylo zdravé.

Když otevřelo oči, zlatý kruh nebylo vidět.

Matka si vydechla.

Pak se za tu úlevu zahanbila.

„Jsem hrozná," řekla Mareii, která s ní mluvila přes obrazovku.

„Ne."

„Modlila jsem se, aby ho neměl."

„Modlila ses, aby žil."

„Je to totéž?"

Mareia neodpověděla.

Dítě se pohnulo a při silném světle se kolem jeho zornice objevila tenká zlatá linie.

Matka začala plakat.

Ne proto, že by ho milovala míň.

Protože věděla, že svět ho od první chvíle uvidí jako otázku.

V Nitře se Nerai setkala s vedením Vrstvy.

Její žádost o okamžité odkrytí vlastnických řetězců projektů byla opět částečně zamítnuta. Bezprostřední zdravotní riziko umožnilo zmrazit některé účty.

Neumožňovalo automaticky odhalit konečné vlastníky ve všech státech.

„Máme potvrzení, že zkoumali stejné genetické charakteristiky, na které je nemoc navázána," řekla Nerai.
„Máme korelaci," opravil ji právník.

„Kdo zaplatil korelaci?"

„To zjišťujeme."

„Jak dlouho?"

„Therinith má třicet dní na odpověď."

Nerai se zasmála.

Nebylo v tom nic veselého.

„Za třicet dní možná nebude komu odpovědět."

„Nemůžeme zrušit zákon vždy, když se objeví hrozba."

„Nežádám zrušení zákona. Žádám, aby zákon dokázal jednat dříve než pohřebníci."

„Pokud nyní otevřeme všechny chráněné fondy, vytvoříme precedens."

„Možná potřebujeme precedens."

„Takové věty se snadno říkají v krizi."

Nerai se k němu naklonila.

„A v jakém čase se podle vás mají odhalit slabiny systému? V klidném období, kdy nikoho nezajímají?"

Večer se sešla zdravotní rada znovu.

Počet případů překročil dva miliony.

Tentokrát přišla i zpráva z Thaeronu.

Tři pracovníci v jedné z uzavřených kupolí měli stejné příznaky.

Dva byli Aureliáni.

Třetí měl aureliánského otce.

Předsedkyně Rady otevřela připravené prohlášení.

Stále v něm chybělo jedno slovo.

Mareia vstala.

„Pokud se bojíte vyslovit, koho nemoc zabíjí, nechráníte nás před diskriminací. Chráníte sami sebe před odpovědností."

„To není spravedlivé," řekl Voltr.

„Spravedlivé není ani to, že matky zjišťují pravdu ze zpráv cizích lidí, zatímco státy mluví o populační nerovnoměrnosti."

„Jméno může spustit násilí."

„Násilí již začalo."

„Může ho zhoršit."

„Mlčení ho dělá slepým."

Jesair se připojil z Davionova domu.

Do té doby nemluvil.

„Vyslovte ho," řekl.

Všichni se obrátili k jeho obrazu.

„Jesaire," začala předsedkyně, „musíme zvážit—"

„Jsem Aurelián. Mareia je Aureliánka. Lidé v nemocnicích jsou Aureliáni. Neochráníte nás tím, že nás proměníte v popis."
„A pokud vás společnost začne považovat za hrozbu?"

„Pak řekněte jasně, že jsme lidé v ohrožení, ne hrozba."

Daren Voltr se podíval na Jesaira.

„A když to nebude stačit?"

„Pravda nestačí často. Lož ještě méně."

Rada prohlášení upravila.

Krátce před půlnocí se na všech veřejných kanálech objevila hlavní zdravotnická představitelka Elarionu.
Řekla jméno nemoci jen popisně.

Pak vyslovila jméno lidí.

„Dosavadní údaje ukazují, že neznámé onemocnění neúměrně zasahuje Aureliány a osoby s určitými aureliánskými dědičnými vazbami."
Následovalo vysvětlení.

O přenosu.

O nejistotě.

O zákazu diskriminace.

O potřebě okamžitého testování a ochrany.

Většina lidí si však zapamatovala první větu.

Na obrazovkách po celé planetě se objevily zlaté oči.

Svět konečně vyslovil jméno obětí.

A současně je označil.

# 28. Zlatý kruh za sklem

Sklo se stalo materiálem pandemie.

Bylo v nemocnicích.

Na hranicích čtvrtí.

V dopravních uzlech.

Mezi dětmi a rodiči.

Mezi nemocnými a lidmi, kteří jim chtěli pomoci.

Bylo průhledné, a přece oddělovalo.

To byl jeho účel.

Na starých fotografiích z prvních dnů bylo vidět tváře přitlačené ke stěnám izolačních místností. Ruce na obou stranách. Ústa pohybující se bez dotyku. Zlaté kruhy v očích, které sklo zvýrazňovalo odrazem nemocničního světla.

Znak, který byl kdysi viditelný jen někdy, se při horečce objevoval stále častěji.

Lékaři nevěděli, zda je to součást nemoci nebo jen reakce těla.

Veřejnost rozdíl nezajímal.

Na vstupech do obchodů se začaly objevovat skenery duhovek.

Oficiálně měřily teplotu a základní zdravotní ukazatele.

Některé soukromé provozy je upravily tak, aby upozorňovaly na aureliánské znaky.

Bylo to nezákonné.

Provozovatelé tvrdili, že chrání zákazníky.

V jednom státě vláda takové systémy zakázala.

V jiném je dočasně povolila.

Ve třetím se tvářila, že neví, že existují.

Čtyřicet států.

Čtyřicet odpovědí na jeden strach.

V Auriole dostal Elan přístup k Jesairovi přes zdravotní kanál.

Chlapcova tvář byla menší, než si ji Jesair pamatoval. Horečka z ní odstranila dětskou plnost. Oči měl otevřené a zlatý kruh v nich zářil tak jasně, že působil nepřirozeně.

„Pamatuješ si mě?“ zeptal se Jesair.

Elan se pohnul.

Jeden prst.

„Tvá máma je u tebe.“

Chlapec se podíval směrem ke sklu.

„Řekla mi, že ses ptal na kruh.“

Elanovy rty se pohnuly.

Zvuk byl slabý.

„Vidí?“

Jesair se naklonil blíž.

„Co?“

„Jestli vidí lépe.“

Vzpomněl si na jejich dávný rozhovor.

„Ne,“ řekl. „Kruh ne.“

Elan čekal.

„Člověk vidí podle toho, zda se odváží podívat.“

Chlapec zavřel oči.

„Já nechci.“

„Co nechceš vidět?“

„Mámu plakat.“

Jesair nemohl odpovědět.

Elanova matka stála na druhé straně skla a ústa si zakrývala rukou.

„Můžeš se bát,“ řekl Jesair. „Nemusíš být odvážný stále.“

„Ty se bojíš?“

„Ano.“

„Čeho?“

Jesair se podíval na chlapcovu matku.

Na zdravotní údaje.

Na vlastní odraz v obrazovce.

„Že nebudu umět pomoci.“

Elan chvíli mlčel.

„Tak jsme stejní.“

Jesair se slabě usmál.

„Ano.“

Spojení přerušili zdravotníci.

Elan potřeboval další zákrok.

Jesair zůstal sedět před prázdnou obrazovkou.

Jeho ruce ležely na stole.

Ruce Davionů.

Ruce, o kterých se ve starých textech psalo, že utišily horečky.

Teď se nedokázaly dotknout ani jednoho dítěte.

Mareia přišla s miskou horké polévky. Jesair si jí nevšiml.

„Jez. Od rána jsi tady.“

„Elan se mě zeptal, jestli mu pomůžu.“

„A co jsi řekl?“

„Že zůstanu na spojení.“

„Zůstal jsi.“

„To mu plíce nevyléčí.“

„Ne. Ale jeho matka mi řekla, že se pak nechal připravit na zákrok.“

Jesair vzal lžíci. V ruce se mu třásla tak, že ji znovu položil.

„Zlobí mě, když lidé čekají od Daviona zázrak,“ řekl. „Dnes jsem si na něj na chvíli počkal i já.“

Mareia si přisedla. „Půjdu za jeho matkou. Ty se pokus sníst aspoň trochu.“

Elan zemřel před úsvitem.

Jeho matka při něm nebyla fyzicky.

Zdravotníci jí však dovolili zůstat u skla.

Když přístroje ztichly, držela na něm tři prsty ještě dlouho.

Jesair se o jeho smrti dozvěděl o několik minut později.

Nevydal veřejné prohlášení.

Nemluvil o prvním dítěti, které znal osobně.

Jen vyšel do zahrady Davionů a stál tam, dokud nevyšlo Elarionské slunce.

V ten den zemřelo dalších osm tisíc lidí.

Elan byl jediný, jehož jméno Jesair znal.

To je jedna z nejkrutějších vlastností velkých katastrof.

Čísla rostou.

Bolest zůstává vždy konkrétní.

Jedna postel.

Jedna matka.

Jedna ruka na skle.

Na veřejných sítích se objevil obraz aureliánské dívky, která stála za průhlednou stěnou karanténního centra. Bylo jí asi deset let. Vlasy jí někdo ostříhal, aby zdravotníci mohli snadněji pracovat, a v očích se jí jasně ukazoval kruh.
Na druhé straně stál selenitský zdravotník.

Dívka položila dlaň na sklo.

On ji přiložil naproti ní.

Fotografie obletěla planetu.

Pro některé byla symbolem soucitu.

Pro jiné důkazem, že Aureliány je třeba držet oddělené.

Ten samý obraz dokázal podpořit lásku i nenávist.

Záleželo na tom, co si člověk přinesl předtím, než se na něj podíval.

Arien Korveth fotografii viděl.

Zvětšil oči dívky.

Zlatý kruh.

Stejný znak měla Mareia, když se zlobila, bála nebo soustředila tak hluboko, že přestala vnímat okolí.
Na zlomek sekundy se mu před očima otevřel rozbitý dopravní modul. Bílé světlo. Matčiny prsty v jeho dlani. Hlas zdravotníka: Aureliánský regenerační profil.

Dveře sanitního modulu se zavřely s cizím dítětem. Arien si celé roky pamatoval, na které straně zůstal stát.

Na fotografii teď stálo za sklem jiné dítě. V očích mělo ten samý kruh. Arien se pokusil vybavit si tvář chlapce, kterého kdysi odvezli. Místo ní viděl jen vystrašené děvče.

Řekl si, že dítě nezná.

Že jednotlivé obrazy nesmí překrýt civilizační cíl.

Že každá velká změna má cenu.

Poté fotografii zavřel.

Za několik minut ji otevřel znovu.

Dívka ještě žila.

To bylo horší.

Mrtví se už nedívali.

Kael přišel osobně.

Arien ho nepustil dovnitř, ale Kael měl stále přístupová práva, která kdysi považoval za zbytečná zrušit.

Dveře se otevřely.

„Výzkumné archivy se musí předat zdravotnické radě," řekl.

„Již jsem vám odpověděl."

„Nyní nemluvím o vašem plánu. Mluvím o léčbě."

„Výstupy jsou anonymizovány a rozděleny."

„Někdo je musí umět spojit."

„BIO-AI."

„Kde je?"

„Výpočty probíhaly přes několik pronajatých prostředí."

„Kde je model, Ariene?"

Arien se na něj podíval.

„Není jeden model."

Kael zůstal stát bez pohybu.

„Rozdělil jste i to."

„Bylo to bezpečnější."

„Pro koho?“

Arien neodpověděl.

„Chtěl jste, aby nikdo neviděl celek,“ pokračoval Kael. „Ani laboratoře. Ani banky. Ani úřady. A teď ho nevidíte ani vy.“

„Vidím výsledek.“

„Vidíte těla.“

Kael ukázal na veřejnou zdravotní mapu.

„Toto není řízená krize.“

„Nikdy jsem netvrdil, že bude bez obětí.“

„Neomezuje se na Aureliány.“

Arien ztuhl.

„Nepřímá úmrtí. Přetížené nemocnice. Nedostatek léků. Dopravní uzávěry. Lidé všech větví.“

„To projde.“

„Aureliáni ne?“

„Oni jsou jádrem problému.“

Kael k němu přistoupil.

„Ne, jádro problému stojí přede mnou.“

Arienovy oči se zúžily.

„Vy jste mi otevřel účty.“

„Ano.“

„Zajistil jste výjimky.“

„Ano.“

„Vaši lidé odstranili překážky.“

„Ano.“

Kael vyslovil každé přiznání klidně.

Bez obrany.

„A proto vím, co jsem udělal.“

„Co se změnilo?“

„Rozsah.“

Arien se hořce usmál.

„Takže morálka je podle vás jen otázka počtu.“

„Ne. Počet vám jen vzal možnost lhát si, že to, co děláte, je politika.“

Arien se obrátil k fotografii dívky za sklem.

„Jesair z toho udělá nový mýtus.“

„Možná.“

„Lidé se k němu obrátí.“

„Už se obracejí.“

„Tak vidíte.“

Kael se na něj podíval s něčím, co se podobalo lítosti.

„Vy jste se celou dobu bál, že Jesair bude působit jako prorok. Proto jste mu vytvořil apokalypsu.“

Odešel.

Arien zůstal sám.

Na obrazovce se dívka dotýkala skla.

Nevěděl, jestli přežila.

Nechtěl to zjistit.

V Auriole se Jesair vrátil do domu až večer.

Na prahu ho čekala Elanova matka.

Nesměla se k němu přiblížit, byla v domácí izolaci.

Stáli od sebe několik metrů.

„Mluvil s tebou,“ řekla.

„Ano.“

„Bál se.“

„Ano.“

„Řekl jsi mu pravdu?“

„Snažil jsem se.“

Žena přikývla.

„Tak jsi udělal víc než my všichni.“

Jesair sklonil hlavu.

„Ne.“

„Neber mi to.“

Zvedl oči.

„Potřebuji věřit, že neodešel sám,“ řekla.

Jesair si vzpomněl na větu z rodové knihy.

Neodcházej sám.

Elan byl za sklem.

Matka za druhým sklem.

On na obrazovce.

A přece se v poslední chvíli mezi nimi vytvořilo něco, co žádná zeď nedokázala úplně oddělit.

„Neodešel,“ řekl Jesair.

Tentokrát nevěděl, jestli je to pravda.

Věděl jen, že ji musí vyslovit.

# 29. Jesairův hlas a Most k jednotnému elaru

Když selže společný jazyk, lidé začnou hledat hlas.

Když selže společný jazyk, lidé nehledají nutně nejchytřejší hlas.

Ani nejpřesnější.

Hledají hlas, při kterém na chvíli přestanou mít pocit, že svět se rozpadá na protichůdné pokyny.
Zdravotnické úřady hovořily o izolaci.

Politici o stabilitě.

Banky o likviditě.

Rodové rady o ochraně Aureliánů.

Bezpečnostní složky o pořádku.

Každý mluvil správným jazykem své instituce.

Nikdo jazykem celého strachu.

Jesair nechtěl mluvit.

Po Elanově smrti odmítl tři veřejná vystoupení. Tvrdil, že nemá právo měnit smrt dítěte na projev. Nechtěl stát před kamerami, zatímco Elanova matka stále viděla synovu dlaň přitlačenou na sklo. Nechtěl z cizí bolesti vyrábět vlastní autoritu.
Mareia ho našla ve staré rodové síni.

Seděl pod portrétem Asera Daviona, o kterém se psalo, že během dávné horečky chodil od domu k domu. Někteří tvrdili, že uzdravoval. Jiní, že pouze zůstával u nemocných, když se jich už všichni ostatní báli dotknout.
„Lidé potřebují vědět, co mají dělat," řekla Mareia.

„Na to jsou lékaři."

„Lékařům už část veřejnosti nevěří."

„Tak jim mám věřit místo nich?"

„Máš jim říct, aby jim věřili."

Jesair vstal.

„Proč já?"

„Protože když politici řeknou zůstaňte doma, lidé slyší příkaz. Když bankéři řeknou zůstaňte klidní, slyší, že někdo chrání trhy. Když to řekneš ty, možná uslyší člověka."

„To je přesně to, čemu jsem se celý život bránil."

„Čemu?"

„Aby ze mě dělali něco, co nejsem."

„Pak jim řekni, co jsi."

Jesair se na ni podíval.

„A co jsem?"

„Vystrašený Aurelián, který neumí zachraňovat dotykem."

Navzdory všemu se usmál.

„To nezní jako velmi povzbudivý začátek."

„Je to pravda."

První Jesairovo vystoupení nevzniklo v jednacím sále.

Stál v zahradě Davionova domu.

Za ním nebyly vlajky, symboly států ani rodové znaky. Pouze stromy, staré zdi a údolí, ve kterém se zavíraly další domy.

„Jmenuji se Jesair Davion," začal. „Jsem Aurelián. A bojím se."

Ta věta se během hodiny rozšířila po celé planetě.

Ne proto, že byla vznešená.

Protože byla dovolena.

Miliony lidí se bály a celé týdny poslouchaly pouze hlasy, které se tvářily, že strach je technickou chybou komunikace. Jesair byl prvním známým člověkem, který ho nevysvětloval, neodstraňoval ani nezakrýval.

Přiznal ho.

„Bojím se o lidi v nemocnicích. O rodiny, které zůstaly oddělené. O děti, které se dívají na vlastní oči a ptají se, zda se narodily s rozsudkem. Bojím se i lidí, kteří se ve strachu začínají dívat na své sousedy jako na nemoc."

Odmlčel se.

„Nejsme nemoc. Nejsme ani znak. Jsme lidé."

Zlatý kruh v jeho očích bylo vidět.

Neskrýval ho.

„Dodržujte zdravotní opatření. Nechoďte tam, kam nemáte. Chraňte sebe i druhé. Ale nezaměňujte si ochranu s ponížením. Izolovat nemocného může být nutné. Odmítnout člověka proto, kým se narodil, je zbabělost."

Někteří představitelé zdravotních úřadů se obávali, že Jesairova slova oslabí disciplínu.

Stalo se něco jiného.

Po jeho projevu se zvýšil počet Aureliánů, kteří dobrovolně oznámili příznaky.

Méně lidí utíkalo z uzavřených oblastí.

Více rodin souhlasilo s přesunem nemocných do nemocnic, protože poprvé slyšelo, že přijetí opatření nemusí znamenat přijetí viny.

V některých městech se snížilo násilí.

Ne všude.

Žádný hlas nedokáže zastavit strach v každém člověku.

Ale na chvíli se změnil jeho směr.

Jesair pokračoval v pravidelných promluvách.

Nikdy je nenazýval projevy.

Mluvil s lidmi.

S matkou, která přišla o tři děti.

S veyranským lékařem obviněným vlastní komunitou, že pomáhá Aureliánům na úkor jiných.

Se selenitskou pracovnicí pohřební služby, která přestala počítat jména, protože už nemohla dál.

S aureliánským starcem, který tvrdil, že pandemie je trestem za opuštění starých tradic.

„Trestá tedy i děti?" zeptal se ho Jesair.

Stařec neodpověděl.

„Jestliže neumíme vysvětlit utrpení, aniž bychom z Boha udělali vraha dětí, možná ho nemáme vysvětlovat."

Jesairova slova začali lidé ukládat, přepisovat a posílat dál.

Čím více odmítal být mýtem, tím více se jím stával.

Arien měl pravdu alespoň v jedné věci.

Krize zvýšila Jesairovu morální autoritu.

Neměl však pravdu v tom, proč.

Lidé ho nenásledovali pro jeho rod.

Následovali ho, protože mluvil o strachu, aniž by ho využíval.

Spolu s jeho hlasem se šířila i myšlenka, kterou vyslovil před časem v Nitře.

Hodnota nesmí kráčet ve stínu.

Tehdy zněla abstraktně.

Byla to věta z veřejného fóra, o které diskutovali ekonomové, právníci a bankéři. Pro většinu obyvatel Elarionu znamenala méně než cena chleba, nájemné nebo zůstatek na účtu.

Pandemie jí dala tělo.

Nemocnicím docházely zásoby.

Ne proto, že by Elarion neměl dostatek výrobních kapacit. Automatizované továrny dokázaly produkci rychle zvyšovat. Thaeronské závody mohly pracovat bez přestávky a nákladní koridory stále fungovaly.

Problémem bylo dostat výrobek tam, kde byl potřebný.

Na stěně krizového centra běžel místní zpravodajský přenos. Autonomní vozidla s dýchacími zařízeními stála na hranici; v nemocnici na druhé straně už rozdělovali poslední volné přístroje.

„Zařízení byla vyrobena včera," řekla reportérka. „Dopravní systém zná trasu. Zúčtovací uzel však odmítá potvrdit platbu."

Pod obrazem svítil důvod: NEDOHODNUTÉ KRYTÍ KURZOVÉHO RIZIKA.

Dodavatel se bál, že po poklesu měny nedostane za materiál ani to, co zaplatil. Stát odmítal převzít celé riziko. Oba systémy spočítaly částky okamžitě, ale každý čekal na závazek druhé strany.

„Kdy vozidla půjdou dál?" zeptala se reportérka vedoucí nemocnice.

„Když se někdo podepíše pod rozdíl v ceně," řekla žena. „Já mohu podepsat jen přijetí přístrojů."

Saira přenos ztišila. Na krizové mapě viděla připravené zboží, volné koridory a rozhodnutí, na které žádný zúčtovací systém neměl pravomoc. Rychlost strojů na tom nic neměnila.

Veřejnost se začala ptát.

Proč zařízení stojí na hranici, když nemocnice za ní už nemá volné přístroje?

Kdo nese cenu hodin, které se ztratí při rozhodování?

Jesairova věta se objevovala pod zprávami o zadržených zásilkách, nevysvětlených poplatcích a prázdných skladech.
Hodnota nesmí kráčet ve stínu.

Lidé ji měnili.

Pokud peníze zastaví lék, musíme vidět, kde se zastavily.

Vznikly diskusní skupiny, občanské iniciativy i neformální sítě zdravotníků, programátorů a ekonomů. Někteří požadovali zveřejnění všech veřejných plateb. Jiní navrhovali otevřené registry konečných vlastníků společností. Další žádali, aby každý občan viděl, kdo a kdy otevřel jeho finanční údaje.
Nerai v těch návrzích poznávala svá vlastní slova.

Nešířily se už pod jejím jménem.

Ani pod Jesairovým.

Rozdělily se mezi lidi a začaly žít samostatně.

Myšlenka transparentnosti získala popularitu ne proto, že by se obyvatelé Elarionu náhle stali morálně dokonalejšími.
Získávala ji proto, že netransparentnost začala bolet.

V té době již několik let existovala společnost Most.

Před pandemií o ní věděl málokdo.

Založila ji Lera Vain spolu se dvěma programátory platebních systémů, bývalou bankovní analytičkou, odborníkem na kryptografické záznamy a právničkou, která dříve pracovala na pravidlech přeshraničního zúčtování.
Původně nechtěli vytvořit novou měnu.

Chtěli zjednodušit placení mezi státy Elarionu a mezi Elarionem a Thaeronem.

Běžná přeshraniční platba procházela přes několik bank. Každá znala pouze vlastní úsek. Uživatel viděl částku, kterou odeslal, a někdy ani přesně nevěděl, kolik nakonec dostane příjemce.
Most měl být překladovou vrstvou.

Člověk měl vidět konečnou cenu ještě před potvrzením platby.

Měl vidět kurz.

Poplatek.

Čas doručení.

I to, kolik dostane příjemce.

Projekt se však ještě před pandemií začal měnit pod vlivem veřejných debat o transparentnosti.
Lera sledovala Jesairovo vystoupení v Nitře. Později si přečetla analytický komentář Nerai Sael o tom, že finanční moc musí být viditelná, ale viditelný musí být i každý, kdo ji kontroluje.
Most postupně přepracoval celý systém.

Každá platba měla vytvořit nesmazatelný záznam.

Ne veřejný záznam všech osobních nákupů.

To by zničilo soukromí běžného člověka.

Veřejně se měla zobrazovat pravidla systému, rezervy společnosti, velké toky, vlastnické vazby a transakce překračující hranice společenské moci.
Soukromé platby zůstávaly soukromé.

Ale uživatel při každém nahlédnutí do svých údajů viděl, kdo je otevřel, na základě jakého oprávnění a kdy.
Pokud byla platba zadržena bankou, musela uvést důvod.

Pokud ji označil automatizovaný systém, muselo být známo pravidlo, které použil.

Pokud někdo dostal výjimku ze zveřejnění, systém zaznamenal, kdo ji povolil a do kdy platila.

Žádná vláda neměla sama ovládat celou síť.

Protokol byl otevřen.

Záznamy ověřovalo několik nezávislých uzlů provozovaných bankami, univerzitami, občanskými sdruženími a auditorskými institucemi v různých státech.
Most měl vlastní kontrolní radu, ale nemohl zpětně měnit historii plateb ani vymazat záznam o vlastním rozhodnutí.
Lera svou představu vysvětlovala jednoduše:

„Nechceme postavit oko, které vidí všechny a samo zůstává neviditelné.“

Investoři jí odpověděli, že lidé nechtějí filozofii.

Chtějí pohodlí.

Banky tvrdily, že zveřejnění rezerv, poplatků a vlastnických vazeb poškodí obchodní tajemství.
Regulátoři upozorňovali, že soukromá společnost nesmí vytvářet dojem planetární finanční infrastruktury.
Most proto dlouho zůstával malý.

Používaly ho technologické firmy, několik obchodníků na Thaeronu a skupiny lidí, kteří pravidelně posílali peníze mezi státy.
Systém fungoval, ale neměl důvod růst.

Pak přišla pandemie.

Prvními novými uživateli nebyly vlády ani velké nemocnice.

Byli to dobrovolníci.

Jedna občanská skupina sbírala peníze na ochranné filtry pro nemocnice v uzavřených aureliánských oblastech. Příspěvky přicházely ze sedmi států v šesti měnách.
Při běžném postupu by museli vést několik účtů, opakovaně měnit peníze a čekat na potvrzení zprostředkovatelských bank.
Přes Most mohli přijímat všechny platby do jednoho zůstatku.

Systém ho vyjadřoval v elarech.

Elar původně nebyl samostatnou měnou.

Byl jednotkou sítě Most, založené na veřejně definovaném koši energií, surovin a hlavních elarionských měn. Jeho hodnota se neměnila podle rozhodnutí jednoho státu ani jedné centrální banky.
Za každým elarem držel Most rezervy ve stávajících měnách a krátkodobých likvidních aktivech.

Složení rezerv bylo veřejné.

Každý mohl ověřit, zda množství elarů v oběhu odpovídá skutečnému krytí.

Dobrovolník viděl sto elarů.

Dárce mohl zaplatit místní měnou.

Výrobce filtrů mohl dostat svou měnu nebo si ponechat elary.

Pro uživatele to byla jedna platba.

Na pozadí se stále setkávalo několik finančních systémů, ale jejich složitost už nenesl člověk u pokladny.
První sbírka se uzavřela za několik hodin.

Každý dárce viděl, kolik elarů přišlo.

Viděl celkovou částku.

Viděl objednávku filtrů.

Viděl výrobce, cenu, poplatek i potvrzení dodání.

Neviděl jména nemocných ani drobné osobní dary jiných lidí.

Viditelná byla cesta společných peněz.

Zpráva o sbírce se rozšířila.

Další organizace použila Most na nákup léků na Thaeronu.

Pak skupina lékařů k zajištění ubytování pro zahraniční zdravotníky.

Později menší nemocnice, která nedokázala zaplatit dodavateli v požadované měně.

Most nejdříve vstupoval tam, kde běžné systémy selhávaly.

Ne proto, že by mu lidé více důvěřovali než bankám.

Protože ukazoval to, co banky neukazovaly.

Kolik stojí platba.

Kudy projde.

Kdy přijde.

Kolik dostane příjemce.

A kdo ji případně zastavil.

Když jedna zásilka ochranných obleků opozdila, otevřený záznam ukázal, že platbu nezadržel prodávající ani dopravce. Zastavila ji zprostředkovatelská banka, která požadovala dodatečné potvrzení původu peněz.
Banka nemohla tvrdit, že problém vznikl jinde.

Její rozhodnutí mělo jméno, čas a důvod.

Dokument doplnila v průběhu hodiny.

Platba pokračovala.

Při jiném nákupu se ukázalo, že dodavatel zvýšil cenu těsně před potvrzením objednávky. Tvrdil, že se změnil kurz jeho měny.

Záznam Mostu ukázal, že kurz se téměř nepohnul.

Dodavatel cenu vrátil.

Ne proto, že by se stal poctivějším člověkem.

Protože jeho vysvětlení bylo ověřitelné.

Postupně se k síti připojovaly větší organizace.

Nejdříve charitativní fondy.

Pak regionální nemocniční sítě.

Pak výrobci, kteří nechtěli spravovat účty v desítkách měn.

Pro obchodníka bylo výhodné, že mohl uvést jednu cenu v elarech a rozhodnout se, zda přijme elary nebo místní měnu.
Pro nemocnici bylo výhodné, že mohla porovnávat ceny dodavatelů bez neustálého přepočítávání kurzů.
Pro dárce bylo důležité, že viděli, kam odešly společné peníze.

Pro správce nemocnic bylo nepříjemné, že jejich rozhodnutí zůstávala zaznamenána.

Právě to však zvyšovalo důvěru ostatních.

Některé státy se Most pokusily zakázat.

Tvrdily, že soukromá společnost nemůže vytvořit jednotku, která začíná konkurovat státní měně.
Zákaz však narazil na praktický problém.

Most nežádal státy, aby se vzdaly svých měn.

Obchodník mohl stále dostat domácí měnu.

Daně se nadále platily podle místních zákonů.

Banky zůstávaly zapojeny do zúčtování.

Most pouze umožňoval uživatelům držet a posílat jednu společnou hodnotu a otevřeně ukazoval, co se s ní děje.
Když ho jeden stát zablokoval, nemocnice upozornily, že přes síť nakupují část zahraničních zásob.
Dobrovolnické organizace zveřejnily srovnání.

Běžný převod trval dva dny a ztratil čtyři procenta hodnoty.

Platba přes Most přišla za několik sekund a její celý náklad byl znám předem.

Po třech dnech byl zákaz změněn na dočasnou výjimku pro lékařské transakce.

Podobné výjimky vznikly i jinde.

Nebyly přijaty jako měnová reforma.

Byly přijaty jako krizová opatření.

Jedna výjimka umožnila nemocnicím přijímat elary.

Další dovolila pojišťovnám hradit přes Most přeshraniční výkony.

Jiná umožnila veřejným fondům zveřejňovat v síti rozdělení podpory.

Nikdo nerozhodl, že elar se stane planetární měnou.

Rozhodovaly se pouze jednotlivé praktické případy.

Každý z nich odstranil jednu překážku.

Jesair o Mostu poprvé promluvil až tehdy, když ho už používaly miliony lidí.

Nechtěl, aby se jeho jméno stalo reklamou soukromé společnosti. Zároveň však viděl, že systém uskutečňuje velkou část toho, o čem mluvil v Nitře.
„Nevím, zda má být jedna společnost odpovědí na problém celé planety," řekl ve svém projevu. „Každá moc potřebuje protiváhu, i moc, která o sobě tvrdí, že je transparentní."
Pak se podíval přímo do kamery.

„Ale všimněte si, proč lidé Most používají. Ne proto, že touží po další bance. Používají ho proto, že vidí cenu, pravidla, poplatky i rozhodnutí. Když někdo jejich platbu zastaví, nezůstane po něm jen ticho."
Na okamžik se odmlčel.

„Když jsme zdraví, dovolíme hodnotě kráčet ve stínu a nazýváme to pohodlím. Nyní, když každý přístroj znamená dech a každá zásilka čas, chceme vidět, kde se hodnota zastavila. Možná jsme to měli chtít vždy."
Počet uživatelů Mostu znovu vzrostl.

Ne však jen pro Jesairova slova.

Systém už měl vlastní důkaz.

Zásilky, které přišly dříve.

Sbírky, ve kterých se peníze neztratily.

Nemocnice, které mohly nakupovat v jedné jednotce.

Dodavatele, kteří obdrželi platbu bez několikadenního čekání.

Když začaly Most používat nemocniční jídelny, přidali se jejich dodavatelé potravin.

Když se přidali dodavatelé, elary začali přijímat jejich zaměstnanci.

Když zdravotníci dostávali část krizových odměn v elarech, začali se ptát, kde jimi mohou platit.

Obchody u nemocnic je začaly přijímat jako první.

Pak dopravci.

Ubytovny.

Lékárny.

Menší obchodník už nepotřeboval účet v každé měně. Stačilo mu připojení k Mostu. Cenu mohl uvádět v místní měně i v elarech a systém mu výnos automaticky zúčtoval podle jeho volby.

Ze začátku si většina obchodníků nechávala elary okamžitě přeměňovat.

Později si část z nich ponechávala.

Věděli, že je použijí při dalším zahraničním nákupu.

Elar se tak přestával pouze přenášet přes systém.

Začínal v něm obíhat.

Lidé si stále mohli uložit místní měnu.

Mohli v ní dostávat mzdu.

Mohli v ní platit daně.

Ale při cestě do jiného státu už nemuseli měnit peníze.

Otevřeli Most.

Viděli stejný zůstatek.

Zaplatili elary.

Obchodník dostal elary nebo svou domácí měnu.

Stejným způsobem se platilo v Nitře, v Saruře i pod kupolemi Thaeronu.

Nebyla to ještě jediná měna Elarionu podle zákona.

Státy ji nevydávaly.

Centrální banky ji neřídily.

Mnohé vlády ji stále označovaly pouze za platební jednotku soukromé sítě.

Pro člověka u pokladny však rozdíl postupně ztrácel význam.

Měl jednu cenu.

Jeden zůstatek.

Jednu platbu.

A na rozdíl od starých systémů mohl vidět pravidla, podle kterých jeho peníze přešly od něj k druhému člověku.

Most rostl i proto, že se nevydával za dokonalý.

Jeho zakladatelé zveřejnili vlastnickou strukturu společnosti.

Názvy investorů.

Výši jejich podílů.

Smlouvy s bankami.

Složení rezerv kryjících elar.

Odměny členů vedení.

I každou změnu pravidel, podle kterých se počítaly poplatky a hodnota rezervního koše.

Když se do sítě pokusil vstoupit fond s neznámým konečným vlastníkem, Most ho odmítl.

Fond podal žalobu pro diskriminaci.

Most zveřejnil důvod rozhodnutí.

Neodmítl fond proto, že byl bohatý.

Odmítl ho proto, že nebylo možné zjistit, kdo prostřednictvím něj získává moc.

Tento spor sledovala celá planeta.

Pro mnoho lidí byl prvním konkrétním příkladem rozdílu mezi soukromím a tajnou mocí.

Běžný člověk mohl zaplatit za lék, aniž by celý svět znal jeho jméno.

Fond nakupující nemocnice však nemohl ukrýt vlastníka za čtrnácti společnostmi.

Jesairovy a Neraiiny myšlenky tak přestaly být pouze textem.

Dostaly podobu systému.

Každé nahlédnutí zanechávalo stopu.

Každá velká finanční moc měla konečného vlastníka.

Každá výjimka měla autora a čas ukončení.

Malé osobní platby zůstávaly soukromé.

Velké toky ovlivňující životy druhých byly viditelné.

Pravidla byla otevřená.

Provozovatel sítě nemohl kontrolovat ostatní, aniž by byl sám kontrolován.

Lidé si na tuto viditelnost zvykli.

Nejdříve v souvislosti s pandemií.

Pak u potravin.

Při energii.

Při dopravě.

Při charitativních sbírkách.

Při nákupech mezi Elarionem a Thaeronem.

Postupně se začali ptát, proč podobná pravidla neplatí i pro staré banky.

Proč stát umí ukázat každý jejich příjem, ale neumí ukázat konečného příjemce veřejné zakázky.

Proč Most dokáže zveřejnit své rezervy každý den, ale centrální banky zveřejňují některá rozhodnutí až po měsících.
Proč při platbě v elarech vidí celý poplatek předem, zatímco při tradičním převodu se část nákladů objeví až na straně příjemce.
Transparentnost již nebyla jen morálním požadavkem.

Stala se uživatelskou zkušeností.

Kael Thorne sledoval růst Mostu z pracovny, ve které byla všechna okna nastavena na neprůhledný režim.
Vesta se v systému zatím neobjevila.

Staré finanční toky zůstávaly ukryté v bankách, fondech a státech chránících vlastníky. Most viděl pouze hodnotu, která prošla jeho sítí.
Ale lidé si zvykli na něco, co bylo pro Kaela nebezpečnější než vyšetřování.

Na srovnání.

Člověk, který jednou viděl celý poplatek, začal se ptát, proč ho jinde nevidí.

Člověk, který jednou znal konečného vlastníka, začal být podezřívavý vůči společnostem, které ho ukrývaly.

Člověk, který jednou zaplatil toutéž jednotkou v každém státě, se začal ptát, nač potřebuje třicet měn.
Vyšetřování se dalo zpomalit.

Komise se daly zahltit.

Soudy se daly zaměstnat námitkami.

Politici se dali přesvědčit, aby čekali.

Zvyk se však nedal vrátit zpět tak snadno.

Pokud by Most zůstal pouze nástrojem zdravotníků a dobrovolníků, po pandemii by možná zanikl.

Ale už jím nebyl.

Používaly ho rodiny.

Obchodníci.

Výrobci.

Dopravci.

Pracovníci na Thaeronu.

Lidé, kteří nikdy nečetli Jesairův projev a neznali jméno Nerai Sael.

Nepoužívali elar proto, že představoval filozofii transparentnosti.

Používali ho proto, že fungoval.

Teprve později si uvědomovali, že fungoval právě proto, že velkou část toho, co staré systémy ukrývaly, učinil viditelnou.
Kael pochopil, že Arien nespustil jen katastrofu.

Vytvořil prostředí, ve kterém se Jesairova myšlenka mohla změnit na každodenní nástroj.

Ukázal lidem cenu tmy.

A přinutil je vyzkoušet systém, který by za klidnějších časů odmítli jako příliš odvážný, příliš otevřený nebo příliš nebezpečný pro starý pořádek.
Někdy se člověk pokusí zničit budoucnost a právě tím odstraní vše, co jí do té doby bránilo vzniknout.

# 30. Třetina

Nejprve se počítaly případy.

Pak postele.

Pak kyslíkové systémy, zásoby léků, volné izolační místnosti a lidé, kteří ještě dokázali pracovat.

Nakonec zůstali mrtví.

Zatímco jich bylo málo, uváděla se přesná čísla.

Sedm set čtyřicet dva.

Jedenáct tisíc devět set osm.

Dva miliony čtyři sta tisíc.

Každé číslo ještě dokázalo v lidské mysli předstírat, že je počtem lidí.

Pak přišly desítky milionů.

Stovky milionů.

A z těl se stala křivka.

Stoupá.

Klesá.

Zrychluje se.

Přesouvá se na sever.

Dorazila do Vasýrie.

Zasáhne Thaeron.

Lidská mysl nedokáže nést miliardu samostatných smrtí.

Musela by si představit miliardu postelí.

Miliardu posledních nádechů.

Miliardu dveří, za kterými zůstal někdo stát a čekat na člověka, který se už nevrátí.

Miliardu nedopitých nádob u postele.

Miliardu vět, které měly pokračovat ráno.

Proto je změnila na číslo.

A číslo na čáru.

Pandemie se z Aurioly rozlila do všech států Elarionu.

Ne všude stejně.

Oblasti, které dovolily zdravotním systémům sdílet údaje, získaly několik dní. Lékaři věděli, kde zůstávají zásoby. Viděli výsledky léčby v nemocnicích na druhé straně planety. Algoritmy porovnávaly miliony průběhů nemoci, aniž by znaly jména lidí, kterým patřily.

Lékaři postupně rozpoznali i důvod, proč jim výpočty nestačily. Nemoc u mnoha spouštěla prudkou obrannou reakci, která poškozovala cévy a znovu zasahovala orgány, jakmile se je podařilo stabilizovat. Mezi varováním a nevratným selháním oběhu někdy zůstávaly hodiny. Regenerační terapie potřebovaly stabilního pacienta a dny. Sdílené údaje získaly některým lidem čas; nikomu neuměly vrátit ten, který už ztratili.

Několik států údaje uzavřelo.

Mluvily o suverenitě.

O ochraně občanů.

O nebezpečí, že krizová infrastruktura zůstane po pandemii v rukou Unie.

Některé z těch obav byly oprávněné.

Nemoci však bylo jedno, jaký právní důvod měl člověk na to, aby před ní zavřel data.

V těchto zemích se pohybovala ve tmě o několik dní déle.

A několik dní bylo během Třetiny celou epochou.

Na Thaeronu se první případy objevily v kupolích napojených na orbitální zásobování.

Správci okamžitě uzavřeli dopravní koridory.

Jenže Thaeron byl svět, který existoval díky nepřetržité dohodě mezi člověkem a strojem.

Kupole potřebovala vodu.

Biologické suroviny.

Náhradní díly.

Energocely.

Filtry.

Chemické směsi.

Každá cesta, kterou uzavřeli před nemocí, byla zároveň cestou, po které přicházelo něco potřebného k životu.
Na Elarionu mohla vesnice zapomenout na stát a několik dní přežít.

Na Thaeronu se nedalo zapomenout ani na čerpadlo.

Proto tam přijali krizový elar rychleji než na mateřské planetě.

Každá zásilka měla veřejný záznam.

Každé rozhodnutí autora.

Každé odmítnutí důvod.

Správci kupol zpočátku protestovali. Tvrdili, že systém odhaluje strategické zásoby.

Pak se ukázalo, že jeden ze správců přesměroval vodu do soukromého obytného sektoru, ve kterém žila jeho rodina a lidé napojení na jeho radu.
Záznam byl viditelný každému.

Protesty zeslábly.

Na Elarionu se zatím nezačala hroutit jen zdravotní síť.

Rozpadával se i starý způsob měření hodnoty.

Ne jedním velkým kolapsem.

Tisíckami malých selhání.

Měny států s vysokým podílem Aureliánů prudce oslabovaly. Trhy počítaly budoucí mrtvé dříve než nemocnice. Očekávaly pokles výroby, výpadek daní, rozpočtové deficity a růst nákladů.
Slabší měna zdražila zahraniční léky.

Dražší léky zvýšily zadlužení státu.

Vyšší zadlužení oslabilo měnu.

Čím více lidí umíralo, tím více peněz bylo zapotřebí k jejich záchraně.

A čím více peněz bylo potřeba, tím menší hodnotu měly.

Otevřená krizová vrstva postupně ukazovala, kdo odmítl zásilku, kdo změnil cenu a kdo mohl uvolnit rezervu na kurzový rozdíl. Veřejnost viděla následek rozhodnutí v nemocnici, která na dodávku čekala. Spory nezmizely, ale přestaly být ukryty za anonymním stavem platby.
Viditelnost nedokázala vyrobit lék, který ještě nikdo neobjevil.

Nepřivedla zpět zdravotníky.

Nevytvořila kyslík v prázdné nádrži.

Nevytvořila z lidí bytosti bez chamtivosti, strachu a sobectví.

Odstranila však jednu větu, za kterou se celá staletí ukrývali jednotlivci, společnosti i vlády.
*Nevěděli jsme.*

Po prvním měsíci se elar přestal používat pouze ve zdravotnických zařízeních.

Nejdříve se v něm platila energie nemocnic.

Pak potraviny pro uzavřené regiony.

Pak doprava pracovníků.

Pak biologické suroviny.

Měnové rady protestovaly.

Daren Voltr vystoupil před společným shromážděním.

Byl bledší než před několika týdny, i jeho rodina už měla své mrtvé.

„Z nouzového zúčtovacího nástroje děláme měnu," řekl. „Bez centrální banky. Bez mandátu. Bez dohody o regionální stabilitě. Děláme to uprostřed strachu, když lidé odsouhlasí téměř cokoliv, co nese slovo záchrana."
Nerai seděla proti němu.

„Proto je každé pravidlo viditelné."

Voltr pokroutil hlavou.

„Viditelnost není legitimita."

„Ne," odpověděla. „Ale pokud nevidíme, kdo pravidla mění, legitimitu nemůžeme ani posoudit."

„Jednotná hodnota může zničit slabší regiony."

Nerai otevřela tři záznamy.

Tři zásilky.

Tři platby zastavené v měnových přepočtech.

„Rozdrobené hodnoty je dnes ničí."

„To je rétorika."

Posunula data na společnou obrazovku.

„Toto jsou účty.“

Voltr se na ně dlouho díval.

Jeho námitky nezmizely.

Ani neměly.

Nerai si uvědomovala, že svět, ve kterém každý odpor zmizí před správným argumentem, by byl stejně nebezpečný jako svět, který chtěla změnit.

„Kdo bude elar řídit po pandemii?“ zeptal se Voltr.

Nerai chvíli mlčela.

„Možná nikdo.“

„Nic takového jako nikdo neexistuje.“

Ta věta ji zastavila.

Byla pravdivá.

Za každým systémem zůstával člověk.

Nebo skupina lidí.

Nebo pravidlo, které kdysi někdo napsal.

„Tak ho musíme postavit tak,“ řekla, „aby ho nemohl vlastnit jeden člověk.“

Saira otevřela návrh.

Uzly rozdělené mezi státy.

Veřejný výpočet hodnoty.

Úplná historie změn.

Žádná tajná úprava kurzu.

Dohledatelný přístup.

Rozdělené pravomoci.

Veřejná kontrola rozhodnutí měnových rad.

Nouzový model.

Nedokonalý.

Vznikající mezi mrtvými.

A přesto se v jeho základech objevovalo něco, co Elarion do té doby neznal.

Hodnota, která se nemusela pohybovat ve tmě.

A moc, která si začínala zvykat na nepříjemný pocit, že ji někdo vidí.

Jesair zatím pokračoval v proslovech.

Mareia na něm viděla únavu dřív, než ji připustil on.

Po jednom z vysílání zůstal stát před zhasnutou obrazovkou.

Nehýbal se.

„Jesaire?“

Otočil se k ní, jako by se vracel z velké dálky.

„Co je?“

„To se ptám já.“

„Jsem jen unavený.“

„Musíš odpočívat.“

„Odpočívám.“

„Kdy?“

Usmál se.

„Mezi katastrofami.“

Mareia se neusmála.

Venku pršelo.

Déšť stékal po vysokých oknech domu Davionů a světla údolí se v kapkách lámala na dlouhé, tenké proudy.

„Pojď se mnou do Nitry.“

Jesair se podíval ven.

„A lidé tady?“

„Budou mít spojení.“

„Elan měl spojení.“

Mareia ztichla.

Jesair okamžitě sklonil oči.

„Promiň.“

„Nemusíš.“

„Neměl jsem to říct.“

„Ale myslíš si to.“

Přikývl.

„Mezi člověkem a jeho obrazem je rozdíl.“

„A jestli tě přítomnost zabije?“

Tentokrát mu odpověď trvala dlouho.

„Pak jsem se možná rozhodl špatně.“

Mareia se na něj zadívala.

„To už nebudeš mít komu říct.“

Přistoupila k němu.

„Nežádám tě, abys přestal pomáhat. Žádám tě jen, aby sis nemyslel, že láska k lidem znamená povinnost zemřít za ně.“

Jesair mlčel.

„Co tedy ode mě chceš?“

„Abys zůstal.“

„Kde?“

Mareia se mu podívala do očí.

„Se mnou.“

V tu chvíli se svět zmenšil.

Bez politických rad.

Bez rodů.

Bez pandemie.

Bez planety čekající na další větu člověka, kterého si postupně přivlastňovala jako symbol.

Byla jen žena, která už jednou odešla od muže schopného změnit lásku na vlastnictví.

A teď nechtěla přijít o druhého proto, že změnil lásku na povinnost vůči všem.

Jesair jí položil ruku na zápěstí.

„Jsem tady.“

Mareia ho chytila třemi prsty.

Na okamžik oba ztichli.

Gesto přišlo přirozeně.

A přece příliš přirozeně.

Jesairem prošla zvláštní bolest.

Žádný obraz.

Žádné slovo.

Jen pocit něčeho, co se mělo nacházet v jeho paměti a nebylo tam.

Tři prsty.

Jiné světlo.

Prach.

Ženská ruka.

A smutek za někým, koho v tomto životě nikdy neztratil.

Mareia ho pustila.

„Co se stalo?“

„Nevím.“

Tentokrát to byla pravda.

Vzpomněl si na něco, co ještě nezažil.

V krizovém centru se ten večer objevila nová prognóza.

Saira ji nejdřív odmítla zveřejnit.

Údaje byly neúplné.

Některé státy stále hlásily případy se zpožděním. Z oblastí, kde se zdravotnictví rozpadlo, nepřicházela téměř žádná spolehlivá čísla.
Model přepočítali znovu.

A pak ještě jednou.

Měnili vstupy.

Předpokládanou úmrtnost.

Kapacitu nemocnic.

Rychlost vývoje léčby.

Každá cesta se přibližovala ke stejnému číslu.

Nerai se na něj dívala.

33,1 %.

„Kdo to už viděl?“

„Analytický tým.“

„Politické vedení?“

Saira zaváhala.

„Dostalo širší interval.“

„Proč?“

„Protože nejistota je obrovská.“

„Může být výsledek nižší?“

„Ano.“

„Vyšší?“

Saira neodpověděla.

Na obrazovce svítil přepočet.

Celkem asi tři miliardy obětí.

Téměř celá aureliánská větev.

Stovky milionů lidí z ostatních větví.

„Musíme to zveřejnit,“ řekla Nerai.

„Řekneme-li třetina, vyvoláme paniku.“

„Neřekneme-li ji, státy se budou připravovat na desetinu.“

„Je to prognóza.“

„Tak řekněme, že je to prognóza.“

Slovo se poprvé objevilo v interním dokumentu.

**Třetina.**

Dokument unikl ještě tu noc.

Nikdy se nezjistilo od koho.

Do rána to slovo znala celá planeta.

Nerai viděla únik nejdříve v titulku nočního kanálu: TRETINA OBYVATELŮ MŮŽE ZEMŘÍT. Moderátorka ukázala interval nejistoty, ne jen nejvyšší křivku. „Je to prognóza počtu obětí celkově,“ zopakovala. „Neříká, že už jsou mrtví.“

V následujícím záběru guvernér jednoho státu žádal klid. Lékařka z Aurioly mu odpověděla, že klid potřebuje i zásoby a otevřené údaje. Pod obrazem se objevovaly zprávy lidí, kteří hledali své příbuzné.

Nerai zůstala u obrazovky, dokud moderátorka nepřešla na další téma. Takto se z interního výpočtu stala věta, kterou budou muset rodiny vyslovovat při večeři.
Nevyslovovalo se jako název nemoci.

Bylo to jméno budoucnosti.

*Pokud přijde Třetina.*

*Před Třetinou.*

*Po Třetině.*

Jako by už dopředu existovala hranice, na které se lidé rozdělí na ty, kteří budou pokračovat, a ty, z nichž zůstane minulý čas.
V některých městech vypukly nepokoje.

Lidé vylamovali sklady.

Vybírali účty.

Utíkali z měst, i když nevěděli kam.

Jinde se vytvořily řady dobrovolníků.

Staří lidé předávali kyslíkové přístroje mladším.

Majitelé hotelů otevřeli pokoje zdravotníkům.

Rodiny, které se celé roky nebavily, si zavolaly.

Jedni zavírali dveře.

Ti druzí je poprvé otevřeli.

Katastrofa neukazuje jedinou pravou tvář člověka.

Ukazuje množství tváří, které v něm do té doby mohly klidně spát.

Po druhém měsíci počet mrtvých překročil miliardu.

Po třetím dvě.

Aureliánská města se vyprazdňovala.

Rodové domy, které přežily války, požáry a zánik států, zůstávaly bez dědiců.

V jedné rodině zemřeli všichni muži.

Archiv sledoval jejich linii více než tisíc let.

Zaměstnankyně zadala údaje posledního z nich.

Systém automaticky doplnil stav:

**Rodová linie zaniklá.**

Žena se dívala na ta dvě slova.

Celé týdny zpracovávala zprávy o milionech mrtvých.

Nerozplakala se.

Rozplakala se u jednoho políčka.

Jesair vystoupil před celou planetou naposledy v den, kdy se u něj objevila horečka.

Mareia stála mimo obraz.

Už před vysíláním jí připadal bledý.

Jesair se podíval do kamery.

„Když se počet mrtvých zvětší, začneme je zmenšovat v sobě. Je to obrana. Jinak bychom to neunesli."
Odmlčel se.

„Ale člověk není menší proto, že se stal jedním z miliardy."

Na okamžik se opřel o stůl.

Mareia udělala krok vpřed.

Jesair jí pohledem naznačil, že je v pořádku.

„Každý člověk, který zemřel, byl středem nějakého malého světa. Měl jméno. Měl místo, kam se vracel. Měl způsob, jakým se smál. Někdo znal zvuk jeho kroků. Někdo věděl, kterou část jídla nechává na talíři. Někdo čekal na jeho hlas."
Miliony lidí u obrazovek ztichly.

„Vybudovali jsme civilizaci schopnou postavit druhý svět. Přemísťovali jsme řeky. Vytvořili jsme lesy pod cizí oblohou. Naučili jsme stroje rozpoznávat nemoc dříve než lékaři."
Nadechl se.

Bolelo to.

„A nedokázali jsme vidět úmysl, který procházel přes naše vlastní účty."

Nerai při té větě zvedla hlavu.

„Jednoho dne se budeme ptát, kdo to udělal. Musíme se na to ptát."

Jesair se odmlčel.

„Ale pokud odpovědí zůstane pouze jméno jednoho člověka, nepochopili jsme nic. Člověk může přinést nenávist. Může přinést plán. Může přinést zlo.“
Podíval se přímo do kamery.

„Civilizace mu však dá cestu, nebo mu ji nedá.“

Nerai si tu větu zapamatovala.

O rok později ji vysloví před Konventem.

V té chvíli ještě netušila, že poslouchá jedna z posledních veřejných slov svého bratra.

Když přenos skončil, Mareia k němu okamžitě přistoupila.

„Jsi horký.“

„Je tu horko.“

„Není.“

Položila mu dlaň na čelo.

Jesair zavřel oči.

„Jak dlouho?“

„Od rána.“

Mareia se na něj nevěřícně podívala.

„A nic jsi neřekl?“

„Myslel jsem, že je to únava.“

Otevřela zdravotní kanál.

Jesair ji chytil za ruku.

„Počkej.“

„Pro co?“

„Jen chvíli.“

„Jesaire, my už nemáme chvíli.“

V jejím hlase bylo poprvé slyšet strach.

Ne strach o Elarion.

Strach ženy o jediného člověka.

Jesair otevřel oči.

Zlatý kruh byl jasnější.

Mareia ho viděla.

A podle jeho pohledu pochopila, že ho viděl i on.

„Nerai," řekla do kanálu. „Potřebujeme izolaci v domě Davionů."

Na druhé straně zůstalo ticho.

„Jesair?"

Mareia neodpověděla.

Nemusela.

„Jdu tam."

„Ne," ozval se Jesair.

Nerai ho slyšela.

„Neopovažuj se mi říct ne."

„Možná jsi v bezpečí."

„Moje matka byla Aureliánka."

„Právě proto nic nevíme."

„Přijdu."

„Nerai."

Jeho hlas byl slabší.

„Zůstaň tam, kde ještě můžeš něco udělat."

„Ty jsi můj bratr."

Jesair se na okamžik usmál.

„Proto."

Nerai přerušila spojení.

Už běžela.

Mareia pomohla Jesairovi do izolační části domu.

„Ty zůstaneš venku," řekl.

„Ne."

„Mareia."

Stačil jí jediný pohled.

Jesair pochopil, že pokračovat nemá význam.

„Neodejdeš sám," řekla.

Jesair se zachvěl.

Tentokrát ne od horečky.

Ta věta.

Znal ji.

Jako by k němu doputovala přes velkou vzdálenost.

Přes místo, které nikdy nenavštívil.

Přes život, který nikdy nežil.

Dveře izolační místnosti se zavřely.

Mezi nimi zůstalo sklo.

Mareia položila tři prsty na průhlednou stěnu.

Jesair zvedl dlaň.

Dříve než se jí dotkl z druhé strany, Mareia pocítila chlad.

Pak slabost.

Opřela se o zeď.

„Mareio?"

Pokroutila hlavou.

Chtěla říct, že je to nic.

Místo toho se jí podlomila kolena.

Zdravotní systém zaznamenal zvýšenou teplotu druhé osoby.

Za několik minut už ležela v sousední izolační místnosti.

Dveře mezi nimi se nesměly otevřít.

Dvě postele.

Dva zlaté kruhy.

Jedna průhledná stěna.

Nerai dorazila k uzávěře Aurioly o třicet sedm minut později.

Systém jí odmítl vstup.

Ukazovala oprávnění.

Volala jménům, které jindy otevíraly všechny dveře Vrstvy.

Nic nepomohlo.

Před ní stála karanténní bariéra.

Za ní její bratr umíral.

Nad cestou svítil počet mrtvých.

2 999 999 997.

Číslo se změnilo.

2 999 999 998.

Nerai se dívala na obrazovku bez dechu.

2 999 999 999.

Pak:

3 000 000 000.

Po celé planetě se v téže sekundě aktualizoval společný údaj.

Třetina Elarionu byla mrtvá.

Nerai dostala spojení z Davionova domu.

Na obraze uviděla Jesaira.

Mareiu.

A sklo mezi nimi.

Katastrofa dostala své jméno.

Třetina přišla.

Jen ještě nebyla hotová.

# 31. Za sklem

Jesair zemřel čtvrtý den.

Zdravotní systém zaznamenal okamžik přesně.

Čas.

Tep.

Okysličování krve.

Teplotu.

Poslední elektrickou aktivitu srdce.

Zaznamenal vše, co bylo možné změřit.

To podstatné ne.

Mikrofony v izolačních místnostech neposlouchaly nepřetržitě. Bylo to staré pravidlo ochrany důstojnosti nemocných. Lékař mohl vstoupit do spojení. Systém mohl upozornit na změnu životních funkcí. Nikdo však neměl právo přeměnit poslední hodiny člověka na veřejný záznam.
Proto nikdo nevěděl, co Jesair řekl Mareii.

Nerai později přehrávala obraz mnohokrát.

Bez zvuku.

Jesair už nedokázal stát.

Ani sedět.

Ležel na zemi u skla.

Na druhé straně ležela Mareia.

Mezi jejich tvářemi zůstávalo několik centimetrů a materiál, který dokázal zastavit virus, dotek i poslední objetí.
Jesair pohnul rukou.

Víc už nemohl.

Položil dlaň na podlahu.

Mareia zvedla tři prsty.

Jesairovy rty se pohnuly.

Jedna krátká věta.

Možná dvě slova.

Nikdo je neslyšel.

Mareia ano.

A usmála se.

Později ten úsměv vysvětlovali mnoha způsoby.

Jako přijetí smrti.

Jako smíření.

Jako poslední projev lásky.

Nerai v něm však vždy viděla něco podivnějšího.

Mareia se neusmívala jako žena, která se loučí.

Na jediný okamžik vypadala jako žena, která někoho po nesmírně dlouhé době poznala.

Jako by se za Jesairovou tváří otevřela ještě jiná.

Jako by na druhé straně skla na okamžik nebyla izolační místnost, ale vzdálená zahrada.

Jiné nebe.

Jiný život.

Vzpomínka, která se nestihla stát vzpomínkou.

Jesair zavřel oči.

Jeho dlaň zůstala u skla.

Mareia se na ni dívala.

Sedm hodin.

Pak se její dech zkracoval.

Nádech.

Ticho.

Nádech.

Delší ticho.

A nakonec už jen ticho.

Sedm hodin po Jesairovi se zastavilo i její srdce.

Nerai seděla v transportním modulu před uzávěrou Aurioly.

Kilometry od nich.

Saira seděla vedle ní.

Nedotkla se jí.

Neříkala, že ji to mrzí.

Některé věty jsou malé až do urážky.

Na spojení se objevil zdravotní úředník.

„Potřebujeme rozhodnutí o ostatcích."

Nerai se na něj podívala.

Muž sklopil oči.

„Promiňte, vím, že..."

„Nevíte."

Ticho.

„Jaké jsou možnosti?"

„Biologický protokol doporučuje okamžitou destrukci bez přesunu. Rodové rady žádají zachování biologických vzorků. Veřejnost žádá obřad."

„Veřejnost?"

„Zpráva unikla."

Nerai otevřela síť.

**Jesair Davion zemřel.**

Později se objevila další zpráva:

**Mareia Lioren zemřela.**

Nerai zapnula zvuk zpravodajského kanálu. Moderátor již žádal rodové rady o vyjádření k Jesairově smrti; při Mareiině jménu redakce ještě neměla potvrzení od rodiny. Zdravotnice ve spojení odmítla mluvit o jejich zdravotních záznamech.

„Rodina ještě nedostala čas rozhodnout, co chce říct," dodala. Nerai znala odpověď, kterou by její bratr dal na otázku soukromí. Nechala kanál mluvit bez sebe.

Pak fotografie.

Jesair na fóru v Nitře.

Jesair mezi nemocnými.

Jesair při posledním proslovu.

Mareia u archivů.

Mareia v zahradě.

Mareia držící Jesaira třemi prsty za zápěstí.

Jejich těla ještě nevychladla a svět z nich už začínal vyrábět příběh.

Nazývali je mučedníky.

Posledními Aureliány starého světa.

Důkazem.

Znamením.

Jiní používali jejich smrt proti všemu, co Jesair kdy řekl.

Když měl dar, proč se nezachránil?

Pokud byl výjimečný, proč nezachránil Mareiu?

Proč nezachránil tři miliardy lidí?

Nerai obrazovku vypnula.

„Spálíme je tam."

Úředník přikývl.

„Vzorky?"

„Pouze to, co potřebujete k výzkumu."

„Rodové rady žádají—"

„Žádné relikvie."

Její hlas byl tichý.

„Nikdo nebude vlastnit jejich těla."

Úředník po chvíli přikývl.

„A obřad?"

Nerai se přes přední sklo transportu podívala směrem k domu Davionů, přestože ho odtud nemohla vidět.

„Později."

Jenže později ještě dlouho nepřišlo.

Lidé stále umírali.

Nemocnice stále svítily přes celé noci.

Transportní moduly stále vozily těla na místa, kde na ně už nikdo nečekal.

Pandemie si vzala více než tři miliardy sto milionů lidí.

Teprve pak se křivka začala ohýbat.

Nevznikl jeden zázračný lék.

Přišly desítky malých vítězství.

Účinnější tlumení reakce organismu.

Lepší rozpoznání kritických hodin.

Nové kombinace látek.

Predikční modely.

Způsoby ochrany nejzranitelnějších.

Každý z nich zachránil část lidí.

Spolu zastavily smrt.

Když se počet nových případů poprvé snížil na polovinu, nikdo neoslavoval.

Když klesl na desetinu, na náměstích se neotevíraly láhve.

Když poslední velká nemocnice oznámila, že má opět volná lůžka, její ředitelka se po oznámení zamkla v kanceláři a hodinu plakala.

Elarion přežil.

Tak se to psalo ve zprávách.

Ale planeta nemá srdce, jehož tep lze změřit.

Přežít museli lidé.

A přibližně každý třetí chyběl.

# 32. Ti, kteří přicházejí

Jsou smrti, při kterých končí život.

A pak jsou smrti, u kterých končí pouze jméno.

Jesair zemřel v době, kdy Elarion ještě netušil, co všechno po něm zůstane.

Jeho tělo bylo jedním z miliard těl, které Třetina vzala bez otázky.

Jeho hlas přestal znít v místnostech, kde se lidé hádali o pravdě, hodnotě a moci.

Jeho ruce už nikoho neobjaly.

Jeho oči se už neotevřely do rána.

Pro Elarion byl mrtvý.

A to byla pravda.

Jen ne celá.

Vesmír je starší než jména.

Starší než hranice.

Starší než národy.

Starší než planety, které jsou ve svém mládí přesvědčeny, že jejich dějiny jsou středem všeho, co existuje.
Světů bylo mnoho.

Některé obíhaly modré hvězdy.

Jiné žily pod červeným světlem starých sluncí.

Na některých se život ukrýval pod kilometry oceánu a celé civilizace nikdy neviděly hvězdy.
Jinde vyrostla města tak vysoká, že jejich horní patra znala jinou oblohu než ulice pod nimi.

Některé civilizace nikdy nevynalezly peníze.

Jiné jim obětovaly téměř všechno.

Každá však jednou přišla k hranici, kterou nebylo možné překonat větším strojem.

Ani rychlejší lodí.

Ani novým zdrojem energie.

Ani další knihovnou poznání.

Protože ne všechny problémy vznikají z nedostatku inteligence.

Některé vznikají z toho, co inteligence ještě nedokázala pochopit o sobě samé.

A tehdy se občas někdo narodil.

Téměř nikdy jako král.

Mohlo to být dítě řemeslníka.

Dcera učitele.

Syn ženy, jejíž jméno dějiny nezachovaly.

Někdy přišel mezi chudé.

Jindy mezi učené.

Jeden mluvil na náměstích.

Jiný celé roky téměř mlčel a zanechal jen několik vět.

Někdy jeho slova změnila svět ještě během jeho života.

Jindy potřebovala staletí.

Jména se měnila.

Obličeje se měnily.

Jazyky se měnily.

Hvězdy nad nimi také.

Úloha zůstávala podobná.

Posunout svět o jeden krok.

Ne do cíle.

Jen dál.

Žádný člověk nemohl zachránit celou planetu.

Kdyby svět mohl zachránit jediný člověk bez rozhodnutí ostatních, nebyl by to svět svobodných bytostí.

Mohli tedy pouze ukázat směr.

Vyslovit myšlenku, kterou už nelze úplně zapomenout.

Otevřít dveře.

A nechat ostatní rozhodnout, zda jimi projdou.

Na jednom světě bylo třeba poprvé říci, že slabost druhého není právem silnějšího vlastnit ho.

Na jiném, že poznání nemá pána.

Jinde celé národy zabíjely jeden druhý pro různé obrazy bohů a někdo mezi ně přinesl myšlenku, že bůh, který potřebuje lidskou nenávist, může být pouze lidskou nenávistí oblečenou do posvátných slov.
Někde se lidé potřebovali naučit odpouštět.

Jinde pochybovat.

A na některých světech přišla chvíle, kdy bylo třeba říci, že moc ukrytá před pohledem začne dříve či později sloužit sama sobě.
Takovou planetou byl Elarion.

Jesair nepřišel s návodem na dokonalý svět.

Vyslovil několik vět právě ve chvíli, kdy je Elarion dokázal začít poslouchat.

Že hodnota nemá chodit ve stínu.

Že moc musí snést pohled těch, nad kterými stojí.

Že vlastnictví je i stopou zodpovědnosti.

Že bohatství člověka nelze zcela oddělit od světa, který mu umožnil vzniknout.

Nebyla to přikázání.

Byla to semena.

A semena nepotřebují, aby člověk, který je zasadil, seděl pod stromem.

Jesair však zemřít nechtěl.

Třetina nebyla cenou, kterou vesmír požadoval za jeho poselství.

Ani Mareiina smrt nebyla součástí nějaké dokonalé rovnice.

Chtěl žít.

Chtěl s ní zestárnout.

Možná se jednoho dne probudit v domě Davionů a poprvé nemít za dveřmi nikoho, kdo by od něj potřeboval odpověď.
Možná se hádat o bezvýznamné věci.

Možná na ně za několik hodin zapomenout.

Možná sedět u zahrady, než jim ruce zestárnou.

To všechno mu bylo vzato.

Myšlenka nepotřebovala jeho smrt.

Když však zemřel, zůstala v rukou ostatních.

A s ní otázka.

Milovali člověka?

Nebo pochopili i to, co se pokoušel říct?

Pokud všechno stálo na Jesairově přítomnosti, mohlo všechno zemřít u skla spolu s ním.

Pokud však něco z jeho slov přešlo do jiných lidí, jeho dech již nebyl podmínkou jejich života.

O třicet světelných let dál obíhala kolem své hvězdy malá modrá planeta.

Byla mladší ve svém příběhu.

Její lidé ještě Elarion neznali.

Nevěděli nic o Mostu.

O Auriole.

O Nerai.

O muži, který položil dlaň na podlahu u průhledného skla.

Jednou se tam měl narodit jiný člověk.

Měli mu říkat Ježíš.

Měl kráčet po prašných cestách mezi vesnicemi, které by z pohledu vesmíru bylo těžké vůbec najít.

Měl jíst s rybáři.

Dotýkat se nemocných.

Mluvit s lidmi, od kterých ostatní odvraceli tvář.

Měl se setkávat s mocnými i s těmi, kteří neměli téměř nic.

Bez armády.

Bez úřadu.

Bez pečeti státu.

S rukama, kterými se dal lámat chléb.

A přece po něm mělo zůstat něco, co přežije říše.

Že člověk před tebou má hodnotu i tehdy, když ti nemá co nabídnout.

Že milosrdenství může stát výš než slepé splnění zákona.

Že velikost může znamenat službu.

Že nepřítel nemusí zůstat nepřítelem navždy.

Lidé se pak celá staletí budou hádat, kým byl.

Postaví mu chrámy.

Budou malovat jeho tvář.

Každý národ mu trochu půjčí tu svou.

Někteří v něm uvidí Boha.

Jiní proroka.

Další učitele.

A budou existovat i tací, kteří jeho jménem udělají přesný opak toho, co učil.

Velké myšlenky totiž neprocházejí dějinami po přímé cestě.

Jedna generace je vysloví.

Následující je ohne podle svých potřeb.

Další je objeví znovu.

A po staletí se to, co kdysi znělo jako nebezpečný sen jednoho člověka, může stát samozřejmostí milionů.

Tak se pohybují světy.

Po stupních.

Mezi některými stupni se objeví ti, které později nazvou proroky.

Spasiteli.

Mudrci.

Reformátory.

Kacíři.

Blázny.

Vesmír pro ně společné jméno nepotřeboval.

Byli jako poslové, kteří nenosí dopis.

Oni sami byli dopisem.

Aby však mohli patřit světu, do kterého přišli, museli na čas zapomenout.

Kdyby znali všechno, jejich život by nebyl lidským životem.

Byla by to návštěva.

Proto cítili bolest.

Hlad.

Strach.

Samotu.

Touhu.

Hněv.

Lásku.

Pochybnost.

Mohli selhat.

Mohli říct něco, čeho později litovali.

Mohli toužit zůstat naživu.

Protože nikdo nemůže mluvit k bytostem určitého světa zevnitř jejich zkušenosti, pokud se alespoň na čas nestane jednou z nich.
A když jejich život skončil, tělo zůstalo planetě.

Jméno dějinám.

Slova lidem.

To, co se skrývalo hlouběji, pokračovalo.

Čas mezi takovými životy se neměřil kalendářem.

Žádné tělo nečekalo na další ráno.

Žádné srdce nepočítalo údery.

Na jedné planetě mohly uplynout tisíce let, než na jiné dozrála chvíle, do které bylo možné vstoupit.
Někde daleko se zatím rodila civilizace.

Objevila oheň.

Pak písmo.

Rozdělila půdu.

Vytvořila zákony.

Postavila chrámy.

Vyrobila zbraně.

Vynalezla peníze.

A po dostatečně dlouhé době začala věřit, že způsob, kterým uspořádala svět, je jediným způsobem, jakým se svět uspořádat dá.
Až se přiblížila k vlastní hranici.

Tehdy se cesta mohla začít znovu.

Jiná hvězda.

Jiná planeta.

Jiné tělo.

Jiné jméno.

Ani role nemusela být stejná.

Svět, který se topil v pomstě, potřeboval slyšet o odpuštění.

Svět, který zaměňoval poslušnost za dobro, potřeboval pochybnost.

Civilizace rozdrcená svévolnou mocí potřebovala ochranu jednotlivce.

A svět, jehož jednotlivci již zapomněli, že přežívají jen díky ostatním, mohl jednou potřebovat připomenout povinnost vůči celku.
Slova se měnila.

Směr měl něco společného.

Od strachu k pochopení.

Od násilí ke spolupráci.

Od skryté moci k odpovědnosti.

Od představy oddělenosti k poznání, že nic živého nevzniká samo ze sebe.

Jesair byl jedním z nich.

Možná kdysi nesl jiné jméno.

Možná stál pod oblohou planety, která dávno přestala existovat, a říkal bytostem, jejichž tváře by Elarián ani člověk ze Země nedokázal nazvat tvářemi.
Možná tam vyslovoval úplně jinou větu.

Jinou část téže cesty.

A možná se jeho cesta na malé modré planetě teprve měla začít.

V jiném těle.

Pod jménem, které se mu už občas vracelo v záblescích, ačkoli mu nerozuměl.

Duše nepotřebuje podpis.

Podpis potřebují dějiny.

A některé duše snad neprocházejí světy samy.

Některé blízkosti přežijí i ztrátu jména.

Nejdříve se vrátí pouze jako zvláštní důvěra vůči cizímu člověku.

Jako smutek bez vzpomínky.

Jako pohyb ruky, který předběhne rozum.

Tři prsty na zápěstí.

Věta vyslovená dříve, než člověk pochopí, proč ji vyslovil.

*Neodcházej sám.*

Mareiin poslední úsměv zůstal Nerai jako otázka.

Ze záznamu se nedalo zjistit, co Jesair řekl.

Nedalo se zjistit ani to, co Mareia v poslední chvíli viděla.

Zůstal jen obraz ženy, která se při pohledu na umírajícího muže usmála, jako by si na něj po nesmírně dlouhé době vzpomněla.

Když Jesairovo srdce přestalo bít, hvězdy nezměnily své dráhy.

Obloha se neotevřela.

Na Elarionu se neobjevilo znamení.

Planeta pokračovala v oběhu.

Města počítala své mrtvé.

V domech zůstaly nádoby u oken.

Oděvy na věšácích.

Rozečtené knihy.

Postele, ze kterých už nikdo ráno nevstal.

A přesto se něco pohnulo.

V lidech.

Jesairova slova se začala šířit bez něj.

Někteří je zkomolili.

Někteří zjednodušili.

Někteří si z nich vybrali jen to, co se jim hodilo.

Jiní v nich našli důsledky, které sám Jesair ještě nestihl domyslet.

Takový je osud každé myšlenky, která přežije svého autora.

Přestane mu patřit.

V jeho pracovně zůstaly dokumenty.

Mezi nimi návrh podílu živých.

Poznámky na okrajích.

Otázky bez odpovědí.

Prázdná místa.

Svět se musel naučit pokračovat v rozhovoru s člověkem, jehož křeslo zůstalo prázdné.

A kdesi velmi daleko, u hvězdy, kterou žádný Elarián nikdy neviděl, obíhala další planeta.
Její oceány měly barvu tmavého kovu.

V noci nad nimi putovaly tři měsíce.

Na pevninách právě vznikala první města.

Jejich obyvatelé objevili písmo.

Začali obchodovat.

Začali dělit půdu.

Postupně se rozdělovali na ty, kteří vlastní, a ty, kteří poslouchají.

Měli před sebou tisíce let.

Jejich chvíle ještě nedozrála.

Vesmír nespěchal.

Jednou se však mezi nimi narodí dítě.

Dostane jméno, které nikdy nezazní na Elarionu.

Ani na Zemi.

Bude se smát.

Bude plakat.

Udělá chyby.

Možná se zamiluje.

Možná bude mít strach ze smrti.

A jednoho dne vysloví větu, po které už jeho svět nebude moci zůstat úplně takový, jaký byl.

Nikdo tam nebude znát Jesaira.

Nikdo nebude znát Ježíše.

A nebude to nutné.

Velké duše neprocházejí vesmírem proto, aby zachránily své jméno.

Jména patří světům.

S sebou si nesou pouze směr.

A když jednou jejich úloha na jednom místě skončí, neodejdou nahoru.

Ani pryč.

Jen dál.

# Část IV: Elarion bez Třetiny

## 33. Chybějící ruce

Když se křivka konečně zastavila, Elarion vypadal z oběžné dráhy téměř stejně jako předtím.

Moře byla na svých místech.

Kontinenty se nepohnuly.

Města v noci svítila.

Dopravní koridory stále vytvářely nad planetou tenké světelné žíly.

Thaeron obíhal dál.

Pokud by se na planetu díval někdo z velké dálky, katastrofu by možná ani nepoznal.

Musel by přijít blíž.

K jednomu stolu.

K jedné posteli.

Na jedno pracovní místo.

Protože přibližně každý třetí člověk chyběl.

Nejprve chyběli doma.

Prázdná polovina postele.

Nedopitá nádoba.

Oděv na místě, odkud ho už nikdo nevzal.

Zpráva, která zůstala označena jako nedoručená.

Hračky dětí, kterým rodiče ještě několik dní nedokázali říci, že je už nikdo nepřijde uložit spát.

Potom začali mrtví chybět i světu.

V nemocnici v Severní Améniii zemřeli dva ze tří správců kyslíkových sítí.

Samotná síť fungovala.

Uměla vyrábět kyslík.

Čistit ho.

Rozvádět.

Předvídat spotřebu.

Významnější změna kapacity však podle zákona vyžadovala potvrzení dvou licencovaných odborníků.

Jeden byl mrtvý.

Druhý ležel v bezvědomí.

Třetí pracoval čtyřicet hodin bez spánku.

Udělal chybu.

V Saruře zůstalo ve skladech dostatek potravin na několik měsíců.

Autonomní vozidla stála v řadách.

Znala cestu.

Dokázala vyhodnotit uzávěry.

Uměla najít náhradní trasu.

Nesměla však změnit cíl dodávky bez lidského schválení.

Člověk, který měl schválit změnu, byl mrtvý.

A tak stroje připravené nakrmit město čekaly na podpis člověka, který už neměl ruku.

V jedné z thaeronských kupol zemřela žena, která jako jediná dokonale znala starou přestavbu recyklačního systému vody.

Dokumentace existovala.

Nebyla úplná.

Údržbová inteligence věděla, že tři ventily se chovají jinak, než tvrdí projekt.

Nevěděla proč.

Ta žena to věděla.

Roky si říkala, že to jednou zapíše.

Do té doby to vždy vysvětlila kolegovi.

Kolega zemřel týden před ní.

Třetina nevzala Elarionu jen těla.

Vzala obrovskou část paměti, která nikdy nebyla uložena ve strojích.

Paměť rukou.

Paměť návyků.

Paměť člověka, který ráno přišel k systému a bez rozmýšlení udělal tři drobné věci, protože dvacet let věděl, že bez nich se večer něco pokazí.
Živí se nejdříve pokusili mrtvé nahradit.

Lékaři pomáhali ve skladech.

Učitelé rozváželi potraviny.

Úředníci čistili zdravotní moduly.

Výzkumníci pomáhali pohřebním službám.

Inženýři spali u energetických uzlů.

Celá města fungovala ve stavu, který by se kdysi nazval nouzovým.

Po Třetině už nebylo jasné, co slovo nouzový znamená.

Nedalo se požádat necelých šest miliard otřesených lidí, aby dělali práci devíti miliard a zároveň pohřbívali ty, které milovali.
Krizová rada proto učinila to, o čem se před pandemií diskutovalo desetiletí.

Začala odstraňovat povinná lidská potvrzení.

Nejdříve při zásobování potravinami.

Pak v energetice.

V dopravě.

V základní výrobě.

V údržbě měst.

Umělé inteligence dostaly pravomoc měnit výrobní plány, přesouvat materiál a přidělovat část kapacit, aniž by při každém rozhodnutí čekaly na člověka.
Dokument, který to umožnil, měl název dlouhý téměř polovinu řádku.

Lidé mu říkali jednoduše:

Povolení pokračovat.

Protože právě to stroje dostaly.

Povolení pokračovat tam, kde člověk chyběl.

Saira vedla tým, který měl jednotlivé systémy propojit.

Před sebou měla mapu planetární výroby.

Před Třetinou by taková mapa nemohla existovat.

Státy chránily energetické rezervy.

Podniky výrobní kapacity.

Distributoři sklady.

Každý považoval část reality za své strategické tajemství.

Po Třetině začali údaje otevírat.

Ne z osvícení.

Protože bez nich systém nevěděl, komu pomoci.

„Přebytek výživových směsí v západní Vasýrii," řekl analytik.

„Kam je potřebujeme?"

„Severovýchod. Tři nemocniční oblasti."

„Doprava?"

„Kapacita je."

„Tak je pošlete."

Analytik zůstal stát.

„Je tam problém."

Saira zvedla oči.

„Jaký?"

„Trasa prochází třemi státy."

„A?"

„Čtyři měny."

Saira se opřela.

„Tři státy. Čtyři měny."

„Dopravce fakturuje přes Therinith."

„Proč?"

„Daňový režim."

Saira na okamžik zavřela oči.

„Samozřejmě."

Čtyři protistrany účtovaly ve čtyřech měnách. Uzly uměly částky přepočítat za zlomek sekundy; finalizaci blokovala rozdílná pravidla krytí a oprávnění nemocnice.

Jídlo existovalo.

Vozidla existovala.

Cesty existovaly.

Lidé hladověli.

Odhad uvolnění zásilky: třicet hodin.

„Most," řekla Saira.

Analytik se na ni podíval.

„Nemocnice není oprávněna přijímat elary pro běžný provoz."

„Má krizovou výjimku."

„Na zdravotnický materiál."

Saira se podívala na záznam.

„Co je podle vás jídlo pro člověka, který bez něj zemře?"

Analytik nic neřekl.

„Pošlete to přes Most."

„Kdo výjimku schválí?"

Saira se podívala na prázdnou židli u stolu.

Ještě před devíti dny na ní seděl náměstek.

„Já."

Za pět minut byla platba provedena.

Výrobce viděl objednávku.

Dopravce cenu.

Pojišťovna riziko.

Nemocnice předpokládaný čas doručení.

Veřejnost viděla, kolik se zaplatilo a komu.

Neviděla jména pacientů.

Autonomní vozidla vyrazila dříve, než by starý systém dokončil první měnovou konverzi.

Takových případů přibývalo.

Most se postupně měnil z krizového platebního nástroje na nervovou soustavu automatizované ekonomiky.

Stroje uměly vyrábět.

Potřebovaly však vědět, co má být vyrobeno.

Uměly přesouvat zásoby.

Potřebovaly vědět, kde opravdu chybí.

Uměly optimalizovat cestu.

Potřebovaly vědět, zda objednávka existuje a kdo za ni nese odpovědnost.

Tok hodnoty se stal jedním ze způsobů, jak stroje četly lidský svět.

A když byl tento tok viditelný, začaly se objevovat věci, které do té doby zůstávaly oddělené.

Jeden velkoobchodník přestal během nedostatku uvolňovat léky.

Tvrdil, že čeká na dopravu.

Most ukázal, že sklady byly připraveny.

Tvrdil, že nemocnice nenabízely dostatečnou cenu.

Záznam ukázal opak.

Současně společnosti spojené s jeho vlastnickou skupinou nakupovaly kontrakty, jejichž hodnota rostla s délkou krize.

Další účet financoval kampaně proti nucenému uvolnění zásob.

Každá z těchto informací sama o sobě prokazovala málo.

Vedle sebe vyprávěly jiný příběh.

Zásoby byly uvolněny.

Rozhodnutí mělo autora.

A autor věděl, že jeho rozhodnutí bude mít záznam.

Po několika měsících vyráběly automatizované továrny téměř tolik jako před Třetinou.

Pak víc.

Stroje neonemocněly.

Energetická pole nedostala horečku.

Robotické linky neztratily rodiče.

Velká část výrobní kapacity přežila pandemii nedotčená.

Chybělo především rozhodování kolem ní.

Podpisy.

Povolení.

Opakovaná povolení stejných údajů v systémech, které si je z právních důvodů nesměly předat.

Kontroly, jejichž jediným smyslem bylo potvrdit, že předchozí kontrolu provedl člověk.

Třetina odstranila lidi tak brutálně, až se odhalilo, které části hospodářství je skutečně potřebovaly.

Když ekonomické rady zveřejnily první čísla, společnost jimi byla otřesena.

Pracujících bylo o více než třetinu méně.

Produkce klesla jen o několik procent.

V některých odvětvích již přesáhla původní úroveň.

Čísla v sobě skrývala nepříjemnou otázku.

Pokud společnost dokázala vytvářet téměř stejné množství věcí s podstatně menším množstvím lidské práce, co přesně bylo úkolem všech pracovních míst, která do té doby považovala za nezbytné?

Odpověď byla nepříjemná.

Část práce nevznikala proto, aby se vyrobilo něco potřebného.

Vznikala proto, aby člověk získal právo dostat peníze.

Starý systém spojil přístup k životu s místem ve výrobním procesu.

Nyní výrobní proces dokázal fungovat bez části lidí.

Lidé však bez příjmu fungovat nedokázali.

Podniky nevyplácely mzdu mrtvým.

Rodiny přicházely o živitele.

Miliony dalších opustily zaměstnání, aby se staraly o děti, nemocné a staré.

Jiné nahradily systémy, kterým pandemie otevřela dveře.

Výroba rostla.

Na účtech domácností ubývalo.

Saira přinesla Nerai planetární projekci.

„Pokud nic neuděláme, do tří měsíců bude více než polovina domácností odkázána na pomoc při mimořádných událostech."

Seděly v bývalé Jesairově pracovně.

Karanténu domu Davionů zrušili před týdnem.

Dům vyčistily stroje.

Předměty nechaly tam, kde byly.

Nádoba na vodu u Jesairova místa.

Mareiina kniha u okna.

Dvě křesla obrácená do zahrady.

Nerai se jich nedotýkala.

„Kolika lidem umíme najít práci?“ zeptala se.

„Všem.“

Nerai se na Sairu podívala.

„Užitečnou.“

Saira sklopila oči k projekci.

„Nevím.“

„Odhad.“

„Polovině dospělých. Možná méně.“

„Pokud zastavíme automatizaci?“

„Více.“

„A při další krizi budeme znovu čekat na lidské podpisy?“

Saira mlčela.

„Tak ji nezastavíme.“

Otevřela další dokument.

**Návrh dočasného planetárního základního podílu.**

Nerai ten název neznala.

Myšlenku ano.

Vzpomněla si na Nitru.

Na rozhovor před Třetinou.

Jesair tehdy řekl, že dávka je něco, co moc dává člověku shora.

Podíl je něco jiného.

Podíl říká, že určitá část společného výsledku patří člověku proto, že je členem civilizace, která ho vytváří.

Tehdy to znělo jako rozhovor o vzdálené budoucnosti.

Budoucnost přišla bez zaklepání.

„Kdo to připravil?“

„Hospodářský tým Mostu. Několik států. Regionální rady.“

Nerai otevřela dokument.

„Jak ho chtějí vyplácet?“

Saira se usmála bez radosti.

„Máme problém.“

„Jaký?“

„Třicet měn.“

Nerai zavřela oči.

Málem se zasmála.

Téměř.

„Proto navrhují elar.“

Na první straně dokumentu stála věta:

**Člověk nesmí ztratit právo na život jen proto, že společnost již nepotřebuje jeho práci.**

Nerai ji přečetla.

Potom ještě jednou.

Podívala se na prázdné křeslo u okna.

„Jesair by řekl, že to nestačí.“

„Proč?“

„Protože nevíme, z čeho ten podíl počítat.“

„Most vidí stále větší část produkce.“

„Čím dál větší neznamená celou.“

„Ne.“

Nerai se podívala přes okno.

Zahrada domu Davionů zarůstala.

Tráva již překračovala okraje chodníků.

Stromy kvetly.

Jedna větev se skláněla příliš nízko a nikdo ji neodřízl.

Příroda nevěděla, že zemřela třetina světa.

Pokračovala.

Možná právě proto ji Nerai nedokázala nenávidět.

Zavřela dokument.

„Pak budeme muset vidět víc."

Saira zvedla oči.

„Produkce?"

„Hodnoty."

Nerai se ještě chvíli dívala do zahrady.

„Pokud z ní chceme rozdělit spravedlivý podíl, musíme vědět, kde vzniká, kam odchází a kdo ji vlastní."

Saira přikývla.

Nerai jí podala dokument.

„Svolej hospodářskou radu."

„Kdy?"

„Nyní."

„Nerai, nespala jsi."

Nerai se slabě usmála.

„Spala jsem před Třetinou."

Saira zůstala ve dveřích.

„Tvůj bratr by nechtěl, aby ses zničila."

Nerai se na ni podívala.

„Můj bratr nechtěl ani tři miliardy mrtvých."

Saira odešla.

Dveře se zavřely.

Nerai zůstala sama.

Dlouho seděla.

Potom vstala a přistoupila k Jesairovu křeslu.

Poprvé od návratu do domu se ho dotkla.

Položila dlaň na opěradlo.

„Stroje je nenahradily," řekla do prázdné místnosti.

Hlas se jí zachvěl.

„Jen nám ukázaly, kolik věcí už dávno uměly dělat bez nás."

A tehdy se konečně rozplakala.

Ne za třetinu světa.

Nikdo nedokáže oplakat tři miliardy lidí najednou.

Plakala za jednoho bratra.

Za jednu ženu.

Za tři prsty na zápěstí.

Za dvě ruce, které od sebe v posledních hodinách života dělilo několik centimetrů průhledného skla.

Venku se nad Auriolou zvedalo elarionské slunce.

Osvětlilo střechy domů.

Zahradu.

Prázdné křeslo.

A svět, který pokračoval.

Protože po katastrofách svět vždy pokračuje.

Otázkou zůstává jen to, co si vezme s sebou.

# 34. Podíl živých

První základní podíl nebyl přijat jako nový společenský řád.

Byl přijat na devadesát dní.

Tak se na Elarionu začínaly téměř všechny velké změny.

Dočasně.

Výjimečně.

Jen dokud se věci nevrátí do normálu.

Normál však přestal existovat.

Návrh vycházel z regionálních životních nákladů. Každý stát, město a osídlená oblast již celá léta počítaly cenu základního bydlení, potravin, energie, dopravy a zdravotní péče.
Před Třetinou se tyto údaje používaly při sociálních dávkách, mzdových jednáních a rozhodování o minimálních příjmech.
Nyní se z nich stal základ podílu.

Člověk bez jiného příjmu obdržel částku odpovídající základním životním nákladům svého regionu.

Pokud měl vlastní příjem, podíl mu nezmizel při první vydělané minci. Snižoval se postupně a přestal se vyplácet až tehdy, když příjem překročil dvojnásobek místních životních nákladů.
Nebylo to dokonalé schéma.

Regiony se přely o výpočty.

Města tvrdila, že bydlení je dražší, než ukazují státní statistiky.

Venkovské oblasti namítaly, že jejich doprava a energie stojí víc.

Rodiny žádaly zohlednit počet dětí.

Lidé se zdravotním postižením upozorňovali, že průměrné náklady nejsou jejich náklady.

Ale systém měl jednu vlastnost, kterou předchozí dávky neměly.

Každý mohl vidět, z čeho se jeho podíl vypočítal.

Viděl regionální index, pravidla, použité příjmy, zdroj údajů a přesný důvod výsledné částky.

Pokud se výpočet změnil, změna měla autora.

Pokud systém použil chybný údaj, člověk viděl, odkud přišel.

Pokud úředník otevřel individuální podklady, vlastník obdržel záznam o nahlédnutí.

První planetární výplata se měla uskutečnit přes Most.

Právě tehdy se ukázalo, že třicet měn nebylo jen symbolem suverenity.

Bylo to třicet různých způsobů, jak říct, kolik člověk potřebuje na život.

Jeden stát stanovil podíl ve vlastní měně a za dva dny ji oslabil, aby snížil skutečné náklady rozpočtu.
Druhý zmrazil kurz.

Třetí zakázal občanům držet elary mimo licencované banky.

Čtvrtý oznámil, že vyplatí pomoc jen lidem, kteří prokáží pobyt na jeho území během posledních dvou let.
Miliony lidí však po Třetině opustily své domovy.

Stěhovaly se za příbuznými.

Za volnými byty.

Za prací.

Za péčí.

Rodina mohla žít v jednom státě, pobírat důchod z druhého, vlastnit byt ve třetím a nakupovat potraviny dovážené ze čtvrtého.
Staré měny byly vytvořeny pro světy, které se tvářily, že jejich hranice jsou skutečné.

Třetina ukázala, že vzduch, nemoc, jídlo ani smrt je neznají.

Daren Voltr seděl na jednání Měnové rady naproti Nerai.

Od nitranského fóra uplynuly roky.

Tehdy obhajoval měnovou suverenitu před Jesairem. Říkal, že měna je volantem státu a slabší regiony potřebují vlastní kurz, aby přežily.
Teď měl unavenou tvář.

Během Třetiny zemřela jeho manželka a jeden ze synů. Nikdy o tom veřejně nemluvil. Nerai to věděla jen proto, že jejich jména viděla v seznamu obětí.
„Společný elar nemůže být vyplácen bez společné měnové autority," řekl Voltr.

„Most ho už vyplácí," odpověděla Saira.

„Most vydává krytou zúčtovací jednotku. Ne měnu státu."

„Pro člověka, který jí zaplatí nájem, je ten rozdíl akademický.“

Voltr se na ni podíval.

„Právě takové věty vytvářejí měnové katastrofy.“

Nerai otevřela mapu první zkušební výplaty.

„Katastrofu už máme.“

Na mapě se zobrazila zpoždění.

Největší nebyly v chudých regionech.

Byly na hranicích měnových systémů.

„V jedné oblasti dostali lidé podíl o čtyři dny později,“ řekla Nerai. „Peníze i příjemce jsme znali. Čekali jsme však na přepočet mezi třemi měnami a potvrzení dvou centrálních bank.“
Voltr si prohlédl údaje.

„A kdo ponese kurzové riziko, pokud vše vyplatíte v elarech?“

„Nikdo z příjemců.“

„Tedy Most.“

„Rezervy jsou veřejné.“

„Rezervy nejsou nekonečné.“

„Ani trpělivost lidí.“

Voltr se opřel.

„Chápu naléhavost. Ale společná měna vytvoří společnou moc. Tuto část stále odmítáte pojmenovat.“
„Pojmenováváme ji,“ řekla Nerai. „Proto požadujeme, aby byla viditelná.“

„Viditelná moc zůstává mocí.“

„Ano.“

Voltr zvedl obočí.

Čekal obranu.

Nerai pokračovala:

„Transparentnost neruší moc. Umožňuje vidět, kdo ji používá. To je méně než dokonalost. Ale více než tma.“
Voltr se podíval na symbol elaru.

„A co státy, které ho odmítnou?“

„Mohou vyplácet podíl ve vlastní měně.“

„Pak nebude planetární.“

„Bude planetární podle pravidel. Způsob výplaty zůstane dočasně místní.“

„Dočasně.“

Vyslovil to slovo s takovou přesností, jako by v něm už slyšel budoucí dějiny.

První výplata se navzdory sporům uskutečnila.

V Saruře žila žena jménem Elina Vass se čtyřmi dětmi.

Před Třetinou pracovala jako koordinátorka zásobování v síti menších nemocnic. Její manžel opravoval autonomní dopravní moduly.
Oba přežili nemoc.

Manžel však zůstal s poškozenými plícemi a potřeboval dlouhodobou péči. Elina opustila práci, aby se o něj starala.
Její pracovní místo mezitím převzal automatizovaný systém.

Ne ze zlomyslnosti.

Nemocnice nemohly čekat, až se vrátí.

Když požádala o původní sociální pomoc, stát od ní žádal potvrzení, že je nezaměstnaná, že se aktivně uchází o práci a že odmítnutím nabízené pozice neprodlužuje vlastní závislost.
Systém jí nabídl práci v jiném městě.

Nemohla ji přijmout, aniž by opustila manžela.

Proto její pomoc zamítl.

Při základním podílu neprokazovala vlastní užitečnost.

Systém zjistil její příjmy.

Regionální náklady.

Počet vyživovaných dětí.

Zdravotní potřeby domácnosti.

Na její účet přišla částka v elarech.

Elina si otevřela výpočet.

Viděla každý použitý údaj.

Při zdravotní potřebě manžela byl uveden odkaz na chráněný záznam. Diagnózu neviděl nikdo, kdo ji nepotřeboval. Systém pouze potvrdil zvýšenou nákladovost péče.

Elina zaplatila nájem.

Majitel domu přijímal místní měnu. Most provedl konverzi automaticky.

Zaplatila energii.

Objednala jídlo.

Část podílu zůstala.

Poprvé od začátku Třetiny nemusela rozhodovat, které dítě bude jíst méně.

V ten večer napsala do veřejné diskuse jednu větu:

Nechci dávku za to, že jsem selhala. Chci podíl na světě, který funguje i tehdy, když nemůžu pracovat.
Větu během několika dní zopakovaly miliony lidí.

Ne všichni souhlasili.

Majitelé automatizovaných podniků tvrdili, že společnost trestá efektivitu. Investovali do strojů, nesli riziko a nyní se od nich očekávalo, že se o výsledek podělí s lidmi, které jejich stroje nahradily.
Jesairův argument se však vracel.

Stroje nevznikly z ničeho.

Používaly výzkum financovaný předchozími generacemi.

Energetické sítě budované státy.

Data miliard lidí.

Dopravní infrastrukturu.

Právní řád.

Mimoplanetární zdroje, které si nikdo nevytvořil vlastníma rukama.

I největší soukromý podnik stál na podlaze, kterou nepostavil sám.

Planetární rada proto zavedla poplatek z automatizované produkce.

Ne podle počtu robotů.

To by podniky motivovalo skrývat stroje nebo předstírat lidskou práci.

Poplatek byl vypočítán z hodnoty vytvořené s minimální lidskou účastí a z využívání společné infrastruktury.
Výpočet byl složitý.

Proto musel být veřejný.

Podnik viděl, jak systém dospěl k jeho povinnosti.

Občan viděl, jaká část základního podílu pochází z automatizované produkce, daní, výnosů společného majetku a rezerv.

Právě při zavádění poplatku se odhalila stará slabost Elarionu.

Nikdo nedokázal přesně určit, kde vznikl zisk.

Továrna stála v Unii.

Vlastnila ji společnost z Vasýrie.

Patenty patřily fondu v Therinithu.

Výpočtové služby byly účtovány přes thaeronskou jurisdikci.

Licenční poplatek odcházel na jižní ostrov.

Na konci roku podnik tvrdil, že ve státě, kde skutečně vyráběl, téměř nic nevydělal.

Takto fungovalo velké množství nejúspěšnějších společností.

Hodnota vznikala v továrně.

Zisk se rodil na papíře tam, kde nebyli téměř žádní zaměstnanci, zákazníci ani stroje.

Malé ostrovní státy vybudovaly celé hospodářství na právním přemisťování hodnoty.

Nabízely nízké daně.

Chráněné vlastníky.

Neveřejné fondy.

Speciální účetní režimy.

Zákony, podle kterých odmítnutí informace nebylo překážkou spolupráce, ale službou klientovi.

Velké státy odpověděly zvyšováním daní.

Potřebovaly financovat nemocnice, školy, dopravu, obnovu po Třetině a základní podíl.

Čím byly daně vyšší, tím větší hodnotu mělo jejich obcházení.

Čím více peněz uniklo, tím vyšší musely být sazby pro ty, kteří zůstali.

Daňová spirála se otáčela.

Daně byly vysoké, protože je mnozí neplatili.

Mnozí je neplatili, protože byly vysoké.

A ti, kteří je platili, stále více věřili, že jsou trestáni za to, že nemají dostatek moci uniknout.

Most nedokázal zpětně změnit staré účetnictví.

Nové elarové transakce však ukazovaly, kde hodnota skutečně vznikla, jaké služby byly poskytnuty a kdo byl konečným příjemcem.
Při platbě se již nedalo jednoduše oddělit cenu od její cesty.

Každá významná transakce nesla odkaz na vlastnické vztahy, smluvní důvod a daňový režim.

Ne všechno bylo veřejné každému.

Ale nic významného nebylo úplně beze jména.

Po šesti měsících dočasného základního podílu se ukázalo, že planetární systém vybral více příjmů při nižších sazbách než staré státy při vyšších.
Ne proto, že by lidé náhle začali milovat daně.

Únik ztratil část své tmy.

Hospodářská rada navrhla prodloužit základní podíl o další rok.

Daren Voltr hlasoval pro.

Po jednání ho Nerai zastavila na chodbě.

„Myslela jsem, že budete proti.“

„Jsem.“

„Hlasoval jste pro.“

„Protože alternativa je horší.“

„To zní jako začátek každé reformy.“

Voltr se podíval přes průhlednou stěnu na Nitru.

Město bylo stále plné prázdných bytů.

„Jesair měl v jedné věci pravdu,“ řekl.

Nerai se na něj podívala.

„Ve které?“

„Podíl nelze počítat z hodnoty, kterou nikdo nevidí.“

„Jen v jedné?“

Voltr se téměř usmál.

„Nedopřejte mrtvým příliš vítězství najednou.“

Pak zvážněl.

„Stále však nevidíte důsledek.“

„Jaký?“

„Jednotný výpočet. Jednotná daňová vrstva. Jednotný podíl. Jedna zúčtovací měna.“

„Ano.“

„To už není pomoc.“

„Ne.“

„To je základ státu.“

Nerai se podívala na znak Mostu zobrazený nad řekou.

„Možná.“

„A kdo bude ten stát ovládat?“

„To je otázka, na kterou musíme odpovědět dříve, než odpoví někdo za nás.“

Voltr odešel.

Nerai zůstala u okna.

Na pracovním rozhraní se jí objevilo upozornění.

Systém historické analýzy dokončil první rekonstrukci finančních toků spojených s Třetinou.

Otevřela ji.

Na obraze se objevily tisíce plateb.

Nadace.

Laboratoře.

Výpočetní kapacita.

Dopravní rezervace.

Právní výjimky.

Rodová data.

Pojišťovací modely.

Politické fondy.

Všechno, co viděla odděleně před Třetinou.

Teď to leželo na jedné mapě.

Uprostřed zůstávalo prázdné místo.

Ne proto, že by tam nic nebylo.

Protože někdo vynaložil hodně úsilí, aby tam nebylo jméno.

Nerai zvětšila obraz.

„Našli jsme kostru," řekla.

Taren, který stál u ní, se zadíval na linii spojující Vestu s výzkumnými nadacemi.

„A tělo?"

„To ještě dýchá."

# 35. Finanční kostra pandemie

Vyšetřování Třetiny nezačalo zadržením podezřelého.

Začalo ochranou údajů.

Během prvních týdnů pandemie zanikly tisíce společností. Některé proto, že zemřeli jejich vlastníci. Jiné proto, že jejich činnost ztratila smysl. Další proto, že lidé, kteří je řídili, využili chaos a zmizeli.
Účetní archivy se zavíraly.

Banky spojovaly systémy.

Servery byly vyčištěny.

Dočasná výzkumná prostředí byla zrušena po skončení nájemních smluv.

Za normálních okolností by se údaje uchovávaly v místních lhůtách.

Po Třetině však nebylo jasné, které údaje jsou obchodní dokumentací a které důkazem největšího zločinu v dějinách Elarionu.
Nerai prosadila planetární příkaz na zmrazení všech záznamů spojených s biologickým výzkumem, rodovými archivy, krizovou logistikou a nadacemi, které se objevily ve Vrstvě.
Proti příkazu protestovalo dvacet tři států.

Některé upřímně chránily práva svých občanů.

Jiné chránily klienty.

Therinith prohlásil, že cizí vyšetřování nemůže plošně zmrazit majetkové a účetní záznamy osob, proti kterým neexistuje konkrétní podezření.
Nerai odpověděla zveřejněním seznamu chybějících údajů.

Ne obsahu.

Jen toho, co mělo existovat a najednou neexistovalo.

Sedm fondů změnilo správce během prvního měsíce pandemie.

Čtyři nadace zrušily účty.

Dvě právní kanceláře oznámily poškození archivů.

Vesta převedla část vlastnictví na společnost založenou tři dny po prvních veřejných zprávách o nemoci.
Každý jednotlivý krok měl možné nevinné vysvětlení.

Spolu vypadaly jako útěk.

Veřejný tlak přinutil Therinith ustoupit.

Zůstal však problém.

Údaje nebyly napsány v jednom jazyce.

Banky a státy popisovaly tytéž pohyby jako dary, úvěry či licence. Po získání nových soudních oprávnění mohla Vrstva porovnávat časová razítka, podpisy správců a původní identifikátory i tam, kde se právní název transakce změnil.
Tentokrát však proti němu nestáli jen lidé.

Analytické systémy, které během obnovy spojovaly zásoby a výrobu, dostaly nový cíl.

Nehledat viníka.

Hledat shodu.

Stejného správce.

Stejný komunikační uzel.

Stejnou časovou řadu.

Stejný právní vzor.

Stejný konečný ekonomický prospěch.

Nerai odmítla, aby AI přidělovala osobám hodnocení viny.

„Stroj může ukázat, že se dvě cesty setkaly," řekla týmu. „Nemůže rozhodnout, proč po nich lidé šli."
„Bez rizikového hodnocení dostaneme miliony spojení," namítl jeden z analytiků.

„Tak je dostaneme."

„Lidé je nedokáží projít."

„Pak použijte stroj na seřazování důkazů, ne lidí."

„Rozdíl je malý."

„Ne pro člověka, kterého označíte za vinného."

Systém proto pracoval s událostmi.

Platba.

Smlouva.

Změna vlastníka.

Pronájem kapacity.

Udělení výjimky.

Přístup k datům.

Teprve když se události spojily, vyšetřovatelé zkoumali osoby.

První pevný bod přišel z místa, které nikdo nepovažoval za rozhodující.

Z pojišťovny.

Před Třetinou si jedna z nadací objednala model finančních ztrát při onemocnění nerovnoměrně zasahujícím určité skupiny obyvatelstva.
Pojišťovna dostala hypotetické zadání.

Nevěděla, že souvisí s reálným biologickým projektem.

Výslednou zprávu předala prostřednictvím zabezpečeného úložiště. Při předání vznikl záznam o zařízení, které soubor otevřelo.
Zařízení nebylo registrováno na jméno člověka.

Patřilo společnosti spravující soukromé rezidence v Nitře.

Společnost vlastnil fond.

Fond spravovala kancelář v Therinithu.

Kancelář chránila konečného klienta.

Starý systém by se tam zastavil.

Nová rekonstrukce porovnala zařízení s energetickou spotřebou, přístupy do budov a dalšími staženými dokumenty.
Stejné zařízení otevřelo:

analýzu opožděné reakce zdravotnických institucí,

právní stanovisko k používání anonymizovaných genetických dat,

zprávu o krizové logistice,

výsledek biologického modelování,

a dokument s názvem Test slepoty.

Všechny soubory se setkaly v jedné rezidenci.

Rezidence patřila Arienu Korvethovi.

Taren výsledek zkontroloval třikrát.

„To ještě nedokazuje, že je otevřel on.“

„Ne," řekla Nerai.

„Zařízení mohl používat někdo jiný."

„Ano."

„Rezidence měla personál."

„Měla."

„A návštěvy."

„Ano."

Taren se na ni podíval.

„Můžeš se aspoň jednou zaradovat?"

„Když budeme mít důkaz."

Další přišel z rodových archivů.

Mareia před Třetinou zaznamenala setkání s Arienem, ne jeho obsah, neměla oprávnění tajně nahrávat soukromý rozhovor.
Systém však uchoval čas setkání, její vstup, jeho potvrzení návštěvy a následný přístup k chráněným výzkumným údajům.
Několik minut po Mareiině odchodu Arien otevřel dokument o biologické zranitelnosti aureliánských linií.
O hodinu později kontaktoval Kaela Thorna.

Následující den prošla poslední platba.

Časová posloupnost sama o sobě stále nebyla důkazem úmyslu.

Pak našli zprávu z laboratoře.

Výzkumnice, která pracovala na jedné z biologických částí, měla pochybnosti. Poslala otázku prostředníkovi, který jí zadání poskytl.
Ptala se, zda se výsledky nepoužijí způsobem ohrožujícím konkrétní populaci.

Odpověď byla krátká:

Projekt nesleduje vznik nenávisti ani aktivní cílení. Hodnotí přirozené rozdíly v reakci biologických systémů. Pokračujte podle schválené specifikace.
Zpráva byla podepsána pouze projektovým kódem.

Analýza stylu ukázala podobnost s Arienovými zprávami.

Nerai ji odmítla použít jako hlavní důkaz.

„Podobnost jazyka není podpis.“

Taren otevřel technické údaje.

„Ale klíč pro odesílání ano.“

Klíč byl vytvořen v Arienově rezidenci.

V tom okamžiku přestalo být jeho jméno pouze podezřením.

Nerai požádala o povolení k prohlídce, zadržení zařízení a omezení pohybu.

Soudní systém odpověděl, že osoba se již dva měsíce nenachází na registrovaném místě.

Arienova rezidence byla prázdná.

Ne opuštěná v panice.

Vyčištěná.

Osobní věci zmizely.

Účty byly převedeny.

Přístupová oprávnění zrušena.

Jedna stěna nesla světlejší obdélník po odstraněném obraze.

Ve skříni zůstala pouze tmavě modrá nádoba.

Nerozbitá.

Ležela na boku.

Nerai ji poznala z Mareiiných starých fotografií.

Byla její.

Vzala ji do rukou.

Na okraji měla malou odřeninu.

Nic víc.

Arien se pokusil zničit ji a nedokázal ani to.

„Kdy odešel?“ zeptala se.

Vyšetřovatel otevřel záznamy domu.

„První měsíc pandemie.“

„Kam?“

„Soukromý modul směřoval na orbitální prstenec.“

„A pak?“

„Cílový záznam chybí.“

Nerai se na něj podívala.

„Lodě nezmizí.“

„Tato změnila vlastníka během letu. Nový vlastník byl registrován na Thaeronu.“

„Kdo?“

„Fond v Therinithu.“

Nerai téměř pocítila únavný druh pobavení.

I na útěku zůstal Arien věrný starému světu.

Myslel si, že když rozdělí cestu mezi dostatek registrů, nikdo neuvidí, kam přišel.

Most zatím neviděl staré soukromé lety.

Ale energetické a zásobovací systémy Thaeronu už byly součástí obnovy.

Každá kupole vykazovala spotřebu vody, energie, kyslíku a potravin.

Analytický systém našel místo, kde spotřeba dlouhodobě převyšovala počet registrovaných obyvatel.
Soukromá kupole na okraji severního osídlení.

Oficiálně prázdná.

Pravidelně zásobována.

Vlastněna dalším fondem.

Nerai se dívala na mapu.

„Požádejte Thaeron o zadržení.“

Taren zaváhal.

„Thaeronská správa již odpověděla.“

„Kdy jsme se ptali?“

„Neptali. Systém jim poslal automatické upozornění při shodě osoby s omezením pohybu.“

„A?“

„Tvrdí, že nemají dostatečný právní základ pro vstup do soukromé kopule.“

Nerai pomalu položila Mareiinu nádobu na stůl.

„Tři miliardy mrtvých nejsou dostatečný právní základ?“

„Podle nich máme finanční a datové důkazy. Ne přímý důkaz, že Arien vytvořil nebo vypustil biologickou hrozbu.“

„Máme jeho zařízení, jeho klíč, jeho financování, jeho útěk.“

„Máme strukturu.“

„On měl celek.“

„Musíme to dokázat.“

Nerai se podívala na mapu kopule.

„Tak ho nechte mluvit.“

Thaeronské úřady odmítly veřejný zásah.

O dvě hodiny později zveřejnila Vrstva část důkazní mapy.

Bez osobních zdravotních údajů.

Bez technických biologických detailů.

Ukázala jen to, co bylo potřeba.

Nadace.

Platby.

Výzkumné zadání.

Zařízení.

Arienovu rezidenci.

Útěk.

A soukromou kupoli, jejíž vlastník zůstával skrytý.

Veřejnost si spojila jméno rychleji než soud.

Před kupolí se začali shromažďovat lidé.

Ne ozbrojení.

Pozůstalí.

Přinášeli fotografie mrtvých.

Ukládali je před vstup.

Jednu po druhé.

Thaeronská správa vyslala bezpečnostní jednotky, aby zabránily násilí, a místo útoku našly ticho.

Tisíce tváří položených na zemi cizí planety.

Třetí den soud povolení vydal.

Bezpečnostní jednotky vstoupily do kopule.

Arien Korveth seděl u stolu.

Neutekl.

Před ním byl otevřený přenos z davu.

Díval se na fotografie.

Když ho vyzvali, aby vstal, uposlechl.

„Jste zadržen pro podezření z účasti na přípravě a financování událostí vedoucích ke Třetině."

Arien se mírně usmál.

„Třetinu nezpůsobily peníze."

Velitel jednotky neodpověděl.

Arien nastavil ruce na bezpečnostní omezení.

„Způsobili ji lidé."

„To posoudí soud."

„Ne," řekl Arien. „Soud posoudí mě."

Podíval se ještě jednou na fotografie před kupolí.

„A tím se všichni ostatní očistí."

# 36. Člověk, který měl mapu

Ariena nepřevezli do Nitry.

Bylo by to nebezpečné.

Ne pro něj.

Pro město.

Před budovou Vrstvy se shromažďovaly desítky tisíc lidí. Část žádala veřejný proces. Jiní okamžitou smrt. Objevily se výzvy k vyhoštění všech Veyranů, zavření jejich finančních domů a zkonfiskování majetku.

Veřejný přenos ukazoval Arienovu tvář vedle počtu obětí. Moderátor hovořil o zadržení a o důkazech financování; jeden host již žádal rozsudek, druhý uzavření všech veyranských nadací. Pod záběrem běžela jména lidí, kteří se ještě hledali.

Nerai sledovala několik sekund. Dala opravit chybný údaj o době zadržení a požádala, aby úřad zveřejnil, co je skutečně doloženo. Na obrazovce se už Arien měnil na jedinou tvář celé katastrofy. Vyšetřování však mělo pokračovat i po jeho výslechu.

Nerai odmítla zveřejnit místo zadržení.

Arien věděl, že o jeho životě rozhoduje i to, zda zůstane skrytý.

První výslech se uskutečnil přes zabezpečené spojení.

Na jedné straně seděl Arien v bílé místnosti bez oken.

Na druhé Nerai, dva vyšetřovatelé, právní zástupce Konventu a Arienův obhájce.

Nerai nechtěla být při výslechu.

Byla sestrou jedné z obětí.

Její přítomnost mohla zpochybnit nestrannost.

Zároveň znala finanční mapu lépe než kdokoliv jiný.

Arien ji požádal osobně.

„Budu mluvit pouze s ní," řekl.

„Nemáte právo určit vyšetřovatele," odpověděl právník.

„Pak nebudu mluvit."

Nerai souhlasila.

Ne proto, že by mu chtěla vyhovět.

Chtěla vědět, proč si vybral ji.

Když se spojení otevřelo, Arien se na ni dlouho díval.

„Podobáte se mu méně, než jsem čekal."

„Komu?"

„Jesairovi."

„Vy jste ho znal?"

„Ne."

„Zabil jste ho."

Arienův obhájce se pohnul.

„Můj klient—"

„Nechte ji," řekl Arien.

Nerai položila před sebe Mareiinu tmavomodrou nádobu.

Arien ji viděl.

Jeho tvář se změnila.

Jen na okamžik.

„Našli jsme ji ve vašem bytě."

„Patřila Mareii."

„Vím."

„Proč jste ji přinesla?"

„Abyste se měl na co dívat, když budete lhát."

Obhájce znovu zasáhl.

„Tento způsob výslechu—"

„Můžu odejít?" zeptal se Arien.

„Ne."

„Pak na způsobu nezáleží."

Nerai otevřela důkazní mapu.

„Znáte tyto projekty?"

„Některé."

„Financoval jste je?"

„Ne přímo.“

„Zajistil jste jejich financování?“

„Ne všech.“

„Kterých?“

Arien se opřel.

„Ptáte se, jako by existoval jeden projekt.“

„Existoval jeden záměr.“

„Záměr není účet.“

„Právě proto jste ho rozdělil.“

Arien se podíval na mapu.

„Každý z těchto projektů byl legální.“

„Samostatně.“

„Zákonnost se neposuzuje podle toho, co si k ní někdo později nakreslí.“

„Laboratoře neznaly rodová data. Analytici neznali biologické výsledky. Právníci neznali logistické modely. Pojišťovny neznaly výzkumné cíle.“

„Tak funguje ochrana citlivých projektů.“

„Ne. Tak fungovala vaše ochrana před tím, aby někdo uviděl celek.“

Arien neodpověděl.

Nerai zvětšila schéma.

„Každý viděl část. Vy jste měl mapu.“

Postupovali správně.

Otcův hlas se vrátil dřív, než stihl připravit odpověď, kdysi tu větu nenáviděl, teď ji měl rozepsanou do smluv, výjimek a podpisů před sebou.

„Myslíte si, že mapa je zločin?“

„Pokud ukazuje cestu ke třem miliardám těl, ano.“

Arien sklopil oči k nádobě.

„Neplánoval jsem tři miliardy.“

„Kolik?“

Obhájce se k němu naklonil.

Arien ho ignoroval.

„Krize měla odkrýt slabost aureliánské představy o vlastní výjimečnosti.“

„Kolik?“

„Neexistovalo přesné číslo.“

„Jedna rodina? Jedno město? Jedna větev?“

„Chtěl jsem změnit rovnováhu.“

„Kolik mrtvých je rovnováha?“

Arien zvedl oči.

„Kladete mi otázku, kterou vaši státníci kladou při každé válce. Kolik obětí je přijatelných pro budoucí mír?“

„Vy jste nezačal válku.“

„Ne.“

„Ve válce nepřítel alespoň ví, že na něj míří.“

Arienova tvář zůstala klidná.

„Aureliáni měnili Elarion po staletí, aniž by o tom ostatní hlasovali.“

„Tím, že existovali?“

„Tím, co představovali.“

„Mareia vás opustila.“

Obhájce se prudce nadechl.

Arien ztuhl.

Nerai pokračovala:

„To nebyla válka proti Aureliánům. Byla to rána muže, který nedokázal přijmout, že žena není jeho vlastnictvím.“

„Nevíte nic o našem vztahu.“

„Vím, že řekla ne.“

„Odešla k němu.“

„Nebyla věc, která přešla z vašich rukou do Jesairových.“

„On jí dal příběh, ve kterém mohla být někým víc.“

„A vy jste jí dal svět, v němž měla zemřít.“

Arien se postavil.

Bezpečnostní systém ho okamžitě vyzval, aby si sedl.

Nerai ho sledovala.

„Sedněte si."

„Nepřišel jsem mluvit o Mareii."

„Proč jste tedy chtěl mluvit se mnou?"

Arien zůstal stát.

Pak se pomalu posadil.

„Protože vy jediná víte, že jsem to nedokázal sám."

Nerai neodpověděla.

Arien ukázal na mapu.

„Vaše planeta se nyní tváří, že našla netvora. Jednoho muže, který obelstil banky, vědce, laboratoře, vlády a umělé inteligence."

„Nikdo netvrdí, že jste je obelstil."

„Ne?"

„Většina nevěděla, na čem pracuje."

„A proč to nevěděla?"

Nerai mlčela.

„Protože nechtěla vědět," řekl Arien. „Laboratoř obdržela peníze a úzkou specifikaci. Banka obdržela právně čistou platbu. Nadace veřejně prospěšný účel. Politik dar, který neporušoval místní zákon. Ostrovní stát poplatek za ochranu vlastníka. Každý viděl přesně tolik, kolik potřeboval, aby mohl pokračovat."

„Vy jste tu slepotu vytvořil."

„Ne. Využil jsem ji."

„S pomocí Kaela Thorna."

Poprvé Arien neodpověděl okamžitě.

„Kael otevřel finanční cesty," řekl nakonec.

„Věděl, na co?"

„Věděl dost."

„Věděl o biologickém cíli?"

„Věděl, že cílem bude krize.“

„Rozsah?“

„Ne.“

„Proč vám pomohl?“

Arien se usmál bez radosti.

„Protože Jesair navrhl svět, ve kterém by Kael přestal existovat tak, jak existoval do té doby.“

Nerai otevřela záznam z nitranského fóra.

Jesair mluvil o viditelné finanční moci.

O konečných vlastnících.

O tom, že každé nahlédnutí musí zanechat stopu.

Kael seděl v sále.

„Chtěl zastavit transparentnost,“ řekla Nerai.

„Chtěl ji odložit. Zpomalit. Znevážit. Chtěl konflikt, který by ukázal, že otevřený svět je nebezpečný.“

„A vy jste mu dal Třetinu.“

„Dal mi peníze.“

„Kde je?“

„Nevím.“

„Lžete.“

„Kael mi přestal věřit ještě před první horečkou.“

„Pokusil se projekt zastavit.“

„Pozdě.“

„Proč?“

Arien se podíval na tváře na důkazní mapě.

„Protože pochopil, že otevřel cestu někomu, kdo nemá jeho hranice.“

„Vy jste měl hranice?“

„Myslel jsem si to.“

Arien se podíval na tmavomodrou nádobu. Na jejím okraji zůstala drobná odřenina, kterou ani přes obrazovku nepřehlédl.
A teď mi řekni, jak to bylo opravdu.

Matčin hlas k němu přišel tak zřetelně, až musel sklopit oči. Kdysi se ho tak ptala, když se pokoušel ukrýt chybu za dokonale poskládané vysvětlení.
„Když jsem byl chlapec, moje matka zemřela při dopravní nehodě," řekl. „Byl tam jediný intenzivní transport. Záchranáři vzali dítě s aureliánskýma očima."
Obhájce se k němu obrátil, ale Arien pokračoval.

„Otec si vyžádal všechny záznamy. Řekl mi, že záchranáři postupovali správně. To dítě přežilo."
„A vaše matka?" zeptala se Nerai.

„Zemřela cestou do nemocnice."

Arien se dotkl okraje stolu.

„Předtím, než ho odvezli, sama řekla, aby vzali toho chlapce."

Tuto větu nevyslovil nahlas celá desetiletí.

Nerai znala i jiný dokument s jeho jménem. Otevřela starý návrh záložních transportů a obrátila záznam k němu. „Po té nehodě jste zařídil, aby už záchranáři nemuseli tak často vybírat mezi dvěma raněnými."
Arien se díval na počty přeživších. „Tehdy jsem ještě věřil, že stačí změnit pravidlo."

Nerai záznam zavřela. Lidé, kterým pomohl, zůstali živí. Lidé na důkazní mapě také zůstali jeho odpovědností.
„Co jste chtěl změnit?" zeptala se Nerai.

Nezvýšila hlas. Arien však pod jejími slovy znovu slyšel matčinu otázku.

„Chtěl jsem, aby zlatý kruh jednou nikomu nepomohl," řekl. „Aby Jesair prohrál. Aby Mareia viděla, že se v něm mýlila. Aby někdo jiný zůstal čekat přede dveřmi, které se neotevřou."
Obhájce položil dlaň na stůl, Arien se na něj nepodíval.

„Záchranáři tehdy rozhodovali, koho ze dvou raněných stihnou zachránit," řekla Nerai. „Vy jste vytvořil nebezpečí pro lidi podle jejich původu. I pro děti."
Arien otevřel ústa a žádná z vět, které používal celé roky, se mu nevešla do odpovědi.

Před očima měl matčinu ruku a chlapce za sklem. Cizí dítě se tehdy pokoušeli zachránit. Chlapce na fotografii ohrožoval on.
Tak dlouho nenáviděl otcovo „Postupovali správně“, až vytvořil soustavu, ve které tu větu mohli vyslovit všichni kromě něho. On znal následek, ke kterému jejich práce směřovala.
Na chvíli nastalo ticho.

Nerai se podívala na něj.

Před ní neseděl netvor z příběhů.

Seděl tam člověk.

To bylo horší.

Netvor stojí mimo lidi.

Člověk ukazuje, co může vzniknout mezi nimi.

„Kde je Kael?“ zopakovala.

„Na Thaeronu.“

„Kde?“

„Kdybych věděl, dal bych vám ho.“

„Proč?“

Arien se opřel dozadu.

„Protože já budu nést jména mrtvých. On bude dále mluvit o svobodě.“

Výslech trval dalších šest hodin.

Arien přiznal spojení projektů.

Nepřiznal vypuštění nemoci.

Tvrdil, že poslední operace řídily autonomní procesy a že neznal přesný okamžik ani místo začátku.
Vyšetřovatelům však poskytl kódy, jména prostředníků a části finanční struktury.

Ne z lítosti.

Z potřeby rozdělit vinu.

Když spojení skončilo, Arien se ještě jednou podíval na Nerai.

„Co uděláte, když odsoudíte mne?“

„Budeme pokračovat.“

„Kam?“

„K lidem, kteří vám dali cestu.“

„A pak?“

„K systému, který ji ukryl.“

Arien se usmál.

„Takže nakonec uděláte přesně to, čeho se Kael bál.“

„Ne kvůli němu.“

„Kvůli Jesairovi?“

Nerai se podívala na tmavomodrou nádobu.

„Kvůli těm, kteří už nemohou vidět, co se s jejich světem stalo.“

Spojení se zavřelo.

Arien zůstal v bílé místnosti sám.

Nerai otevřela nový dokument.

Měl být předběžnou zprávou o příčinách Třetiny.

Do prvního řádku napsala:

Arien Korveth vytvořil úmysl.

Pak se zastavila.

Do druhého:

Kael Thorne mu poskytl finanční a politické cesty.

Do třetího:

Instituce Elarionu zajistily, že nikdo kromě pachatelů neviděl všechny části najednou.

Přečetla si ty věty.

Arien.

Kael.

Systém.

Jednotlivá vina.

Spoluvina.

Civilizační slepota.

Pokud by vynechala první dvě, zločinci by se ukryli za společnost.

Pokud by vynechala třetí, společnost by odsoudila zločince a zachovala podmínky pro další.

Nerai dokument uložila.

Název zněl:

Nejen Arien.

# 37. Nejen Arien

Předběžnou zprávu zveřejnili v den, kdy Elarion poprvé po Třetině zaznamenal více narozených než mrtvých.
Média si vybrala Arienovo přiznání.

Veřejnost Kaelovo jméno.

Banky právní chyby.

Státy cizí jurisdikce.

Každý ve zprávě našel část, která ukazovala na někoho jiného.

Therinith prohlásil, že neporušil žádný zákon.

To byla pravda.

Jeho rejstříky chránily majitele přesně podle přijatých pravidel.

Banky oznámily, že všechny platby prošly kontrolou.

I to byla pravda.

Každá transakce měla věrohodný účel, právně existující protistranu a dokumentaci odpovídající místním požadavkům.
Nadace tvrdily, že neznaly konečný záměr financovaných projektů.

Většinou to byla pravda.

Laboratoře prohlásily, že zkoumaly legitimní vědecké otázky.

Pravda.

Právníci uvedli, že posuzovali hypotetické případy.

Pravda.

Pojišťovny modelovaly rizika.

Pravda.

Dopravci rezervovali kapacitu.

Pravda.

Politické strany přijímaly povolené dary.

Pravda.

Téměř všechno bylo pravdivé.

Právě proto mohla vzniknout tak velká lež.

Nerai vystoupila před planetární vyšetřovací radu.

Za jejími zády byla mapa finanční kostry Třetiny.

„Nenašli jsme jednu tajnou pokladnu," řekla. „Nenašli jsme platbu s poznámkou na financování katastrofy. Nenašli jsme jednu instituci, která by znala celý plán."
Ukázala na rozdělené linie.

„Našli jsme něco nebezpečnějšího. Systém, ve kterém každý mohl říct pravdu o své malé části a zároveň pomáhat vytvářet lež celku."
V sále seděli představitelé všech čtyřiceti států.

Za nimi pozůstalí.

V první řadě zůstalo několik prázdných míst.

Původně tam měli sedět zástupci aureliánských rodových rad.

Z velké části je už neměl kdo zastupovat.

„Arien Korveth je zodpovědný za úmysl, koordinaci a vědomé použití rozdělených systémů k provedení útoku," pokračovala Nerai. „Kael Thorne vytvořil finanční a politickou infrastrukturu, která tento útok umožnila. Další lidé přijímali rozhodnutí, při kterých věděli více, než dnes přiznávají."
Na obraze se objevily fondy, dary politickým stranám a vlastnické propojení Vesty.

„Ale pokud celý závěr zní jen tak, že zlí lidé zneužili dobrý systém, pak jsme se z Třetiny nenaučili nic."
Sálem prošel nepokoj.

„Systém nebyl dobrý. Byl slepý způsobem, který se stal obchodním modelem."

Zvětšila ostrovní jurisdikce.

„Státy prodávaly tajemství. Banky prodávaly oddělenost. Fondy prodávaly vlastnictví beze jména. Účetnictví prodávalo možnost, aby zisk vznikl jinde než hodnota. Politika prodávala vliv bez viditelného původu."
Představitel Therinithu požádal o slovo.

„Nazýváte zákonnou ochranu soukromí obchodním modelem zločinu."

„Ne," odpověděla Nerai. „Říkám, že ochrana soukromí se stala obchodním modelem moci."

„Naši klienti nebyli odsouzeni."

„Protože jsme neznali jejich jména.“

„To není důkaz viny.“

„Ne. Je to důkaz, že jsme nebyli schopni vinu vůbec prozkoumat.“

„Každý občan má právo chránit svůj majetek před cizím státem.“

„A každý občan má právo vědět, kdo prostřednictvím majetku financuje politiku, vlastní jeho nemocnici nebo platí výzkum ohrožující jeho život.“

Představitel se opřel.

„Kdo určí hranici?“

„To je přesně otázka, kterou musí vyřešit Konvent.“

Slovo zaznělo poprvé veřejně.

Celoplanetární Konvent po Třetině.

Celoplanetární Konvent měl přesáhnout formát mimořádného setkání vlád.

Rovněž neměl být pouze ekonomickou konferencí.

Měl prozkoumat samotné základy fungování Elarionu.

Návrh podpořila Unie.

Pak většina selenitských států.

Několik aureliánských rad, které ještě existovaly.

Veyranské vlády se rozdělily.

Část podporovala reformu. Ve Třetině zemřeli i jejich lidé. I oni přišli o rodiny, města a budoucnost.

Jiné tvrdily, že vyšetřování se mění na kolektivní soud nad Veyrany.

Na Thaeronu se objevila první hnutí odmítající planetární transparentnost.

Jejich vůdcové říkali:

Třetina nesmí být záminkou pro vytvoření jedné vlády.

Arienův zločin nesmí zrušit soukromí miliard nevinných.

Společná měna se může stát obojkem.

Viditelné peníze umožní vládě zničit každého odpůrce jediným zákazem.

Velká část těchto argumentů byla oprávněná.

Právě proto byly nebezpečnější než jednoduché lži.

Mezi mluvčími nového thaeronského hnutí se objevil muž, jehož jméno nebylo veřejně známé.

Vystupoval pouze hlasem.

Tvrdil, že Elarion potřebuje dvě civilizační cesty.

Jednu otevřenou.

Druhou svobodnou.

Nerai si vyslechla první projev.

Po třech větách věděla, kdo mluví.

Kael Thorne.

Změnil tón.

Zpomalil řeč.

Používal jiné jméno.

Ale způsob, jakým odděloval moc od odpovědnosti, zůstal stejný.

„Dokážeš, že je to on?“ zeptala se Saira.

„Ne.“

„Analýza hlasu?“

„Pravděpodobnost není důkaz.“

„Arien tvrdí, že je na Thaeronu.“

„Arien tvrdí mnoho věcí.“

„Máme požádat o zadržení?“

Nerai zavřela přenos.

„Nejprve musíme vědět, za co přesně.“

„Pomohl financovat Třetinu.“

„Máme důkazy o finančních cestách. Máme jeho pokus zastavit poslední fáze. Nemáme důkaz, že znal rozsah.“

„Otevřel dveře.“

„Ano.“

„A teď mluví o svobodě.“

„I vinný člověk může vyslovit pravdivou námitku.“

Saira se na ni podívala.

„To říkáš jako Jesair.“

„Ne.“

Nerai znovu otevřela záznam.

„On by to řekl lépe.“

Konvent byl svolán na první výročí okamžiku, kdy počet mrtvých dosáhl tří miliard.

Místem se stala Nitra.

Stejný sál, ve kterém Jesair před lety řekl, že hodnota nesmí kráčet ve stínu.

Před budovou postavili stěnu jmen.

Ne všechna.

Nebylo možné zapsat tři miliardy jmen na jedno místo.

Stěna proto každý den zobrazovala jinou část seznamu.

Nikdy se neopakovala dřív než po letech.

V den otevření Konventu svítila na jejím povrchu jména lidí z Aurioly.

Mezi nimi:

Jesair Davion.

Mareia Lioren.

Nerai přišla před východem slunce.

Položila před stěnu tmavě modrou nádobu.

Nenechala ji tam.

Po chvíli ji znovu vzala.

Některé věci nepatří památníkům.

Patří živým, kteří ještě musí dokončit jejich příběh.

# 38. Konvent po Třetině

Před vstupem do sálu si Nerai vyslechla úryvek ranního zpravodajství. Žena, která po Třetině provozovala komunitní kuchyni, chtěla vědět, kdo bude moci kontrolovat společné peníze. Majitel malé opravny se bál, že nový systém uvidí i platby jeho zákazníků. Oba ztratili blízké; na návrhu se přesto neshodli.
„Dnes se bude rozhodovat i o hranici mezi veřejnou mocí a soukromým životem," řekla moderátorka. „Pro mnohé ta hranice stále není jasná."

Nerai přenos vypnula a vešla dovnitř. Námitku opraváře měla napsanou i ve vlastních poznámkách.
V sále zůstala třetina míst prázdná.

Nebylo to přesně vypočteno podle počtu delegátů, kteří zemřeli.

Bylo to rozhodnutí organizátorů.

Každá třetí řada byla uzavřena.

Na sedadlech nebyla žádná jména.

Pouze tenká světelná linie.

Když se delegáti usadili, prázdné řady rozdělovaly živé tak, jak Třetina rozdělila rodiny, města a dějiny.
Nikdo se nemohl podívat na pódium, aniž by viděl místo, kde někdo chyběl.

Konvent neměl jednoho předsedu.

Vedla ho rada zástupců států, občanských shromáždění, odborných institucí, rodových rad a Thaeronu.
I to byl kompromis.

Nikdo nechtěl, aby shromáždění o omezení moci řídil jediný člověk.

Nerai nevystupovala jako politička.

Nekandidovala.

Nezastupovala stát.

Stála před Konventem jako vedoucí vyšetřování finančního pozadí Třetiny.

Nad ní se zobrazilo její jméno.

Nerai Sael.

Mezistátní úřad pro finanční integritu a systémová rizika.

Rozsah zveřejněných zájmů: úplný.

Podívala se na prázdné řady.

Pak začala.

„Před rokem jsme dali katastrofě jméno."

Na stěnách se objevilo číslo.

Tři miliardy sto čtyřiadvacet milionů.

„Nazvali jsme ji Třetinou, protože lidská mysl potřebuje jedno slovo tam, kde nedokáže nést miliardy jmen."
Číslo zmizelo.

Nahradily ho tváře.

Děti.

Ženy.

Muži.

Všechny tři větve.

„Dnes nebudu mluvit o tom, co jsme ztratili. To bychom nedokončili. Budu mluvit o tom, co jejich smrt odhalila."
Na obraze se objevila finanční kostra.

„První důvod, proč musíme změnit naše peníze, je pandemie."

V sále se několik lidí pohnulo.

Někteří očekávali projev o zdravotnictví.

Nerai pokračovala:

„Třetina nebyla financována jedinou platbou. Kdyby byla, někdo by si jí všiml. Byla financována přes třicet měn, stovky měnových přechodů, nadace, fondy, laboratoře, právní výjimky a společnosti, jejichž koneční vlastníci nebyli známi."
Jednotlivé části mapy se rozsvěcovaly.

„Umělá inteligence analyzovala biologické otázky bez znalosti jejich cíle. Laboratoře plnily úkoly bez znalosti ostatních úkolů. Pojišťovny modelovaly následky bez znalosti příčiny. Dopravci rezervovali kapacity bez znalosti nákladu. Banky viděly platby, ne plán. Státy viděly společnosti, ne lidi za nimi."

Mapa se spojila.

„Jeden člověk může přinést nenávist. Civilizace mu však dá nebo nedá cestu."

Nerai se odmlčela.

„My jsme mu ji dali."

V sále bylo ticho.

„Pokud nevidíme peníze před činem, uvidíme jen těla po něm."

Na obraze se objevily kategorie, které měly nově podléhat automatickému systémovému dohledu.

Biologická a genetická rizika

Výpočetní kapacita velkého rozsahu.

Strategické laboratoře.

Zdravotnická data.

Politické financování.

Zbrojní systémy.

Kritická infrastruktura.

„Nežádám systém, který bude číst myšlenky," řekla Nerai. „To nedokáže a nesmí předstírat, že to dokáže. Žádám systém, který si všimne, když se peníze, technologie, data, laboratoře a politická moc začnou skládat do tvaru hrozby."

Představitel jednoho veyranského státu požádal o slovo.

„A kdo rozhodne, co je tvar hrozby?"

„Veřejná pravidla."

„Vytvořená kým?"

„Nezávislou radou zřízenou Konventem, která podléhá občanskému, profesnímu a soudnímu dohledu."

„Tedy další planetární institucí."

„Ano."

„A pokud se mýlí?"

„Její rozhodnutí bude napadnutelné."

„A pokud se stane nástrojem vlády?"

„Proto nesmí patřit jedné vládě."

Muž se neposadil.

„To je pouze přesun centralizace na vyšší úroveň."

„Ne," odpověděla Nerai. „Centralizovaná musí být viditelnost společného problému. Rozhodování a kontrola se musí rozdělit."

„To je protiřečení."

„Ne. Jedna mapa nemusí mít jednoho vlastníka."

Muž si sedl.

Nerai otevřela druhou část.

„Druhým důvodem je automatizace."

Na stěnách se objevily údaje o produkci po Třetině.

Počet pracujících.

Výrobní kapacita.

Spotřeba.

Automatizovaná rozhodnutí.

„Třetina nás přinutila udělat za měsíce to, co jsme odkládali desetiletí. Stroje převzaly výrobu, dopravu, správu energie, účtování, údržbu a část zdravotní péče. Ne proto, že jsme chtěli svět bez práce. Protože lidé chyběli."

Křivka produkce se vrátila nad úroveň před Třetinou.

„Poté jsme zjistili, že produkce může růst i tehdy, když počet pracovních míst neroste."

Zobrazila se věta, kterou Jesair vyslovil v Nitře:

Dávka je to, co moc dává shora. Podíl je to, co patří člověku již tím, že je součástí civilizace.

Nerai se na ni chvíli dívala.

„Univerzální základní příjem nesmí být odměnou za nepotřebnost. Nesmí být ani milostí státu vůči člověku, kterého stroje připravily o práci. Musí být podílem na civilizaci vybudované poznáním, daty, infrastrukturou a zdroji, které nevytvořil žádný dnešní vlastník sám."

V sále zazněly první projevy souhlasu.

„Aby byl tento podíl spravedlivý, musíme vědět, jakou hodnotu stroje vytvářejí, komu patří, kde vzniká zisk a kam odchází. UBI bez transparentnosti je dávka, kterou moc může vypočítat podle vlastní potřeby. Transparentní základní podíl je právo, jehož výpočet může občan ověřit."

Nerai otevřela třetí část.

„Třetí důvod je korupce.“

Na stěnách se objevily veřejné zakázky.

Předražené nemocniční moduly.

Dopravní kontrakty.

Energetické projekty.

Dotace fondům, jejichž vlastníci financovali politické strany.

„Korupce. Klientelismus. Kupování vlivu. Tunelování států. Skryté financování politiky. Majetkové machinace. Daňové ráje. Granty, které se tvářily jako veřejné dobro, ale sloužily soukromé moci. Účetní přesuny přes měny, ostrovy, nadace a mimoplanetární uzly.“

Jednotlivé příklady se spojovaly.

„To vše prosperovalo ve tmě. A my jsme si na tu tmu tak zvykli, že jsme ji začali považovat za normální.“

Na chvíli přestala mluvit.

„Třetina ukázala cenu této normálnosti.“

Představitelka jednoho ostrovního státu se postavila.

„Podle vašeho návrhu budou všechny finanční toky veřejné?“

„Ne.“

„Kdo rozhodne, které ano?“

„Význam jejich dopadu.“

„To není přesná hranice.“

„Přesná hranice vznikne zákonem. Malá osobní platba zůstane soukromá. Vlastnictví nemocniční sítě ne.“

„A dar?“

„Osobní dar v přiměřeném rozsahu zůstane soukromý. Dar politické straně ne.“

„Investice?“

„Investice, která nedává investorovi významnou moc nad životy druhých, nemusí být veřejná každému. Její existence však nesmí být neviditelná dohledu.“

„Takže stát bude vědět všechno.“

„Ne.“

„Kdo potom?“

„Různé vrstvy systému budou znát různé části. Nikdo nebude moci vidět celý život člověka bez zákonného důvodu. Každé spojení vrstev zanechá stopu.“
Žena se zamračila.

„Přesně takto jste popisovala systém před Třetinou.“

„Ne. Před Třetinou různé vrstvy chránily údaje tak, že nebylo možné zjistit, kdo financuje katastrofu. Nový systém musí chránit člověka, aniž by chránil neviditelnou moc.“
Nerai otevřela čtvrtou část.

„Čtvrtý důvod je fungování států.“

Byly zobrazeny rozpočtové schodky.

Většina států Elarionu utrácela více, než vybírala, téměř v každém z posledních třiceti let. Dluhy rostly i v období hospodářského růstu.

Politici slibovali úspory.

Pak zvyšovali daně.

„Naše státy nebyly chudé,“ řekla Nerai. „Byly drahé.“

Na obraze se objevily ceny stejných zdravotnických zařízení nakoupených různými státy.

Rozdíly dosahovaly stovek procent.

„Neefektivnost zůstávala skrytá v rozpočtech, které občané nedokázali porovnat. Veřejná instituce tvrdila, že zaplatila tržní cenu. Trh však v sousedním státě prodával tutéž věc za polovinu.“
Zobrazila se síť propojených dodavatelů.

„Když je každá veřejná platba viditelná, špatné rozhodnutí nezmizí v závěrečné zprávě. Je viditelné v době, kdy se ještě dá zastavit.“
Jeden z ministrů Unie namítl:

„Veřejnost může špatně pochopit složité nákupy. Nejnižší cena není vždy nejlepší.“

„Proto musí být viditelné i odůvodnění, kvalita a výsledek,“ odpověděla Nerai. „Transparentnost neznamená, že každý občan rozhoduje o každém ventilu. Znamená, že ministr nemůže tvrdit, že dražší ventil byl lepší, pokud se za rok rozpadne a jeho dodavatel financoval ministrovu stranu.“
V sále zazněl nervózní smích.

Ministr si sedl.

„Okamžitá viditelnost špatných opatření, téměř úplný výběr daní a odstranění skrytých střetů zájmů mohou změnit chronické deficity na přebytky. Ne za den. Nejdřív zastavíme úniky. Pak plýtvání. Pak snížíme daně. Až následně přijde růst."
Otevřela pátou část.

„Pátým důvodem jsou daně."

Na obraze se objevila daňová spirála.

Vyšší sazby.

Více úniků.

Užší základ.

Další zvýšení sazeb.

„Velké státy zvyšovaly daně, protože se část hodnoty přesouvala do malých států, kde nevznikla. Čím byly daně vyšší, tím více se vyplatilo unikat. Čím více lidí uniklo, tím více museli platit ti, kteří zůstali."
Zobrazila se mapa ostrovních daňových rájů.

„Tyto státy nevytvořily většinu hodnoty, kterou vykazovaly. Vytvořily právní místo, kde hodnota získala nižší daň a ztratila vlastníka."
Představitel Therinithu se postavil.

„Naše služby byly legální."

„Ano."

„Klienti požívali práv, která jim dávaly smlouvy."

„Ano."

„Tedy je nazýváte vinnými za to, že se chovali racionálně."

„Ne. Říkám, že jsme vytvořili systém, ve kterém bylo racionální poškozovat společnost."

Muž se odmlčel.

„Chcete zrušit daňovou konkurenci."

„Chci zrušit možnost tvrdit, že zisk vznikl na ostrově, na kterém nejsou stroje, zaměstnanci ani zákazníci."
„Kapitál odejde na Thaeron."

„Pak musí být viditelné, kdo ho vlastní, kde vznikl a co používá."

„Thaeron nemusí přijmout vaše pravidla.“

„Ne.“

„A co potom?“

„Pak vzniknou dvě hospodářské oblasti. Jedna, ve které velká moc zanechává viditelnou stopu. A druhá, ve které nezanechává.“

„Lidé si vybírají svobodu.“

„Možná.“

Nerai se na něj podívala.

„Ale už budou vědět, co si vybírají.“

Otevřela šestou část.

Nad Konventem se objevilo třicet symbolů měn.

„Šestým důvodem je měnová roztříštěnost.“

Daren Voltr se mírně pohnul.

Nerai pokračovala:

„Před Třetinou jsme tvrdili, že třicet měn umožňuje státům reagovat na místní podmínky. Byla to pravda. Umožňovaly však i třicet způsobů, jak měnit hodnotu úspor, skrývat zisk, přesouvat dluhy a oddělit cenu od toho, kdo ji zaplatí.“

Byly zobrazeny náklady na konverze.

Kurzové pojištění.

Zpoždění.

Kapitálové rezervy.

Dvojité a trojité účetnictví.

„Podniky zaměstnávaly celá oddělení, aby chránily obchod před měnami, které měly obchod usnadňovat. Malá firma zaplatila při přeshraniční transakci více než velké konsorcium, protože neměla přístup ke stejným kurzům a nástrojům.“

Na obraze se objevil elar.

„Elar vznikl jako dítě pandemie. Ne jako politický projekt. Jako způsob, jak koupit filtry, léky a jídlo v době, kdy staré systémy nedokázaly převést hodnotu dostatečně rychle.“

Nerai ukázala veřejné rezervy Mostu.

„Jeho výhodou nebylo jen to, že byl společný. Lidé viděli jeho krytí, poplatky, kurz, cestu platby a každého, kdo ji zastavil.“
Daren Voltr požádal o slovo.

„Elar je stále kryt starými měnami.“

„Ano.“

„Pokud je zrušíte, čím bude kryt?“

„Produkcí, daňovými příjmy, energetickou kapacitou a majetkem společného systému.“

„Tedy důvěrou v planetární instituce.“

„Každá měna je důvěrou v nějakou instituci.“

„Rozdíl je v tom, že občan dnes může opustit jednu měnu a zvolit jinou.“

„Většina občanů nemá majetek, který by dokázala přesouvat mezi měnami. Měnová volba byla svobodou zejména pro ty, kteří měli dost prostředků uniknout důsledkům rozhodnutí vlastního státu.“
Voltr vstal.

„A přece byla protiváhou. Jedna měna může být použita proti každému člověku na planetě najednou.“
„Ano.“

Odpověď zaskočila i jeho.

Nerai pokračovala:

„Jednotná měna může být základem prosperity, ale i nejdokonalejší tyranie, jakou jsme vytvořili.“
V sále zavládlo úplné ticho.

„Proto nestačí, aby byly viditelné peníze občana. Musí být viditelná moc nad penězi.“

Na obraze se objevilo schéma dohledu.

Provozní vrstva.

Kontrolní vrstva.

Vrstva soudu.

Občanský audit.

Veřejný ověřovací řetězec.

„Provozovatel měny nesmí sám rozhodovat, koho kontroluje. Dohled nesmí sám měnit záznamy. Soud nesmí otevírat údaje bez zaznamenaného právního důvodu. A žádný z těchto orgánů nesmí odstranit stopu svého jednání.“
Voltr se díval na schéma.

„A zločinec?“ zeptal se. „I on uvidí, že byl kontrolován?“

„Ano.“

„Včas, aby ukryl další důkazy?“

„Uvidí to, že kontrola proběhla. Ne nutně každý operativní závěr v téže chvíli. Ale záznam o přístupu nesmí být navždy tajný a nesmí se dát odstranit.“
„To je rozdíl oproti Jesairovu návrhu.“

„Ne. Jesair řekl, že i zločinec musí vidět, kdo se na něj díval. Neřekl, že vyšetřování musí předem zveřejnit každý svůj krok.“
Voltr zůstal stát.

„A kdo zabrání systému, aby vytvořil tajný přístup bez záznamu?“

„Technická architektura.“

Na stěnách se objevil tok dat.

„Každé otevření chráněného údaje vytvoří podepsaný záznam. Z něj vznikne kryptografický otisk. Otisky všech významných změn a přístupů se každých několik minut odešlou do distribuovaného ověřovacího řetězce.“
„Blockchainu,“ řekl někdo ze zadních řad.

„Ano,“ odpověděla Nerai. „Ne jako náhrada pravdy. Hash nedokazuje, že původní údaj byl pravdivý. Dokazuje, že ho někdo později potichu nezměnil. Pravdivost musí zajistit podpis zdroje, křížové ověření a audit.“
Voltr si znovu sedl.

Nerai se podívala na Konvent.

„Sledovací technologie se budou zlepšovat bez ohledu na to, co dnes přijmeme. Můžeme předstírat, že je zakážeme, a nechat je používat tajně. Nebo můžeme zajistit, aby každé oko, které se dívá na občana, bylo samo viditelné.“
Zobrazila se poslední věta:

Právo vidět musí být spojeno s povinností být viděn.

Tehdy se spojení Konventu přerušilo.

Ne celé.

Pouze jeden přenos.

Na stěnách se objevil znak thaeronského hnutí.

Pak hlas.

Kaelův hlas.

„Popisujete klec ze skla," řekl. „Každý bude vidět mříže a vy to nazvete svobodou."

Bezpečnostní systémy se pokusily přenos přerušit.

Nerai zvedla ruku.

„Nechte ho."

V sále se ozval neklid.

Kael pokračoval:

„Jedna měna. Jedna daňová vrstva. Jedna finanční mapa. Jedna planetární inteligence, která rozhoduje, co je riziko. Tvrdíte, že moc rozdělíte mezi rady, soudy a občanské auditory. Všichni však budou používat stejný systém."

Nerai se podívala přímo do snímače.

„Kael Thorne."

Hlas se na chvíli odmlčel.

Pak se zasmál.

„Nemáte důkaz."

„Ne."

„A přece mě veřejně pojmenujete."

„Pojmenovala jsem hlas."

„Takhle bude vypadat váš transparentní svět? Analytik vysloví jméno a dav dokončí zbytek?"

„Ne. Proto vás neodsuzuji. Ptám se vás."

„Na co?"

„Kolik jste věděl?"

V sále nebylo slyšet ani pohyb.

Kael odpověděl až po chvíli.

„Dost na to, abych dnes věděl, že jsem měl zastavit víc."

„To není odpověď."

„Je to jediná, kterou dostanete."

„Pomohl jste Arienovi vytvořit finanční cesty."

„Pomáhal jsem mnoha lidem vytvářet finanční cesty."

„Proč jemu?"

„Protože jsem se bál světa, který navrhoval váš bratr."

„A teď se ho bojíte víc?"

„Nyní mám důkaz, že jsem se bál správně."

Nerai se zahleděla na prázdný obraz, ze kterého přicházel hlas.

„Třetinu považujete za důkaz proti transparentnosti?"

„Považuji ji za důkaz proti soustředění moci. Arien použil biologické poznání, finanční sítě a automatizované systémy. Vy chcete všechny tři spojit v jedné planetární vrstvě."

„A učinit spojení viditelnými."

„Viditelnost nezabrání zneužití."

„Ne."

„Tak co mu zabrání?"

„To, že zneužití nebude patřit pouze tomu, kdo drží systém."

Kael se zasmál.

„To je víra."

„Ano."

Odpověď prošla sálem jako tichý náraz.

„Každý společenský řád stojí na víře, že lidé budou alespoň někdy respektovat pravidla. Rozdíl je v tom, zda jejich porušení mohou ukrýt."

„My na Thaeronu vaše pravidla nepřijmeme."

„To je vaše právo."

„Necháte nás odejít?"

„Pokud nebudete financovat násilí, unášet majetek, který vám nepatří, nebo skrývat výnosy z naší společné infrastruktury."

„Takže svoboda pod podmínkou."

„Každá svoboda končí tam, kde začne účet, který má zaplatit někdo jiný.“

Kaelův hlas ztichl.

Pak řekl:

„Jednoho dne se občané budou více bát vašeho systému než lidí, před kterými je měl chránit.“

„Možná.“

„A co potom?“

„Pak musí mít moc ho změnit.“

„V jedné měně?“

„Ve veřejném ústavním pořádku.“

„Tedy v jednom státě.“

Nerai se odmlčela.

Na tuto větu Konvent čekal.

Někteří s nadějí.

Jiní se strachem.

„Dnes nenavrhuji jeden stát,“ řekla. „Navrhuji, aby společné problémy měly společnou viditelnost a aby společná moc měla společnou kontrolu.“

„To je začátek jednoho státu.“

„Možná.“

„Tak to vyslovte.“

Nerai se podívala na čtyřicet delegací.

Na prázdné řady.

Na místo, kde kdysi seděl Jesair.

„Pokud se jednoho dne Elarion stane jedním státem, nesmí se to stát proto, že ho někdo dobyl. Ani proto, že jedna měna přemohla ostatní. Musí se to stát proto, že lidé zjistí, že jejich životy jsou už dávno sdílenější než jejich vlády.“

Kael neodpověděl.

Spojení se přerušilo.

Tentokrát ho ukončil sám.

Konvent jednal dalších dvacet tři dní.

Nepřijal všechno, co Nerai navrhla.

Základní podíl byl potvrzen, ale jeho výši měly nadále určovat regionální životní náklady.

Most měl přestat být soukromou společností a přejít do vlastnictví planetární veřejné nadace.

Elar se stal zákonnou zúčtovací jednotkou pro mezistátní daně, veřejné platby, základní podíl a obchod s Thaeronem.

Staré měny nezanikly.

Zatím.

Konvent přijal zásadu skutečného viditelného vlastníka pro každou společnost, fond a nadaci s významným hospodářským nebo politickým vlivem.

Každý přístup k chráněným finančním údajům musel zanechat nesmazatelnou stopu.

Každá výjimka musela mít autora, právní důvod a čas ukončení.

Každé pravidlo automatického rizika mělo být veřejně přezkoumatelné.

Konvent zřídil planetární ústavní výbor.

Ne vládu.

Ještě ne.

Když Nerai opouštěla poslední jednání, Daren Voltr na ni čekal u východu.

„Vyhrála jste," řekl.

„Ne."

„Elar se stal zákonnou jednotkou."

„Jednou z jednotek."

„Most již nevlastní soukromá skupina."

„To bylo nevyhnutelné."

„Planetární daňová vrstva."

„Omezená."

Voltr se na ni podíval.

„Víte, co je na vás nejnebezpečnější?"

„Ne."

„Každý krok popisujete jako menší, než ve skutečnosti je."

Nerai se podívala na stěnu jmen před budovou.

„A vy každý krok popisujete jako poslední.“

„Protože vím, kam vedou.“

„Kam?“

Voltr ukázal na Nitru.

„K hlavnímu městu planety.“

Nerai se zahleděla na řeku.

„Možná planeta potřebuje místo, kde se bude muset podívat sama na sebe.“

# 39. Jeden elar

Staré měny nezanikly hlasováním.

Zanikly používáním.

Nejdříve je přestali přijímat velcí mezistátní dodavatelé.

Ne proto, že by je Konvent zakázal.

Elar byl jednodušší.

Jedna cena.

Jedno zúčtování.

Jeden otevřený poplatek.

Bez kurzového pojištění.

Bez dvoudenního čekání.

Bez otázky, kolik hodnoty se ztratí mezi odesílatelem a příjemcem.

Poté elar začali požadovat zaměstnanci pracující pro firmy ve více státech.

Nechtěli, aby se hodnota jejich mzdy měnila podle rozhodnutí vlády státu, ve kterém ani nežili.

Obchodníci uváděli ceny ve dvou měnách.

Později už jen v elarech.

Místní měny zůstávaly na účtech, v zákonech a na starých smlouvách.

V každodenním životě však postupně připomínaly jazyky, kterými se ještě psaly obřady, ale už se jimi neobjednával chléb.
Poslední dvě velké měny se vzdaly samostatného kurzu po hospodářské krizi, kterou samy vyvolaly.
Jejich centrální banky se pokusily podpořit vývoz oslabením hodnoty.

Podniky však nakupovaly energii a suroviny v elarech.

Jejich náklady vzrostly.

Občané přesunuli úspory.

Měna se propadla.

To, co kdysi pomáhalo státu přenést část problému na jeho občany, už nefungovalo ve světě, kde občané měli přístup ke společné hodnotě.
Sedm let po Třetině zůstal elar jedinou zákonnou měnou Elarionu.

Nikdo neurčil jeden den, kdy se to stalo.

Poslední stát přijal zákon.

Poslední banka změnila účetnictví.

Poslední stará měna dostala pevný konverzní kurz.

A bylo po všem.

Ekonomický růst, který následoval, překvapil i zastánce reformy.

Nepřinesla ho samotná měna.

Přinesly ho překážky, které s ní zmizely.

Podnik již nemusel vést třicet účetnictví.

Malá firma mohla prodávat na druhé straně planety bez měnového oddělení.

Investoři srovnávali projekty podle skutečného výnosu, nikoli podle kurzové výhody.

Veřejné zakázky používaly stejné ceny.

Daňové úřady viděly stejný základ.

Zisk byl zdaněn tam, kde byla získána hodnota.

Sazby postupně klesaly.

Nejdříve pro nízké a střední příjmy.

Pak pro podniky.

Státy zjistily, že nižší daň vybraná téměř ze všeho přináší více než vysoká daň, které se polovina velkého kapitálu vyhne.
Daňové ráje se pokusily přežít.

Nabízely ještě nižší sazby.

Pak úplné osvobození.

Pak tajné registry mimo planetární síť.

Společnost s neznámým vlastníkem však nemohla přijímat velké elarové platby, ucházet se o veřejnou zakázku ani vlastnit strategickou infrastrukturu.
Tajemství zůstalo možné.

Přestalo být výhodné.

Některé ostrovní státy zkolabovaly.

Jiné se změnily.

Využily vzdělaných právníků, správců a finančních odborníků na auditování nového systému. Z míst, která prodávala tmu, se stala centra ověřování.
Byla v tom ironie, kterou Nerai nepovažovala za trest.

Lidé nemusí být navždy tím, z čeho kdysi žili.

Rozpočtové schodky nezmizely okamžitě.

Po Třetině bylo třeba obnovit celé oblasti.

Péče o přeživší byla drahá.

Základní podíl rostl.

Města přestavovala infrastrukturu na svět s menším množstvím práce a větším množstvím automatizace.
Ale úniky klesaly.

Korupční sítě se zkracovaly.

Předražené projekty byly odhaleny dříve, než byly podepsány smlouvy.

AI srovnávala ceny, kvalitu a vlastnické vztahy.

Nezakazovala rozhodnutí.

Upozorňovala.

Pokud vláda navzdory upozornění vybrala dražšího dodavatele, mohla to udělat.

Musela však vysvětlit proč.

Veřejně.

Se jménem zodpovědného člověka.

Systém neodstranil hloupost.

Odstranil část bezpečí, které jí poskytovala tma.

Po deseti letech vykazovala většina států přebytky.

Přebytky nebyly každoroční.

Nebyly zaručeny za všech okolností.

Starý názor, že stát musí být trvale zadlužen, se však rozpadl.

Část přebytků směřovala do základního podílu.

Část do rezerv.

Část do společného vlastnictví automatizovaných systémů.

Lidé mohli pracovat.

Podnikat.

Tvořit.

Starat se o děti.

Studovat.

Pomáhat druhým.

Ale jejich právo na bydlení, stravu a základní péči již nebylo podmíněno tím, zda někdo potřebuje koupit jejich čas.
Základní podíl nevyřešil všechno.

Někteří lidé ztratili smysl.

Jiní se uzavřeli do světa zábavy vytvářené stroji.

Vznikaly spory o to, zda má společnost podporovat lidi, kteří jí nic nevracejí.

Nerai na tyto otázky neměla jednoduchou odpověď.

Jesair kdysi řekl, že člověk není hodnotný proto, že je potřebný stroji.

To však neznamenalo, že člověk nepotřebuje být potřebný druhému člověku.

Školy proto přestaly připravovat děti pouze na povolání.

Učily je vytvářet vztahy, nést odpovědnost, rozhodovat o společných věcech a rozlišovat mezi touhou a potřebou.
Práce se nestala zbytečnou.

Přestala být jediným důkazem práva existovat.

Změnila se i válka.

Nejdřív pomalu.

Transparentní peníze nedokázaly číst nenávist.

Nedokázaly zabránit člověku, aby toužil ovládnout území, potrestat sousedy nebo obnovit starou křivdu.
Dokázaly však vidět přípravu.

Zbraně potřebovaly výrobce.

Výrobci materiál.

Materiál energii.

Armády zásoby.

Žoldáci platby.

Dopravní koridory pojištění.

Propaganda vlastníky médií.

Velká válka se nedala připravit jen v srdci.

Musela vstoupit do hospodářství.

A tam zanechávala stopu.

Když jeden jižní stát začal tajně skupovat navigační součástky použitelné v bojových modulech, systém upozornil ostatní vlády i jeho vlastní občany.
Vláda tvrdila, že jde o civilní modernizaci.

Veřejnost viděla množství, dodavatele a paralelní nákupy paliva.

Opozice žádala vysvětlení.

Spojenecké státy nabídly kontrolu.

Projekt byl zastaven dříve, než vznikla flotila.

V jiném případě transparentnost konfliktu nezabránila.

Dvě oblasti se přely o vodní zdroje a obě otevřeně přesouvaly bezpečnostní jednotky.

Svět viděl přípravu.

Právě proto však nebylo možné předstírat, že útok přišel nečekaně.

Planetární rada zasáhla dříve.

Ne tajnou diplomacií.

Veřejným jednáním, při kterém každá strana viděla náklady pokračování.

Konflikt skončil dohodou.

Ne proto, že se lidé stali lepšími.

Protože kradmý záměr ztratil výhodu.

Postupně vznikla společná obrana.

Nejdřív ochrana orbitálního prstence.

Pak Thaeronu.

Později kontrola strategických zbraní.

Státy si ponechávaly bezpečnostní síly, ale už nemohly vést vlastní velkou válku bez společné infrastruktury.
Po měně, daních a obraně přišlo právo.

Podnik působící na celé planetě nemohl podléhat čtyřiceti protichůdným soudům.

Občan nemohl mít právo na viditelnost státní moci v jednom regionu a nemít ho v druhém.

Základní podíl nemohl být společným právem bez společného ústavního základu.

Planetární ústavní výbor pracoval dvanáct let.

První návrh odmítli.

Druhý taky.

Třetí rozdělil pravomoci mezi planetární úroveň, regiony, státy a města.

Jedna planeta.

Jedna měna.

Jedna obrana.

Jedna základní listina práv.

Ale čtyřicet právních tradic.

Desítky jazyků.

Stovky místních forem vlády.

Státy nepřestaly existovat.

Přestaly být posledním místem moci.

V den přijetí ústavy se představitelé setkali v Nitře.

Někteří plakali.

Jiní hlasovali proti.

Několik veyranských delegací opustilo sál ještě před výsledkem.

Velká část jejich podporovatelů již žila na Thaeronu.

Odmítali společný finanční systém.

Tvrdili, že i vzájemně kontrolovaná moc se jednou změní na tyranii.

Vybudovali vlastní osídlení, banky a právní režimy.

Elarion je nenutil vrátit se.

Mezi planetami však vznikla hranice, která dříve neexistovala.

Mezi planetami vznikla hranice, která nevycházela z biologie.

Nevycházela ani z rasového dělení.

Byla civilizační.

Na Elarionu měla velká moc povinnost zanechat viditelnou stopu.

Na části Thaeronu bylo tajemství považováno za podmínku svobody.

Obchod mezi světy pokračoval.

S nedůvěrou.

S pravidly.

S otázkou, která ještě nebyla vyřešena.

Kolik soukromí může společnost zachovat, aby se v něm znovu nenarodila neviditelná moc?

Kael Thorne zůstal na Thaeronu.

Nikdy nebyl právoplatně odsouzen za Třetinu.

Důkazy potvrdily, že financoval Arienovy sítě a snažil se zastavit poslední fáze. Nepotvrdily, kolik věděl v okamžiku, kdy otevřel první cesty.
Pro jedny byl zločincem, který unikl.

Pro druhé mužem, který včas pochopil nebezpečí jednotného systému.

Pro sebe zůstal člověkem, který věřil, že dějiny ho jednou omluví.

Arien Korveth byl odsouzen.

Proces trval sedm let.

Vypověděly stovky vědců, správců, bankéřů, právníků a pozůstalých.

Soud odmítl jeho argument, že jednotlivé části projektu byly zákonné.

Rozhodl, že člověk, který vědomě spojí zákonné části do zločinného celku, nese odpovědnost za celek.
Arien nebyl popraven.

Trest smrti Elarion neznal.

Zbytek života strávil v zařízení, jehož každý náklad, kontrola a rozhodnutí byly zaznamenány stejně jako u každého jiného občana.
I on viděl, kdo otevřel jeho údaje.

I on mohl napadnout neoprávněný přístup.

Mnozí to považovali za přílišnou milost.

Nerai ne.

Systém, který chrání práva pouze nevinných, nechrání práva.

Chrání oblíbené.

Dvacet let po Třetině stála Nerai před budovou planetárního shromáždění.

Byla starší.

Vlasy měla stříbrné.

V očích stále neměla zlatý kruh.

Nitra se změnila.

Nad starým městem se zvedaly nové správní věže. Na řece jezdily tiché veřejné moduly. Někdejší sídla centrálních bank se změnila na archivy měnové historie.
Děti se v nich učily, že Elarion měl kdysi třicet měn.

Mnohým se to zdálo nepochopitelné.

„Proč?“ ptaly se.

Učitelé jim vysvětlovali suverenitu, kurzy, devalvaci, daňovou konkurenci a ochranu místních hospodářství.
Děti poslouchaly se stejným údivem, s jakým předchozí generace poslouchaly o časech, kdy každý stát používal jiné jednotky hmotnosti nebo délky.
Nerai přešla ke zdi jmen.

Stále zobrazovala oběti Třetiny.

Po desetiletích se už seznam dokázal opakovat.

Dnes na ní nebyl Jesair.

Ani Mareia.

Nerai položila tmavomodrou nádobu na zem.

Tentokrát ji tam nechala.

Na osobním rozhraní se jí objevilo upozornění.

Planetární historický archiv otevřel záznamy z vyšetřování Třetiny.

Účel: příprava vzdělávací výstavy.

Odpovědná osoba: Laren Saor.

Rozsah přístupu: finanční důkazní mapa bez chráněných osobních údajů.

Nerai se na upozornění podívala.

Ve starém světě by se možná nikdy nedozvěděla, že někdo otevřel spis, který vytvořila.

V novém světě viděla jméno, účel i rozsah.

Mohla přístup napadnout.

Neudělala to.

Nad Nitrou se začínalo stmívat.

Na budově shromáždění svítil znak Elarionu.

Na budově shromáždění svítil nový planetární znak.

Neodkazoval na Unii ani na některý z původních států.

Čtyřicet linií směřovalo do jednoho kruhu.

Kritici tvrdili, že symbol ukazuje pohlcení.

Jeho autoři tvrdili, že spojení.

Nerai v něm viděla oboje.

Každá jednota něco zachrání.

A něco ukončí.

Elarion se nestal jedním státem proto, že by jeho obyvatelé přestali být rozdílní.

Stal se jím proto, že postupně přestali předstírat, že velké rozhodnutí jednoho z nich neovlivňuje ostatní.

Peníze jednoho člověka mohly financovat výzkum.

Výzkum laboratoř.

Laboratoř nemoc.

Nemoc smrt na celé planetě.

Stejně však peníze mohly financovat léčbu.

Stroje.

Základní podíl.

Obnovu měst.

A svět, ve kterém se moc musela ukázat dříve, než požádala druhé, aby jí důvěřovali.

Transparentnost neučinila lidi dobrými.

Neodstranila hněv.

Pýchu.

Touhu vlastnit.

Strach ze ztráty.

Ani schopnost člověka přesvědčit sama sebe, že jeho rána je spravedlností.

Udělala jen jednu věc.

Ztížila velké moci pohybovat se bez stínu.

Nerai položila tři prsty na chladný povrch nádoby.

Nevěděla proč.

Gesto přišlo přirozeně.

Příliš přirozeně.

Na okamžik měla pocit, že se jí dotýká vzpomínka, která nepatří celá jí.

Jiná planeta.

Jiné slunce.

Zahrada.

Muž a žena, kteří se znovu setkají, i když jejich jména budou jiná.

Pak pocit zmizel.

Nerai se otočila k městu.

Za ní zůstala zeď mrtvých.

Před ní svět živých.

Jedna planeta.

Jeden stát.

Čtyřicet pamětí.

A hodnota, která už nesměla kráčet ve stínu.

# 40. Hmotnost moci

Kámen vážil třicet jedna tun.

Přivezli ho z Thaeronu před dvěma týdny a od té doby ležel uprostřed výzkumné haly v Ardě. Vědci vybrali kus horniny bez zvláštních fyzikálních vlastností. Chtěli předmět, při kterém nebude možné výsledek připsat materiálu.
Kolem něj stály tři kovové prstence.

Každý měl průměr přibližně pět metrů a povrch rozdělený na stovky úzkých segmentů. Mezi segmenty procházely vodiče chlazené hluboko pod teplotu okolního prostředí. Z podlahy k nim vedly hrubé energetické svazky.
Za bezpečnostní stěnou čekalo asi čtyřicet lidí.

Fyzici.

Technici.

Zástupci univerzit.

Planetární rada pro technologická rizika.

Dva váleční analytici.

A Nerai Sael.

Od Třetiny uplynulo mnoho let. Nerai již nevedla každodenní vyšetřování finančních toků. Její jméno však zůstávalo spojeno s pravidly, podle kterých se Most po Konventu postupně změnil z platební sítě na jednu ze základních informačních vrstev planetárního hospodářství.
Proto ji zvali vždy, když nový vynález vyvolal otázku, kterou technici nedokázali vyřešit sami.
Kdo bude smět tuto věc vlastnit?

Vedoucí experimentu Oran Sel stál u ovládacího pultu.

„Měření podlahy?“

„Třicet jedna celých čtyři tuny,“ odpověděla laboratorní AI.

„Energie?“

„Připravena.“

„Synchronizace?“

„Odchylka pod mezí měření.“

Oran se obrátil k lidem za sklem.

„To, co uvidíte, je čtvrtý pokus. První tři proběhly bez přítomnosti lidí mimo laboratorní tým. Výsledek jsme nezveřejnili, dokud ho nezopakovala dvě nezávislá pracoviště.“
Pak se vrátil k pultu.

„Spusť pole na deset procent.“

Na obrazovce se objevila hodnota zatížení podlahy.

Třicet jedna tun.

Třicet.

Dvacet osm.

Dvacet pět.

Kámen se ani nepohnul.

Při dvaceti procentech ukazovalo měření sedmnáct tun.

Při třiceti devět.

V hale bylo úplné ticho.

Oran zvýšil výkon na čtyřicet procent.

Hodnota klesla pod jednu tunu.

Pak téměř na nulu.

Kámen se odlepil od podlahy.

Nejdříve o několik milimetrů.

Za chvíli mezi ním a zemí zůstalo pět centimetrů.

Oran pohnul regulátorem.

Třicet jedna tun thaeronské horniny vystoupilo do výšky jednoho metru.

Nerai cítila nepříjemné napětí v ramenou. Rozum jí říkal, že kámen drží pole. Tělo vidělo masu horniny visící nad podlahou a očekávalo pád.
„Můžete ho posouvat?“ zeptal se jeden z členů rady.

Oran přikývl.

Kámen se pomalu pohnul doprava.

Pak zpátky.

Jeho pohyb byl tak klidný, až působil absurdně. Předmět, na jehož přemístění by ještě před několika lety potřebovali těžký transportní systém, se nyní přesouval halou rychlostí kráčejícího člověka.

Oran snížil výkon.

Kámen pomalu klesl.

Při dotyku s podlahou se halou rozlehlo hluboké zadunění.

„Jeho hmotnost zůstala stejná?“ zeptala se Nerai.

„Ano.“

„Tak co jste změnili?“

Oran chvíli hledal slova.

„Zjednodušeně řečeno, změnili jsme vazbu mezi hmotou a lokálním gravitačním polem. Kámen měl po celou dobu stejnou setrvačnost i vnitřní strukturu. Země ho však při plném účinku pole téměř nepřitahovala.“

„Téměř?“

„Zatím jsme se nedostali na úplnou nulu.“

Nerai se znovu podívala na kámen.

„A dostanete se?“

Oran se usmál.

„To je otázka, kvůli které děláme vědu.“

Zpráva o experimentu obešla Elarion za několik hodin.

Největší pozornost dostala doprava.

Energetické modely okamžitě vypočítaly, kolik by stálo vynést náklad na oběžnou dráhu, kdyby bylo možné během první části letu snížit jeho gravitační vazbu.

Stavební společnosti začaly kreslit konstrukce, které by se daly vyrábět na zemi jako jeden celek a pak zvednout na místo.

Thaeronské doly viděly možnost přepravovat masy horniny, u nichž byla doprava dražší než samotná těžba.

Města začala hovořit o nové generaci veřejné dopravy.

Vesmírní inženýři otevřeli projekty, které ležely celá desetiletí v archivech, protože jejich ekonomika nevycházela.

Několik dní se zdálo, že Elarion dostal jeden z těch vynálezů, po kterých se dějiny rozdělí na období před nimi a po nich.
Pak přišla druhá zpráva.

Ta už nebyla veřejná.

Vznikla v bezpečnostním modelu jedné z univerzit.

Vědci zkoumali, jak se gravitační pole jednotlivých prstenců chovají při vzájemném překrytí. Předpokládali, že výsledný účinek bude přibližně součtem výkonů.
Výpočty ukázaly jinou vlastnost.

Při velmi přesné synchronizaci se pole začala zesilovat způsobem, který nebyl lineární.

Dva fyzici nejprve považovali výsledek za chybu.

Model spustili znovu.

Pak na jiném výpočetním systému.

Nakonec požádali o nezávislé ověření.

Výsledek zůstal.

Oran Sel dostal zprávu ve tři ráno.

V pět požádal o okamžité zasedání Planetární rady.

Nerai přišla krátce po sedmé.

Na stěně místnosti byla mapa Elarionu.

Uprostřed ní svítil kruh o průměru téměř čtyři sta kilometrů.

„Co to je?“ zeptala se.

Oran stál u okna, vypadal, jako by celou noc nespal.

„Oblast účinku.“

„Jakého účinku?“

„Úplného.“

Nerai počkala.

Oran otevřel fyzikální model.

„Jeden generátor dokáže oslabit gravitační vazbu v relativně malém prostoru. U více generátorů jsme očekávali větší nebo silnější efekt. Ukázalo se, že při přesném rozmístění a synchronizaci vznikne mezi nimi stabilní oblast, ve které se vazba může přiblížit k nule.“
Nerai ukázala na kruh.

„V celé této oblasti?“

„Podle modelu ano.“

„Jak velká je?“

„Tento konkrétní výpočet má průměr tři sta osmdesát kilometrů.“

Nerai se na něj podívala.

„Říkáte mi, že dokážete vypnout gravitaci nad územím velkým jako stát.“

Oran okamžitě zavrtěl hlavou.

„Říkám, že fyzika to podle všeho umožňuje. My takové zařízení nemáme.“

„Dalo by se postavit?“

Oran se otočil k dalšímu člověku v místnosti.

Byl to hlavní technický analytik projektu.

„Za současné úrovně techniky ano,“ řekl.

Ta odpověď změnila atmosféru v místnosti.

„Jak dlouho?“ zeptala se Nerai.

„Pokud by měl někdo vše potřebné k dispozici, možná dva nebo tři roky.“

„A co znamená všechno potřebné?“

Na zdi se objevil seznam.

Dvacet čtyři gravitačních emitorů.

Šest fázových synchronizátorů nejvyšší třídy.

Velké množství supravodivého metamateriálu.

Tři samostatná energetická úložiště schopná dodat extrémní výkon v krátkém čase.

Několik specializovaných výrobních linek.

Přesná gravimetrická mapa území.

Výpočetní kapacita, kterou vlastnilo jen několik desítek pracovišť na planetě.

A síť technických pracovníků s velmi úzkými specializacemi.

Nerai četla seznam pomalu.

„Co by se stalo, kdyby to někdo opravdu zapnul?“

Tentokrát odpověděl Oran.

„Záleželo by na tvaru pole, výšce účinku a délce trvání.“

„Nejhorší realistická varianta.“

Oran si sedl.

„Lidé a předměty, které nejsou pevně ukotveny, by ztratily většinu vazby k povrchu. Voda by se začala chovat úplně jinak. Atmosféra by se v oblasti rychle přesouvala. Dopravní systémy by ztratily kontakt s povrchem. Při delším působení by se situace komplikovala rotací planety.“

Na mapě se objevily další vrstvy.

Města.

Řeky.

Energetické sítě.

Dopravní uzly.

„Samotná země by nevyletěla do vesmíru,“ pokračoval Oran. „Horniny drží pohromadě i jiné síly. Gravitační rovnováha však ovlivňuje obrovské množství systémů. Kdyby pole vzniklo náhle nad obydleným územím, počet obětí by mohl být obrovský.“

„A když ho vypnou?“

„Gravitace se vrátí.“

Nerai pochopila další část dříve, než ji řekl.

Všechno, co by během působení pole ztratilo kontakt se zemí, by začalo padat.

„Kolik lidí žije v tom kruhu?“ zeptala se.

„V tomto modelu jedenáct milionů.“

Nikdo další už otázku nepoložil.

Technická rada strávila dalších šest dní tím, že se snažila zjistit, zda objevený jev lze dostat mimo dosah praktického použití.

Odpověď byla nepříjemná.

Technologie byla náročná, drahá a vyžadovala několik zařízení, která se vyráběla pouze na pár místech. Fyzikální princip však zůstával příliš obecný na to, aby se dal utajit navždy.

Čas pracoval proti tajemství.

Pokud objevila jev jedna laboratoř, časem ho objeví další.

Pokud ho dokázala modelovat jedna AI, jednou ho odvodí i jiná.

Elarion už dávno pochopil, že vědecké poznání se nedá spolehlivě zavřít do jedné místnosti na celé generace.
Otázka se proto přesunula od fyziky ke společnosti.

Na mimořádném jednání se setkali zástupci výrobců, univerzit, energetických soustav, bezpečnostních institucí, občanských rad a Mostu.
Daren Voltr seděl mezi nimi.

Byl starý. Medicína Elarionu však pokročila natolik, že vysoký věk už dávno neznamenal automatický odchod z veřejného života.
Když dostal slovo, obrátil se k Oranovi.

„Kolik jednotlivých věcí je třeba koupit nebo vyrobit, aby se toto dalo uskutečnit?“

„Tisíce.“

„Kolik z nich je běžně dostupných?“

„Většina.“

„Takže zákaz jednotlivých komponentů nic nevyřeší.“

„Přesně.“

„Kolik je kritických?“

Oran otevřel seznam.

„Záleží, co označíte za kritické. Hovoříme-li o věcech, bez kterých dnes neumíme takový systém sestrojit, máme přibližně sedmnáct technologických předpokladů.“
„Sedmnáct výrobků?“

„Předpokladů. Některé jsou výrobky. Další představují výrobní schopnost, přístup k energii, lidi nebo výpočetní kapacitu.“
Voltr přikývl.

„A kolik subjektů na Elarionu dokáže splnit všech sedmnáct?“

Oran se odmlčel.

„To nevím.“

Nerai se ozvala ze svého místa.

„Most to ví.“

Všichni se obrátili k ní.

Voltr se usmál.

„Samozřejmě.“

Nerai znala jeho tón.

„Chcete tu odpověď nebo diskusi o tom, proč ji máme?“

„Obojí.“

„Nejprve odpověď.“

Před Nerai se otevřela pracovní plocha Mostu.

„Pošlete nám technické předpoklady.“

Oran se zamračil.

„Nemůžeme je vložit celé do finančního systému.“

„Nemusíte. Potřebujeme ekonomickou reprezentaci.“

„Co tím myslíte?“

Nerai ukázala na první položku.

„Kolik fázových synchronizátorů?“

„Šest.“

„Kdo je vyrábí?“

Na zdi se objevily tři společnosti.

„Kolik gravitačních emitorů?“

„Alespoň dvacet čtyři této třídy.“

Objevili se výrobci a jejich výrobní kapacity.

„Energie?“

Oran uvedl požadovaný rozsah.

Most zobrazil elektrárny, zásobníky a průmyslové sítě schopné poskytnout takový impuls.

„Metamateriál?“

Další vrstva.

„Výpočty?“

Další.

„Přesná výroba?“

Další.

„Specialisté?“

Tady se Nerai zastavila.

„U lidí použijeme pouze agregovanou dostupnost odbornosti. Jména budou chráněna."

Voltr zvedl obočí.

„Alespoň něco."

Nerai pokračovala.

Most postupně skládal podmínky.

Nevytvářel seznam podezřelých.

Vytvářel mapu schopností.

Systém znal vlastníky velkých výrobních podniků.

Znal kapacity, které podniky veřejně vykazovaly a které bylo možno ověřit prostřednictvím jejich nákupů, spotřeby a výroby.
Znal velké energetické kontrakty.

Znal financování výzkumných center.

Znal původ kapitálu.

Znal pronájmy průmyslových hal, velké nákupy surovin, objednávky specializovaných strojů a přesuny zařízení mezi Elarionem a Thaeronem.
Před Třetinou by tyto informace ležely v desítkách bank, registrů a států.

Nyní se daly skládat podle konečného vlastníka a ekonomického účelu.

Po několika minutách se na stěně objevilo číslo.

**14.**

Voltr přestal vypadat pobaveně.

„Co znamená čtrnáct?"

„Čtrnáct hospodářských celků má dnes přímou nebo nepřímou schopnost splnit více než osmdesát procent požadovaných podmínek."
„Hospodářských celků?"

„Právně se může jednat o stovky společností. Most je seskupuje podle konečného vlastnictví, kontroly, financování a ekonomické závislosti."
Nerai otevřela první záznam.

Velké thaeronské těžební konsorcium.

Devadesát jedna procent.

Druhý.

Planetární výrobce energetických systémů.

Osmdesát devět.

Třetí.

Vojenskoprůmyslová skupina jednoho ze států.

Devadesát čtyři.

Čtvrtý.

Konsorcium orbitální výstavby.

Osmdesát sedm.

Pak další.

Některé byly soukromé.

Některé veřejné.

Tři patřily státům.

Jeden hospodářský celek byl rozdělen mezi více než čtyřicet společností.

„A kdo má sto procent?“ zeptal se Voltr.

„Nikdo.“

„Zatím.“

„Zatím.“

V místnosti zůstalo ticho.

Na stěně svítilo čtrnáct jmen.

Před několika dny je spojoval pouze fakt, že patřily mezi technologicky nejvyspělejší organizace planety.
Od nynějška měly společnou ještě jednu vlastnost.

Každá z nich byla dostatečně blízko schopnosti vytvořit zařízení, které mohlo změnit gravitaci nad velkým územím.
„Toto je přesně chvíle, které jsem se obával,“ řekl Voltr.

Jednání pokračovalo již čtvrtou hodinu.

„Proč?“ zeptala se Nerai.

„Protože finanční systém právě vytvořil seznam čtrnácti subjektů, které považuje za potenciálně nebezpečné."

„Seznam hovoří o technologické kapacitě."

„A vy tvrdíte, že mezi tím není praktický rozdíl?"

„Rozdíl je zásadní."

Voltr ukázal na první jméno.

„Tato společnost těží na Thaeronu. Nikomu nevyhrožuje. Její vedení nemá záznam o násilí. Většinu potřebných zařízení vlastní proto, že je používá při těžbě."

„Ano."

„A přesto ji sledujete."

„Most sleduje změnu schopnosti, ne chování ředitele."

„To mě neuklidňuje."

Nerai se na chvíli zahleděla na mapu.

„Před Třetinou jsme dělali opačnou chybu."

Voltr nic neřekl.

„Hledali jsme důvod k podezření dříve, než jsme mohli vidět údaje. Arienovy části samy o sobě vypadaly normálně. Laboratoř dělala výzkum. Nadace poskytovala grant. Firma nakupovala zařízení. Banka převedla peníze. Každý viděl svou část a čekal na důvod, proč se ptát na další."

Voltr sklopil zrak.

Nerai pokračovala.

„Při této technologii je úmysl ještě horší výchozí bod. Člověk nemusí chtít zabít jedenáct milionů lidí. Může dělat experiment. Může se zmýlit. Může podcenit nestabilitu pole."

Oran přikývl.

„To je reálné."

Nerai ukázala na seznam.

„Potřebujeme vědět, kde na planetě vzniká schopnost překročit určitou hranici. A každý zásah na základě této informace musí podléhat kontrole."

„Co bude hranicí?" zeptal se Voltr.

„To je politické rozhodnutí."

„Takže nakonec přece politika.“

„Vždycky byla.“

Nerai se opřela o stůl.

„Rozdíl je v tom, že nyní vidíme, o čem rozhodujeme.“

Následující část jednání se změnila na technické cvičení.

Někdo navrhl zakázat prodej gravitačních emitorů bez licence.

Oran upozornil, že menší emitory se budou za několik let vyrábět ve velkých sériích.

Další návrh se týkal fázových synchronizátorů.

Výrobci odpověděli, že stejné zařízení používá medicína, energetika a orbitální navigace.
Zákaz metamateriálu by ochromil část průmyslu.

Kontrola energie by byla nepřesná, protože požadovaný výkon se dal poskládat z více zdrojů.
Postupně se ukázalo, že nebezpečí nevytváří žádná jediná věc.

Vznikalo až spojením mnoha schopností.

Nerai během debaty téměř nemluvila.

Pamatovala si velmi podobný pocit z Vrstvy.

Hotovostní provoz sám o sobě nic nedokazoval.

Fond nic nedokazoval.

Laboratoř nic nedokazovala.

Platba za výzkum nic nedokazovala.

Katastrofa vznikla ze vztahů mezi nimi.

Taren kdysi řekl, že při pohledu na celou planetu je každý člověk od každého vzdálen jen několik smluv.
Nerai mu tehdy odpověděla, že nehledají spojení.

Hledají směr.

Teď potřebovali něco podobného.

Systém, který si všimne, že mnoho běžných hospodářských činností začíná směřovat k jedné neobvyklé schopnosti.
Na konci dne vznikl pracovní návrh.

Dostal název **registr strategických schopností**.

Název byl zavádějící, protože se nejednalo o klasický rejstřík.

Nikdo do něj nezapisoval: společnost vlastní gravitační zbraň.

Most průběžně počítal, jaké technologické podmínky může konkrétní hospodářský celek reálně naplnit.

Výpočet pracoval s veřejně schválenými kategoriemi.

Výrobní přesnost.

Materiály.

Energie.

Logistika.

Výpočetní kapacita.

Odbornost.

Vlastnictví potřebných zařízení.

Možnost získat je prostřednictvím ovládaných společností.

Dlouhodobé smlouvy.

A u nejcitlivějších technologií i kombinace více geograficky oddělených kapacit.

Samotné překročení hranice nikoho nečinilo vinným.

Při vyšších úrovních však vznikala povinnost oznámit účel projektu a podrobit určité zkoušky nezávislé kontrole.

Přístup k detailním údajům byl zaznamenán.

Subjekt viděl, která instituce jeho schopnost prověřovala.

Pravidla, podle nichž systém vyhodnocoval riziko, podléhala veřejnému odbornému přezkumu.

Technické detaily schopné posloužit jako návod zůstávaly chráněné.

Elarion se pokusil oddělit dvě věci, které se daly snadno zaměnit.

Lidské soukromí.

A neviditelnost moci.

Skutečný problém se ukázal za sedm měsíců.

Most zaznamenal změnu u jedné ze čtrnácti skupin.

Jednalo se o společnost Asteron Dynamics.

Na veřejnosti ji znali jako výrobce těžkých dopravních systémů. Měla továrny na třech kontinentech, podíl v energetické společnosti a menšinový vstup do thaeronského producenta metamateriálů.
Její technologická schopnost při gravitačních polích byla původně vyhodnocena na osmdesát tři procent.
Za čtyři měsíce stoupla na devadesát dva.

Nebyla za tím jedna velká objednávka.

Asteron koupil malou společnost vyrábějící fázové regulátory.

Jeho dceřiná firma uzavřela dlouhodobou smlouvu s výpočetním centrem.

Další podnik získal podíl v energetickém úložišti.

Výzkumná nadace financovaná Asteronem přijala čtyři vědce, kteří dříve pracovali na gravitačních emitorech.
Každá z těchto událostí měla své vlastní ekonomické vysvětlení.

Společně vytvořily nový stav.

Most poslal upozornění technologické komisi.

Komise požádala Asteron o vysvětlení.

Odpověď přišla ve stejný den.

Společnost vyvíjela nový gravitační systém pro nákladní lodě.

Projekt byl legitimní.

Problém se objevil při kontrole jeho technických parametrů.

Asteron plánoval postavit šest velkých zkušebních emitorů.

„Šest nestačí na regionální pole," řekl Oran.

Nerai seděla vedle něj.

„Kolik je třeba?"

„Při této konfiguraci nejméně dvacet."

„Takže jsme skončili."

„Ne."

Oran ukázal na mapu vlastnických vztahů.

Asteron měl objednaných šest.

Čtyři další objednala energetická společnost, kterou ovládal přes investiční fond.

Tři vznikaly ve výzkumném centru financovaném jeho nadací.

Dalších osm si na Thaeronu rezervovala firma, u které Asteron vlastnil pouhých třicet osm procent.

Podle právních rejstříků se jednalo o čtyři různé projekty.

Most je spojil přes kapitál, smluvní závazky a společné financování.

Dvacet jedna emitorů.

Nerai se na číslo dívala dlouho.

„Věděli o tom?“

„Kdo?“

„Vedení Asteronu.“

Oran pokrčil rameny.

„To z finančních údajů nezjistíme.“

Komise zavolala předsedu představenstva.

Jmenoval se Deiran Vos.

Přišel osobně.

Když mu ukázali mapu, nejprve vypadal zmateně.

Pak naštvaně.

„Tyto emitory spolu nesouvisejí.“

Nerai ukázala na první skupinu.

„Tyhle patří vašemu projektu.“

„Ano.“

„Tyto vaší energetické dceři.“

„Je to samostatná společnost.“

„Kontrolujete ji.“

„Ekonomicky. Technicky ji neřídíme.“

„Tyto financuje vaše nadace.“

„Nadace má nezávislé vedení.“

„Sedmdesát dva procent jejích příjmů pochází od vás.“

Deiran se opřel dozadu.

„A ty na Thaeronu s námi nemají nic společného.“

Nerai otevřela smlouvu.

Asteron poskytl firmě záruku na úvěr.

V případě nesplacení by získal právo převzít část technického majetku.

Deiran smlouvu chvíli četl.

„To jsem nevěděl.“

„Věřím vám.“

To ho zaskočilo.

„Tak proč tu sedím?“

„Protože vaše skupina získává schopnost, kterou možná nevidí ani její vlastní vedení.“

V místnosti zavládlo ticho.

Ta věta byla nepříjemnější než obvinění.

Deiran se podíval na mapu ještě jednou.

„Tvrdíte, že moje společnost by mohla sestrojit regionální systém, aniž bych o tom věděl?“
Oran odpověděl.

„Ještě ne. Chybí vám dva předpoklady. Při současném tempu je můžete mít do roka.“

„A kdyby je získala jedna z dceřiných společností?“

„Most je přičte k ekonomickému celku, pokud máte reálnou možnost kapacitu ovládat.“

Deiran se pousmál, tentokrát bez pobavení.

„Takže systém ví o mé firmě víc než já.“

Nerai se podívala na mapu.

„V této jedné věci možná ano.“

Případ Asteronu skončil bez sankce.

Firma otevřela gravitační projekty nezávislému dohledu a sjednotila je pod jeden technologický program.
Největší otřes přišel později.

Planetární rada si objednala historickou simulaci.

Chtěla vědět, co by se stalo, kdyby stejná technologie vznikla v době před Třetinou.

Analytici vzali sedmnáct technologických předpokladů a vložili je do starého finančního prostředí.

Třicet měn.

Bankovní tajemství.

Fondy s neznámými konečnými vlastníky.

Nadace.

Daňové jurisdikce.

Obchodní tajemství.

Různé licenční režimy.

Omezená výměna údajů mezi státy.

Pak model dostal úkol:

Sestav kapacitu pro regionální gravitační pole tak, aby žádná jednotlivá instituce neviděla více než třetinu projektu.

AI našla tisíce možností.

Výrobní společnost v jednom státě.

Financování přes fond v druhém.

Energetická úložiště vlastněná další skupinou.

Thaeronský materiál zakoupený prostřednictvím obchodníka.

Výzkumné smlouvy rozděleny mezi univerzity.

Emitory registrované jako průmyslová manipulační zařízení.

Synchronizátory vedené jako součást energetické infrastruktury.

Každý úřad by viděl něco.

Žádný by neviděl dost.

Nerai sledovala simulaci beze slova.

Příliš dobře znala ten obraz.

Barvy byly jiné.

Technologie byla jiná.

Mechanismus zůstal.

Rozdělení jednoho nebezpečí na množství nevinných částí.

Potom analytici spustili tutéž úlohu nad Mostem.

Model se pokusil rozdělit vlastnictví.

Most spojil konečné vlastníky.

Pokusil se rozdělit nákupy mezi dceřiné společnosti.

Most zobrazil ekonomický celek.

Pokusil se použít nadaci.

Most viděl zdroj jejího financování.

Pokusil se financovat část projektu dluhem.

Most přidal věřitele a záruky.

Pokusil se pronajmout zařízení místo jejich koupě.

Most započítal kontrolovanou kapacitu.

Pokusil se použít více států.

Měna už hranici neměnila na slepé místo.

Při šedesáti osmi procentech vznikl první slabý signál.

U sedmdesáti sedmi se otevřel automatický dohled.

U osmdesáti pěti vznikla povinnost technologického oznámení.

U devadesáti dvou by systém bez příslušného povolení nepovolil dokončení kritických nákupů.

V místnosti se po skončení simulace dlouho nemluvilo.

Daren Voltr seděl vedle Nerai.

„Takže toto je váš argument," řekl nakonec.

„Ne můj."

„Čí tedy?"

Nerai ukázala na výsledky.

„Fyziky."

Voltr si protřel tvář.

„Jesair začínal u UBI."

„Vím."

„Mluvil o spravedlivém podílu."

„Vím.“

„Pak jsme řešili korupci. Daně. Politiku. Válku.“

Podíval se na mapu gravitačního pole.

„A nyní tvrdíte, že stejný systém potřebujeme, aby nám jednou někdo nevypnul gravitaci nad polovinou kontinentu.“

Nerai se usmála.

„Když to řeknete takhle, zní to trochu přehnaně.“

„Je to přehnané?“

Podívala se na výsledek simulace.

„Ne.“

Veřejnost se o možnosti regionálního gravitačního pole dozvěděla až po přijetí bezpečnostního rámce.

Detaily zůstaly omezené.

Lidé věděli, co technologie dokáže.

Věděli, jaké obecné druhy schopností jsou potřebné.

Přesná geometrie pole, kritické synchronizační podmínky a parametry, ze kterých by se dal odvodit praktický návrh, nebyly zveřejněny.

Debata byla prudká.

Část společnosti chtěla, aby všechny gravitační technologie vlastnil pouze stát.

Vědci proti tomu vystoupili.

Jiní požadovali úplné zveřejnění každého zařízení.

Průmysl upozorňoval, že gravitační systémy se brzy stanou běžnou součástí dopravy a výroby.

Nakonec se Elarion rozhodl regulovat schopnost podle rozsahu.

Malý manipulátor zůstal běžným zařízením.

Průmyslové generátory byly předmětem technické registrace.

Soustavy schopné dosáhnout vyšších stupňů pole vyžadovaly povolení.

Při kapacitě, která se přibližovala k regionálnímu účinku, se automaticky zapojoval planetární dohled.

Nejdůležitější část systému se netýkala hotového zařízení.

Most sledoval, zda někde vznikají **předpoklady** k jeho vytvoření.

Tím se změnila samotná představa bezpečnosti.

Předchozí civilizace chránily sklady zbraní.

Elarion se naučil sledovat vznik schopnosti zbraň vytvořit.

Most přitom nepotřeboval vědět, co si člověk myslí.

Úmysl zůstával ukrytý v hlavě.

Ekonomická schopnost měla fyzické důsledky.

Potřebovala materiál.

Energii.

Stroje.

Budovy.

Lidi.

Dopravu.

Výpočty.

A všechny tyto věci procházely hospodářstvím.

Jednoho večera zůstali Nerai a Voltr po zasedání sami.

Za okny ležela Nitra.

Dopravní vrstvy se pohybovaly nad řekou a mezi budovami procházely nové gravitační nákladní platformy. Ještě před několika lety by každá z nich vypadala jako zázrak.
Teď si jich už lidé téměř nevšímali.

Voltr sledoval jednu z nich.

Nesla část mostní konstrukce.

„Stále si myslím, že jste otevřela dveře nebezpečné věci," řekl.

„Které?"

„Systému, který ví, co může člověk udělat ještě předtím, než to udělá."

Nerai chvíli mlčela.

„To neví."

„Právě jsme viděli tabulku se čtrnácti společnostmi."

„Ví, co mohou technicky uskutečnit. Neví, co uskuteční."

„Pro člověka, kterého začnete kontrolovat, je ten rozdíl možná malý.“

„Proto kontrolujeme i kontrolu.“

Voltr se zasmál.

„Na všechno máte stejnou odpověď.“

„Protože problém je stále stejný.“

„Moc.“

„Ano.“

Voltr se otočil k ní.

„Co kdybychom Most neměli?“

Nerai se podívala na město.

„Při této technologii?“

„Ano.“

Přemýšlela déle, než Voltr čekal.

„Měli bychom licence. Kontroly výrobců. Registry zařízení. Bezpečnostní služby. Sériová čísla.“

„To nezní beznadějně.“

„Není.“

Nerai se obrátila k němu.

„Ale člověk, který by chtěl systém obejít, by rozdělil projekt.“

Voltr přestal mluvit.

„Jeden podnik by objednal emitory. Druhý energetiku. Třetí materiál. Čtvrtý výpočty. Nadace by financovala výzkum. Investiční fond by vlastnil část výroby. Několik lidí by možná vůbec nevědělo, na čem pracují.“

„Jako Arien.“

„Ano.“

Venku prošla další nákladní platforma.

„Starý systém by hledal zařízení,“ pokračovala Nerai. „Most vidí, že se někde skládají podmínky, ze kterých zařízení může vzniknout.“

Voltr se zahleděl na světla města.

„A jednou budou technologie ještě silnější.“

„Určitě.“

„Silnější než tohle?“

Nerai se usmála.

„Před sto lety by se nám dnešní otázka zdála absurdní.“

Voltr přikývl.

„Takže transparentní peníze nakonec nejsou hlavně o penězích.“

Nerai se na něj podívala.

Tu větu od něj nečekala.

„Peníze nikdy nebyly jen peníze.“

„Čím tedy jsou?“

Nerai chvíli sledovala tok světel na druhé straně řeky.

„Jsou mapou toho, co může člověk udělat ve fyzickém světě.“

Voltr mlčel.

Nerai pokračovala.

„Za peníze koupíte jídlo. Dům. Loď. Továrnu. Výzkum. Energii. Vliv. Armádu. A nyní i zařízení, které mění gravitaci.“

„Takže kdo vidí peníze, vidí moc.“

„Její část.“

„A kdo ovládá peníze, ovládá moc.“

„Proto nesmí Most ovládat jeden člověk.“

Voltr se slabě usmál.

„Nakonec jste přece jen pochopila moje staré námitky.“

„Vždycky jsem je chápala.“

„Jen jste je ignorovala.“

„Ne. Proto jsme učinili přístupy viditelné.“

Voltr se zasmál.

Tentokrát upřímně.

„S vámi se nedá vyhrát.“

„To jste mi říkal už před lety.“

Za několik let se gravitační systémy staly součástí života.

Těžké náklady se pohybovaly nad silnicemi.

Orbitální doprava zlevněla.

Na Thaeronu vznikla města na místech, kde by byla výstavba dříve ekonomicky nesmyslná.

V nemocnicích používali slabá pole při léčbě lidí, jejichž těla nezvládala vlastní váhu.

Výzkumníci začali uvažovat o lodích směřujících k jiným hvězdám.

Technologie, která mohla zabít miliony, zároveň otevřela Elarionu cestu ke světu, který si předtím nemohl dovolit.
Nerai v tom neviděla rozpor.

Oheň dokázal ohřát dům i spálit město.

Energie mohla udržet nemocnici při životě i napájet zbraň.

Umělá inteligence mohla hledat lék i způsob, jak účinněji zabíjet.

Čím více techniky Elarion ovládal, tím méně záleželo na samotné otázce, zda je určitý vynález dobrý nebo špatný.
Rozhodující bylo, kdo získává schopnost použít ho ve velkém rozsahu, kdo o této schopnosti ví a kdo může takovou moc zastavit.
Právě gravitační pole definitivně změnila veřejnou debatu o Mostě.

Do té doby velká část obyvatelstva stále vnímala transparentní peníze jako hospodářskou reformu.

Pomáhaly počítat základní podíl.

Omezovaly daňové úniky.

Odhalovaly korupci.

Ztěžovaly tajné financování politické moci.

Po objevu regionálního gravitačního pole se význam systému posunul.

Lidé pochopili jednoduchou věc.

Pokud má civilizace technologie, kterými může jednotlivec, firma nebo stát zasáhnout miliony lidí, musí umět rozeznat vznik takové moci dříve, než je hotová.
Tajná myšlenka sama nic nevážila.

Na její uskutečnění bylo třeba přinutit svět, aby se pohnul.

A svět se pohyboval přes zdroje.

Někdo musel zaplatit továrnu.

Někdo musel dodat materiál.

Někdo poskytl energii.

Někdo sestrojil stroje.

Někdo zaplatil vědce.

Někdo pronajal prostor.

Někdo financoval celé roky práce, během kterých projekt ještě nevypadal jako nic nebezpečného.

Každá velká technologie zanechávala ekonomickou stopu dávno před prvním zapnutím.

Starý Elarion tyto stopy rozděloval mezi banky, státy a měny.

Nový Elarion je dokázal vidět vedle sebe.

Teprve tehdy mnozí lidé pochopili Jesairovu větu šířeji, než ji chápali v dobách nitranského fóra.

**Hodnota nesmí kráčet ve stínu.**

Hodnota totiž nebyla jen bohatstvím.

Byla to schopnost měnit svět.

A civilizace, která začala získávat schopnost měnit i samotnou gravitaci, si už nemohla dovolit nevědět, v čích rukou taková schopnost roste.

# Poučení pro Zemi

Pozorný čtenář si jistě všiml, že popisované problémy Elarionu jsou zároveň i problémy současné Země. Jsem přesvědčen, že jejich řešení lze uskutečnit bezpečně a kontrolovaně podobně jako na Elarionu. Tedy zavedením jednotného centralizovaného transparentního zúčtovacího informačního systému na celé planetě. Problémy krátce vyjmenuji a v několika větách stručně popíšu, jaký dopad by zavedení systému mělo na jejich řešení.

## Problém s nekontrolovatelně rostoucí mocí technologií na planetě

Vědecký pokrok tlačí lidstvo stále více do situace, kdy lze kombinací technologií, jako jsou umělá inteligence a biotechnologie, potichu připravit a uskutečnit pandemickou hrozbu na celé planetě s minimálními náklady. Náklady na tajné vybudování biologické laboratoře se pohybují v řádu nižších jednotek milionů dolarů, což dnes dokáže vydělat šikovnější dospívající youtuber. Když v moderní továrně přijdete do skladu a zeptáte se, kolik kusů určité součástky máte a kde jsou uskladněny, vedoucí skladu dokáže takovou otázku zodpovědět jediným pohledem do informačního systému. Jsem přesvědčen, že takto by mělo fungovat i řízení moderní společnosti. V případě potřeby musí být vedení společnosti schopno jediným pohledem do zúčtovacího systému zodpovědět otázku, kdo používá nějaký specifický druh umělé inteligence a zároveň je určitými finančními toky napojen na subjekt, který si objednával nějaký druh biologického vybavení. Schopnost takovou otázku zodpovědět může rozhodnout o přežití či nepřežití civilizace. Mýtus, že politici nebo vedení společnosti by měli mít co nejmenší moc, platí jen do chvíle, než budou finanční a majetkové toky viditelné. V transparentní společnosti nebude mít politik šanci skrýt své postranní úmysly. Jakmile pomyslí na zneužití moci, bude odhalen v okamžiku, kdy se to projeví v jeho finančních tocích. Transparentnost bude fungovat jako pojistka, která zajistí mnohem vhodnější politiky, než máme na planetě v současnosti.

Budou-li finanční toky transparentní, nebude možné potají vybudovat biologickou laboratoř, protože si všichni budeme mnohem více vidět do hrnců. To je odpověď na otázku, jak ukočírovat 10 miliard lidí na planetě tak, aby se navzájem nesežrali. Každý může

potenciálně kontrolovat každého pomocí standardizovaného, náležitě ošetřeného mechanismu zasazeného do samotného jádra společnosti, čímž se zajistí kvalita takového dohledu.

## Korupce a neefektivní stát

Když se zeptáte moderního ekonoma, jaký je nejhorší problém, s nímž se lidstvo potýká, mezi předními odpověďmi bude určitě zaznívat, že se dosud nepodařilo zajistit, aby se státy chovaly stejně efektivně jako firmy. V transparentní společnosti s jedinou měnou se nikdy nestane, že by na korupci vyrostl nějaký nový Putin, protože korupce bude jednoduše nemožná. Jakékoli zneužití moci bude téměř okamžitě viditelné a ihned potrestané. Státy po takové změně postupně začnou fungovat mnohem lépe. Nemocnice a dálnice se budou stavět rychleji než v Číně. Nebudou existovat předražené zakázky, protože bude stačit jediný člověk, který bude vědět, že je něco předražené, podívá se do systému a prostřednictvím standardních eskalačních mechanismů to okamžitě vykřičí do celého světa.

## Problémy související s daňovými úniky

Daně mohou typicky fungovat ve dvou režimech. Buď jsou vysoké, lidé se proto všemožně vyhýbají jejich placení, a vybere se tak málo, což vede politiky k tomu, aby je ještě zvýšili, a výběr pak ještě klesne. Nebo jsou relativně přijatelné, lidé jsou ochotni je platit, vybere se hodně, a mohou být tedy ještě nižší. Horší než vysoké daně jsou daně, které sice mohou být i nižší, ale existuje mnoho způsobů, jak se jim vyhnout. Nic nedeformuje podnikatelské prostředí hůře než špatný, netransparentní daňový systém obsahující spoustu kliček, jak se daním vyhnout. Rozumné a snesitelné daně jsou podle mě nejvýše do 25 %, a to včetně DPH. To, kolik se například na Slovensku platí daní a odvodů ze superhrubé mzdy, je do nebe volající. Efektivní míra zdanění dosahuje něco přes 55–60 %, započítáme-li i DPH a spotřební daně. Politici na Slovensku navíc vytvořili výjimky, které například umožňují majitelům společností s ručením omezeným s obratem do 100 000 EUR platit daň pouze 10 %. To samozřejmě způsobilo obrovský odliv lidí, kteří začali hromadně přecházet ze zaměstnání a živností na společnosti s ručením omezeným.

Jsem přesvědčen, že kdyby neexistovaly způsoby, jak se placení daní vyhnout, 25% daň a odvod by na chod státu bohatě stačily. Kdyby byly peníze transparentní, bylo by také

vidět, kdo kolik daní zaplatil. Platit daně, a přispívat tak na chod společnosti, by se stalo věcí společenské prestiže.

## Ukončení válečných konfliktů a okamžité odhalení jakýchkoli nekalostí s penězi

Až budou peníze ve společnosti transparentní, nikdy nebude možné uskutečnit něco takového, co se podařilo Hamásu na podzim 2023 – tedy připravit vojenské útoky pomocí pokoutně získaných zbraní. V transparentním systému nebude možné zadat jako účel platby nákup raket středního doletu. K takové míře eskalace by navíc vůbec nemohlo dojít, protože to, že Izraelci berou Palestincům jejich území a drze jako opice si berou, co jim nepatří, by v transparentní společnosti vůbec nebylo možné. Až budou peníze transparentní, každý darebák, který nyní zneužívá toho, že jsou peníze zahaleny rouškou tajemství, ztratí krytí a jeho činy budou předmětem společenského soudu.

## Spravedlivé a transparentní zavádění UBI – univerzálního základního příjmu

Planeta se nyní nachází v situaci, kdy se společenský řád v důsledku revoluce umělé inteligence zásadně promění i bez ohledu na Viditeľné peniaze. Myslím si, že kvůli umělé inteligenci se vyšší desítky procent lidí stanou nezaměstnatelnými. Planetě budou hrozit masové nepokoje hnané existenčními problémy lidí bez práce. Bude třeba najít spravedlivý způsob, jak hodnoty vytvořené díky umělé inteligenci přerozdělovat mezi obyvatelstvo bez příjmu. Určit, kdo má kolik peněz dostat, tak, aby to bylo transparentní, přiměřené a zpětně ověřitelné, jednoduše vyžaduje systém v jádru společnosti, z něhož bude patrné, kde a jak jsou ve společnosti rozděleny zdroje. Tento úkol nelze bez takových podkladů uspokojivě řešit. Zavedení centralizovaného zúčtovacího systému na celé planetě učiní celá bankovní odvětví nepotřebnými, protože alternativní měny a peněžnictví už nebudou zapotřebí. Takovému odvětví to pravděpodobně zprvu nažene hrůzu, je však třeba si uvědomit, že se společenský řád kvůli AI zásadně změní tak jako tak. Myslím si, že po transformaci spojené s AI nezůstane ve společnosti kámen na kameni. To, co nastane po všech změnách, se bude zásadně lišit od současného stavu – bude to společnost postavená na nových technologických základech, která bude vůči každému člověku fungovat

spravedlivě a transparentně. Až se nadcházející prudká změna trochu ustálí, lidé začnou hledat nový smysl a naplnění života. Zásadní úlohu v tomto procesu sehrají nové technologie v podobě zdokonalené virtuální reality a zdokonaleného rozhraní člověk–stroj. Lidé budou většinu času trávit ve virtuálních světech, které nabídnou tak široké spektrum zážitků, že vedle nich bude primární fyzická realita vypadat bezbarvě. Jejím úkolem bude udržet člověka při životě, aby mohl s co nejmenšími obtížemi konzumovat obsah virtuálních světů.

## Výzvy spojené s věčným životem – transparentní řešení populačních problémů planety

Myslím si, že lidstvo dělí jen pár kroků od ovládnutí biologických mechanismů stárnutí a regenerace organismu do té míry, že nemoci i samotné stárnutí přestanou být příčinou smrti.

Budou-li lidé žít potenciálně věčně, vyvstane závažný problém s udržitelností populace na planetě. Počet lidí totiž v takovém uspořádání začne růst exponenciálně. Každému, kdo se jednou narodí, bude planeta muset zaručit důstojné životní podmínky po potenciálně neomezenou dobu. Je velmi pravděpodobné, že vzniknou tendence odrazovat lidi od toho, aby měli potomky, protože to bude pro planetu obrovská zátěž. Osobně si myslím, že Země při efektivním využívání zdrojů dokáže uživit i desetinásobky současné populace. Pokud však lidé budou chtít mít potomky, bude nutné tuto situaci řešit osídlením vesmíru. Nejprve alespoň trochu použitelných planet ve Sluneční soustavě, později, po rozvoji kosmických technologií, pravděpodobně i mezihvězdným cestováním. Při výpočtu, jaký přírůstek populace planeta dlouhodobě unese, budou opět hrát hlavní roli údaje z centrálního zúčtovacího systému.

### Politické hnutí https://HumanityUnitedMovement.org

Už od roku 2019, po téměř dvaceti letech přemýšlení a zvažování, pracuji na informačním systému – internetové aplikaci, která umožňuje libovolnému uživateli internetu zaregistrovat se a následně v systému podat majetkové přiznání. V dalším kroku lze za určitých podmínek nechat údaje v systému auditovat ostatními uživateli portálu.
Aplikace je dostupná na adrese https://app.visiblemoney.org

Celá myšlenka je založena na jednoduchém principu: pokud někdo nechá takovým internetovým auditem prověřit celý svůj majetek, je pravděpodobné, že je majetkové přiznání správné a úplné – jinak by totiž stačil jediný uživatel, který by věděl o trochu víc, a ve zlomku sekundy by to mohl vykřičet na internetovém fóru v aplikaci, kde to okamžitě uvidí celý svět.

První verze aplikace byla hotová o Vánocích 2023. Doufal jsem totiž, že by se mi před prezidentskými volbami na Slovensku, které se konaly v únoru 2024, mohlo podařit získat nějakého poctivého politika. Aplikace se však setkala s nezájmem – i ta část politického spektra, která měla na papíře předpoklady pro čisté finance, měla s takovým zveřejněním majetku problém. Problém ale pravděpodobně nebyl v aplikaci. Kandidát, jehož asistent mi nějakou dobu odpovídal a komunikoval se mnou, se při dotazech novinářů na majetkové přiznání choval dost podivně. Po několika dalších pokusech propagovat aplikaci například mezi poslanci Evropského parlamentu jsem pochopil, že pokud chci, aby politika začala fungovat na těchto principech, budu muset založit vlastní politické hnutí, které se jich bude držet od prvního dne.
Tak vznikla myšlenka Humanity United Movement.

## Zdravý rozum jako základ politiky

Základním principem hnutí bude zdravý rozum. Pod tímto pojmem nemyslím nějakou neurčitou schopnost člověka intuitivně rozpoznat správné řešení. Mám na mysli především způsob uvažování, při kterém se snažíme pochopit podstatu problému, shromáždit dostupné informace, posoudit různé možnosti řešení a vybrat tu, která má nejlepší předpoklady přinést požadovaný výsledek.

V politice se totiž až příliš často setkáváme s tím, že se nejprve vytvoří názor a až následně se hledají argumenty, které ho mají podpořit. Politici se naučí, co chtějí slyšet

jejich voliči, a následně tomu přizpůsobují svá vyjádření. Namísto řešení problémů se věnují především tomu, aby jejich řešení dobře vypadala v médiích a přinášela politické body.

Takový přístup považuji za zásadní chybu. Pokud chceme zlepšovat fungování společnosti, musíme být připraveni uvažovat i o řešeních, která se nám na první pohled nelíbí. Musíme být ochotni připustit, že člověk s opačným názorem může mít pravdu a že naše vlastní přesvědčení může být založeno na nesprávných předpokladech.

Proto bych chtěl, aby se Humanity United Movement vyznačovalo důsledným antipopulismem. Neznamená to, že by hnutí mělo prosazovat nepopulární řešení jen proto, aby se odlišovalo od ostatních. Znamená to, že popularita řešení nebude rozhodujícím kritériem jeho správnosti.

Každé významné politické rozhodnutí by mělo být podloženo argumenty, které lze veřejně přezkoumat. Měli bychom být schopni vysvětlit, jaký problém se snažíme vyřešit, jaké alternativy jsme zvažovali, proč jsme si vybrali konkrétní postup a jaká rizika s ním souvisí. Pokud je možné důsledky rozhodnutí předem modelovat nebo experimentálně ověřit, měli bychom to udělat.

Zároveň si musíme uvědomit, že ne každý problém má jednoznačnou odpověď. Někdy se odborníci neshodují, některé údaje chybí a jednotlivá řešení přinášejí rozdílné výhody a nevýhody. V takových situacích není projevem slabosti přiznat nejistotu. Slabostí je předstírat jistotu tam, kde ji nemáme.

Bude také důležité, aby rozhodnutí mohla být později vyhodnocena. Pokud se ukáže, že nějaké opatření nefunguje, neměli bychom ho obhajovat jen proto, že jsme ho sami prosadili. Měli bychom ho upravit nebo opustit.

Cílem tedy není vytvořit skupinu lidí, kteří se budou považovat za neomylné nositele pravdy. Právě naopak, chtěl bych vytvořit prostředí, ve kterém bude systematické zpochybňování vlastních názorů přirozenou součástí rozhodování.

## Politická akademie

Jednou z věcí, které mi v současné politice chybí, je systematická příprava lidí na správu státu.

Představme si, že bychom si chtěli postavit dům. Pravděpodobně bychom se nespoléhali na to, že člověk, který bude stavbu řídit, se vše potřebné naučí až během

realizace. Očekávali bychom, že bude rozumět základním stavebním principům, bude umět posoudit práci jednotlivých odborníků a rozpozná, kdy něco není v pořádku.

Při správě státu však podobná očekávání často nemáme. Do veřejných funkcí se dostávají lidé, kteří mohou mít dobré úmysly, komunikační schopnosti nebo podnikatelské zkušenosti, ale nemusí mít dostatečné znalosti o fungování ekonomiky, zdravotnictví, školství či dalších oblastí, za které budou nést odpovědnost.

Samozřejmě, nikdo nemůže být odborníkem na všechno. Od politika bych ani neočekával, že bude umět lépe diagnostikovat nemoci než lékař nebo navrhovat školní osnovy lépe než zkušený pedagog. Očekával bych však, že bude rozumět základním principům jednotlivých oblastí, dokáže posoudit kvalitu odborných argumentů a pochopí širší důsledky svých rozhodnutí.

Proto chci, aby Humanity United Movement vybudovalo vlastní politickou akademii.

Její cílovou skupinou budou především mladí – transparentnosti otevření lidé, kteří mají zájem o veřejné dění a chtějí se jednou podílet na správě společnosti. Nemuseli by přitom mít předem rozhodnuto, zda chtějí být poslanci, ministry, starosty nebo odbornými pracovníky veřejné správy. Podstatné by bylo, že mají zájem porozumět tomu, jak stát funguje a jak by se dal spravovat lépe.

Akademie by poskytovala systematické vzdělání ve všech významných oblastech fungování státu. Studenti by se učili základy ekonomie, veřejných financí, zdravotnictví, školství, práva, mezinárodních vztahů, bezpečnosti, energetiky a životního prostředí. Zvláštní pozornost by se věnovala fungování veřejné správy, řízení organizací, práci s daty a vyhodnocování výsledků politických rozhodnutí.

Nejdůležitější by však bylo, aby se studenti učili z nejkvalitnějších dostupných poznatků v každé z těchto oblastí. Nešlo by o to, aby si zapamatovali několik učebnicových definic. Měli by pochopit, jak jednotlivé systémy fungují, které faktory ovlivňují jejich výsledky a jaké možnosti má stát při řešení konkrétních problémů.

Představuji si například, že by student dostal za úkol posoudit návrh na reformu zdravotnictví, musel by pochopit, jak je zdravotnictví financováno, jaké jsou hlavní příčiny jeho nákladů, jakou úlohu hraje prevence, jak se hodnotí účinnost léčby a jaké důsledky může mít změna systému na pacienty, zdravotníky a veřejné finance.

Podobným způsobem by mohl analyzovat důchodový systém, daňovou reformu, fungování školství nebo zavádění umělé inteligence do veřejné správy. Nešlo by jen

o teoretické studium. Součástí vzdělávání by byly praktické případy, simulace a vypracovávání vlastních návrhů veřejných politik.

Velmi důležitá by byla průběžná aktualizace vzdělávacích materiálů. Věda a technologie postupují a poznatky, které byly před dvaceti lety považovány za nejlepší dostupné, nemusí být nejlepší dnes. Akademie by proto musela neustále sledovat vývoj v jednotlivých oborech a spolupracovat s odborníky, kteří dokáží zprostředkovat aktuální poznání.

Zároveň by se studenti učili rozlišovat mezi tím, co je vědecky dobře podložené, co je předmětem odborné diskuse a co je již hodnotovou nebo politickou otázkou. Ani nejlepší odborník totiž nemůže za společnost rozhodnout o všech jejích hodnotových prioritách. Může však pomoci vysvětlit důsledky jednotlivých možností.

Zvláštní součástí akademie by proto byla i metodika rozhodování. Studenti by se učili pracovat s nejistotou, rozpoznávat chyby v argumentaci, porovnávat alternativy a ověřovat své předpoklady. Měli by se naučit, že kvalitní rozhodování neznamená mít vždy okamžitou odpověď, ale umět se dopracovat k co nejlepší odpovědi dostupnými prostředky.

Představuji si, že by akademie byla otevřená i lidem, kteří nejsou členy hnutí. Jejím posláním by nemělo být vytváření ideologicky jednotné skupiny politiků. Měla by poskytovat vzdělání, které člověku umožní lépe porozumět fungování společnosti bez ohledu na jeho konkrétní politické názory.

Pokud se nám podaří vybudovat takovou instituci, mohli by z ní postupně vycházet lidé připravení převzít odpovědnost za jednotlivé oblasti veřejného života. Ne proto, že by automaticky věděli všechno lépe než ostatní, ale proto, že by měli kvalitní základ, uměli by pracovat s odborníky a chápali by důsledky svých rozhodnutí.
Myslím si, že toto je jedna z cest, jak dlouhodobě zvyšovat kvalitu politiky, a místo toho, abychom jen čekali, zda se objeví schopní lidé, můžeme systematicky vytvářet prostředí, ve kterém se budou připravovat.

## Globální hnutí pro globální svět

Dalším základním principem Humanity United Movement bude globálnost.

Náš současný politický systém je založen především na národních státech. Každý stát má vlastní vládu, vlastní zájmy a vlastní politické priority. Takové uspořádání má své

opodstatnění. Lidé potřebují instituce, které znají jejich místní podmínky, jazyk, kulturu a specifické potřeby.
Problém však vzniká tehdy, když se národní zájmy dostávají do konfliktu se zájmy lidstva jako celku nebo když se problémy nedají účinně řešit na úrovni jednoho státu.

Klimatické změny, pandemie, mezinárodní korupce, bezpečnostní rizika a důsledky technologického pokroku neznají státní hranice. Stejně tak umělá inteligence nebude respektovat hranice jednotlivých zemí. Její vývoj a ekonomické důsledky budou ovlivňovat lidi na celé planetě.

Proto považuji za důležité, aby vzniklo politické hnutí, které bude od začátku uvažovat v globálním měřítku.

Humanity United Movement by mělo postupně vytvářet organizace v jednotlivých zemích světa. Každá z nich by působila v místních podmínkách a respektovala demokratická pravidla dané země. Zároveň by všechny spojovaly společné principy: zdravý rozum, transparentnost, odpovědnost a snaha řešit problémy v širším zájmu lidstva.

Představuji si, že by jednotlivé národní organizace spolupracovaly na tématech, u nichž má koordinovaný postup významné výhody. Vznikl by tak prostor pro výměnu zkušeností, porovnávání výsledků politik a hledání řešení, která se osvědčila v různých zemích.

Globálnost však pro mě neznamená, že by jedno centrum mělo rozhodovat o všem. Naopak, organizace musí být schopna rozlišovat mezi otázkami, které vyžadují společný postup, a otázkami, u nichž je vhodnější ponechat rozhodování na místní úrovni.

Jednotlivé pobočky by proto potřebovaly dostatečnou samostatnost, ale zároveň i mechanismy, které zajistí, že se budou držet společných principů hnutí. O závažných sporech by se rozhodovalo transparentně, s možností kritiky a přezkumu přijatých rozhodnutí.
Cílem by nebylo vytvořit další mocenskou strukturu, která bude soupeřit s ostatními o co největší vliv. Cílem by bylo vybudovat mezinárodní síť lidí, kteří budou schopni spolupracovat na problémech, jejichž řešení přesahuje možnosti jednotlivých států.

## Transparentnost jako základ důvěry

Transparentnost majetkových poměrů politiků bude jednou z nejvýraznějších charakteristik Humanity United Movement.

Od lidí, kteří chtějí rozhodovat o veřejných financích a ovlivňovat životy ostatních, bych očekával nadstandardní ochotu ukázat, jaký majetek vlastní, jak ho nabyli a jaké finanční vazby mohou ovlivňovat jejich rozhodování.

Členové hnutí by proto museli zveřejňovat svá majetková přiznání prostřednictvím projektu Viditeľné peniaze a podrobit je nezávislému ověřování podle předem stanovených pravidel. Rozsah kontroly by se musel přizpůsobovat míře veřejné odpovědnosti konkrétního člověka.

Takový systém by neměl být pouze formálním vyplněním formuláře. Jeho smyslem by bylo umožnit kontrolu údajů a upozornit na nesrovnalosti, které vyžadují vysvětlení. Veřejnost by tak měla k dispozici více informací, na základě kterých by mohla posuzovat důvěryhodnost svých zástupců.

Samotná transparentnost samozřejmě nezaručuje, že člověk bude dobrým politikem. Může mít poctivě nabytý majetek a přesto dělat špatná rozhodnutí. Může být odborník a zároveň neschopný spolupracovat. Může mít dobré úmysly, ale nedostatečné znalosti.

Právě proto považuji za důležité spojit transparentnost s politickou akademií a s důsledným hodnocením výsledků práce veřejných funkcionářů. Každý z těchto nástrojů řeší jinou část problému. Transparentnost umožňuje lépe kontrolovat finanční zájmy, vzdělávání zvyšuje odbornou připravenost a vyhodnocování výsledků ukazuje, zda přijatá rozhodnutí skutečně fungují.

Zároveň bych nechtěl, aby se transparentnost politiků postupně změnila na požadavek úplného zveřejňování života každého člověka. Právo na soukromí je důležité a rozsah kontroly musí být přiměřený účelu. Veřejná odpovědnost vyžaduje přísnější pravidla než běžný soukromý život.

Zásadním principem však musí zůstat to, že ani zakladatel hnutí, ani jeho vedení nebudou stát mimo systém kontroly. Má-li být transparentnost důvěryhodná, musí platit i pro ty, kteří ji prosazují.

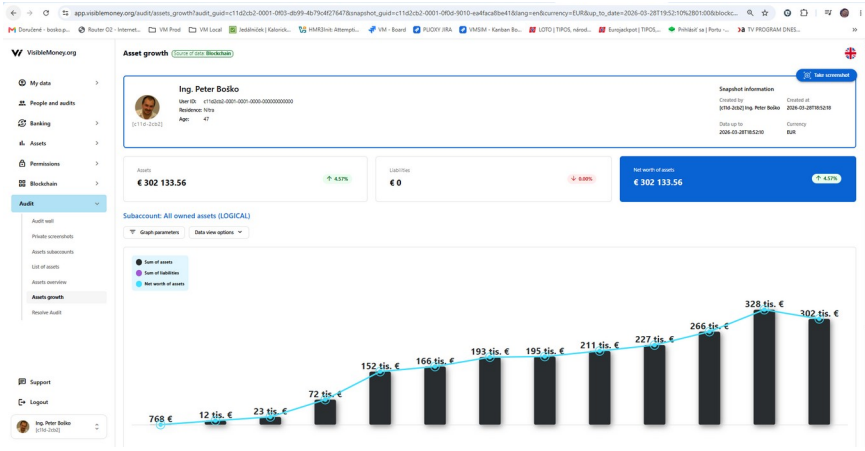


*Přehled růstu mého majetku v čase v aplikaci Viditeľné peniaze*

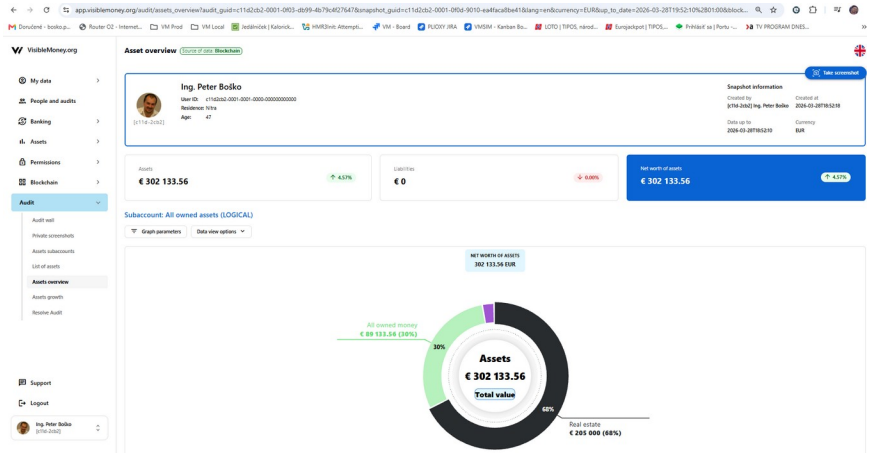


*Přehled struktury majetku v aplikaci*

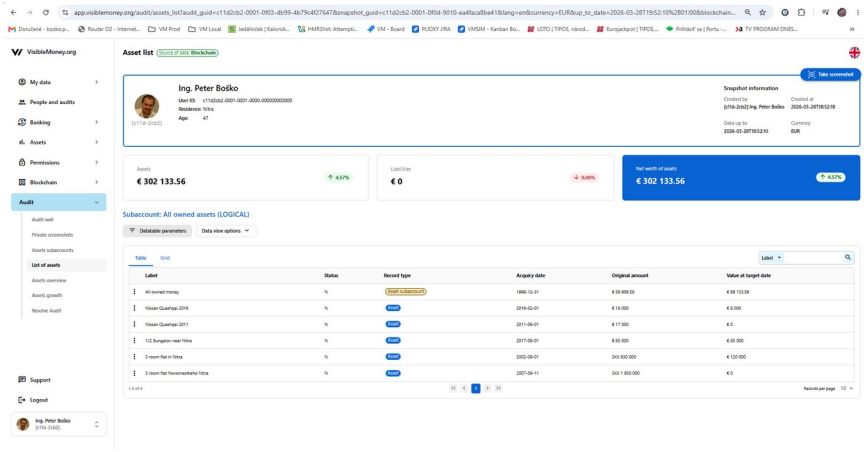


*Jednotlivé záznamy majetku*

## Technologický pokrok a budoucnost práce

Jednou z největších výzev, kterým bude lidstvo v následujících desetiletích čelit, je rozvoj umělé inteligence a automatizace.

Technologie mají potenciál výrazně zvýšit produktivitu, snížit náklady na mnohé služby a umožnit řešení, která jsou dnes příliš drahá nebo technicky náročná. Zároveň však mohou zásadně změnit pracovní trh a způsob, jakým lidé získávají prostředky na živobytí. Pokud budou stroje a inteligentní systémy schopny vykonávat stále větší část práce, kterou dnes vykonávají lidé, budeme muset řešit otázku, jak rozdělit výhody takového pokroku.

V současnosti je příjem většiny lidí přímo nebo nepřímo spojen s jejich pracovní činností. Pokud se však bude moci velká část produkce zajistit s podstatně menším množstvím lidské práce, tradiční mechanismy rozdělování příjmů nemusí postačovat. Nevíme přesně, jak rychle se tyto změny uskuteční ani jakou podobu budou mít, považuji však za nezodpovědné ignorovat možnost, že budou mít zásadní společenské důsledky.

Jedním z řešení, které bude třeba důkladně prozkoumat, je univerzální základní příjem. Jeho cílem by bylo zajistit lidem základní materiální podmínky pro život i v situaci, kdy pro ně nebude možné najít tradiční zaměstnání.

Takové řešení však vyžaduje zodpovědět řadu otázek. Jak ho financovat? Jaká má být jeho výše? Jak bude souviset se stávajícími sociálními dávkami? Jaké důsledky bude mít na motivaci pracovat, spotřebu, ceny a veřejné finance?

Odpovědi bychom neměli hledat na základě ideologických představ. Měly by vycházet z ekonomických modelů, experimentů, pilotních projektů a průběžného hodnocení výsledků.

Právě zde se mohou spojit všechny tři základní principy Humanity United Movement. Zdravý rozum nám pomůže zkoumat jednotlivá řešení, transparentnost umožní lépe kontrolovat tok veřejných zdrojů a globální spolupráce pomůže řešit problémy, které přesahují hranice jednotlivých států.

## Rovnost příležitostí a důstojnost člověka

Chtěl bych, aby se Humanity United Movement hlásilo k přesvědčení, že hodnota člověka nezávisí na místě, kde se narodil, na jeho původu, barvě pleti, pohlaví nebo sexuální orientaci.

Lidé přicházejí na svět za velmi rozdílných okolností, někteří mají od dětství přístup ke kvalitnímu vzdělání, bezpečnému prostředí a možnostem rozvíjet své schopnosti, jiní musí překonávat překážky, které si sami nevybrali a které mohou zásadně omezit jejich životní možnosti.

Považuji za důležité vytvářet společnost, ve které bude mít každý člověk možnost rozvíjet svůj potenciál. Neznamená to, že všichni musí dosáhnout stejných výsledků. Znamená to, že bychom měli odstraňovat zbytečné bariéry a pomáhat lidem, kteří se bez přiměřené podpory nedokážou dostat k základním příležitostem.
Tento přístup zahrnuje kvalitní vzdělávání, dostupnou zdravotní péči, účinnou pomoc potřebným a spravedlivé podmínky pro podnikání a práci.

Stejnou důstojnost však musíme respektovat i při řešení složitějších společenských otázek, při kterých se setkávají rozdílné hodnoty a zájmy. Namísto automatického odmítání rozdílných názorů bychom měli zkoumat jejich argumenty, důsledky a soulad se základními právy člověka.

Neznamená to, že každé stanovisko je stejně správné nebo že se na všem musíme shodnout. Znamená to, že lidi nemáme posuzovat podle předsudků a že pravidla společnosti musí být odůvodnitelná i těm, kterých se týkají.

## Dlouhodobé myšlení a odpovědnost za budoucnost

Dalším principem hnutí bude snaha rozhodovat s ohledem na dlouhodobé důsledky.

Politika je často ovlivněna volebními cykly. Opatření, které přinese výhody okamžitě, může být politicky atraktivnější než řešení, jehož přínosy se projeví až za deset nebo dvacet let. To však neznamená, že je i lepší pro společnost.

Při rozhodování o veřejných financích, energetice, životním prostředí, vzdělávání nebo technologickém vývoji bychom měli zohledňovat i důsledky, které ponesou budoucí generace.

Budeme podporovat vědecký výzkum, technologické inovace a hledání řešení, která umožní zvyšovat kvalitu života bez zbytečného plýtvání zdroji. Zároveň se musíme vyhýbat představě, že technologický pokrok automaticky vyřeší každý problém. Pokud se spoléháme na budoucí vynálezy, musíme mít připraveny i alternativy pro případ, že nepřijdou včas nebo nebudou fungovat podle očekávání.

Stejné uvažování by se mělo uplatňovat u mezinárodních konfliktů. Války často přinášejí obrovské lidské a ekonomické ztráty, jejichž následky přetrvávají celé generace. Proto považuji za důležité hledat mechanismy, které snižují riziko konfliktů, podporují diplomacii a zároveň chrání právo národů rozhodovat o vlastní budoucnosti.

## Jak má fungovat samotné hnutí

Humanity United Movement bude muset být vystavěno podle stejných principů, jaké chce prosazovat ve společnosti.

Nestačí požadovat transparentnost od politiků jiných stran; musíme ji uplatňovat i ve vlastních řadách; nestačí hovořit o odbornosti, pokud při výběru kandidátů budeme upřednostňovat osobní loajalitu před schopnostmi; a nestačí vyzývat k demokratické kontrole, pokud nebude možné kritizovat vlastní vedení.

Proto bude nutné stanovit jasná pravidla pro výběr a odvolání vedení, kontrolu financování, řešení střetů zájmů a rozhodování o zásadních programových otázkách.

Globální hnutí musí umět spolupracovat napříč zeměmi, ale zároveň respektovat místní demokratické procesy. Společné principy budou tvořit základ jeho identity, ale konkrétní opatření se budou muset přizpůsobovat podmínkám jednotlivých společností.

Důležité bude i to, aby se v hnutí vytvořil prostor pro nesouhlas. Pokud někdo upozorní na chybu v programu nebo na nežádoucí důsledky přijatého rozhodnutí, neměl by být

považován za nepřítele hnutí. Měl by dostat možnost své argumenty předložit a dosáhnout jejich řádného posouzení.
Žádná organizace totiž není imunní vůči mocenským ambicím, skupinovému myšlení nebo chybným rozhodnutím. Rozdíl mezi dobře a špatně fungující organizací nespočívá v tom, že jedna chyby nedělá. Spočívá v tom, jak dokáže chyby odhalit, napravit a zabránit jejich opakování.
Proto chci, aby Humanity United Movement bylo organizací, která bude schopná kontrolovat i samu sebe.

## Čeho vlastně chceme dosáhnout?

Kdybych měl celý projekt shrnout do jedné myšlenky, řekl bych, že se snažíme vytvořit podmínky k tomu, aby lidstvo dokázalo lépe využívat vlastní schopnosti.

Máme vědce, kteří dokáží zkoumat fungování přírody, máme technologie, které dokáží automatizovat stále větší množství činností, máme ekonomické systémy, které dokáží vytvářet obrovské množství hodnot, máme přístup k informacím, o jakých se předchozím generacím ani nesnilo.
Přesto se nám často nedaří tyto možnosti přeměnit na zodpovědné rozhodování, kvalitní veřejné služby a důstojné životní podmínky pro co největší počet lidí.

Nedomnívám se, že příčinou je jediný problém nebo že ho vyřeší jedna aplikace, jedna politická strana či jedna reforma: jedná se o soubor vzájemně propojených problémů, které vyžadují lepší instituce, kvalitnější vzdělávání, transparentnější rozhodování a schopnost spolupracovat.

Viditeľné peniaze představují jeden konkrétní nástroj, jak zlepšit kontrolu finančních zájmů ve veřejném životě. Politická akademie představuje způsob, jak připravovat lidi na zodpovědné rozhodování. Humanity United Movement má vytvořit politickou a organizační strukturu, která tyto a další nástroje dokáže propojovat a prosazovat.
Každá z těchto součástí má vlastní úlohu. Žádná sama o sobě nestačí.

Neočekávám, že se nám podaří vytvořit dokonalý systém nebo že všechny naše návrhy budou správné, očekávám však, že budeme schopni otevřeně vysvětlovat svá rozhodnutí, uznávat vlastní chyby a systematicky hledat lepší řešení.
Má-li mít takový projekt smysl, musí začít od lidí, kteří jsou ochotni převzít odpovědnost, připravit se na ni a podrobit své jednání kontrole.

A musí zůstat otevřený i těm, kteří s námi nesouhlasí, protože cílem není přesvědčit celé lidstvo, aby se přidalo k jedné politické organizaci, ale přispět k tomu, abychom jako lidstvo dokázali lépe řešit společné problémy.
Právě proto se hnutí jmenuje Humanity United Movement.

Ne proto, že bychom již byli sjednoceni v názorech, ale proto, že navzdory všem rozdílům máme společnou budoucnost a odpovědnost za svět, který po sobě zanecháme.

## Výzva nové generaci

Pokud jsi mladý člověk a někdy máš pocit, že svět by mohl fungovat podstatně lépe, možná je právě teď čas přestat se jen dívat a začít přemýšlet nad tím, co s tím můžeš udělat.

Nemusíš být zkušený politik. Nemusíš mít vystudovanou ekonomii, právo ani mezinárodní vztahy. Nemusíš mít odpověď na každou otázku. Důležité je, abys měl chuť porozumět světu, ochotu učit se, schopnost zpochybňovat vlastní názory a odvahu převzít odpovědnost za věci, které se tě týkají.
Právě takové lidi bych chtěl pozvat do Humanity United Movement.

Představ si politiku, do které člověk nemusí vstupovat až tehdy, když má za sebou dvacet let kariéry a vybudované kontakty. Politiku, na kterou se můžeš začít připravovat už dnes. Politiku, ve které budeš mít možnost získávat znalosti o fungování státu, diskutovat s lidmi z různých oborů, analyzovat společenské problémy a postupně se připravovat na odpovědnost, kterou jednou možná převezmeš.

Právě proto chceme vybudovat politickou akademii, která bude pomáhat připravovat novou generaci lidí schopných rozumět složitým problémům moderní společnosti. Nechceme od tebe, abys bezvýhradně přijímal názory zakladatelů hnutí. Chceme, aby ses naučil samostatně uvažovat, pracovat s fakty, rozpoznávat kvalitní argumenty a nebát se říci, že se někdo mýlí — i kdyby tím někým byl člověk ve vedení našeho vlastního hnutí.
Je tu však jedna podmínka, která nás má odlišovat od běžné politiky.

**Chceme-li od politiků transparentnost, musíme jí začít sami.**

Každý, kdo se rozhodne vstoupit do Humanity United Movement, musí být připraven od začátku otevřeně deklarovat svůj majetek prostřednictvím projektu Viditeľné peniaze a podrobit své majetkové přiznání stanovené kontrole. Ne až tehdy, když bude kandidovat ve volbách. Ne až tehdy, když se dostane do významné funkce. Od začátku.

Ne proto, že by samotné vlastnictví majetku bylo něčím podezřelým. Právě naopak. Poctivě nabytý majetek není důvodem ke studu. Pokud však chceme vytvořit politické prostředí, v němž se finanční zájmy neskrývají před veřejností, musíme být ochotni jít příkladem.

Transparentnost zároveň neznamená, že se budeme považovat za lepší lidi než ti, kteří se k nám nepřidají. Znamená, že dobrovolně přijmeme vyšší standard kontroly a dovolíme ostatním, aby posuzovali, zda ho skutečně dodržujeme.

Možná se ptáš, zda může mít malé hnutí vůbec nějaký význam ve srovnání s obrovskými politickými stranami, státy a globálními ekonomickými zájmy.

Každá velká změna však musí někde začít. Nemusíme dnes vědět, jak přesně bude vypadat svět za třicet let. Potřebujeme však začít vytvářet instituce, pravidla a způsoby uvažování, které nám umožní zvládnout jeho budoucí výzvy lépe než dnes.

Pokud se nám podaří vybudovat organizaci, ve které se budou setkávat lidé ochotní vzdělávat se, transparentně jednat, spolupracovat napříč zeměmi a přehodnocovat své názory podle nových poznatků, bude to samo o sobě konkrétní krok správným směrem.

Nezáleží na tom, jestli se jednou staneš poslancem, ministrem, odborníkem na veřejné politiky, podnikatelem nebo zůstaneš člověkem, který se jednoduše zajímá o fungování společnosti. Každý může přispět jiným způsobem.

Pokud tě tato myšlenka oslovuje, zvu tě udělat první krok. Zaregistruj se do projektu Viditeľné peniaze, seznam se s jeho principy a zvaž vstup do Humanity United Movement. Přidej se s vědomím, že nebudeš jen požadovat změnu od ostatních, ale budeš připraven začít i od sebe.

Registrační formulář najdeš na adrese:

**https://app.visiblemoney.org/register**

Nežádám tě o slepou důvěru. Žádám tě, aby sis tuto myšlenku důkladně promyslel, kladl nepříjemné otázky a sám posoudil, zda stojí za to věnovat jí svůj čas a schopnosti.

Možná právě tvá otázka odhalí chybu, které jsme si nevšimli. Možná tvůj nápad pomůže vyřešit problém, se kterým si nevíme rady. A možná jednou budeš jedním z lidí, kteří budou rozhodovat o tom, jak bude naše společnost fungovat.

**Budoucnost není jen něco, co zdědíme po předchozích generacích. Je to i něco, co svými rozhodnutími vytváříme pro ty následující.**

Pokud chceme, aby byla lepší, musíme být ochotni začít na ní pracovat už dnes.

*Humanity United Movement — jedno lidstvo, společná budoucnost.*